Innehåll

Promemorians huvudsakliga innehåll 11

1 Författningsförslag 13

1.1 Förslag till lag om europakooperativ 13

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar 29

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. 50

1.4 Förlag till om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713) 51

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud 55

1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar 58

1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse 59

1.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. 61

1.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet....64

1.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt....66

1.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag....68

1.12 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)....70

1.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag....72

1.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag....74

1.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker....76

1.16 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument....91

1.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar....93

1.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. 96

1.19 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder....98

1.20 Lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse 99

1.21 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag 108

2 Inledning 117

3 Bakgrund 119

3.1 Allmänt 119

3.2 Tillämpliga svenska regler 121

3.3 SCE-förordningens innehåll 122
3.3.1 Allmänt 122
3.3.2 Bildandet av ett europakooperativ 122
3.3.3 Registrering 123
3.3.4 Förvärv och förlust av medlemskap 124
3.3.5 Europakooperativets organisation 124
3.3.6 Redovisning och revision 126
3.3.7 Likvidation och konkurs 126
3.3.8 Ombildning av ett europakooperativ till ett nationellt kooperativ 127
3.3.9 Övrigt 127

4 Sveriges beslutanderätt i vissa frågor 129

4.1 Allmänt 129

4.2 Lagtekniska frågor 132

4.3 Bör en juridisk person med huvudkontor utanför EES tillåtas att delta i bildandet av ett europakooperativ? 137

4.4 Bör ett europakooperativ som är registrerat i Sverige vara skyldigt att ha sitt huvudkontor och sitt säte på samma ort? 140

4.5 Skyddet för europakooperativets borgenärer i samband med flyttning av föreningens säte 141

4.6 Skyddet för borgenärer i samband med flyttning av ett finansiellt europakooperativs säte 146

4.7 Förfarandet vid flyttning av ett finansiellt europakooperativs säte 151

4.8 Möjligheten för en myndighet att motsätta sig att ett europakooperativ flyttar sitt säte 158

4.9 Möjligheten för lednings- eller förvaltningsorganet att i visst fall ändra stadgarna utan beslut från föreningsstämman 168

4.10 En understödsförenings deltagande i bildandet av ett europakooperativ genom fusion 170

4.11 Redovisningsvaluta i en förening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion 171

4.12 Möjligheten för en myndighet att motsätta sig att en nationell ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion 173

4.13 Skyddet för medlemmar som motsatt sig bildandet av ett europakooperativ genom fusion 174

4.14 Offentliggörande av förslag till ombildning av en nationell kooperativ förening till ett europakooperativ 177

4.15 Majoritetskrav för beslut om ombildning av en nationell kooperativ förening till ett europakooperativ 178

4.16 Verkställande direktör 179

4.17 Val av ledamöterna i ledningsorganet 183

4.18 Tidsbegränsning av uppdrag som ledamot i vissa fall 183

4.19 Antalet ledamöter i europakooperativets organ 184

4.20 Monistiskt organiserade europakooperativ 186

4.21 Dualistiskt organiserade europakooperativ 188

4.22 Enskilda ledamöters rätt till information 200

4.23 Skall en juridisk person få vara ledamot i europakooperativets organ? 201

4.24 Befogenhet att företräda och binda ett europakooperativ 202

4.25 När skall den första föreningsstämman hållas? 207

4.26 Investerande medlemmar och villkor för beslutförhet 208

4.27 Sanktioner vid överträdelse av kravet på att europakooperativets säte skall vara beläget i samma medlemsstat som huvudkontoret 211

4.28 Offentliggörande av förslag till ombildning av ett europakooperativ till en nationell kooperativ förening ... 213

4.29 Registrerings- och tillsynsfrågor 214

4.30 Filiallagen 219

4.31 Firma 221

4.32 Bokföringsskyldighet m.m. 223

4.33 Föreningskapitals- och redovisningsvaluta 229

4.34 Skadestånd 231

4.35 Straff och vite 232

5 Frågor om europabolag 237

6 Ikraftträdande 239

7 Konsekvenser av förslagen 241

8 Författningskommentar 245

8.1 Förslaget till lag om europakooperativ 245

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar 294

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. 317

8.4 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713) 318

8.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud 321

8.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar 324

8.7 Förslaget till lag om ändring i lagen om värdepappersrörelse (1991:981) 325

8.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. 327

8.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet 329

8.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt 330

8.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag 332

8.12 Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554) 333

8.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag 334

8.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.....336

8.15 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker 337

8.16 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument 362

8.17 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar 364

8.18 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i visa fall, m.m.....366

8.19 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder.....367

8.20 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse 368

8.21 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag 377

Bilaga Rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).....385

Promemorians huvudsakliga innehåll

I augusti 2006 träder EG:s förordning om europeiska kooperativa föreningar i kraft. Ett europakooperativ skall vara en europeisk associationsform för gränsöverskridande samverkan i form av vad som närmast kan liknas vid en ekonomisk förening. Förordningen om europakooperativ innehåller bestämmelser om bl.a. hur ett europakooperativ skall bildas och hur det skall vara organiserat. På flera punkter överlåter förordningen den närmare regleringen till medlemsstaterna.

I promemorian lämnas förslag till en lag om europakooperativ. Förslaget innehåller bestämmelser som kompletterar EG-förordningen i frågor där denna delegerar normgivningen till medlemsstaterna eller där det annars har bedömts lämpligt att införa svenska regler vid sidan av förordningens regler. För europakooperativ som driver bankrörelse eller försäkringsrörelse föreslås att motsvarande bestämmelser i stället tas in i lagen om medlemsbanker respektive lagen om understödsföreningar.

I promemorian föreslås bl.a. att Bolagsverket skall föra ett särskilt register över europakooperativ med säte i Sverige och att sådana europakooperativ, i enlighet med vad som gäller för svenska ekonomiska föreningar, skall ha en verkställande direktör med uppgift att svara för europakooperativets löpande förvaltning. Vidare föreslås bestämmelser för europakooperativ som tillämpar en s.k. dualistisk organisationsstruktur. I promemorian föreslås också att Skatteverket och Finansinspektionen under vissa förhållanden skall ha rätt att motsätta sig att ett europakooperativ flyttar sitt säte från Sverige till en annan medlemsstat eller att en svensk ekonomisk förening deltar i

bildandet av ett europakooperativ genom fusion. Om ett europakooperativ flyttar sitt säte från Sverige, föreslås att ett särskilt bokslut skall upprättas för den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats.

Det föreslås vidare att lagen om europabolag ändras så att Skatteverket och Finansinspektionen ges rätt att, under motsvarande förhållanden som föreslås beträffande europakooperativ, motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte från Sverige eller att ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion. Det föreslås även bestämmelser om krav på särskilt bokslut i samband med flyttning av ett europabolags säte.

Promemorian innehåller också vissa förslag till ändringar i lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse och försäkringsrörelselagen.

Frågor om beskattning av europakooperativ och om arbetstagarinflytande i europakooperativ behandlas inte i denna promemoria.

Lagen om europakooperativ, liksom övriga lagändringar, föreslås träda i kraft den 18 augusti 2006, vilket är samma dag som EG-förordningen om europakooperativ träder i kraft.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om europakooperativ

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (SCE-förordningen). En europeisk kooperativ förening benämns i denna lag ett europakooperativ.

Vad som sägs i denna lag om europakooperativ gäller, om annat inte anges, endast europakooperativ med säte i Sverige.

För europakooperativ som driver bankrörelse eller försäkringsrörelse gäller i stället för vad som sägs i denna lag särskilda bestämmelser i lagen (1995:1570) om medlemsbanker och lagen (1972:262) om understödsföreningar.

Arbetstagarinflytandet i europakooperativ

2 § Regler om arbetstagarinflytande i europakooperativ finns i lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

Firma

3 § Ett europakooperativs firma skall innehålla beteckningen SCE. Firman skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i det register som avses i 10 §.

Bildandet av ett europakooperativ

Deltagande i bildandet av ett europakooperativ

4 § En ekonomisk förening eller motsvarande utländsk förening som har sitt huvudkontor i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får delta i bildandet av ett europakooperativ, om föreningen

1. är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. har sitt säte i den stat som avses i 1, samt
3. har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vid bildandet av ett europakooperativ på annat sätt än genom fusion eller ombildning skall vad som sägs i första stycket om en ekonomisk förening eller motsvarande utländsk föreningsform gälla även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Redovisningsvaluta vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

5 § Om en ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, skall vad som sägs om redovisningsvaluta i 12 kap. 1 § tredje stycket och 3 § andra stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar inte tillämpas på den ekonomiska föreningen.

Första stycket gäller också när europakooperativet skall ha sitt säte i en annan stat.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att en ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion

6 § En ekonomisk förening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion skall, om europakooperativet enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan medlemsstat än Sverige, inom två veckor från det att fusionsförslaget har offentliggjorts enligt artikel 24 i SCE-förordningen ansöka hos Skatteverket och, om föreningen står under Finansinspektionens tillsyn, hos Finansinspektionen om prövning enligt artikel 21 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig att föreningen deltar i fusionen, om Skatteverket har beslutat om revision hos föreningen och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Finansinspektionen får, avseende en ekonomisk förening som står under inspektionens tillsyn, motsätta sig att föreningen deltar i fusionen, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och, i förekommande fall, Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 24 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att föreningen inte får delta i fusionen utan att föreningen först har fått tillfälle att yttra sig.

Ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen

7 § I fråga om tillstånd att verkställa fusionsavtalet skall bestämmelserna i 23 kap. 20–24 §§ aktiebolagslagen (2005:551) om tillstånd att verkställa fusionsplanen tillämpas.

Till en ansökan om verkställande av fusionsplanen enligt 23 kap. 20 § aktiebolagslagen skall i förekommande fall, utöver vad som framgår där, fogas en kopia av ett sådant beslut som avses i 6 § fjärde stycket. Om sökanden inte har bifogat ett sådant beslut, skall Bolagsverket förelägga denne att avhjälpa bristen. Om sökanden inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 6 § fjärde stycket har motsatt sig att föreningen deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

När det gäller förening som driver finansieringsrörelse tillämpas 12 kap. 21 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i stället för första–tredje styckena.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

8 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 23 kap. 23 eller 24 § aktiebolagslagen (2005:551) och beslutet har vunnit laga kraft. Om en förening som driver finansieringsrörelse deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion tillämpas i stället 12 kap. 22 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Rätt att säga upp sig till utträde ur en övertagande förening vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

9 § En medlem i en övertagande förening som har motsatt sig bildandet av ett europakooperativ genom fusion, får säga upp sig till utträde ur föreningen om fusionen innebär att europakooperativet kommer att ha sitt säte i en annan stat än Sverige. En sådan uppsägning skall ske inom den tid och på de villkor som anges i artikel 7.5 i SCE-förordningen.

Register över europakooperativ m.m.

Registreringsmyndighet

10 § Bolagsverket skall föra ett register över europakooperativ (europakooperativsregistret). I fråga om registrering i europakooperativsregistret tillämpas vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (2005:551) och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret. Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ, skall även detta registreras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag, och
2. handläggningen av registreringsärenden.

Offentliggörande av förslag till beslut i vissa fall

11 § Föreningens styrelse eller lednings- eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som avses i artiklarna 7.2, 35.3 och 76.3 i SCE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall genast kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

Flyttning av ett europakooperativs säte

Tillämpliga bestämmelser

12 § Vid flyttning av ett europakooperativs säte från Sverige till en annan stat, tillämpas bestämmelserna i 13–19 §§. När det gäller europakooperativ som driver finansieringsrörelse tillämpas 12 kap. 24–26 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i stället för 14–19 §§.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning av säte

13 § Ett europakooperativ skall inom två veckor från det att lednings- eller förvaltningsorganet har offentliggjort ett förslag om flyttning av säte enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen ansöka hos Skatteverket och, om föreningen står under Finansinspektionens tillsyn, hos Finansinspektionen om prövning enligt artikel 7.14 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig flyttningen av säte, om Skatteverket har beslutat om revision hos europakooperativet och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av en flyttning av europakooperativets säte.

Finansinspektionen får, avseende ett europakooperativ som står under inspektionens tillsyn, motsätta sig flyttningen av säte, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och, i förekommande fall, Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan om flyttning av säte inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europakooperativet först har fått tillfälle att yttra sig.

Underrättelse till europakooperativets borgenärer

14 § Om föreningsstämman med stöd av artikel 7 i SCE-förordningen har beslutat att europakooperativets säte skall flyttas till en annan stat, skall europakooperativet skriftligen underrätta sina kända borgenärer om beslutet.

Underrättelsen skall innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt artikel 7.4 i SCE-förordningen ta del av förslaget om flyttning och av en sådan redogörelse som avses i artikel 7.3.

Vidare skall underrättelsen innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt 16 § motsätta sig flyttningen.

En underrättelse behöver inte sändas till borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497).

Ansökan om tillstånd

15 § Europakooperativet skall hos Bolagsverket ansöka om tillstånd till flyttning av säte enligt artikel 7 i SCE-förordningen. Ansökan skall ges in inom en månad från föreningsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den föreningsstämma där beslut om flyttning fattades,
2. en kopia av förslaget om flyttning,
3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 7.3 i SCE-förordningen,
4. intyg från europakooperativets lednings- eller förvaltningsorgan eller verkställande direktör om att europakooperativets kända borgenärer har underrättats enligt 14 §, och
5. en kopia av ett sådant beslut som avses i 13 § fjärde stycket.

Om europakooperativet inte har fogat de handlingar som anges i andra stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall Bolagsverket förelägga europakooperativet att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om europakooperativet inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 13 § fjärde stycket har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Handläggning hos Bolagsverket

16 § Om Bolagsverket finner att det inte finns något hinder mot en ansökan enligt 15 §, skall verket kalla europakooperativets borgenärer. Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som motsätter sig flyttningen av säte att senast viss dag skriftligen anmäla detta till verket. Bolagsverket skall dock inte kalla de borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som omfattas av lönegarantilagen (1992:497).

Kallelsen skall ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Bolagsverket skall skicka en särskild underrättelse om kallelsen till Skatteverket och till kronofogdemyndigheten i den region där europakooperativet har sitt säte.

17 § Om en borgenär som har blivit kallad enligt 16 § motsätter sig flyttningen av säte inom föreskriven tid, skall Bolagsverket överlämna ärendet till allmän domstol i den ort där europakooperativets lednings- eller förvaltningsorgan har sitt säte. Om ingen borgenär motsätter sig flyttningen, skall verket meddela europakooperativet det begärda tillståndet.

Handläggning hos allmän domstol

18 § Om ett ärende om flyttning av europakooperativets säte till en annan stat har överlämnats till allmän domstol, skall tillstånd till flyttningen lämnas, om det visas att de borgenärer som har motsatt sig ansökan har fått full betalning eller har betryggande säkerhet för fordringar som har uppkommit före den dag som har angetts i föreläggandet enligt 16 § första stycket. I annat fall skall ansökan avslås.

Utfärdande av intyg

19 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen när beslut om tillstånd enligt 17

eller 18 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om det föreligger sådant förhållande som avses i artikel 7.15 i SCE-förordningen.

Europakooperativets organisation

Dualistiskt organiserade europakooperativ

20 § I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 37–41 i SCE-förordningen (dualistiskt organiserade europakooperativ) gäller följande.

Om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, skall bestämmelserna i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter.

Vad som sägs i följande bestämmelser i lagen om ekonomiska föreningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

6 kap. 1 § fjärde stycket om suppleanter,
6 kap. 2 § om förtida avgång,
6 kap. 4 § första stycket om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,
6 kap. 4 § andra stycket om krav på medlemskap,
6 kap. 5 § om anmälan av aktieinnehav,
6 kap. 8 § tredje stycket om protokoll,
6 kap. 9 § första stycket om beslutsunderlag och inträde av suppleant,
6 kap. 10 § om jäv,
6 kap. 15 § om registrering,
7 kap. 11 § om upplysningsplikt mot föreningsstämman,
7 kap. 17 § första stycket om klander av föreningsstämmans beslut,
7 kap. 18 § om talan mot föreningen och skiljeförfarande,
8 kap. 7 § om revisorsjäv,
8 kap. 11 § om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,
8 kap. 13 § första stycket om revisionsberättelsen,

11 kap. 4 a § om tvångslikvidation,
11 kap. 17 § andra och tredje styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,
11 kap. 17 § fjärde stycket om styrelseval efter upphävande av likvidationsbeslut,
13 kap. 1 och 4–6 §§ om skadestånd, och
15 kap. 4 a § om avregistrering av ledamot.

När 6 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas på europakooperativ, skall vad som sägs i den paragrafens andra stycke inte gälla arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

21 § Tillsynsorganet får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av beslut som ledningsorganet eller den verkställande direktören fattar. Tillsynsorganet skall ge in ett sådant beslut till Bolagsverket för registrering. Beslutet blir gällande från tidpunkten för registreringen.

Tillsynsorganet skall till varje föreningsstämma som skall pröva frågan om fastställelse av europakooperativets resultat- och balansräkningar avge ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Beträffande tillhandahållande av detta yttrande skall 7 kap. 8 § fjärde stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas.

22 § Ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs. Tillsynsorganet skall alltid sammankallas om en ledamot i tillsynsorganet begär det.

23 § Om en ledamot i tillsynsorganet med stöd av artikel 37.3 i SCE-förordningen utses till ledamot i ledningsorganet, får tiden för det senare uppdraget inte överstiga två månader.

24 § Varje ledamot i tillsynsorganet har rätt att från ledningsorganet få all den information som krävs för att tillsynsorganet

skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 39.1 i SCE-förordningen.

25 § Revisorn skall underrätta tillsynsorganet om erinringar som revisorn framställer till ledningsorganet och den verkställande direktören enligt 8 kap. 14 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Monistiskt organiserade europakooperativ

26 § I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 42–44 i SCE-förordningen (monistiskt organiserade europakooperativ) skall, om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, bestämmelserna i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter.

Antalet ledamöter i europakooperativets organ

27 § Ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst tre ledamöter och tillsynsorganet minst fem ledamöter.

Förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst tre ledamöter.

När det gäller europakooperativ som ger ut elektroniska pengar tillämpas 2 kap. 9 § femte stycket lagen (2002:149) om elektroniska pengar i stället för första och andra styckena.

Den verkställande direktören

28 § Ett europakooperativ skall ha en verkställande direktör, om antalet anställda i europakooperativet under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren i medeltal har överstigit 200. Ett europa-

kooperativ som har bildats genom fusion eller ombildning skall under de första två räkenskapsåren från det att europakooperativet har bildats ha en verkställande direktör, om antalet anställda i någon av de juridiska personer som har deltagit i bildandet under vart och ett av de två räkenskapsår som föregick bildandet i medeltal översteg 200. I ett europakooperativs stadgar kan det föreskrivas att det även i andra fall skall utses en verkställande direktör. I ett europakooperativ som står under tillsyn av Finansinspektionen skall det alltid finnas en verkställande direktör.

I ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall den verkställande direktören utses av ledningsorganet. Den verkställande direktören får i ett sådant fall inte vara ledamot i tillsynsorganet.

I ett monistiskt organiserat europakooperativ skall den verkställande direktören utses av förvaltningsorganet.

29 § I ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall såväl tillsynsorganet som ledningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 40 i SCE-förordningen och i 24 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid tillsynsorganets och ledningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

30 § I ett monistiskt organiserat europakooperativ skall förvaltningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 40 i SCE-förordningen och i 24 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid förvaltningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

Europakooperativets årsredovisning m.m.

Upprättande av årsredovisning

31 § Ett europakooperativ skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i årsredovisningslagen (1995:1554) som är tillämpliga på ekonomiska föreningar.

När det gäller europakooperativ som ger ut elektroniska pengar eller driver finansieringsrörelse tillämpas 2 kap. 9 § sjätte stycket lagen (2002:149) om elektroniska pengar respektive 12 kap. 28 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i stället för första stycket.

Särskilt bokslut

32 § Om ett europakooperativ flyttar sitt säte skall ledningseller förvaltningsorganet upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då flyttningen av säte har fått verkan enligt artikel 7.10 i SCE-förordningen.

Om en ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion enligt artikel 19 i SCE-förordningen, och europakooperativet får säte i en annan medlemsstat än Sverige, skall styrelsen för den ekonomiska föreningen upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då europakooperativet registreras enligt artikel 11.1 i SCE-förordningen.

För det särskilda bokslutet enligt första och andra styckena gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

Valutan för ett europakooperativs kapital

33 § Ett europakooperativ skall uttrycka sitt kapital i antingen svenska kronor eller euro. Kapitalet skall dock alltid vara uttryckt i samma valuta som europakooperativets redovisningsvaluta.

Övriga bestämmelser

Behörighet att företräda ett europakooperativ

34 § Ett europakooperativ får i stadgarna föreskriva att lednings- eller förvaltningsorganet kan bemyndiga en person ensam eller flera personer i förening att företräda europakooperativet.

När det gäller europakooperativ som driver finansieringsrörelse tillämpas 12 kap. 29 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i stället för första stycket.

Lednings- eller förvaltningsorganets rätt att i visst fall ändra stadgarna

35 § Om stadgarna för ett europakooperativ strider mot de ordningar för arbetstagarinflytande som har fastställts i enlighet med rådets direktiv 2003/72/EG om komplettering av stadgan för europeiska kooperativa föreningar med avseende på arbetstagarinflytande, skall lednings- eller förvaltningsorganet ha rätt att, utan beslut om detta av föreningsstämman, ändra stadgarna.

Sammankallande av föreningsstämma genom länsstyrelsens försorg

36 § Om en föreningsstämma som skall hållas enligt SCE-förordningen, lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, stadgarna eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte på anmälan av en ledamot i förvalt-

ningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet, den verkställande direktören, en revisor eller en föreningsmedlem genast på europakooperativets bekostnad sammankalla stämman.

Sanktioner mot europakooperativ med säte och huvudkontor i olika stater

37 § Om ett europakooperativ inte uppfyller skyldigheten i artikel 6 i SCE-förordningen att ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma stat, skall Bolagsverket genom ett särskilt beslut fastställa att europakooperativet inte uppfyller den skyldigheten. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga europakooperativet att inom viss tid göra rättelse. Därvid skall 11 kap. 6 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas. Föreläggandet skall innehålla en erinran om att europakooperativet kommer att förpliktas att gå i likvidation om europakooperativet inte gör rättelse.

Om europakooperativet inte följer föreläggandet, skall Bolagsverket besluta att bolaget skall gå i likvidation. Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning hos verket.

Ett beslut om likvidation enligt andra stycket får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

Straff och vite

38 § Bestämmelserna om straff i 16 kap. 1 § första stycket och andra stycket 2 lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar skall tillämpas på europakooperativ.

39 § Bestämmelserna om vite i 30 kap. 2 § aktiebolagslagen (2005:551) skall tillämpas på europakooperativ. Vad som sägs där om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på europakooperativets lednings- eller förvaltningsorgan eller ledamöterna i dessa organ.

Överklagande

40 § Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 15 §, verkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 19 § samt verkets beslut enligt 39 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut i ett ärende enligt 6 eller 13 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 37 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 37 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då europakooperativet fick del av beslutet. Ett beslut enligt 37 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt tredje stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1972:262) om understödsföreningar

dels att 1 och 27 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas 33 nya paragrafer, 83–115 §§, samt närmast före 83, 85, 86, 92, 94, 98, 106 och 109 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 §
Med understödsförening förstås enligt denna lag sådan förening för inbördes bistånd som har till ändamål att, utan affärsmässigt drivande av försäkringsrörelse, meddela annan personförsäkring än arbetslöshetsförsäkring och som är på sådant sätt sluten att den huvudsakligen är avsedd för anställda i visst eller vissa företag, personer tillhörande viss yrkesgrupp eller medlemmar i sammanslutning med sådan intressegemenskap att en samverkan även för personförsäkring är naturlig.	
Också förening som ej är sluten på sätt som anges i första stycket anses som understödsförening, om den är registrerad såsom understödsförening enligt äldre lag.	
Avser verksamheten huvudsakligen pensionsförsäkring på grund av anställning, anses föreningen som understödsförening, även om medlemsavgifterna erläggs av arbetsgivaren.	
	Av rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (SCE-förordningen) följer att bestämmelserna i denna lag om understödsföreningar skall tillämpas på europakooperativ som har

beviljats tillstånd att driva försäkringsrörelse när det gäller frågor som inte regleras i SCE-förordningen. Särskilda bestämmelser om europakooperativ finns i 83–115 §§ denna lag.

27 §[1]

Bestämmelserna i 21–23 §§, 25–30 §§ och 32–37 §§ lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar gäller i tillämpliga delar i fråga om understödsförening med följande avvikelser, nämligen

1. att minst hälften av styrelsens ledamöter skall väljas på föreningsstämma eller av organisation som kan anses företräda medlemmarna,

2. att styrelseledamot får utses för tid till och med den ordinarie föreningsstämma som skall äga rum under fjärde räkenskapsåret efter det han utsetts, om Finansinspektionen medgett det,

3. att anställd hos föreningen ej får vara styrelseordförande.

Vid tillämpingen av 37 § skall iakttagas att hänvisningen till 9 § skall avse 14 § denna lag.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Särskilda bestämmelser för europakooperativ som driver försäkringsrörelse

Inledande bestämmelser

83 §

I 84–115 §§ finns bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr

[1] Senaste lydelse 1992:1624.

1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (SCE-förordningen). En europeisk kooperativ förening benämns i nämnda paragrafer ett europakooperativ.

Vad som sägs om europakooperativ som driver försäkringsrörelse gäller, om annat inte anges, endast sådana europakooperativ med säte i Sverige.

84 §

Regler om arbetstagarinflytande i europakooperativ finns i lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

Firma

85 §

Ett europakooperativs firma skall innehålla beteckningen SCE. Firman skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i det register som avses i 92 §.

Bildandet av ett europakooperativ

86 §

Om inte annat följer av SCE-förordningen, skall be

stämmelserna om fusion av publika försäkringsaktiebolag i 15 a kap. försäkringsrörelselagen (1982:713) tillämpas på en understödsförening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

87 §

En ekonomisk förening eller motsvarande utländsk förening som har sitt huvudkontor i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får delta i bildandet av ett europakooperativ, om föreningen

1. är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2. har sitt säte i den stat som avses i 1, samt

3. har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vid bildandet av ett europakooperativ på annat sätt än genom fusion eller ombildning skall vad som sägs i första stycket om en ekonomisk förening eller motsvarande utländsk föreningsform gälla även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i Fördraget om upprättandet av Europeiska

gemenskapen.

88 §

Om en understödsförening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, skall vad som sägs om redovisningsvaluta i 15 a kap. 1 § tredje stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) inte tillämpas på understödsföreningen.

Första stycket gäller också när europakooperativet skall ha sitt säte i en annan stat.

89 §

En understödsförening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion skall, om europakooperativet enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan medlemsstat än Sverige, inom två veckor från det att fusionsförslaget har offentliggjorts enligt artikel 24 i SCE-förordningen ansöka om prövning enligt artikel 21 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig att understödsföreningen deltar i fusionen, om Skatteverket har beslutat om revision hos föreningen och det finns skäl att anta att revisionen skulle

försvåras avsevärt av fusionen.

Finansinspektionen får motsätta sig att understödsföreningen deltar i fusionen, om det är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 24 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att understödsföreningen inte får delta i fusionen utan att föreningen först har fått tillfälle att yttra sig.

90 §

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 89 § fjärde stycket har motsatt sig att understödsföreningen deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall inspektionen genast avslå en ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen.

91 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 15 a kap. 13 §

försäkringsrörelselagen (1982:713) och beslutet har vunnit laga kraft.

Register över europakooperativ m.m.

92 §

Bolagsverket skall föra ett register över europakooperativ (europakooperativsregistret). I fråga om registrering i europakooperativsregistret tillämpas vad som föreskrivs i försäkringsrörelselagen (1982:713) och andra författningar om registrering i försäkringsregistret. Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ, skall även detta registreras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag, och

2. handläggningen av registreringsärenden.

93 §

Föreningens styrelse eller lednings- eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som

avses i artiklarna 7.2, 35.3 och 76.3 i SCE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall genast kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

Flyttning av ett europakooperativs säte

94 §

Ett europakooperativ skall inom två veckor från det att lednings- eller förvaltningsorganet har offentliggjort ett förslag om flyttning av säte enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen ansöka om prövning enligt artikel 7.14 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig flyttningen av säte, om Skatteverket har beslutat om revision hos europakooperativet och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av en flyttning av europakooperativets säte.

Finansinspektionen får motsätta sig flyttningen av säte, om det är motiverat av hänsyn till

allmänintresset.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan om flyttning av säte inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europakooperativet först har fått tillfälle att yttra sig.

95 §

Om föreningsstämman med stöd av artikel 7 i SCE-förordningen har beslutat att europakooperativets säte skall flyttas till en annan stat, skall europakooperativet ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen.

Ansökan skall ges in inom en månad från föreningsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den föreningsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 7.3 i SCE-förordningen, och

4. en kopia av ett sådant

beslut som avses i 94 § fjärde stycket.

Om europakooperativet inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall europakooperativet föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om europakooperativet inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 94 § fjärde stycket har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

96 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. europakooperativets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till europakooperativets

ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. europakooperativets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med försäkringstagares eller andra fordringsägares intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 7.15 i SCE-förordningen.

97 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen när beslut har meddelats enligt 96 § och beslutet har vunnit laga kraft.

Europakooperativets organisation

98 §

I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 37–41 i SCE-förordningen (dualistiskt organiserade europakooperativ) gäller följande.

Om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, skall bestämmelserna i denna lag och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på

ledningsorganet eller dess ledamöter.

Vad som sägs i följande bestämmelser i lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

21 § tredje och fjärde styckena om förtida avgång,

22 § första stycket om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,

22 § andra stycket om krav på medlemskap,

23 § första stycket om suppleanter,

25 § tredje stycket om protokoll,

26 § första stycket om beslutsunderlag och inträde av suppleant,

27 § om jäv,

36 § om talan mot föreningen,

37 § om registrering,

46 § första momentet tredje och fjärde styckena om revisorsjäv,

50 § tredje stycket om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,

51 § första stycket om revisionsberättelsen,

57 § andra momentet om upplysningsplikt mot förenings-

stämman,

69 § första momentet första–tredje styckena om klander av föreningsstämmans beslut,

106 och 107 §§, 108 § första stycket samt 109 § om skadestånd, och

116 § om skiljeförfarande.

Vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

26 § om lämnande av kredit,

26 h § om tystnadsplikt,

45 § första stycket om tvångslikvidation, och

70 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna.

När 22 § lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar tillämpas på europakooperativ, skall vad som sägs i den paragrafens andra stycke inte gälla arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

99 §

Tillsynsorganet får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av beslut som led-

ningsorganet eller den verkställande direktören fattar. Tillsynsorganet skall ge in ett sådant beslut till Bolagsverket för registrering. Beslutet blir gällande från tidpunkten för registreringen.

Tillsynsorganet skall till varje föreningsstämma som skall pröva frågan om fastställelse av europakooperativets resultat- och balansräkningar avge ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets förvaltning. Beträffande tillhandahållande av detta yttrande skall 7 kap. 8 § fjärde stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas.

100 §

Ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs. Tillsynsorganet skall alltid sammankallas om en ledamot i tillsynsorganet begär det.

101 §

Om en ledamot i tillsynsorganet med stöd av artikel 37.3 i SCE-förordningen utses till ledamot i ledningsorganet, får tiden för det senare uppdraget inte överstiga två månader.

102 §

Varje ledamot i tillsynsorganet har rätt att från ledningsorganet få all den information som krävs för att tillsynsorganet skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 39.1 i SCE-förordningen.

103 §

Revisorn skall underrätta tillsynsorganet om erinringar som revisorn framställer till ledningsorganet och den verkställande direktören enligt 50 § femte stycket lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar.

104 §

I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 42–44 i SCE-förordningen (monistiskt organiserade europkooperativ) skall, om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, bestämmelserna i denna lag och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter.

105 §

Ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europakoope-

rativ skall ha minst tre ledamöter och tillsynsorganet minst fem ledamöter.

Förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst tre ledamöter.

Europakooperativets årsredovisning m.m.

106 §

Ett europakooperativ skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag som är tillämpliga på ekonomiska föreningar.

107 §

Om ett europakooperativ flyttar sitt säte skall lednings- eller förvaltningsorganet upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då flyttningen av säte har fått verkan enligt artikel 7.10 i SCE-förordningen.

Om en understödsförening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion enligt artikel 19 i SCE-förordningen, och europakooperativet får säte i

en annan medlemsstat än Sverige, skall styrelsen för understödsföreningen upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då europakooperativet registreras enligt artikel 11.1 i SCE-förordningen.

För det särskilda bokslutet enligt första och andra styckena gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

108 §

Ett europakooperativ skall uttrycka sitt kapital i antingen svenska kronor eller euro. Kapitalet skall dock alltid vara uttryckt i samma valuta som europakooperativets redovisningsvaluta.

Övriga bestämmelser

109 §

Ett europakooperativ får i stadgarna föreskriva att ledningsorganet eller förvaltningsorganet kan bemyndiga en person ensam

eller flera personer i förening att företräda europakooperativet.

110 §

Om stadgarna för ett europakooperativ strider mot de ordningar för arbetstagarinflytande som har fastställts i enlighet med rådets direktiv 2003/72/EG om komplettering av stadgan för europeiska kooperativa föreningar med avseende på arbetstagarinflytande, skall lednings- eller förvaltningsorganet ha rätt att, utan beslut om detta av föreningsstämman, ändra stadgarna.

111 §

Om en föreningsstämma som skall hållas enligt SCE-förordningen, denna lag, lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar, stadgarna eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte på anmälan av en ledamot i förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet eller en revisor eller en föreningsmedlem genast på europakooperativets bekostnad sammankalla stämman.

112 §

Om ett europakooperativ inte uppfyller skyldigheten i artikel 6 i SCE-förordningen om att ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma stat, skall Bolagsverket genom ett särskilt beslut fastställa att europakooperativet inte uppfyller den skyldigheten. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga europakooperativet att inom viss tid göra rättelse. Därvid skall 11 kap. 6 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas. Föreläggandet skall innehålla en erinran om att europakooperativet kommer att förpliktas att gå i likvidation om europakooperativet inte gör rättelse.

Om europakooperativet inte följer föreläggandet, skall Bolagsverket besluta att bolaget skall gå i likvidation. Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning hos verket.

Ett beslut om likvidation enligt andra stycket får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

113 §

Bestämmelserna om straff i

77–80 §§ skall tillämpas på europakooperativ.

114 §

Bestämmelserna om vite i 21 kap. 2 § första–tredje och femte styckena försäkringsrörelselagen (1982:713) skall tillämpas på europakooperativ. Vad som sägs där om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på europakooperativets lednings- eller förvaltningsorgan eller ledamöterna i dessa organ.

115 §

Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller Finansinspektionens beslut i ett tillståndsärende enligt 96 §, Bolagsverkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 97 § samt verkets beslut enligt 114 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut i ett ärende enligt 89 eller 94 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till

kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 112 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 112 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då europakooperativet fick del av beslutet. Ett beslut enligt 112 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt tredje stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Identitetsbeteckning i numerisk form (organisationsnummer) skall fastställas för	
1. aktiebolag, europabolag med säte i Sverige, handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening,	1. aktiebolag, europabolag *och europakooperativ* med säte i Sverige, handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening,
2. erkänd arbetslöshetskassa, understödsförening och annan allmän inrättning som enligt lag eller annan författning står under offentlig tillsyn,	
3. kommun, landsting, kommunalförbund och annat organ för samverkan mellan kommuner, och	
4. registrerat trossamfund och dess organisatoriska delar.	

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

---

[1] Senaste lydelse 2004:1253.

1.4 Förlag till om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs att 1 a kap. 1, 3 och 4 §§ samt rubriken närmast före 1 a kap. 3 § försäkringsrörelselagen (1982:713) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 a kap.
	1 §[1]
För europabolag med säte i Sverige som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse gäller *2–5*, *7 och* 8 §§, 16 § första och andra styckena, 17–29 och 32 §§ i lagen (2004:575) om europabolag samt bestämmelserna i detta kapitel.	För europabolag med säte i Sverige som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse gäller *2–5 a*, *7*, 8 *och 9 a* §§, 16 § första och andra styckena, 17–29 och 32 §§ i lagen (2004:575) om europabolag samt bestämmelserna i detta kapitel.

För ett sådant europabolag skall vad som sägs i

1. 5 § första stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen (1975:1385), i stället avse 15 a kap. 1 § tredje stycket denna lag,

2. 7 § första stycket lagen om europabolag om registreringsbestämmelser, i stället avse bestämmelser i denna lag och andra författningar om registrering i försäkringsregistret,

3. 17 § andra stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 9 kap. 16 § aktiebolagslagen, i stället avse 9 kap. 9 § fjärde stycket denna lag,

4. 21 § lagen om europabolag om tillämpningen av 10 kap. 6 § aktiebolagslagen, i stället avse 10 kap. 12 § denna lag,

[1] Senaste lydelse 2004:578.

5. 27 § andra stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 9 kap. 13 § första stycket aktiebolagslagen, i stället avse 9 kap. 9 § första stycket denna lag,

6. 28 § lagen om europabolag om aktiebolagslagen, i stället avse denna lag, och

7. 32 § första stycket lagen om europabolag om 11 §, i stället avse 4 § i detta kapitel.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europabolag genom fusion

Bildande av ett europabolag genom fusion

3 §[2]

Ett försäkringsbolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion skall till en ansökan om verkställande av fusionsplanen enligt 15 a kap. 13 § i förekommande fall, utöver vad som framgår av 28 § försäkringsrörelseförordningen (1982:790), foga en kopia av ett sådant beslut som avses i 5 a § fjärde stycket lagen (2004:575) om europabolag. Om sökanden inte har bifogat ett sådant beslut, skall Bolagsverket förelägga denne att avhjälpa bristen. Om sökanden inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 5 a § fjärde stycket lagen om europabolag

[2] Senaste lydelse 2004:578.

har motsatt sig att försäkringsbolaget deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 15 a kap. 13 § och beslutet har vunnit laga kraft.

4 §[3]

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning, *och*

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen.

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen, *och*

4. en kopia av ett sådant beslut som avses i 9 a § fjärde stycket lagen (2004:575) om europabolag.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter över-

[3] Senaste lydelse 2004:578.

klagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 9 a § fjärde stycket lagen om europabolag har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Finansinspektionen skall underrätta Bolagsverket om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om

1. ansökningar om tillstånd till verkställande av fusionsplan vid bildande av ett europabolag genom fusion enligt artikel 2.1 SE-förordningen, och

2. ansökningar om tillstånd till flyttning av säte enligt artikel 8 i SE-förordningen som har kommit in till Bolagsverket före den 18 augusti 2006.

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud

Härigenom föreskrivs att 4 och 6 §§ lagen (1986:436) om näringsförbud skall ha följande lydelse.

4 §[1]

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1-3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

kommanditbolag: komplementär,

annat handelsbolag: bolagsman,

aktiebolag och försäkringsbolag: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening: ledamot och suppleant i styrelsen,

europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige: företagsledare,

europabolag med säte i Sverige: ledamot och suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,	europabolag *och europakooperativ* med säte i Sverige: ledamot och suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts eller den juridiska personen försattes i konkurs.

Första stycket gäller också den som i annan egenskap än där sägs faktiskt har utövat ledningen av en näringsverksamhet eller utåt har framträtt som ansvarig för en enskild näringsverksamhet.

---

[1] Senaste lydelse 2004:579.

Under de förutsättningar som anges i 2 § får näringsförbud även meddelas den som innehade sin ställning enligt första stycket senare än ett år innan konkursansökan kom in till tingsrätten.

6 §[2]

Den som är underkastad näringsförbud får inte

1. driva näringsverksamhet,

2. vara bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag eller komplementär i ett kommanditbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,

3. vara stiftare av ett aktiebolag, en sparbank eller ett försäkringsbolag,

4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet eller ledamot eller suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag med säte i Sverige,

5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag, ett försäkringsbolag eller ett europabolag med säte i Sverige eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intresse-

4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet eller ledamot eller suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag *eller ett europakooperativ* med säte i Sverige,

5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag, ett försäkringsbolag eller ett europabolag *eller ett europakooperativ* med säte i Sverige eller företagsledare i en

[2] Senaste lydelse 2004:579.

gruppering med säte i Sverige,	europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,

6. vara firmatecknare eller i annan egenskap vara ställföreträdare för en sådan juridisk person som anges vid 4,

7. faktiskt utöva ledningen av en näringsverksamhet eller av en sådan juridisk person som är bokföringspliktig även om den inte driver näring,

8. äga så många aktier i ett aktiebolag, ett försäkringsaktiebolag eller ett europabolag med säte i Sverige att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller

9. inneha fullmakt att företräda en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en juridisk person som anges i 4.

Förbudet i första stycket 9 gäller inte i fråga om fullmakt som avses i 10 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område.

Beträffande verkställande direktör och vice verkställande direktör för en filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och föreståndare för en verksamhet enligt samma lag finns bestämmelser om näringsförbud i den lagen.

Näringsförbud utgör inget hinder mot att sådan verksamhet bedrivs som innebär utövning av rättighet som avses i 2 kap. 1 § regeringsformen eller 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 6 kap. 1 § eller 13 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 1 §, 3 kap. 1, 2 eller 8 § eller 10 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

6 kap.

4 §[1]

Verkställande direktören och minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i särskilda fall tillåter annat. Den som är underårig eller i konkurs eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Styrelseledamöterna skall vara medlemmar i föreningen, om inte stadgarna i särskilt angivna fall tillåter annat. Den som enligt lag är ställföreträdare för en medlem eller, om en juridisk person är medlem, den som är ledamot av styrelsen för den juridiska personen eller delägare i denna får dock vara styrelseledamot utan att vara medlem i föreningen, även om stadgarna saknar föreskrift om det.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

---

[1] Senaste lydelse 1992:1242.

1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

2 kap.

4 §[1]

Ett värdepappersbolag skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Bolaget skall ha en verkställande direktör.

I ett värdepappersbolag skall revisorerna vara auktoriserade eller godkända revisorer. Minst en av de av stämman utsedda revisorerna skall vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen. Till revisor kan även ett registrerat revisionsbolag utses. Bestämmelser om vem som kan vara huvudansvarig för revisionen och om underrättelseskyldighet finns i 17 § revisorslagen (2001:883).

För varje värdepappersbolag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 8 § om tystnadsplikt,

1 kap. 8 b § om meddelandeförbud,

2 kap. 1 § första stycket 4 om ledningsprövning,

3 kap. 7 § andra stycket 1 och femte stycket om kredit m.m. till styrelseledamot,

[1] Senaste lydelse 2004:580.

6 kap. 6 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

6 kap. 9 § tredje stycket 2 och fjärde stycket om återkallelse av tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i fjärde stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 13 och 14 §§ lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
13 §[1]	
Verkställande direktören skall varje år till registreringsmyndigheten ge in en bestyrkt kopia av	
1. filialens redovisningshandlingar och revisionsberättelse för det senaste räkenskapsåret,	
2. motsvarande handlingar för företaget i dess helhet, om de gjorts offentliga i företagets hemland.	
Första stycket 1 gäller inte, om företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och	Första stycket 1 gäller inte, om företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och
1. har en rättslig form som är jämförbar med aktiebolaget,	1. har en rättslig form som är jämförbar med aktiebolaget,
2. är ett kreditinstitut eller värdepappersbolag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, *eller*	2. är ett kreditinstitut eller värdepappersbolag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. är ett försäkringsföretag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.	3. är ett försäkringsföretag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, *eller*

[1] Senaste lydelse 1995:1558.

4. är ett europakooperativ.

Handlingar som avses i första stycket skall ges in inom tre månader efter det att det utländska företagets redovisningshandlingar och revisionsberättelse har lagts fram för företagets delägare, dock senast sju månader från det att filialens räkenskapsår har utgått. Handlingarna skall vara upprättade på eller översatta till svenska.

14 §[2]

För filialens bokföring och revision gäller, utöver vad som föreskrivits i 11-13 §§, i tillämpliga delar detsamma som för ett svenskt företag av motsvarande slag.

Skyldighet att upprätta årsredovisning gäller inte om företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och

1. har en rättslig form som är jämförbar med aktiebolaget,
2. är ett kreditinstitut eller värdepappersbolag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, *eller*
3. är ett försäkringsföretag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Skyldighet att upprätta årsredovisning gäller inte om företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och

1. har en rättslig form som är jämförbar med aktiebolaget,
2. är ett kreditinstitut eller värdepappersbolag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. är ett försäkringsföretag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, *eller*
4. *är ett europakooperativ.*

Om filialen är skyldig att avsluta den löpande bokföringen men till följd av bestämmelsen i andra stycket inte upprättar

[2] Senaste lydelse 2001:1187.

någon årsredovisning, skall den i stället upprätta ett årsbokslut. För årsbokslutet tillämpas

1. i filial till företag som avses i andra stycket 1 och som inte är att hänföra till samma stycke 2 eller 3, bestämmelserna i 6 kap. 4–11 §§ bokföringslagen (1999:1078),

2. i filial till företag som avses i andra stycket 2, bestämmelserna i 2 kap. 2 § och 3–5 kap. lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, med undantag för hänvisningen till 3 kap. 5 § årsredovisningslagen (1995:1554), och

3. i filial till företag som avses i andra stycket 3, bestämmelserna i 2 kap. 2 § och 3–5 kap. lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, med undantag för hänvisningen till 3 kap. 5 § årsredovisningslagen.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
2 §[1]	
Auktorisation och tillstånd kan meddelas svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska företag.	
I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen tillämpas på tillsynsorganet:	I fråga om europabolag *och europakooperativ* som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag *eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)* skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen *eller dess ledamöter* tillämpas på tillsynsorganet *eller dess ledamöter*:
2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,	
	2 kap. 10 § om meddelandeförbud,
8 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,	

[1] Senaste lydelse 2004:581.

11 kap. 5 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

11 kap. 7 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation eller tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.	Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag *samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ* framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen *eller dess ledamöter* skall tillämpas också på ett europabolags *eller ett europakooperativs* lednings- eller förvaltningsorgan *eller dess ledamöter*.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

10 §[1]

En fysisk eller juridisk person som lämnar uppgifter med stöd av 9 § får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt, om den fysiska eller juridiska personen hade anledning att räkna med att uppgiften borde lämnas. Den som lämnar uppgifter med stöd av 9 c § får inte heller göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt. Detsamma gäller en styrelseledamot eller en anställd som lämnar uppgifter för den fysiska eller juridiska personens räkning.

I fråga om europabolag och europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) tillämpas vad som sägs om styrelseledamot i första stycket på ledamot i tillsynsorganet. Detsamma gäller vad som sägs om styrelseledamöter i 11 § om meddelande-

[1] Senaste lydelse 2004:1182.

förbud.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

I 15 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385), 13 kap. 2 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 5 kap. 2 § stiftelselagen (1994:1220) och 37 § revisionslagen (1999:1079) finns särskilda bestämmelser om ansvar för revisorer i aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser och vissa andra företag.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 13 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 kap.	
13 §[1]	
En styrelseledamot eller befattningshavare hos ett holdingföretag med finansiell verksamhet eller ett holdingföretag med blandad verksamhet som i den egenskapen får kunskap om affärsförhållanden i ett företag som enligt 7 § skall lämna uppgifter, får inte obehörigen röja vad han fått veta och inte heller utnyttja kunskapen i strid med det uppgiftslämnande företagets intresse.	
I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).	
I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag tillämpas vad som sägs om styrelseledamot i första stycket på ledamot i tillsynsorganet.	I fråga om europabolag *och europakooperativ* som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag *eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)* tillämpas vad som sägs om

[1] Senaste lydelse 2004:582.

styrelseledamot i första stycket på ledamot i tillsynsorganet. *Vad som sägs om styrelseledamöter i 13 b § om meddelandeförbud skall tillämpas på tillsynsorganets ledamöter.*

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att *den* i tredje stycket angivna *bestämmelsen* skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag *samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ* framgår att *de* i tredje stycket angivna *bestämmelserna* skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags *eller ett europakooperativs* lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.12 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 27 § årsredovisningslagen och rubriken närmast före den paragrafen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	5 kap.
Särskilt om europabolag	*Särskilt om europabolag och europakooperativ*
	27 §[1]
I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelseledamöter i 12, 18 b, 20 och 22–25 §§ tillämpas på ledamöter eller suppleanter i bolagets tillsynsorgan.	I fråga om europabolag *och europakooperativ* med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för *europabolag eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)* skall vad som sägs om styrelseledamöter i 12, 18 b, 20 och 22–25 §§ tillämpas på ledamöter eller suppleanter i *europabolagets eller europakooperativets* tillsynsorgan.
Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna skall tillämpas också på ledamöter eller suppleanter i ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.	Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag *samt 20 § andra*

[1] Senaste lydelse 2004:583.

stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna skall tillämpas också på ledamöter eller suppleanter i ett europabolags *eller europakooperativs* lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

5 kap.

1 §[1]

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,

2 § om värderings- och omräkningsprinciper,

3 § om anläggningstillgångar,

4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

4 a §, 4 b § första–tredje styckena och 4 c § om finansiella instrument,

5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,

8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

12 § om lån till ledande befattningshavare,

13 § om konvertibla lån,

14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,

[1] Senaste lydelse 2004:584.

16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,
18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
18 a § om sjukfrånvaro,
18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,
22 § om pensioner och liknande förmåner,
23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
25 § om avtal om avgångsvederlag,
26 § om uppgift om moderföretag, samt
27 § om europabolag.

27 § om europabolag *och europakooperativ*.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

5 kap.

1 §[1]

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
3 § om anläggningstillgångar,
4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
4 a §, 4 b § första–tredje styckena och 4 c § om finansiella instrument,
5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,
7 § om inköp och försäljning mellan koncernföretag,
8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter,
11 § om ställda säkerheter,
12 § om lån till ledande befattningshavare,
13 § om konvertibla lån,
14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital

[1] Senaste lydelse 2004:1177.

m.m.,
16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,
18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
18 a § om sjukfrånvaro,
18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,
22 § om pensioner och liknande förmåner,
23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
25 § om avtal om avgångsvederlag,
26 § om uppgift om moderföretag, samt
27 § om europabolag.

27 § om europabolag *och europakooperativ*.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1995:1570) om medlemsbanker

dels att 1 kap. 1 § och 6 kap. 3 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas ett nytt kapitel, 1 a kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

1 kap.

1 §[1]

Denna lag innehåller bestämmelser om hur en medlemsbank bildas och om dess organisation m.m. Bestämmelser om tillstånd att driva bankrörelse, den rörelse som en medlemsbank får driva samt andra bestämmelser som är gemensamma för bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker finns i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Av rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (SCE-förordningen) följer att bestämmelserna i denna lag om medlemsbanker skall tillämpas på europakooperativ som har beviljats tillstånd att driva bankrörelse när det gäller frågor som inte regleras i SCE-förordningen. Särskilda bestämmelser om europakooperativ finns i 1 a kap. denna lag.

[1] Senaste lydelse 2004:318.

Föreslagen lydelse

1 a kap. Särskilda bestämmelser för europakooperativ som driver bankrörelse

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § I detta kapitel finns bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (SCE-förordningen). En europeisk kooperativ förening benämns i detta kapitel ett europakooperativ.

Vad som sägs i detta kapitel om europakooperativ som driver bankrörelse gäller, om annat inte anges, endast europakooperativ med säte i Sverige.

Arbetstagarinflytandet i europakooperativ

2 § Regler om arbetstagarinflytande i europakooperativ finns i lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

Firma

3 § Ett europakooperativs firma skall innehålla beteckningen SCE. Firman skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i det register som avses i 10 §.

Bildandet av ett europakooperativ

Deltagande i bildandet av ett europakooperativ

4 § En ekonomisk förening eller motsvarande utländsk förening som har sitt huvudkontor i en stat utanför Europeiska ekono-

miska samarbetsområdet får delta i bildandet av ett europakooperativ, om föreningen

1. är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2. har sitt säte i den stat som avses i 1, samt

3. har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vid bildandet av ett europakooperativ på annat sätt än genom fusion eller ombildning skall vad som sägs i första stycket om en ekonomisk förening eller motsvarande utländsk föreningsform gälla även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Redovisningsvaluta vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

5 § Om en medlemsbank deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, skall vad som sägs om redovisningsvaluta i 10 kap. 1 § andra stycket och 2 § andra stycket inte tillämpas på medlemsbanken.

Första stycket gäller också när europakooperativet skall ha sitt säte i en annan stat.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att en medlemsbank deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion

6 § En medlemsbank som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion skall, om europakooperativet enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan medlemsstat än Sverige, inom två veckor från det att fusionsförslaget har offentliggjorts enligt artikel 24 i SCE-förordningen ansöka om prövning enligt artikel 21 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig att medlemsbanken deltar i fusionen, om Skatteverket har beslutat om revision hos banken och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Finansinspektionen får motsätta sig att medlemsbanken deltar i fusionen, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 24 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att banken inte får delta i fusionen utan att banken först har fått tillfälle att yttra sig.

Ansökan om tillstånd att verkställa fusionsavtalet

7 § I fråga om tillstånd att verkställa fusionsavtalet skall bestämmelserna i 10 kap. 22–24 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse om tillstånd att verkställa fusionsplanen tillämpas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett beslut som avses i 6 § fjärde stycket har motsatt sig att medlemsbanken deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

8 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 10 kap. 24 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och beslutet har vunnit laga kraft.

Rätt att säga upp sig till utträde ur en övertagande förening vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

9 § En medlem i en övertagande medlemsbank som har motsatt sig bildandet av ett europakooperativ genom fusion, får säga upp sig till utträde ur banken om fusionen innebär att europakooperativet kommer att ha sitt säte i en annan stat än Sverige. En sådan uppsägning skall ske inom den tid och på de villkor anges i artikel 7.5 i SCE-förordningen.

Register över europakooperativ m.m.

Registreringsmyndighet

10 § Bolagsverket skall föra ett register över europakooperativ (europakooperativsregistret). I fråga om registrering av europakooperativ som driver bankrörelse i europakooperativsregistret tillämpas vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (2005:551) och andra författningar om registrering i bankregistret. Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ skall även detta registreras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. avgifter i ärenden om registrering enligt detta kapitel, och
2. handläggningen av registreringsärenden.

Offentliggörande av förslag till beslut i vissa fall

11 § Medlemsbankens styrelse eller lednings- eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som avses i artiklarna 7.2, 35.3 och 76.3 i SCE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall genast kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

Flyttning av ett europakooperativs säte

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning av säte

12 § Ett europakooperativ skall inom två veckor från det att lednings- eller förvaltningsorganet har offentliggjort ett förslag om flyttning av säte enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen ansöka om prövning enligt artikel 7.14 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig flyttningen av säte, om Skatteverket har beslutat om revision hos europakooperativet och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av en flyttning av europakooperativets säte.

Finansinspektionen får motsätta sig flyttningen av säte, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan om flyttning av säte inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europakooperativet först har fått tillfälle att yttra sig.

Ansökan om tillstånd

13 § Om föreningsstämman med stöd av artikel 7 i SCE-förordningen har beslutat att europakooperativets säte skall flyttas till en annan stat, skall europakooperativet ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen.

Ansökan skall ges in inom en månad från föreningsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den föreningsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 7.3 i SCE-förordningen, och

4. en kopia av ett sådant beslut som avses i 12 § fjärde stycket.

Om europakooperativet inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall europakooperativet föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om europakooperativet inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 12 § fjärde stycket har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

14 § Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. europakooperativets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till europakooperativets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. europakooperativets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 7.15 i SCE-förordningen.

Utfärdande av intyg

15 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen när beslut har meddelats enligt 14 § och beslutet har vunnit laga kraft.

Europakooperativets organisation

Dualistiskt organiserade europakooperativ

16 § I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 37–41 i SCE-förordningen (dualistiskt organiserade europakooperativ) gäller följande.

Om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, skall bestämmelserna i denna lag och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter.

Vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

6 kap. 1 § tredje stycket om suppleanter,

6 kap. 2 § om förtida avgång,

6 kap. 3 § första stycket om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,

6 kap. 3 § andra stycket om krav på medlemskap,

6 kap. 3 § fjärde stycket om styrelsens sammansättning,

6 kap. 5 § om anmälan av aktieinnehav,

6 kap. 11 § andra stycket om protokoll,

6 kap. 12 § första stycket om beslutsunderlag och inträde av suppleant,

6 kap. 13 § om jäv,

6 kap. 17 § om registrering,

7 kap. 11 § om upplysningsplikt mot föreningsstämman,

7 kap. 18 § om klander av föreningsstämmans beslut,

7 kap. 19 § om talan mot föreningen och skiljeförfarande,

7 a kap. 5 § om revisorsjäv,

7 a kap. 10 § om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,

7 a kap. 12 § om revisionsberättelsen,

7 b kap. 8 § om tillhandahållande av upplysningar till lekmannarevisorn,

7 b kap. 11 § om jäv för lekmannarevisorer,

7 b kap. 14 § första stycket om lekmannarevisorns granskningsrapport,

9 kap. 18 § andra och tredje styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,

9 kap. 18 § fjärde stycket om styrelseval efter upphävande av likvidationsbeslut, och

11 kap. 1 och 4–12 §§ om skadestånd.

Vad som sägs i följande bestämmelser i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 12 § om meddelandeförbud,

3 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 5 § första stycket 1 om avtal om tjänster med eller till förmån för styrelseledamot,

13 kap. 12 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, och

15 kap. 2 § om återkallelse av tillstånd.

När 6 kap. 3 § denna lag tillämpas på europakooperativ skall vad som sägs i den paragrafens andra stycke inte gälla arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

17 § Tillsynsorganet får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av beslut som ledningsorganet eller den verkställande direktören fattar. Tillsynsorganet skall ge in ett sådant beslut till Bolagsverket för registrering. Beslutet blir gällande från tidpunkten för registreringen.

Tillsynsorganet skall till varje föreningsstämma som skall pröva frågan om fastställelse av europakooperativets resultat- och balansräkningar avge ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Beträffande tillhandahållande av detta yttrande skall 7 kap. 8 § fjärde stycket tillämpas.

18 § Ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs. Tillsynsorganet skall alltid sammankallas om en ledamot i tillsynsorganet begär det.

19 § Om en ledamot i tillsynsorganet med stöd av artikel 37.3 i SCE-förordningen utses till ledamot i ledningsorganet, får tiden för det senare uppdraget inte överstiga två månader.

20 § Varje ledamot i tillsynsorganet har rätt att från ledningsorganet få all den information som krävs för att tillsynsorganet skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 39.1 i SCE-förordningen.

21 § Revisorn skall underrätta tillsynsorganet om erinringar som revisorn framställer till ledningsorganet och den verkställande direktören enligt 7 a kap. 18 §.

Monistiskt organiserade europakooperativ

22 § I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 42–44 i SCE-förordningen (monistiskt organiserade europakooperativ) skall, om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, bestämmelserna i denna lag och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter.

Antalet ledamöter i europakooperativets organ

23 § Ledningsorganet och tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst fem ledamöter.

Förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst fem ledamöter.

Den verkställande direktören

24 § I ett europakooperativ driver bankrörelse skall det finnas en verkställande direktör.

I ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall den verkställande direktören utses av ledningsorganet. Den verkställande direktören får i ett sådant fall inte vara ledamot i tillsynsorganet.

I ett monistiskt organiserat europakooperativ skall den verkställande direktören utses av förvaltningsorganet.

25 § I ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall såväl tillsynsorganet som ledningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 40 i SCE-förordningen och i 20 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid tillsynsorganets och ledningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

26 § I ett monistiskt organiserat europakooperativ skall förvaltningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 40 i SCE-förordningen och i 20 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid förvaltningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

Europakooperativets årsredovisning m.m.

Upprättande av årsredovisning

27 § Ett europakooperativ som driver bankrörelse skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som är tillämpliga på medlemsbanker.

Särskilt bokslut

28 § Om ett europakooperativ flyttar sitt säte skall ledningseller förvaltningsorganet upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då flyttningen av säte har fått verkan enligt artikel 7.10 i SCE-förordningen.

Om en medlemsbank deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion enligt artikel 19 i SCE-förordningen, och europakooperativet får säte i en annan medlemsstat än Sverige, skall styrelsen för medlemsbanken upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då europakooperativet registreras enligt artikel 11.1 i SCE-förordningen.

För det särskilda bokslutet enligt första och andra styckena gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

Valutan för ett europakooperativs kapital

29 § Ett europakooperativ skall uttrycka sitt kapital i antingen svenska kronor eller euro. Kapitalet skall dock alltid vara uttryckt i samma valuta som europakooperativets redovisningsvaluta.

Övriga bestämmelser

Behörighet att företräda ett europakooperativ

30 §
Rätten att teckna firman för ett europakooperativ som driver bankrörelse får utövas bara av två eller flera personer i förening.

Lednings- eller förvaltningsorganets rätt att i visst fall ändra stadgarna

31 § Om stadgarna för ett europakooperativ strider mot de ordningar för arbetstagarinflytande som har fastställts i enlighet med rådets direktiv 2003/72/EG om komplettering av stadgan för europeiska kooperativa föreningar med avseende på arbetstagarinflytande, skall lednings- eller förvaltningsorganet ha rätt att, utan beslut om detta av föreningsstämman, ändra stadgarna.

Sammankallande av föreningsstämma genom länsstyrelsens försorg

32 § Om en föreningsstämma som skall hållas enligt SCE-förordningen, denna lag, stadgarna eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte på anmälan av en ledamot i förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet eller den verkställande direktören, en revisor eller en föreningsmedlem genast på europakooperativets bekostnad sammankalla stämman.

Sanktioner mot europakooperativ med säte och huvudkontor i olika stater

33 § Om ett europakooperativ inte uppfyller skyldigheten i artikel 6 i SCE-förordningen om att ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma stat, skall Bolagsverket genom ett särskilt beslut fastställa att europakooperativet inte uppfyller den skyldigheten. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga europakooperativet att inom viss tid göra rättelse. Därvid skall 11 kap. 6 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas. Föreläggandet skall innehålla en erinran om att europakooperativet kommer att förpliktas att gå i likvidation om europakooperativet inte gör rättelse.

Om europakooperativet inte följer föreläggandet, skall Bolagsverket besluta att bolaget skall gå i likvidation. Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning hos verket.

Ett beslut om likvidation enligt andra stycket får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

Överklagande

34 § Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller Finansinspektionens beslut i ett tillståndsärende enligt 14 § och Bolagsverkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 15 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut i ett ärende enligt 6 eller 12 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 33 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 33 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då europakooperativet fick del av beslutet. Ett beslut enligt 33 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt tredje stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

6 kap.

3 §[2]

Minst hälften av styrelseledamöterna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte något annat tillåts i särskilda fall. Frågor om sådant tillstånd prövas av

[2] Senaste lydelse 1999:224.

Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av synnerlig vikt prövas dock av regeringen. Den som är underårig eller i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara styrelseledamot. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Styrelseledamöterna skall vara medlemmar i medlemsbanken, om inte stadgarna i särskilt angivna fall tillåter annat. Den som enligt lag är ställföreträdare för en medlem eller, om en juridisk person är medlem, den som är ledamot av styrelsen för den juridiska personen eller delägare i denna får dock vara styrelseledamot utan att vara medlem i banken, även om stadgarna saknar föreskrift om det.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Av styrelseledamöterna får högst en för varje påbörjat femtal vara anställd i medlemsbanken. Vid denna beräkning skall hänsyn inte tas till arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen om styrelserepresentation för de privatanställda.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.16 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
5 §[1]	
En central värdepappersförvarare skall ha en styrelse med minst fem ledamöter och en verkställande direktör.	
I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 9 kap. 3 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation tillämpas på tillsynsorganet.	I fråga om europabolag *och europakooperativ* som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag *eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)* skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 9 kap. 3 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation tillämpas på tillsynsorganet. *Vad som sägs om styrelseledamöter i 8 kap. 4 § om meddelandeförbud skall tillämpas på ledamöter i tillsyns-*

[1] Senaste lydelse 2004:586.

	organet.
Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.	Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag *samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ* framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen *eller dess ledamöter* skall tillämpas också på ett europabolags *eller ett europakooperativs* lednings- eller förvaltningsorgan *eller dess ledamöter*.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 9 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
9 §[1]	
Ett institut för elektroniska pengar skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Institutet skall ha en verkställande direktör.	
För varje institut för elektroniska pengar skall det finnas ett huvudkontor i Sverige.	
I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 6 kap. 13 § första stycket 5 och andra stycket om återkallelse av tillstånd tillämpas på tillsynsorganet.	I fråga om europabolag *och europakooperativ* som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag *eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)* skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 6 kap. 13 § första stycket 5 och andra stycket om återkallelse av tillstånd tillämpas på tillsynsorganet. *Vad som sägs om*

[1] Senaste lydelse 2004:589.

	styrelseledamöter i 4 kap. 6 § om meddelandeförbud skall tillämpas på ledamöter i tillsynsorganet.
Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.	Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag *samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ* framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen *eller dess ledamöter* skall tillämpas också på ett europabolags *eller ett europakooperativs* lednings- eller förvaltningsorgan *eller dess ledamöter*.
	I ett europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i tredje stycket skall både ledningsorganet och tillsynsorganet ha minst fem ledamöter. I ett europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 42–44 i förordningen om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) skall förvaltningsorganet ha minst fem ledamöter.
	Ett europakooperativ skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinsti-

tut och värdepappersbolag som är tillämpliga på institut för elektroniska pengar.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m.

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10 §[1]	
En fysisk eller juridisk person som avses i 2 § första stycket 1–6 lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt, dess styrelseledamöter eller anställda får inte röja för kunden eller för någon utomstående att en granskning har genomförts eller att uppgifter har lämnats enligt 8 § eller att polisen genomför en undersökning.	*I fråga om europabolag och europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) tillämpas vad som sägs om styrelseledamöter i första stycket på ledamöter i tillsynsorganet.* *Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag samt 20 § andra*

[1] Senaste lydelse 2004:1190.

stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ framgår att den i tredje stycket angivna bestämmelsen skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

1.19 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § lagen (2004:46) om investeringsfonder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
3 §[1]	
För fondbolag gäller vad som är föreskrivet om aktiebolag i allmänhet om inte annat följer av denna lag.	
Ett fondbolag skall ha en styrelse med minst tre ledamöter samt en verkställande direktör.	
I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen eller dess ledamöter i följande bestämmelser tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:	
2 kap. 1 § 4 om ledningsprövning,	
2 kap. 18 § första stycket 1 om förbud mot att handla med en investeringsfond, *och*	2 kap. 18 § första stycket 1 om förbud mot att handla med en investeringsfond,
	2 kap. 20 a § om meddelandeförbud, och
10 kap. 15 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna.	
Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.	

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006.

[1] Senaste lydelse 2004:590.

1.20 Lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

dels att 3 kap. 9 § samt 10 kap. 31, 33 och 36 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas nio nya paragrafer, 12 kap. 21–29 §§, samt närmast före 12 kap. 21 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 kap.	
9 §[1]	
Ett aktiebolag och en ekonomisk förening får ansöka om tillstånd innan företaget registrerats i aktiebolags-, europabolags- *eller* föreningsregistret.	Ett aktiebolag och en ekonomisk förening får ansöka om tillstånd innan företaget registrerats i aktiebolags-, europabolags-, föreningsregistret *eller europakooperativsregistret*.
Om ett aktiebolag har ansökt om tillstånd inom sex månader från stiftelseurkundens undertecknande räknas den tid som anges i 2 kap. 9 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) från tillståndsbeslutet. Om en ekonomisk förening har ansökt om tillstånd inom sex månader från beslutet om att bilda föreningen räknas den tid som anges i 2 kap. 3 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar från tillståndsbeslutet.	

[1] Senaste lydelse 2004:591.

10 kap.

31 §[2]

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett beslut som avses i 5 a § fjärde stycket lagen (2004:575) om europabolag har motsatt sig att bankaktiebolaget deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen), när ett beslut har meddelats enligt *10 kap.* 22–24 §§ och beslutet har vunnit laga kraft.

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen), när ett beslut har meddelats enligt 22–24 §§ och beslutet har vunnit laga kraft.

33 §[3]

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning, *och*

2. en kopia av förslaget om flyttning,

[2] Senaste lydelse 2004:591.
[3] Senaste lydelse 2004:591.

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen.	3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen, *och*
	4. en kopia av ett sådant beslut som avses i 9 a § fjärde stycket lagen (2004:575) om europabolag.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 9 a § fjärde stycket lagen om europabolag har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

36 §[4]

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade europabolag) skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om ett bankaktiebolags styrelse eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 12 § om meddelandeförbud,

3 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

[4] Senaste lydelse 2004:591.

8 kap. 5 § första stycket 1 om avtal om tjänster med eller till förmån för styrelseledamot,

10 kap. 7 § andra meningen om styrelsens sammansättning,

10 kap. 10 § om uppdrag i andra företag,

10 kap. 11 § andra stycket om upplysningsplikt mot stämman,

13 kap. 12 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

15 kap. 2 § om återkallelse av tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

12 kap.

Särskilda bestämmelser för europakooperativ

21 §

I fråga om tillstånd att verkställa ett fusionsavtal, genom vilket en kreditmarknadsförening deltar i bildandet av ett europakooperativ, skall bestämmelserna i 10 kap. 22–24 §§ om tillstånd att verkställa en fusionsplan tillämpas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett beslut enligt 6 § fjärde stycket lagen (2006:000) om europakooperativ har motsatt sig att kreditmarknadsföreningen deltar i fusionen och beslutet har vunnit

laga kraft, skall ansökan genast avslås.

22 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 10 kap. 24 § och beslutet har vunnit laga kraft.

23 §

När ett europakooperativ som har tillstånd att driva finansieringsrörelse avser att flytta sitt säte från Sverige till en annan stat tillämpas inte 14–19 §§ lagen (2006:000) om europakooperativ. I stället tillämpas 24–26 §§ i detta kapitel.

24 §

Om föreningsstämman med stöd av artikel 7 i SCE-förordningen har beslutat att europakooperativets säte skall flyttas till en annan stat, skall europakooperativet ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen.

Ansökan skall ges in inom en månad från föreningsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet

från den föreningsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 7.3 i SCE-förordningen, och

4. en kopia av ett sådant beslut som avses i 13 § fjärde stycket lagen (2006:000) om europakooperativ.

Om europakooperativet inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall europakooperativet föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om europakooperativet inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 13 § fjärde stycket lagen (2006:000) om europakooperativ har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats

med anledning av sådana ansökningar.

25 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. europakooperativets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till europakooperativets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. europakooperativets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 7.15 i SCE-förordningen.

26 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen när beslut har meddelats enligt 25 § och beslutet har vunnit laga kraft.

27 §

I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 37–41 i SCE-förordningen (du-

alistiskt organiserade europakooperativ) skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om en kreditmarknadsförenings styrelse eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 12 § om meddelandeförbud,

3 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 5 § första stycket 1 om avtal om tjänster med eller till förmån för styrelseledamot,

12 kap. 3 § om styrelsens sammansättning,

12 kap. 6 § om uppdrag i andra företag,

12 kap. 7 § andra stycket om upplysningsplikt mot stämman,

13 kap. 12 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

15 kap. 2 § om återkallelse av tillstånd.

Av 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

28 §

Ett europakooperativ skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall koncernredovisning, i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som är tillämpliga på kreditmarknadsföreningar.

29 §

Rätten att teckna firman för ett europakooperativ får utövas bara av två eller flera personer i förening, om inte annat följer av 6 kap. 12 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om

1. ansökningar om tillstånd till verkställande av fusionsplan vid bildande av ett europabolag genom fusion enligt artikel 2.1 SE-förordningen, och

2. ansökningar om tillstånd till flyttning av ett europabolags säte enligt artikel 8 i SE-förordningen som har kommit in till Bolagsverket före den 18 augusti 2006.

1.21 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:575) om europabolag

dels att 7, 8, 11 och 32 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 5 a, 5 b, 9 a och 26 a §§, samt närmast före 5 a, 5 b, 9 a och 26 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att ett svenskt aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion
	5 a §
	Ett aktiebolag som deltar i bildandet av ett europabolag enligt artikel 2.1 i SE-förordningen skall, om europabolaget enligt fusionsförslaget skall ha säte i en annan medlemsstat än Sverige, inom två veckor från det att uppgifter om fusionen har offentliggjorts enligt artikel 21 i samma förordning ansöka hos Skatteverket och, om bolaget står under Finansinspektionens tillsyn, hos Finansinspektionen om prövning enligt artikel 19 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom

föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig att bolaget deltar i fusionen, om Skatteverket har beslutat om revision hos bolaget och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Finansinspektionen får, avseende ett aktiebolag som står under inspektionens tillsyn, motsätta sig att bolaget deltar i fusionen, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och, i förekommande fall, Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan inom två månader från den dag då uppgifter om fusionen har offentliggjorts enligt artikel 21 i SE-förordningen.

Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att bolaget inte får delta i fusionen utan att bolaget först har fått tillfälle att yttra sig.

Ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen

5 b §

Till en ansökan om verk-

ställande av fusionsplanen enligt 23 kap. 20 § aktiebolagslagen (2005:551) skall i förekommande fall, utöver vad som där framgår, fogas en kopia av ett sådant beslut som avses i 5 a § fjärde stycket. Om sökanden inte har bifogat ett sådant beslut, skall Bolagsverket förelägga denne att avhjälpa bristen. Om sökanden inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 5 a § fjärde stycket har motsatt sig att bolaget deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

7 §

Bolagsverket skall föra ett register över europabolag (europabolagsregistret). I fråga om registrering i europabolagsregistret tillämpas vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret eller, om europabolaget driver bankrörelse, bankregistret.

Bolagsverket skall föra ett register över europabolag (europabolagsregistret). I fråga om registrering i europabolagsregistret tillämpas vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret eller, om europabolaget driver bankrörelse, bankregistret. *Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (2004:559) om arbetstagarin-*

flytande i europabolag, skall även detta registreras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag, och
2. handläggningen av registreringsärenden.

8 §

Bolagets styrelse eller ledings- eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som avses i artiklarna 8.2, 32.2, 33.3, 37.4 och 66.3 i SE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall *utan dröjsmål* kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillängligt.

Bolagets styrelse eller ledningsorgan eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som avses i artiklarna 8.2, 32.2, 33.3, 37.4 och 66.3 i SE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall *genast* kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning av säte

9 a §

Europabolaget skall inom två veckor från det att ledningseller förvaltningsorganet har offentliggjort ett förslag om flyttning enligt artikel 8.2 i SE-förordningen ansöka hos Skatteverket och, om bolaget står

under Finansinspektionens tillsyn, hos Finansinspektionen om prövning enligt artikel 8.14 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig flyttningen av säte, om Skatteverket har beslutat om revision hos bolaget och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av en flyttning av bolagets säte.

Finansinspektionen får, avseende ett europabolag som står under inspektionens tillsyn, motsätta sig flyttningen av säte, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och, i förekommande fall, Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan om flyttning av säte inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 8.2 i SE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europabolaget först har fått tillfälle att yttra sig.

11 §

Bolaget skall hos Bolagsverket ansöka om tillstånd till flyttning av säte enligt artikel 8 i SE-förordningen. Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen, *och*

4. intyg från bolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller verkställande direktör om att bolagets kända borgenärer har underrättats enligt 10 §.

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen,

4. intyg från bolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller verkställande direktör om att bolagets kända borgenärer har underrättats enligt 10 §, *och*

5. en kopia av ett sådant giltigt beslut som avses i 9 a § fjärde stycket.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i andra stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall Bolagsverket förelägga bolaget att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 9 a § fjärde stycket har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Särskilt bokslut

26 a §

Om ett europabolag flyttar sitt säte skall lednings- eller förvaltningsorganet upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då flyttningen av säte har blivit gällande enligt artikel 8.10 i SE-förordningen.

Om ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion enligt artikel 17 i SE-förordningen, och europabolaget får säte i en annan medlemsstat, skall styrelsen för aktiebolaget upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då europabolaget registreras enligt artikel 12 i SE-förordningen.

För det särskilda bokslutet enligt första och andra styckena gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

32 §

Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 11 §, verkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 15 § samt verkets beslut enligt 31 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut enligt 5 a eller 9 a § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 29 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 29 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då bolaget fick del av beslutet. Ett beslut enligt 29 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt *andra stycket* gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Vid överklagande enligt *tredje stycket* gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2006. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om

1. ansökningar om tillstånd till verkställande av fusionsplan vid bildande av ett europabolag genom fusion enligt artikel 2.1 SE-förordningen, och
2. ansökningar om tillstånd till flyttning av säte enligt artikel 8 i SE-förordningen som har kommit in till Bolagsverket före den 18 augusti 2006.

2 Inledning

Efter långvariga diskussioner, och med avbrott under flera år i avvaktan på förhandlingarna om den besläktade frågan om europabolag, nådde EU:s medlemsstater våren 2002 enighet kring såväl en förordning om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-förordningen) som ett därtill kopplat direktiv om arbetstagarinflytandet i europakooperativ (SCE-direktivet). Sedan Europaparlamentet hade hörts över förslagen, beslutade ministerrådet den 22 juli 2003 att anta de båda rättsakterna.[1] SCE-förordningen träder i kraft den 18 augusti 2006. SCE-direktivet skall vara införlivat i medlemsstaternas nationella lagstiftning senast samma dag. De förslag som antogs den 22 juli 2003 bygger i stor utsträckning på motsvarande förordning och direktiv avseende europabolag[2].

Ett europakooperativ skall vara en särskild europeisk associationsform för kooperativ med anknytning till flera länder inom EU. Med kooperativ avses här vad som i Sverige närmast utgör en ekonomisk förening. Avsikten har, på samma sätt som när det gäller europabolag, varit att skapa en europeisk associationsform som i första hand skall falla under EG-regler och inte en viss nationell lagstiftning.

Av SCE-förordningen framgår att ett europakooperativ skall vara en *kooperativ* förening. Det innebär bl. a. att det skall ha ett kooperativt syfte, dvs. det huvudsakliga ändamålet med före-

[1] Rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (EUT L 207, 18.8.2003, s. 1) och rådets direktiv nr 2003/72/EG av samma dag om komplettering av stadgan för europeiska kooperativa föreningar med avseende på arbetstagarinflytande (EUT L 207, 18.8.2003, s. 25).
[2] EGT L 294, 10.11.2001, s. 1 och EGT L 294, 10.11.2001, s. 22.

ningens verksamhet skall vara att tillgodose medlemmarnas behov och/eller att främja deras ekonomiska och sociala verksamhet. Andra uttryck för den kooperativa principen är att medlemmarna enligt huvudregeln skall delta i kooperativets verksamhet och att varje medlem skall ha varsin röst. Ett europakooperativ skall ha ett kapital uppdelat på andelar. Kapitalet skall uppgå till minst 30 000 euro. Förordningen innehåller vidare bestämmelser om bl.a. hur ett europakooperativ skall bildas och hur det skall vara organiserat.

En EG-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat. Det innebär att en sådan rättsakt varken skall eller får inkorporeras eller transformeras till nationell rätt för att bli gällande. Några särskilda åtgärder för att införliva SCE-förordningen i den svenska rättsordningen behöver och får alltså inte vidtas av Sverige. Förordningen ger emellertid på flera punkter medlemsstaterna möjlighet att komplettera förordningen med nationella regler. I några avseenden är medlemsstaterna enligt förordningen dessutom skyldiga att vidta lagstiftningsåtgärder på det nationella planet. I denna promemoria behandlas de frågor där Sverige får eller skall besluta om kompletterande lagstiftning.

3 Bakgrund

3.1 Allmänt

En av EU:s grundpelare är upprättandet av en gemensam inre marknad. På denna marknad skall individer och företag kunna handla, byta tjänster, arbeta, investera och producera under lika konkurrensförhållanden. Vid sidan av det harmoniseringsarbete i form av direktiv som under lång tid har pågått på bolagsrättens område, har det inom EU även bedrivits ett arbete med att skapa särskilda europeiska associationsformer. Genom förordningen (2137/85/EEG) om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) sjösattes i mitten av 1980-talet den första av dessa former[1]. En europeisk ekonomisk intressegruppering kan närmast liknas vid ett handelsbolag som verkar över nationsgränserna. År 2001 antogs förordning (EG) nr 2157/2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen)[2]. Härigenom har en motsvarande möjlighet öppnats för gränsöverskridande samverkan i aktiebolagsform. Genom antagandet av SCE-förordningen har ytterligare ett steg tagits så att samverkan över nationsgränserna kan ske också i form av vad som kan liknas vid en ekonomisk förening. Förordningarna om europabolag respektive europakooperativ är i många avseenden avsedda att vara parallella.

Precis som var fallet när det gäller europabolag (jfr prop. 2003/04:112 Europabolag s. 43) var kommissionens ursprungliga tanke att ett europakooperativ uteslutande skulle falla under

[1] I lagen (1994:1927) om europeiska ekonomiska intressegrupperingar finns kompletterande svenska regler för intressegrupperingar med säte i Sverige.
[2] I lagen (2004:575) om europabolag finns kompletterande svenska regler för europabolag med säte i Sverige.

gemensamma EG-regler. På motsvarande sätt som för europabolagen, har resultatet emellertid även för europakooperativen blivit att många frågor har överlåtits till den nationella lagstiftaren. Sålunda innehåller SCE-förordningen en rad hänvisningar till den nationella lagstiftning som gäller för kooperativa föreningar i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte (se bl. a. artiklarna 17 och 20). I några fall hänvisas till nationell lagstiftning för publika aktiebolag. I andra frågor anges att den nationella lagstiftaren får eller, i vissa fall, skall utfärda kompletterande föreskrifter som skall tillämpas på europakooperativ hemmahörande i den medlemsstaten (se bl.a. artiklarna 2.2, 6 och 28.2). I de delar där varken SCE-förordningen eller annan EG-lagstiftning innehåller någon särskild reglering för europakooperativen skall dessa enligt en särskild bestämmelse i förordningen (artikel 8) falla under samma regler som en nationell kooperativ förening i den stat där europakooperativet har sitt säte. Därtill kommer att många frågor helt har lämnats utanför förordningens reglering (se punkt 16 i SCE-förordningens ingress). Så är fallet när det gäller t.ex. beskattning av europakooperativen.

Det sagda innebär att ett europakooperativ, precis som ett europabolag, kommer att falla under en blandning av EG-rättsliga och nationella bestämmelser. De rättsliga förutsättningarna kommer alltså att skilja sig åt mellan europakooperativ hemmahörande i olika medlemsstater. Det kommer därför inte att finnas en enhetlig form för europakooperativ utan i princip lika många former som det finns medlemsstater. Samtidigt står det klart att europakooperativformen erbjuder vissa möjligheter som en nationell kooperativ förening inte gör. Som exempel kan nämnas möjligheten för kooperativa föreningar i olika medlemsstater att genom fusion bilda ett europakooperativ och möjligheten att flytta ett europakooperativs säte över nationsgränserna.

3.2 Tillämpliga svenska regler

Såsom har konstaterats i det föregående avsnittet kommer ett europakooperativ med säte i Sverige i många avseenden att falla under de svenska bestämmelser som tillämpas på svenska kooperativ, dvs. svenska ekonomiska föreningar. Det innebär att många av bestämmelserna i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar (föreningslagen) kommer att vara tillämpliga på europakooperativ hemmahörande i Sverige. Även när det gäller t.ex. skatterätt, insolvensrätt och immaterialrätt kommer svenska regler att gälla för europakooperativ som är registrerade här (jfr punkt 16 i ingressen).

Enligt artikel 8.2 i SCE-förordningen skall, om det finns särskilda bestämmelser och/eller begränsningar i nationell lagstiftning för den typ av verksamhet som ett europakooperativ bedriver och/eller om verksamheten är underställd viss kontroll av en tillsynsmyndighet, dessa bestämmelser gälla fullt ut för europakooperativet. I punkt 19 i ingressen påpekas särskilt att verksamhet i fråga om finansiella tjänster, särskilt vad beträffar kreditinstitut och försäkringsföretag, har varit föremål för lagstiftningsåtgärder genom särskilda direktiv. Nationella bestämmelser för genomförande av dessa direktiv och andra nationella regler för sådan verksamhet gäller således fullt ut för europakooperativ. Förordningen förutsätter alltså att de särskilda regler som gäller för bl.a. medlemsbanker, kreditmarknadsföreningar samt börser, auktoriserade marknadsplatser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare, som driver verksamheten i ekonomisk förening, tillämpas även på europakooperativ. Det innebär bl.a. att bestämmelserna i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet kommer att vara tillämpliga på europakooperativ som bedriver finansiell verksamhet som omfattas av någon av dessa lagar.

3.3 SCE-förordningens innehåll

3.3.1 Allmänt

SCE-förordningen innehåller till en början vissa allmänna bestämmelser om europakooperativen (artiklarna 1–16).

Ett europakooperativ skall kunna bildas var som helst inom EU. Medlemmarnas ansvar för föreningens förpliktelser får men behöver inte vara begränsat (artikel 1.2). Ett europakooperativ skall ha ett kooperativt syfte, dvs. det huvudsakliga ändamålet med föreningens verksamhet skall vara att tillgodose medlemmarnas behov och/eller att främja deras ekonomiska och sociala verksamhet (artikel 1.3).

Europakooperativet skall vara en juridisk person och ha ett kapital uppdelat på andelar (artikel 1.2 och 1.5). Kapitalet skall vara uttryckt i den nationella valutan eller i euro och uppgå till minst 30 000 euro (artikel 3.1 och 3.2).

I artikel 5 finns bestämmelser om europakooperativets stadgar. Här anges bl.a. vilka uppgifter stadgarna alltid måste innehålla (artikel 5.4).

Ett europakooperativ skall ha sitt säte i en stat inom EU. Säte och huvudkontor skall finnas i en och samma medlemsstat (artikel 6). Sätet skall kunna flyttas från en medlemsstat till en annan utan att europakooperativet behöver avvecklas i det första landet och bildas på nytt i det andra (artikel 7.1). Europakooperativet skall kännetecknas av att firman föregås eller följs av förkortningen ”SCE” (artikel 10).

3.3.2 Bildandet av ett europakooperativ

Ett europakooperativ skall kunna bildas var som helst inom EU på något av fem olika sätt (artikel 2). Sålunda kan ett europakooperativ bildas

- av minst fem fysiska personer bosatta i minst två medlemsstater,

- av minst fem fysiska personer och juridiska personer under förutsättning att dessa har hemvist i eller omfattas av lagstiftningen i minst två olika medlemsstater,
- av minst två juridiska personer under förutsättning att dessa omfattas av lagstiftningen i minst två olika medlemsstater,
- genom fusion mellan kooperativa föreningar hemmahörande i minst två olika medlemsstater, eller
- genom ombildning av en nationell kooperativ förening under förutsättning att föreningen sedan minst två år har en driftsenhet eller ett dotterföretag som omfattas av lagstiftningen i en annan medlemsstat.

Förordningen innehåller närmare bestämmelser om några av de olika förfarandena för bildandet av europakooperativ. När det gäller bildande genom fusion kan det ske antingen genom förvärv eller genom att en ny juridisk person bildas (artikel 19). Förordningen innehåller bestämmelser om bl.a. det fusionsförslag som skall upprättas inför fusionen och den myndighetskontroll som skall utövas i samband med fusionen. Vidare finns bestämmelser om fusionens rättsverkningar.

Ombildning av en nationell kooperativ förening till ett europakooperativ inleds med att det berörda kooperativets förvaltnings- eller ledningsorgan upprättar ett förslag till ombildning. Förslaget skall innehålla bl.a. en rapport där det anges vilka konsekvenser ombildningen får för medlemmarna och arbetstagarna (artikel 35.3). Sedan förslaget har offentliggjorts (artikel 35.4) och granskats av oberoende experter (artikel 35.5), skall föreningsstämman godkänna förslaget till ombildning och europakooperativets stadgar (artikel 35.6).

3.3.3 Registrering

När ett europakooperativ har bildats, skall det enligt artikel 11.1 registreras i den medlemsstat där det har sitt säte. Detta skall ske i enlighet med i det landet tillämpliga bestämmelser för publika aktiebolag. Registreringen skall också offentliggöras i enlighet

med sådana bestämmelser (artikel 12.1 och 17.2). Vidare skall ett meddelande om registreringen offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning (artikel 13.1). Av förordningen följer att ett europakooperativ skall uppfylla vissa särskilda registreringskrav, bl.a. när det gäller frågor som har med arbetstagarinflytande att göra (se artikel 11.2–11.4). Därutöver skall europakooperativet uppfylla de allmänna registreringskrav som gäller för kooperativa föreningar i den medlemsstat där europakooperativet skall ha sitt säte (jfr artikel 8).

3.3.4 Förvärv och förlust av medlemskap

I artikel 14 finns bestämmelser om vilka krav som får eller skall uppställas för medlemskap i ett europakooperativ. Såväl fysiska personer som juridiska personer får vara medlemmar. Om lagstiftningen i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte tillåter det, får det i stadgarna föreskrivas att även personer som inte deltar i verksamheten annat än med investeringar, s.k. ej avnämare eller, med förordningens terminologi, stödmedlemmar (”non-user members”) får antas som medlemmar. I artikeln finns också bestämmelser om medlemsregister.

Förordningen innehåller vidare bestämmelser om i vilka fall ett medlemskap kan upphöra och om förfarandet vid uteslutning (artikel 15) samt om medlemmars ekonomiska rättigheter vid utträde eller uteslutning (artikel 16).

3.3.5 Europakooperativets organisation

Liksom i svenska ekonomiska föreningar utövas medlemmarnas beslutanderätt i europakooperativ vid föreningsstämma. När det gäller europakooperativets övriga organisation kan denna, i likhet med vad som gäller för europabolag, vara uppbyggd på två olika sätt, antingen enligt ett monistiskt system eller enligt ett dualistiskt system. Det monistiska systemet – som är det som ligger närmast det svenska systemet – innebär att det utöver

föreningsstämman finns *ett* föreningsorgan, förvaltningsorganet. I det dualistiska systemet finns det utöver föreningsstämman *två* föreningsorgan, ett ledningsorgan och ett tillsynsorgan.

Enligt förordningen är det europakooperativet självt – och alltså inte medlemsstaten – som bestämmer vilken av organisationsmodellerna som kooperativet skall använda sig av. Det innebär att europakooperativ med säte i Sverige i vissa fall kan komma att tillämpa den för svensk föreningsrätt främmande dualistiska organisationsmodellen. I det dualistiska systemet svarar ledningsorganet för föreningens ledning och företräder föreningen i kontakter gentemot tredje man (artikel 37.1). Tillsynsorganet har till uppgift att tillsätta och entlediga ledamöterna i ledningsorganet (artikel 37.2) och att kontrollera hur ledningsorganet genomför sina uppgifter (artikel 39.1). Tillsynsorganet får inte för egen del ha några befogenheter att leda europakooperativet eller företräda kooperativet gentemot tredje man (artikel 39.1). Ledamöterna i tillsynsorganet väljs och entledigas av föreningsstämman (artikel 39.2).

I det monistiska systemet är det förvaltningsorganet som leder europakooperativet och företräder detta gentemot tredje man (artikel 42.1). Förvaltningsorganets ledamöter utses av föreningsstämman (artikel 42.3). Förvaltningsorganet kan sägas motsvara styrelsen i en svensk ekonomisk förening.

Det är tillåtet att i nationell lagstiftning föreskriva att löpande förvaltningsåtgärder – på samma villkor som i nationell rätt – får vidtas av en verkställande direktör (artiklarna 37.1 och 42.1). Denna möjlighet gäller både monistiskt och dualistiskt organiserade europakooperativ.

Förordningen innehåller vidare regler om beslutförhets- och majoritetskrav i de olika föreningsorganen (artiklarna 50, 58–59 och 61) samt krav på mötesfrekvens (artiklarna 43 och 54). Vidare finns det regler om minoritetsmedlemmars rätt att begära sammankallande av föreningsstämman (artikel 55) och att få upp punkter på dagordningen för en stämma (artikel 57). När det gäller genomförandet av föreningsstämman samt omröstnings-

förfarandet skall nationella regler för kooperativa föreningar tillämpas på europakooperativen (artikel 53).

3.3.6 Redovisning och revision

SCE-förordningen innehåller inte några detaljerade regler om hur redovisningen i ett europakooperativ skall se ut. Enligt artikel 68 skall upprättande och offentliggörande av årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i princip följa bestämmelserna i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte. Ett europakooperativ skall dock alltid ha rätt att upprätta sin årsredovisning i euro.

När det gäller europakooperativ som är kredit- eller finansinstitut eller försäkringsföretag anges i artikel 69 att dessa skall falla under de nationella redovisningsbestämmelser som har införts i enlighet med de särskilda direktiv som gäller för sådana företag[3].

Revision av ett europakooperativs årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning skall ske i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte och följa den medlemsstatens lagstiftning (artikel 70). I den mån nationell lagstiftning föreskriver att kooperativa föreningar skall vara underkastade ett särskilt revisionssystem, skall sådana bestämmelser tillämpas även på europakooperativ med säte i den medlemsstaten (artikel 71).

3.3.7 Likvidation och konkurs

I artikel 72 anges att frågor om avveckling, likvidation, insolvens och betalningsinställelse skall regleras av den nationella lagstiftning som i respektive land tillämpas på kooperativa föreningar i dylika frågor. I några avseenden innehåller emellertid förord-

[3] Direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut och direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag.

ningen särskilda bestämmelser om detta. Det gäller t.ex. i de fall då ett europakooperativ inte uppfyller kravet på att ha sitt säte och huvudkontor i samma medlemsstat. Enligt artikel 73 skall i sådana fall lämpliga åtgärder vidtas för att bristen skall rättas till. Om detta visar sig vara otillräckligt, skall europakooperativet försättas i likvidation.

3.3.8 Ombildning av ett europakooperativ till ett nationellt kooperativ

Ett europakooperativ får ombildas till en nationell kooperativ förening (artikel 76). En sådan ombildning får ske tidigast två år efter europakooperativets registrering eller sedan de två första årsredovisningarna har godkänts. I fråga om förfarandet vid ombildningen gäller i allt väsentligt samma bestämmelser som när en nationell kooperativ förening ombildas till ett europakooperativ (se ovan).

3.3.9 Övrigt

I förordningen åläggs medlemsstaterna att vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa en effektiv tillämpning av förordningen samt att utse sådana behöriga myndigheter som förutsätts finnas för vissa uppgifter (artikel 78). Vidare föreskrivs att kommissionen senast fem år efter förordningens ikraftträdande skall avge en rapport om förordningens tillämpning. Kommissionen skall därvid också lämna förslag till sådana förändringar som bedöms erforderliga (artikel 79).

4 Sveriges beslutanderätt i vissa frågor

4.1 Allmänt

Som redan har nämnts har reglerna om europakooperativ – bortsett från de som har med frågor om arbetstagarinflytande att göra – meddelats i förordningsform. En EG-förordning är bindande i sin helhet och direkt tillämplig i varje medlemsstat (se artikel 249 i EG-fördraget). EG-domstolen har slagit fast att förordningar inte får införlivas i nationell rätt eftersom detta skulle kunna skapa tvivel om deras ursprung och rättsliga effekt (jfr prop. 1994/95:19 del 1 s. 524 f.). Om en viss fråga regleras i förordningen, skall och får Sverige således inte utfärda några bestämmelser om samma fråga. Några nationella regler skall i princip inte heller införas när det gäller frågor som inte regleras direkt i förordningen. Förordningen innehåller nämligen bestämmelser (artikel 8) om vad som skall gälla i sådana fall. I första hand skall man då tillämpa den lagstiftning som har antagits för att genomföra gemenskapsåtgärder som specifikt avser europakooperativ. Härmed torde förordningen avse sådana nationella regler som medlemsstaterna enligt EG-rätten är skyldiga att införa i fråga om europakooperativ. I andra hand hänvisar förordningen till den lagstiftning som skulle gälla för ett kooperativ bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte. I vissa fall hänvisar förordningen till nationell lagstiftning för publika aktiebolag. I sista hand skall bestämmelserna i föreningens stadgar tillämpas.

Det sagda innebär att det inte är aktuellt att på något heltäckande sätt reglera frågor om europakooperativ i svensk lagstiftning. Förordningens regler gäller, utan omvandlingsåtgärder, såsom svensk rätt och i den mån någon fråga inte regleras direkt i SCE-förordningen eller i annan EG-lagstiftning följer det av förordningen att den svenska lagstiftning som är tillämplig på kooperativa föreningar eller – i vissa fall – publika aktiebolag skall tillämpas på europakooperativ (jfr prop. 2003/04:112 s. 49).

Av artikel 9 följer vidare att ett europakooperativ i varje medlemsstat skall behandlas som en nationell kooperativ förening i den medlemsstat där det har sitt säte. Detta innebär att det inte är möjligt för en medlemsstat att – i andra fall än då detta följer av SCE-förordningen – särbehandla europakooperativen i förhållande till nationella kooperativ. De rättigheter och skyldigheter som kooperativa föreningar har enligt en medlemsstats nationella rättsordning skall alltså som regel gälla även för europakooperativ med säte i den staten.

Trots vad som har anförts ovan finns det i vissa delar anledning att överväga om förordningen bör kompletteras med svensk lagstiftning. I förordningen föreskrivs nämligen att medlemsstaterna har rätt att själva besluta i vissa frågor som rör europakooperativen. I några avseenden är medlemsstaterna även skyldiga att införa lagregler eller vidta andra åtgärder vid sidan av förordningens reglering. Sålunda får eller skall Sverige komplettera förordningen med nationella bestämmelser när det gäller:

- möjligheten för en juridisk person som inte har sitt huvudkontor i gemenskapen att i vissa fall delta i bildandet av ett europakooperativ (artikel 2.2),
- skyldigheten för europakooperativ att förlägga sitt huvudkontor och sitt säte till samma plats (artikel 6),
- skyddet för borgenärer i samband med att ett europakooperativ flyttar sitt säte från en medlemsstat till en annan (artikel 7.7),
- möjligheten för en nationell myndighet att motsätta sig att ett europakooperativ flyttar sitt säte (artikel 7.14),

- möjligheten för ledningsorganet att i visst fall ändra stadgarna utan beslut från föreningsstämman (artikel 11.4),
- möjligheten att i vissa fall göra undantag från nationella bestämmelser om krav på offentlighet i filialer till europakooperativ (artikel 12.2),
- möjligheten att tillåta investerande medlemmar (stödmedlemmar) och möjligheten att i så fall fastställa miniminivån för särskilda beslutförhetsvillkor (artiklarna 14.1 och 61.3),
- möjligheten för en nationell myndighet att motsätta sig att en förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion (artikel 21),
- skyddet för medlemmar som motsätter sig bildandet av ett europakooperativ genom fusion (artikel 28.2),
- offentliggörande av förslag till ombildning av en nationell ekonomisk förening till ett europakooperativ (artikel 35.4),
- majoritetskraven för beslut om ombildning av en nationell ekonomisk förening till ett europakooperativ (artikel 35.7),
- en verkställande direktörs ansvar för europakooperativets löpande förvaltning (artiklarna 37.1 och 42.1),
- val av ledamöter i ledningsorganet (artikel 37.2),
- tidsgräns för uppdrag som ledamot i ledningsorganet i vissa fall (artikel 37.3),
- antalet ledamöter i föreningsorganen (artiklarna 37.4, 39.4 och 42.2),
- dualistiskt organiserade europakooperativ med säte i Sverige (artikel 37.5),
- tillsynsorganets rätt till information (artikel 40.3),
- monistiskt organiserade europakooperativ med säte i Sverige (artikel 42.4),
- befogenhet att företräda och binda ett europakooperativ (artiklarna 47.1, 47.2 och 47.4),

- angivande i stadgarna av vissa kategorier av transaktioner och vilket organ som i dessa fall skall vara tillståndsgivande (artikel 48.3),
- beslutförhet och beslutsfattande för tillsynsorgan (artikel 50.3),
- tidpunkten för ett europakooperativs första föreningsstämma (artikel 54.1),
- möjligheten att fastställa miniminivån för särskilda beslutförhetsvillkor när europakooperativ som deltar i finansiell verksamhet eller försäkringsverksamhet tilldelat röster i förhållande till kapitalinsats (artikel 61.3),
- upprättande av årsredovisning m.m. (artikel 68.1),
- sanktioner för europakooperativ som inte uppfyller förordningens krav på sätets placering (artiklarna 73.2, 73.3 och 73.4),
- offentliggörande av förslag till ombildning av ett europakooperativ till nationell ekonomisk förening (artikel 76.4), samt
- föreningskapitals- och redovisningsvaluta (artikel 77).

Därutöver är Sverige enligt artikel 78 skyldigt att ”vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa en effektiv tillämpning av denna förordning” samt att utse de behöriga myndigheter som skall finnas enligt förordningen.

Utöver de frågor som anges i förordningen finns det anledning att överväga hur förordningen förhåller sig till lagen om utländska filialer samt vad som skall gälla i fråga om firma, bokföringsskyldighet och regler om straff och vite.

De nämnda frågorna kommer att behandlas i avsnitt 4.3–4.35.

4.2 Lagtekniska frågor

Förslag: De svenska regler som kompletterar förordningen om europakooperativ tas in i en särskild lag om europakooperativ. För europakooperativ som driver bankrörelse eller försäkringsrörelse placeras dock reglerna i lagen om medlemsbanker respektive lagen om understödsföreningar.

Skälen för förslaget: Som redan har konstaterats är det inte möjligt att i den svenska lagstiftningen reglera europakooperativen på ett heltäckande sätt. Förordningens bestämmelser är direkt tillämpliga i varje medlemsstat och får i princip inte upprepas i medlemsstatens nationella lagstiftning. Det är inte heller tillåtet att i nationella bestämmelser klarlägga innebörden av förordningens regler.

När förordningen om stadga för europabolag hade antagits, hade regeringen att ta ställning till vilken lagstiftningsteknik som skulle användas för de kompletterande svenska reglerna om europabolag. Det konstaterades då att europabolagen kommer att regleras av en blandning av EG-regler och kompletterande nationella regler samt, på grund av hänvisningar i förordningen, även av nationell lagstiftning om publika aktiebolag. För att begränsa olägenheterna med detta förhållandevis svåröverskådliga regelsystem, samlades de svenska reglerna om europabolag i så stor utsträckning som möjligt i en särskild lag om europabolag. I den lagen togs också in ett antal hänvisningar till redan befintliga bestämmelser som är tillämpliga också på europabolag med säte i Sverige (se prop. 2003/04:112 s. 50 f.).

Förordningarna om europabolag respektive europakooperativ är avsedda att vara parallella för två olika europeiska associationsformer. Förordningarna är i stora delar utformade likadant. Den för europabolagen använda lagstiftningstekniken bör mot den bakgrunden lämpligen användas även när det gäller europakooperativ. De svenska regler som kompletterar förordningen om europakooperativ bör således tas in i en särskild lag utformad med lagen om europabolag som förebild.

Såsom har konstaterats ovan är förordningens bestämmelser direkt tillämpliga i varje medlemsstat. I det här sammanhanget bör noteras att det i flera av artiklarna hänvisas till den nationella lagstiftning som är tillämplig på publika aktiebolag (jfr vad som anförs i punkt 18 i ingressen till SCE-förordningen). Som exempel kan nämnas artiklarna 11.5 och 12.1 om offentliggörande av dokument och uppgifter samt flera av artiklarna om bildande av europakooperativ genom fusion. Den valda tekniken

skall ses mot bakgrund av att lagstiftningen för publika aktiebolag inom EU delvis är harmoniserad genom ett antal EG-rättsliga direktiv medan någon motsvarande harmonisering inte förekommer på föreningsrättens område.

Det sagda innebär att det i viss utsträckning är de nationella bestämmelser som gäller för publika aktiebolag som skall tillämpas på europakooperativ trots att det i och för sig finns nationella bestämmelser för ekonomiska föreningar. Denna ordning kan i vissa avseenden vara problematisk, med hänsyn till att regelverket för publika aktiebolag inte är utformat utifrån de ekonomiska föreningarnas särskilda karakteristika. Eftersom SCE-förordningen inte erbjuder medlemsstaterna några valmöjligheter härvidlag är detta emellertid en oundviklig konsekvens.

Finansiella företag

Flertalet typer av finansiella företag som kan driva verksamhet i föreningsform har att följa det associationsrättsliga regelverket i föreningslagen. Det gäller institut för elektroniska pengar, börser, auktoriserade marknadsplatser, clearingorganisationer, centrala värdepappersförvarare som driver verksamheten i ekonomisk förening samt kreditmarknadsföreningar. Det är därför naturligt att de bestämmelser som skall komplettera SCE-förordningen gäller också för europakooperativ som driver denna typ av verksamhet genom att dessa tillämpar lagen om europakooperativ.

För medlemsbanker och understödsföreningar finns det emellertid särskilda associationsrättsliga regelverk. En medlemsbank är en ekonomisk förening som driver bankrörelse. För medlemsbanker tillämpas det associationsrättsliga regelverket i lagen (1995:1570) om medlemsbanker, som i mångt och mycket utgör ett parallellt regelverk till föreningslagen. Vissa försäkringsgivare på det privata försäkringsområdet utgörs av understödsföreningar. Det är sådana föreningar som, utan att affärsmässigt driva försäkringsrörelse, har till uppgift att lämna

inbördes bistånd i form av t.ex. sjukhjälp, begravningshjälp eller pension till sina medlemmar eller deras anhöriga. Understödsföreningar regleras av lagen (1972:262) om understödsföreningar. Lagen innehåller i huvudsak bestämmelser om försäkringsrörelsen men också vissa associationsrättsliga bestämmelser. I övrigt tillämpar föreningarna fortfarande 1951 års lag om ekonomiska föreningar som associationsrättslig grund. Vid bedömningen av vilken lagstiftningsteknik som bör användas för att komplettera SCE-förordningen beträffande dessa särreglerade föreningar bör följande beaktas.

Bland bolagen finns det också en kategori av finansiella företag som regleras särskilt ur ett associationsrättsligt perspektiv. De associationsrättsliga bestämmelserna för försäkringsbolag finns nämligen inte i aktiebolagslagen utan i försäkringsrörelselagen (1982:713). I konsekvens med den valda lagstiftningstekniken på försäkringsområdet placerades därför – som utgångspunkt – de grundläggande reglerna för europabolag som driver försäkringsrörelse i försäkringsrörelselagen (prop. 2003/04:112 s. 51). I lagstiftningsärendet invände Lagrådet mot den sålunda föreslagna lagstiftningstekniken. Särskilda bestämmelser om försäkringseuropabolag hade enligt lagrådsremissen fogats till försäkringsrörelselagen i ett nytt kapitel. I kapitlets inledande paragraf hänvisades till ett tjugotal paragrafer i lagen om europabolag, vilka skulle gälla även för försäkringseuropabolag. I flera av dessa paragrafer fanns i sin tur hänvisningar till bestämmelser i aktiebolagslagen, vilka dock inte skulle gälla för försäkringseuropabolag. I försäkringsrörelselagen hade hänvisningarna till lagen om europabolag därför i ett flertal fall måst kompletteras med bestämmelser om att hänvisningarna i den lagen till vissa lagrum i aktiebolagslagen i stället skulle avse vissa angivna lagrum i försäkringsrörelselagen. Resultatet av den valda tekniken hade blivit en lagstiftning som, enligt Lagrådets mening, inte motsvarade rimliga krav på tillgänglighet och överskådlighet. Eftersom en översyn av försäkringsrörelselagen hade inletts ansåg sig Lagrådet dock kunna acceptera det remitterade förslaget som en temporär lösning (a.a. s. 262). Regeringen höll

med om att den föreslagna regleringen i försäkringsrörelselagen i vissa avseenden var svårtillgänglig men hänvisade till den pågående översynen av associationsrätten för försäkringsföretag. I propositionen föreslogs därför inte några förändringar i förhållande till lagrådsremissen i detta avseende (jfr s. 225).

Frågan är då vilken lagstiftningsteknik som bör väljas för europakooperativ som driver bank- respektive försäkringsrörelse. Utgångspunkten bör liksom för försäkringsbolagen – i konsekvens med vad som gäller associationsrättsligt för medlemsbanker och understödsföreningar – vara att placera bestämmelserna i lagen om medlemsbanker respektive lagen om understödsföreningar.

När det gäller den mer detaljerade konstruktionen hade en i och för sig enkel och naturlig lösning varit att använda samma teknik som för europabolag som driver försäkringsrörelse, dvs. en lösning som innebär att dessa lagar hänvisar till lagen om europakooperativ i tillämpliga delar. Det skulle ligga i linje med regeringens strävan att finansiella företag bör regleras på samma sätt som andra typer av företag. Ett annat alternativ skulle kunna vara att låta lagen om europakooperativ i grunden vara tillämplig även på samtliga europakooperativ som driver finansiell verksamhet och att i lagen om medlemsbanker respektive lagen om understödsföreningar ta in sådana särbestämmelser som är motiverade för europakooperativ som driver bank- respektive försäkringsrörelse. Ytterligare en variant är att ta in samtliga bestämmelser som rör europakooperativ som driver bankrörelse och försäkringsrörelse i ett nytt särskilt kapitel i lagen om medlemsbanker respektive läggs till övriga bestämmelser i lagen om understödsföreningar. Vid en samlad bedömning och med hänsyn till vad Lagrådet anförde i lagstiftningsärendet om europabolag, har det sistnämnda alternativet bedömts vara mest lämpligt.

4.3 Bör en juridisk person med huvudkontor utanför EES tillåtas att delta i bildandet av ett europakooperativ?

Förslag: En juridisk person med huvudkontor i en stat utanför EES skall få delta i bildandet av ett europakooperativ i Sverige, om den juridiska personen är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat, har sitt säte i den medlemsstaten samt har en faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en medlemsstat. Vid bildandet av ett europakooperativ genom fusion eller ombildning skall dock denna möjlighet vara begränsad till sådana juridiska personer som utgör ekonomiska föreningar eller motsvarande utländska föreningar.

Bakgrund: Artikel 2 i SCE-förordningen innehåller allmänna bestämmelser om hur ett europakooperativ bildas. Som har framgått av avsnitt 3.3.2 kan detta ske bl.a. genom att minst två juridiska personer bildar ett europakooperativ, genom fusion mellan kooperativa föreningar eller genom ombildning av en nationell kooperativ förening. Gemensamt för dessa olika sätt är att de förutsätter att de juridiska personer som deltar i bildandet har sitt säte och huvudkontor i gemenskapen. I artikel 2.2 öppnas dock en möjlighet för medlemsstaterna att tillåta juridiska personer – eller ”rättsliga enheter”, vilket är den terminologi som används – som inte har sitt huvudkontor i gemenskapen att delta i bildandet av ett europakooperativ. I sådana fall skall det krävas att den juridiska personen

- är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat,
- har sitt säte i den medlemsstaten, samt
- har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en medlemsstat.

Förordningens huvudregel – att den juridiska personen skall ha sitt säte och huvudkontor i samma stat – är ett uttryck för principen om det faktiska hemvistet. Denna huvudregel, som även återfinns i SE-förordningen, innebär att föreningen skall falla under de regler som gäller där den rent faktiskt är verksam

och inte där den formellt har registrerats. Enligt principen om det faktiska hemvistet skall det sålunda inte vara möjligt för en juridisk person att välja de rättsregler som passar företaget bäst genom att registrera sig i ett annat land än det där det bedriver sin verksamhet (s.k. forum shopping). Följaktligen skall, enligt detta synsätt, ett företag som flyttar sitt huvudkontor till ett annat land också vara underkastat det nya landets regler.

Principen om det faktiska hemvistet tillämpas i flera av EU:s medlemsstater, t.ex. i Tyskland och Frankrike, medan det i Sverige råder ett annat synsätt (jfr prop. 2003/04:112 s. 52). Sålunda karakteriseras en svensk ekonomisk förening av att denna har bildats enligt svensk lag och har sitt registrerade säte inom Sverige. Enligt det svenska synsättet förblir föreningen svensk även om den flyttar sitt huvudkontor och hela sin verksamhet till ett annat land. Om en förening i samband med flyttning av huvudkontoret vill underkasta sig det nya landets lagstiftning, krävs att den svenska föreningen först upplöses genom likvidation varefter verksamheten överförs till en nybildad förening i det nya landet.

För medlemsbanker och flera andra finansiella företag är förhållandena något annorlunda. Till följd av särskilda regler om tillstånd för att driva olika slags finansiell verksamhet gäller för sådana företag att de måste ha säte och huvudkontor i samma medlemsstat. Syftet med detta är att underlätta för tillsynsmyndigheten i det land som har auktoriserat det finansiella företaget att driva en effektiv tillsyn (se prop. 1995/96:173 s. 92 f.).

Skälen för förslaget: Frågan om det bör vara möjligt för företag med huvudkontor utanför EES att delta i bildandet av europabolag var föremål för överväganden i lagstiftningsärendet om europabolag. Där konstaterades dels att ett svenskt aktiebolag kan flytta sitt huvudkontor till ett annat land och ändå förbli svenskt, dels att det inte gör någon skillnad om huvudkontoret förläggs inom eller utanför EES. Regeringen fann inte anledning att i det sammanhanget behandla bolag olika beroende på var huvudkontoret är beläget, utan föreslog att ett bolag som

har sitt registrerade säte inom EES bör kunna delta i bildandet av ett europabolag i Sverige även om det har sitt huvudkontor utanför EES (prop. 2003/04:112 s. 53).

Det saknas i nu aktuellt sammanhang anledning att bedöma den principiella frågan annorlunda. En juridisk person som har sitt registrerade säte inom EES bör följaktligen kunna delta i bildandet av europakooperativ i Sverige även om företaget har sitt huvudkontor utanför EES. För att detta skall vara möjligt krävs enligt artikel 2.2 i SCE-förordningen att särskilda bestämmelser tas in i svensk lag. Sådana särskilda bestämmelser bör därför införas. I enlighet med vad förordningen föreskriver måste det därvid uppställas krav på att den juridiska personen är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat, har sitt säte i den medlemsstaten samt har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en medlemsstat.

Nästa fråga är vilka associationsformer som bör omfattas av bestämmelsen. I artikel 2.1 anges i fem strecksatser de sätt på vilka ett europakooperativ kan bildas. Den första strecksatsen tar sikte på fysiska personer och saknar därför intresse i detta sammanhang. När det gäller bildande genom fusion och ombildning, vilka behandlas i den fjärde respektive den femte strecksatsen, följer det av förordningen att endast kooperativa föreningar får delta i bildandet. I de delarna bör därför den svenska bestämmelsen avse endast ekonomiska föreningar och deras utländska motsvarigheter.

Bestämmelserna i andra och tredje strecksatserna i artikel 2.1 omfattar däremot alla typer av bolag som ryms inom EG-rättens bolagsbegrepp (se artikel 48 i EG-fördraget). När ett europakooperativ bildas av juridiska personer enligt den definitionen eller av sådana juridiska personer tillsammans med fysiska personer, bör regleringen vara neutral i förhållande till olika associationsformer. Den kompletterande svenska bestämmelsen om vilka juridiska personer som kan delta i bildandet av ett europakooperativ med säte i Sverige bör följaktligen – när det gäller dessa sätt att bilda kooperativet – omfatta alla juridiska personer som ryms inom bolagsbegreppet i artikel 48 i EG-fördraget. Den

möjlighet som förordningen ger att låta även ”andra offentligrättsliga och privaträttsliga enheter” omfattas torde sakna praktisk betydelse och bör därför inte utnyttjas.

Som nyss har nämnts kan en svensk ekonomisk förening flytta sitt huvudkontor till ett annat land och ändå anses som en svensk förening. Det krav som rörelsereglerna ställer på medlemsbanker och flera andra finansiella företag att ha säte och huvudkontor i Sverige innebär dock att om ett sådant företag flyttar sitt huvudkontor till en annan stat, så torde Finansinspektionen (eller i förekommande fall regeringen) ingripa med sanktioner. Den ovan föreslagna associationsrättsliga regeln som tillåter en juridisk person med huvudkontor i en stat utanför EES att delta i bildandet av ett europakooperativ i Sverige, kommer alltså inte att få någon effekt för dessa finansiella företag. Någon uttrycklig undantagsbestämmelse för att framhålla detta behövs dock inte.

4.4 Bör ett europakooperativ som är registrerat i Sverige vara skyldigt att ha sitt huvudkontor och sitt säte på samma ort?

Bedömning: Det bör inte krävas att ett europakooperativ som är registrerat i Sverige har sitt huvudkontor och sitt säte på samma ort.

Skälen för bedömningen: I artikel 6 stadgas att ett europakooperativs säte skall vara beläget inom gemenskapen i samma medlemsstat som huvudkontoret. Bestämmelsen utgör inte något hinder mot att europakooperativet har säte och huvudkontor på olika orter inom medlemsstaten. I andra meningen av samma artikel ges dock medlemsstaterna en möjlighet att uppställa ett krav på att europakooperativ som är registrerade inom dess territorium skall vara skyldiga att förlägga sitt huvudkontor och sitt säte till samma plats. Motsvarande bestämmelse återfinns i SE-förordningen. I förarbetena till lagen om europabolag konstaterades att möjligheten främst torde vara avsedd för de medlemsstater som tillämpar principen om det faktiska

hemvistet (se prop. 2003/04:112 s. 54 samt avsnitt 4.3 ovan). För Sverige, som inte tillämpar denna princip, framstår emellertid ett sådant krav som främmande. Ett europakooperativ som är registrerat i Sverige bör ha samma möjligheter som en svensk ekonomisk förening att ha sitt säte och sitt huvudkontor på skilda orter inom landet. Det bör därför inte uppställas något sådant krav som avses i artikel 6 andra meningen i svensk lagstiftning.

4.5 Skyddet för europakooperativets borgenärer i samband med flyttning av föreningens säte

Förslag: Ett europakooperativ som har beslutat att flytta sitt säte till en annan medlemsstat skall hos Bolagsverket ansöka om tillstånd att verkställa beslutet. Om en sådan ansökan tas upp till prövning, skall Bolagsverket kalla europakooperativets borgenärer att inom viss tid anmäla om de motsätter sig flyttningen av säte. Kommer det inte in någon sådan anmälan och är övriga förutsättningar uppfyllda, skall verket bifalla ansökan. Om någon borgenär motsätter sig flyttningen, skall ärendet överlämnas till allmän domstol. För att domstolen skall bifalla europakooperativets ansökan skall det krävas att europakooperativet visar att den eller de borgenärer som har motsatt sig ansökan har fått full betalning eller har betryggande säkerhet för sina fordringar.

Bakgrund: Ett europakooperativ skall enligt artikel 7 kunna flytta sitt säte från en medlemsstat till en annan utan att behöva avveckla föreningen i det ursprungliga hemlandet och bilda en ny juridisk person i det nya landet. Förordningen ställer härvid krav på att vissa formaliteter iakttas. Sålunda krävs att ett förslag om flyttning upprättas och offentliggörs av lednings- eller förvaltningsorganet. Vidare skall lednings- eller förvaltningsorganet upprätta en redogörelse där flyttningens juridiska och ekonomiska aspekter förklaras och motiveras samt följderna för bl.a. medlemmarna och borgenärerna anges. Borgenärerna skall ha

rätt att kostnadsfritt få kopior på förslaget och redogörelsen senast en månad före den föreningsstämma vid vilken beslutet om flyttning skall fattas. Som ett sista led i detta förfarande skall en domstol, notarie eller annan behörig myndighet i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte utfärda ett intyg som slutgiltigt bekräftar att vad som krävs i fråga om handlingar och formaliteter före flyttningen har fullgjorts (artikel 7.8). Innan ett sådant intyg utfärdas, skall europakooperativet visa att borgenärer och andra rättighetsinnehavare är skyddade på ett betryggande sätt när det gäller sådana skulder som föreningen har ådragit sig före tidpunkten för offentliggörandet av förslaget om flyttning (artikel 7.7 första stycket). Medlemsstaterna skall fastställa vilka närmare krav som skall gälla i fråga om borgenärernas och andra rättighetsinnehavares skydd. En medlemsstat får utvidga skyddet till att avse även skulder som uppkommer, eller kan uppkomma, mellan tidpunkten för kungörelsen och flyttningen (artikel 7.7 andra stycket). Ett europakooperativ som är föremål för ett rättsligt förfarande rörande avveckling, likvidation, insolvens eller betalningsinställelse eller annat liknande förfarande får inte flytta sitt säte (artikel 7.15). Motsvarande bestämmelser om flyttning av ett europabolags säte återfinns i artikel 8 i SE-förordningen.

Skälen för förslaget: Det förhållandet att ett europakooperativ flyttar sitt säte från ett land till ett annat innebär inte att föreningens borgenärer förlorar sin rätt att göra fordringar gällande mot föreningen. Däremot kan en sådan förändring i praktiken påverka borgenärens ställning väsentligt, t.ex. på grund av skillnader mellan ländernas insolvensrättsliga lagstiftning. Att europakooperativet byter hemvist kan också leda till olika praktiska svårigheter för en borgenär som önskar bevaka sin rätt (jfr prop. 2003/04:112 s. 57).

När kompletterande bestämmelser för europabolag infördes fann man, mot bakgrund av det anförda, att det var motiverat att införa särskilda skyddsregler för borgenärer i samband med flyttning av bolagets säte. Dessa skyddsregler utformades med den svenska aktiebolagslagens fusionsförfarande som förebild (se

9–15 §§ lagen om europabolag). Det är följdriktigt att frågan behandlas på samma sätt i nu aktuellt sammanhang. Av artikel 28.1 följer att det, vid bildande av ett europakooperativ genom fusion, är den nationella lagstiftningen om fusion mellan publika aktiebolag som är tillämplig i fråga om skyddet av de fusionerande kooperativens borgenärer. Aktiebolagslagens bestämmelser om fusionsförfarande bör därför lämpligen fungera som förebild även när skyddet för europakooperativets borgenärer i samband med flyttning av föreningens säte utformas (se 23 kap. 19–24 §§ aktiebolagslagen). Sålunda bör följande gälla. När lednings- eller förvaltningsorganet har upprättat ett förslag om flyttning av säte, skall detta anmälas för registrering. Uppgiften om registrering skall kungöras. Om förslaget sedermera antas av föreningsstämman, skall europakooperativet underrätta sina kända borgenärer om beslutet. Vidare skall europakooperativet ansöka om tillstånd att verkställa beslutet. Tas en sådan ansökan upp till prövning av den behöriga myndigheten, dvs. Bolagsverket (jfr avsnitt 4.29), skall verket kalla europakooperativets borgenärer att inom viss tid anmäla om de motsätter sig flyttningen av säte. Om någon borgenär motsätter sig flyttningen, skall ärendet överlämnas till rätten. För att rätten skall bifalla ansökan skall det krävas att europakooperativet visar att de borgenärer som har motsatt sig ansökan har fått full betalning eller har betryggande säkerhet för sina fordringar. Om någon anmälan om motsättande inte inkommer, skall verket bifalla ansökan och utfärda ett sådant intyg som anges i artikel 7.8. Innan intyg utfärdas, skall dock rätten först pröva om det föreligger sådana omständligheter som framgår av artikel 7.15 i SCE-förordningen (likvidation m.m.). Om så är fallet skall rätten vägra att utfärda intyg.

I de svenska fusionsreglerna görs vissa undantag från skyldigheten att underrätta bolagets borgenärer (se 23 kap. 19 § andra stycket aktiebolagslagen). Sålunda krävs inte någon underrättelse till borgenärerna i det övertagande bolaget om revisorerna i ett yttrande över fusionsplanen har uttalat att de inte har funnit att fusionen medför någon fara för dessa borgenärer. Inte heller behöver underrättelse skickas till borgenärer, vilkas an-

språk avser en fordran på lön, pension eller annan ersättning som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497).

Det förstnämnda undantaget har motiverats med att skyddsbehovet är mindre för det övertagande bolagets borgenärer eftersom en fusion inte innebär något gäldenärsbyte för deras del (se prop. 1993/94:196 s. 100). Den distinktion mellan överlåtande respektive övertagande bolags borgenärer som härvid har gjorts är emellertid inte relevant vid flyttning av ett europakooperativs säte. Att låta revisorsyttrandet helt ersätta underrättelseförfarandet framstår inte heller som någon lämplig lösning. Det bör därför inte införas något undantag av detta slag när det gäller flyttning av ett europakooperativs säte. Motsvarande bedömning gjordes i lagstiftningsärendet om europabolag (se prop. 2003/04:112 s. 59).

Det undantag som enligt aktiebolagslagens fusionsbestämmelser gäller för borgenärer med fordringar som omfattas av lönegarantilagen har sin grund i att sådana borgenärer anses ha betryggande säkerhet för sina fordringar redan genom lönegarantibestämmelserna (se prop. 1993/94:196 s. 101). I förarbetena till lagen om europabolag diskuterades om det fanns anledning att bedöma saken annorlunda när det gäller den situationen att ett europabolag flyttar sitt säte från Sverige till ett annat land. Med hänsyn till de ändringar som beslutades år 2002 om ändringar i lönegarantidirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/74/EG av den 23 september 2002 om ändring av rådets direktiv 80/987/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens) konstaterades att de risker för arbetstagare som kan anses råda i transnationella situationer i och för sig var övergående. I det nämnda direktivet stadgas att arbetstagare fr.o.m. den 7 oktober 2005 skall ha rätt att kräva ut sin lönegaranti i det land där arbetet utförs. Så länge direktivet inte var genomfört i svensk lagstiftning ansågs emellertid tiden inte mogen för att i lagen om europabolag undanta löneborgenärer från rätten att motsätta sig en flyttning av säte (se prop. 2003/04:112 s. 59 f.).

Den 1 juni 2005 beslutade riksdagen att anta regeringens proposition 2004/05:128 Lönegaranti vid gränsöverskridande situationer (bet. 2004/05:LU24; rskr. 2004/05:270). Därigenom införs bestämmelser som ger en arbetstagare rätt att kräva ut sin lönegaranti i det land där arbetet utförts. Vidare har ändringar gjorts i lagen om europabolag så att sådana borgenärer vilkas anspråk avser en fordran som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen undantas från rätten att motsätta sig en flyttning av ett europabolags säte till en annan stat. Bestämmelserna trädde i kraft den 7 oktober 2005. Mot bakgrund av det anförda bör motsvarande undantag göras i lagen om europakooperativ.

Som redan har nämnts får medlemsstaterna utvidga tillämpningen av borgenärsskyddsförfarandet till att avse även fordringar som uppkommer efter tidpunkten för kungörelsen fram till flyttningen. Den ovan föreslagna ordningen innebär att denna möjlighet i viss mån utnyttjas. Fordringar som har uppkommit efter tidpunkten för kungörelsen men innan anmälningstiden har löpt ut kommer nämligen att omfattas av förfarandet. Någon ytterligare utvidgning av tillämpningsområdet framstår inte som motiverad (jfr prop. 2003/04:112 s. 60).

Det bör noteras att SCE-förordningen – liksom SE-förordningen – föreskriver att de regler och förfaranden som tillämpas vid flyttning av ett europakooperativs säte inte skall påverka tillämpningen av medlemsstaternas nationella lagstiftning om erläggande eller säkring av betalningar till offentliga organ. Det kommer alltså att vara möjligt för medlemsstaten att från europakooperativet kräva in skatter och andra avgifter som har uppkommit först vid en senare tidpunkt än vad som har angetts i det föregående. I den delen krävs det inte några ytterligare regler.

Skyddet för borgenärerna i finansiella europakooperativ behandlas i avsnitt 4.6.

4.6 Skyddet för borgenärer i samband med flyttning av ett finansiellt europakooperativs säte

Förslag: Europakooperativ som har tillstånd att driva bank-, finansierings- eller försäkringsrörelse skall ansöka om tillstånd att verkställa beslutet om flyttning av sätet. Ansökan skall prövas av Finansinspektionen. Någon kallelse på bolagets borgenärer skall inte ske. I stället skall Finansinspektionen pröva *dels* om bolagets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden, *dels* om bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares/försäkringstagares och andra fordringsägares intressen.

Skälen för förslaget: I avsnitt 4.5 har behandlats vilka regler som bör uppställas till skydd för borgenärerna i samband med att ett vanligt europakooperativ flyttar sitt säte. I det följande behandlas frågan om borgenärsskyddet med avseende på europakooperativ som bedriver viss finansiell verksamhet.

De finansiella företagens verksamhet skiljer sig i flera avseenden från andra företags. Vissa av de finansiella verksamheterna innebär att företagen har ett stort antal borgenärer och andra rättighetsinnehavare och att verksamheten kringgärdas av regler som avser att skydda dessa. Som exempel kan nämnas bankerna, vars tillgångar till stor del består av krediter och liknande och vars förpliktelser till stor del består av insättningar och utfärdade obligationslån. Bankens tillgångar och skulder är som regel inte helt löptidsmatchade. Om insättare och övriga borgenärer väljer att avsluta sina förbindelser med banken i förtid, kan banken därför få likviditetsproblem. Insättare i en medlemsbank kan som regel ta ut sina pengar med kort varsel. I villkoren för svenska företags obligationslån ingår normalt en möjlighet till förtidsinlösen av lånet vid fusion. Det kan inte uteslutas att det på motsvarande sätt kommer att finnas möjlighet att säga upp sådana lån till förtidsinlösen i samband med flyttning av ett europakooperativs säte. Det finns emellertid också borgenärer

som har avtal med längre löptider med banken, avtal som kommer att fortsätta att löpa efter det att kooperativet har flyttat sitt säte.

För försäkringstagare innebär försäkringsavtalet att försäkringstagaren betalar i förskott för att försäkringsgivaren skall överta en risk för viss tid. Ibland är det fråga om komplicerade paketförsäkringar. En ersättning från försäkringen aktualiseras först vid ett försäkringsfall viss tid efter det att avtalet ingåtts. När det gäller livförsäkringar, t.ex. tjänstepensionsförsäkring som understödsföreningar får meddela, är det ofta fråga om avtal över lång tid med ett stort moment av sparande och ersättningar som skall falla ut först efter flera decennier. För livförsäkringar är det normalt svårt för försäkringstagaren att byta försäkringsgivare under avtalsperioden. Försäkringstagaren kan alltså under lång tid vara beroende av försäkringsföretagets förmåga att förvalta sparandet och betala ut försäkringsbeloppen.

De skyddsregler som föreslås i föregående avsnitt för flyttning av ett europakooperativs säte har fusionsbestämmelserna i aktiebolagslagen som förebild. Som skäl anförs dels att det är följdriktigt att frågan behandlas på samma sätt nu som i lagstiftningsärendet angående europabolag, dvs. att regler till skydd för borgenärer i samband med flytt av säte utformas med fusionsförfarandet som förebild, dels att SCE-förordningen föreskriver att den nationella lagstiftningen om fusion mellan publika aktiebolag skall vara tillämplig i fråga om skyddet av borgenärer när ett europakooperativ bildas genom fusion. För vissa finansiella kooperativ, t.ex. börser, auktoriserade marknadsplatser och clearingorganisationer som driver verksamheten i ekonomisk förening, gäller i dag de associationsrättsliga bestämmelserna om fusion i lagen om ekonomiska föreningar, dvs. utan någon särreglering på grund av att verksamheten är finansiell. För sådana kooperativ bör de borgenärsskydds-bestämmelser för europakooperativ som har beskrivits i det föregående, och som har sin grund i aktiebolagslagen, tillämpas också när kooperativet flyttar sitt säte till ett annat land (se avsnitt 4.5).

I lagstiftningsärendet om europabolag konstaterades emellertid att för bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag gäller särskilda bestämmelser om fusion. De bestämmelser om fusion som gäller för bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag skiljer sig från motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen genom att en ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan inte prövas av Bolagsverket eller av domstol. Sådana ansökningar prövas i stället av Finansinspektionen eller, i fråga om ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt, av regeringen. Någon kallelse på bolagets borgenärer sker inte heller. I stället prövar Finansinspektionen eller, i förekommande fall, regeringen dels huruvida bolagens borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och de inte redan har en sådan säkerhet, dels huruvida de fusionerade bolagens ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att fusionen kan anses förenlig med insättares/försäkringstagares och andra fordringsägares intressen.

Vid tillståndsprövningen skall behörig myndighet alltså beakta följdverkningarna av fusionen för borgenärerna, främst insättarna i ett bankaktiebolag och försäkringstagarna i ett försäkringsaktiebolag. Tillstånd att verkställa fusionsplanen kan ges utan att varje enskild insättare eller annan borgenär har lämnat sitt medgivande till fusionen. Finansinspektionen (eller regeringen) fungerar sålunda som något av ställföreträdare för insättarna och övriga borgenärer och bevakar att deras intressen inte äventyras genom fusionen (se prop. 1994/95:70 s. 133 f. och 1997/98:166 s. 160).

Regeringen gjorde bedömningen (prop. 2003/04:112 s. 63 f.) att dessa särskilda bestämmelser borde tas som förebild för de regler som skall gälla när ett europabolag som driver bankrörelse eller försäkringsrörelse flyttar sitt säte från Sverige. Regeringen konstaterade visserligen att det till skillnad från vad som gäller vid nationella fusioner inte uppkommer några frågor om beviljande av tillstånd eller ändring av bolagsordningen, när ett europabolag avser att flytta sitt säte från Sverige. Dessutom

kommer europabolaget inte att fortsätta att driva sin verksamhet med stöd av svenska regler. För banker och försäkringsbolag, med deras stora antal insättare respektive försäkringstagare, ansåg regeringen emellertid att ett liknande förfarande, som det som föreslogs för europabolag i allmänhet, inte är praktiskt genomförbart. Regeringen konstaterade också att SE-förordningen i fråga om bildande av europabolag genom fusion förutsätter att prövningen av ett enskilt bolags deltagande i fusionen sker enligt motsvarande nationella regler som en liknande inhemsk fusion mellan publika aktiebolag. Regeringen ansåg att det har ett egenvärde att samma prövning görs vid bildande av ett europabolag genom fusion som när ett befintligt europabolag byter säte.

För medlemsbanker och kreditmarknadsföreningar gäller också fusionsbestämmelser som skiljer sig från motsvarande bestämmelser i både aktiebolagslagen och lagen om ekonomiska föreningar. Därtill skiljer sig bestämmelserna i vissa avseenden även från de särbestämmelser som gäller för bl.a. bankaktiebolag (se 10 kap. 3–7 §§ lagen om medlemsbanker och 12 kap. 14–16 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse). Även genom dessa särskilda bestämmelser är tanken dock att Finansinspektionen tjänar som ställföreträdare för borgenärerna. Man kan emellertid ställa sig frågan vilka av dessa särbestämmelser som bör utgöra förebild för skyddet av borgenärer när ett europakooperativ som driver bank- eller finansieringsrörelse flyttar sitt säte från Sverige. SCE-förordningen, liksom SE-förordningen, föreskriver för det fallet att ett europakooperativ bildas genom fusion att den nationella lagstiftningen om fusion mellan *publika aktiebolag* skall tillämpas i fråga om skyddet av de fusionerande kooperativens borgenärer. Mot bakgrund härav är det naturliga valet att de för publika bankaktiebolag tillämpliga fusionsbestämmelserna, vilka i huvudsak också gäller för kreditmarknadsbolag, bör utgöra förebild för de regler som skall gälla när ett europakooperativ som driver bank- eller finansieringsrörelse flyttar sitt säte från Sverige.

För understödsföreningar saknas i dag bestämmelser om fusion. Det hindrar emellertid inte att sådana föreningar regleras med fusionsbestämmelser som förebild när det gäller att införa ett skydd för borgenärer om ett europakooperativ som driver försäkringsrörelse flyttar sitt säte. Av de skäl som anförs ovan för medlemsbanker och kreditmarknadsföreningar bör även här regelverket för publika bankaktiebolag, vilket sammanfaller med regelverket för publika försäkringsaktiebolag, utgöra den aktuella förebilden.

Som framgått ovan prövas en ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan vid fusion med ett bankaktiebolag av Finansinspektionen eller, i fråga om ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt, av regeringen. Här görs dock bedömningen att det är tillräckligt att Finansinspektionen prövar en ansökan om flyttning av säte för ett europakooperativ som driver bank-, finansierings- eller försäkringsrörelse, även om ärendet är av principiell betydelse eller av särskild vikt. Detta ligger i linje med de fusionsförfaranden som gäller för kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar.

Sammanfattningsvis bör därför reglerna ges följande utformning. När lednings- eller förvaltningsorganet har upprättat ett förslag om flyttning av säte, skall detta anmälas för registrering. Uppgiften om registrering skall kungöras. Om förslaget sedermera antas av föreningsstämman skall kooperativet ansöka om tillstånd att verkställa beslutet. En sådan ansökan skall prövas av Finansinspektionen. Någon kallelse på europakooperativets borgenärer skall inte ske. I stället skall Finansinspektionen pröva om europakooperativets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till europakooperativets ekonomiska förhållanden, och om europakooperativets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att fusionen kan anses förenlig med insättarnas/försäkringstagarnas och andra fordringsägares intressen. Liksom vid fusion fungerar Finansinspektionen som något av ställföreträdare för insättarna/försäkringstagarna och övriga borgenärer och kan

meddela tillstånd utan att dessa har gett sitt medgivande till fusionen.

4.7 Förfarandet vid flyttning av ett finansiellt europakooperativs säte

Bedömning: Vid flyttning av ett finansiellt europakooperativs säte är det nödvändigt att utbyte av information kan ske mellan de närmast berörda tillsynsmyndigheterna. Någon ändring i svensk rätt är inte nödvändig för att möjliggöra ett sådant informationsutbyte.

Skälen för bedömningen: SCE-förordningen öppnar en möjlighet för kooperativ av olika nationalitet att gå samman och bilda ett europakooperativ. Dessutom ges ett europakooperativ möjlighet att flytta sitt säte mellan olika medlemsstater. EG:s regelverk för de finansiella företagen har dock inte ändrats med avseende på europakooperativen utan det skall tillämpas även på dessa företag. I det följande diskuteras vilka konsekvenser den nya associationsformen får i fråga om verksamhetstillstånd, informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter och garantisystem.

Behöver ett kooperativ som flyttar sitt säte ett nytt verksamhetstillstånd?

När ett europakooperativ byter säte, kommer delvis nya regler att bli tillämpliga på verksamheten. För finansiella kooperativ kan det exempelvis förekomma att företaget driver verksamhet som är tillståndspliktig i en medlemsstat men inte i en annan och vice versa. Direktiven på området innehåller enbart vissa grundläggande regler, som skall göra det möjligt för medlemsstaterna att ömsesidigt erkänna varandras auktorisationer. Medlemsstaterna får emellertid införa mer långtgående krav på vilka företag som skall omfattas av tillståndsplikt. Även rörelse-

reglerna kan skilja sig åt mellan medlemsstaterna. Detsamma gäller reglerna om insättningsgaranti och investerarskydd.

SCE-förordningen reglerar vilka formaliteter som skall vara uppfyllda i det land från vilket kooperativet avser att flytta. Den behandlar emellertid inte de krav som det nya hemlandet kan komma att ställa upp. Av svensk rätt följer exempelvis att bank- eller finansieringsrörelse får drivas endast efter tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd skall ges innan verksamheten påbörjas. Ett finansiellt europakooperativ som flyttar sitt säte till Sverige måste alltså ansöka om tillstånd för verksamheten dessförinnan. Detta bedöms också vara förenligt med direktiven på området, t.ex. kreditinstitutsdirektivet.

Understödsföreningarna är något annorlunda reglerade då man inte i lagen om understödsföreningar talar om formellt tillstånd. Lagen är tillämplig på alla understödsföreningar som uppfyller lagens krav. En understödsförening skall vara registrerad hos inspektionen och stå under tillsyn av denna. För att en understödsförening skall få registreras krävs att verksamheten är behövlig och även i övrigt ägnad att främja en sund utveckling av försäkringsväsendet. Det är ett utflöde av den s.k. behovsprincipen som numera inte gäller för vare sig försäkringsbolag eller banker.

I vissa lagar sägs att tillstånd kan meddelas ekonomiska föreningar (se t.ex. 3 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse). I artikel 9 i SCE-förordningen sägs att europakooperativ skall behandlas som ett kooperativ bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte. Av detta följer att ett europakooperativ liksom en svensk ekonomisk förening skall kunna ges tillstånd att ägna sig åt exempelvis bank- eller finansieringsrörelse. De särskilda rörelseregler som gäller för medlemsbanker, kreditmarknadsföreningar, understödsföreningar, börser m.fl. finansiella ekonomiska föreningar under tillsyn kommer också automatiskt att bli tillämpliga på europakooperativ. När dessa företag nämns i den rörelselagstiftning som gäller för föreningarna avses alltså även europakooperativ som har fått tillstånd att driva rörelsen i fråga.

Detsamma gäller när dessa företag nämns i samma betydelse i andra lagar. En ekonomisk förening som fått tillstånd att driva bankrörelse betecknas ”medlemsbank”. På motsvarande sätt betecknas en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse ”kreditmarknadsförening”. Någon ändring av de begreppen bedöms inte nödvändig med den nya europakooperativformen. En annan sak är att ett europakooperativs firma inte bör få innehålla ordet ekonomisk förening, se författningskommentaren till den föreslagna 3 § lagen om europakooperativ.

De befintliga förutsättningarna för tillstånd kommer alltså att bli tillämpliga även på europakooperativ, även om vissa redaktionella ändringar blir nödvändiga. Det kan noteras att det för kreditmarknadsföreningar och flera andra finansiella föreningar är möjligt att pröva en ansökan om tillstånd innan föreningen registrerats. Dessa bestämmelser bör säkerställa att ett utländskt europakooperativ som vill driva tillståndspliktig finansiell verksamhet i Sverige har möjlighet att få sin ansökan bedömd innan kooperativet flyttar sitt säte hit. Det behöver alltså inte göras några ändringar i den befintliga rörelselagstiftningen. Det kan dock noteras att om Finansinspektionen förutsätter att ett kooperativ är registrerat innan tillstånd kan ges (se t.ex. 2 kap. 3 § Finansinspektionens allmänna råd [FFFS 1996:16] om ansökan om att få auktorisation som börs eller marknadsplats eller tillstånd att bedriva clearingverksamhet enligt lagen [1992:543] om börs- och clearingverksamhet), är det nödvändigt att Finansinspektionen och Bolagsverket samarbetar så att registrering sker och tillstånd beviljas i nära anslutning till varandra.

Som har nämnts i det föregående behöver ett finansiellt europakooperativ som flyttar sitt säte från en medlemsstat till en annan ett nytt verksamhetstillstånd i det nya hemlandet. Om europakooperativet efter flyttningen till Sverige vill fortsätta att driva verksamhet i sitt tidigare hemland eller i något annat land inom EES, t.ex. via filial, måste Finansinspektionen i egenskap av ny hemlandsmyndighet underrätta tillsynsmyndigheterna i de

andra länderna om europakooperativets avsikt. Detta gäller även om den tidigare hemlandsmyndigheten har gjort detta.

Informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter

När ett finansiellt kooperativ flyttar sitt säte mellan medlemsstaterna liksom vid bildande av europakooperativ genom fusion är det viktigt att tillsynsmyndigheten i det nya hemlandet får tillräcklig information om kooperativet och dess verksamhet. Även om viss information kan fås direkt från kooperativet är det av stor betydelse att sådan information kan utväxlas mellan den befintliga och den blivande tillsynsmyndigheten.

Det får antas att det informationsutbyte som behöver ske kan komma till stånd med stöd av gällande EG-direktiv inom området finansiella tjänster. I tidigare lagstiftningsärenden har bedömts att svensk rätt medger det informationsutbyte som EG-rätten i dag föreskriver (se exempelvis prop. 1992/93:89 Ändrad lagstiftning för banker och andra kreditinstitut med anledning av EES-avtalet m.m. s. 135 f., prop. 1994/95:50 Nya kapitaltäckningsregler m.m. s. 134 f., prop. 1995/96:173 Förstärkt tillsyn över finansiella företag s. 93 ff. och prop. 1999/2000:94 Moderniserade kapitaltäckningsregler m.m. s. 54 ff.

Det behövs alltså inte någon ändring för att svenska myndigheter skall kunna utbyta information med utländska myndigheter. De principer som gäller kan sammanfattas enligt följande.

Om de svenska sekretessbestämmelserna tillåter ett väl avvägt informationsutbyte av sekretesskyddad information mellan tillsynsmyndigheterna och andra myndigheter som med sin verksamhet bidrar till att stärka stabiliteten i det finansiella systemet, finns det inte någon anledning att som komplement ta in direktivens föreskrifter i lag.

Beträffande Finansinspektionens möjlighet att lämna ut uppgifter till utländska tillsynsmyndigheter kan det konstateras att den informationsskyldighet som följer av EG-direktivens regler till stor del avser sådana uppgifter som är sekretessbelagda enligt 8 kap. 5 § första stycket sekretesslagen (1980:100).

En svensk myndighets möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 1 kap. 3 § tredje stycket sekretesslagen. Uppgift som är sekretessbelagd enligt sekretesslagen får enligt bestämmelsen inte lämnas ut till utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation i annat fall än om utlämnandet sker i enlighet med föreskrift därom i lag eller förordning eller om uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller mellanfolkliga organisationen. Bestämmelsen ger Finansinspektionen goda möjligheter att i tillsynsarbetet lämna ut handlingar och uppgifter till behöriga utländska myndigheter.

Beträffande uppgifter av förtrolig karaktär, som inspektionen fått från en utländsk tillsynsmyndighet, gäller enligt 8 kap. 5 § fjärde stycket sekretesslagen sekretess, om uppgifter har erhållits enligt avtal härom med främmande stat eller mellanfolklig organisation, i den mån riksdagen godkänt avtalet. Såväl EES-avtalet som tilläggsavtalet till detta är av sådan karaktär som avses i 8 kap. 5 § fjärde stycket sekretesslagen. Bestämmelsen anses därför vara tillämplig på information som erhållits i enlighet med EG-direktiv som ingår i de nämnda avtalen.

Insättningsgarantin och investerarskyddet

För insättningar i bl.a. medlemsbanker och kreditmarknadsföreningar finns det en särskild insättningsgaranti. Ett liknande skydd finns för investerares finansiella instrument och medel hos ett värdepappersinstitut.

Insättningsgarantin har sin grund i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar. Investerarskyddet faller tillbaka på Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG om system för ersättning till investerare. Ändamålet med direktivet om system för garanti av insättningar är bl.a. att skydda insättarnas medel vid finansiella kriser (se prop. 1995/96:60 s. 32). En grundläggande tanke med investerar-

skyddet är att investerare, med förlitande på att skyddet finns, i större utsträckning skall våga köpa investeringstjänster. Till skillnad från det skydd som föreskrivs i direktivet om insättningsgarantin torde det främst vara omfattande brottsliga förfaranden eller hanteringsfel som kan aktualisera investerarskyddet (prop. 1998/99:30 s. 31). Både insättningsgarantin och investerarskyddet har dessutom till syfte att bevara förtroendet för det finansiella systemet.

Svenska kreditinstitut omfattas av de svenska garantisystemen (3 § lagen [1995:1571] om insättningsgaranti och 4 § [1999:158] lagen om investerarskydd). Direktiven förutsätter att det är garantisystemen i hemlandet, dvs. det land som auktoriserat institutet, som träder in vid behov och att det är hemlandsmyndigheten som ser till att direktivens bestämmelser följs (se t.ex. prop. 1995/96:60 s. 45 f. och 1998/99:30 s. 55 f.).

Om en medlemsbank eller en kreditmarknadsförening byter säte, kommer det garantisystem som gäller i det nya hemlandet att träda i stället för de svenska systemen. Detta gäller även för insättningar och investeringar som gjorts före flyttningen. Direktiven anger visserligen att när tillståndet för institutet har återkallats skall skyddet fortsätta att gälla för insättningar och investeringar som gjorts före återkallelsen (artikel 5 direktivet om system för garanti av insättningar och artikel 6 i direktivet om system för ersättning till investerare, motsvarande svenska bestämmelser finns i 23 § lagen om insättningsgaranti och 28 § lagen om investerarskydd). Även om ett i Sverige meddelat tillstånd upphör vid utflyttningen är situationen inte jämförbar med den återkallelsesituation som behandlas i direktiven. Vid flyttning liksom vid fusion tillvaratas nämligen borgenärernas och andra rättighetsinnehavares intressen genom den prövning som sker inför flyttningen. Även om skyddet försämras eller upphör helt, kan detta beaktas inom ramen för den prövningen. Något behov av att låta insättningsgarantin eller investerarskyddet i Sverige fortsätta att gälla efter utflyttningen finns alltså inte. Det är också rimligt att det nya hemlandet tar över hela

ansvaret för såväl tillsynen av det utflyttande bolagets stabilitet som kontrollen av garantisystemen.

På motsvarande sätt kommer de svenska garantisystemen att bli tillämpliga när ett kreditinstitut flyttar sitt säte till Sverige.

I lagtiftningsärendet om europabolag anförde ett antal remissinstanser att de nuvarande garantisystemen inte är anpassade till möjligheten att bilda eller flytta ett europabolag och att dessa brister bl.a. kan försvåra användandet av europabolagsformen. Problematiken har uppmärksammats också inom EU och torde vara giltig även för europakooperativformen. Europeiska kommissionen har inlett en genomgripande översyn av frågor rörande insättningsgarantisystemens funktion inom EU och EES. En dialog förs med medlemsstaterna om behovet av att ytterligare harmonisera de gemensamma bestämmelserna i insättningsgarantidirektivet. Argumenten för en ytterligare harmonisering vilar främst på önskemålet att undvika att olikheter i nationella garantisystem påverkar konkurrensförhållandena mellan institut inom EU och att dessa olikheter utgör incitament eller hinder för institutens rörlighet inom unionen.

Även den svenska regleringen har setts över. Insättningsgarantiutredningen avlämnade ett betänkande, Reformerat system för insättningsgarantin (SOU 2005:16), i februari 2005. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

I Sverige finns i dag för försäkringsföretag ingen motsvarighet till insättningsgarantin eller investerarskyddet (se prop. 1998/99:87 s. 353 f., jfr SOU 1995:87 s. 237 f. och SOU 1998:22). Vissa andra EU-stater har någon form av försäkringsgaranti. Ett arbete har påbörjats inom EU i syfte att harmonisera regleringen av försäkringsgarantier.

4.8 Möjligheten för en myndighet att motsätta sig att ett europakooperativ flyttar sitt säte

Förslag: Skatteverket skall få motsätta sig att ett europakooperativ flyttar sitt säte från Sverige till en annan medlemsstat, om verket har beslutat om revision hos europakooperativet och det finns skäl att anta att revisionen skulle avsevärt försvåras av en flyttning av europakooperativets säte.

Finansinspektionen skall få motsätta sig att ett sådant europakooperativ som står under dess tillsyn flyttar sitt säte från Sverige till en annan medlemsstat, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skälen för förslaget

Europakooperativ i allmänhet

Som framgått tidigare är ett av europakooperativets särdrag att det, till skillnad från en nationell ekonomisk förening, kan flytta sitt säte från en medlemsstat till en annan. Detta sker enligt det särskilda förfarande som har beskrivits i avsnitt 4.5. I artikel 7.14 ges medlemsstaterna en möjlighet att, i fråga om europakooperativ som är registrerade i den medlemsstaten, föreskriva att flyttning av en förenings säte som skulle medföra en ändring av tillämplig lag inte skall få verkan om någon behörig myndighet motsätter sig flyttningen. Motsättandet skall ske inom två månader från offentliggörandet av förslaget om flyttning. Det får grundas endast på hänsyn till allmänintresset.

Förordningen om europabolag ger medlemsstaterna en motsvarande möjlighet. I det lagstiftningsärendet bedömdes frågan på följande sätt (prop. 2003/04:112 s. 71 f., jfr bet. 2003/04 LU:26 s. 7 f.).

> ”Som redan har nämnts är ett viktigt syfte med reglerna om europabolag att skapa en attraktiv driftsform för

gränsöverskridande verksamhet. Nationella regler av det slag som diskuteras här skulle kunna motverka det syftet.

Frågan är om det trots detta finns skäl för Sverige att för vissa speciella situationer utnyttja den möjlighet som SE-förordningen erbjuder. *Riksskatteverket* har menat att så är fallet och pekat på att en flyttning av bolagets säte kan leda till att kontrollsvårigheterna för de svenska skattemyndigheterna förstärks och att utredningsmöjligheterna därmed starkt begränsas. Enligt verket finns det risk för att europabolagsformen kan komma att användas i syfte att försvåra skattekontroll. Verket har därför föreslagit att skattemyndigheterna skall ges en rätt att motsätta sig flyttning av ett europabolags säte under förutsättning att det pågår en skatteutredning beträffande bolaget.

Med anledning av vad Riksskatteverket har anfört vill vi först – för tydlighetens skull – framhålla att staten, liksom andra borgenärer, behåller sina fordringar mot ett europabolag även efter det att bolaget har flyttat sitt säte. Även skattefordringar kan alltså i och för sig krävas in efter det att ett bolag har flyttat sitt säte. SE-förordningen (artikel 8.7 tredje stycket) anger t.o.m. uttryckligen att förordningens regler inte skall påverka tillämpningen på europabolag av medlemsstaternas lagstiftning om erläggande eller säkring av betalningar till offentliga organ.

En redan uppkommen skattefordran mot ett europabolag består således även sedan bolaget har flyttat sitt säte från Sverige. Det står emellertid klart att skattemyndighetens möjligheter att bedriva utredning för att bestämma en skattefordran, eller att framgångsrikt driva in sådana fordringar, minskar om den skattskyldige försvinner ur landet. Det kan inte uteslutas att ett bolag som har intresse av att undandra sig skatt kan använda sig av europabolagsformen i detta syfte. En flyttning av ett europabolags säte kan därmed komma att stå i strid med intresset av en effektiv *skattetillsyn*. Vi delar alltså de farhågor som Riksskatteverket har uttryckt.

Som redan har framgått är det svårt att på förhand fastställa vad som skall anses utgöra ett ”allmänintresse” i EG-rättslig mening. Varken EG-fördraget eller EG-domstolens rättspraxis ger några entydiga svar på den frågan. Vår

bedömning är dock att en effektiv skattetillsyn – möjligheten att fastställa och driva in statens skattefordringar – kan vara ett sådant allmänintresse som avses i artikel 8.14.

Det allmännas intresse av att skattetillsynen är effektiv har enligt vår mening stor allmänpreventiv betydelse. Allmänintresset av en effektiv skattetillsyn har därmed större tyngd än de skäl som kan tala mot ett införande av en regel av det nu diskuterade slaget. Vi anser mot denna bakgrund att det bör införas en regel av det slag som Riksskatteverket har förordat. När det gäller hur denna regel bör utformas krävs ytterligare beredningsåtgärder som inte hinns med inom de tidsramar som, med hänsyn till tidpunkten för SE-förordningens ikraftträdande, gäller för denna proposition. Vi lämnar därför inte nu några sådana förslag. Vi avser dock att skyndsamt bereda frågan vidare och så snart som möjligt återkomma med förslag i denna del."

Regeringen tog alltså i det ärendet principiellt ställning för att Skatteverket, med hänsyn till intresset av en effektiv skattetillsyn, bör ha en möjlighet att motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte från Sverige till ett annat land. Några lagförslag har emellertid inte lagts fram.

De skäl som låg till grund för regeringens ställningstagande i fråga om europabolag har samma bärkraft i fråga om europakooperativ. Det bör således även i fråga om sådana associationer finnas en möjlighet för Skatteverket att motsätta sig flyttning av säte.

Av EG-domstolens praxis följer att nationella åtgärder som med hänvisning till allmänintresset begränsar den fria rörligheten inom EU skall vara sakligt motiverade och proportionella i förhållande till det eftersträvade syftet (se t.ex. domstolens dom den 9 mars 1999 i mål C-212/97, jfr prop. 2003/04:112 s. 70 f.). Mot den bakgrunden står det klart att Skatteverket inte kan ges någon oinskränkt rätt att motsätta sig flyttning av säte. Vidare bör de kriterier som skall gälla för att hindra en flyttning om möjligt vara tydliga och klart förutsebara för det europakooperativ som planerar att flytta.

En motsättanderegel bör syfta till att hindra att flyttningsmöjligheten används av europakooperativ i syfte att undandra sig betalning av skatt. Det är då i första hand fråga om att säkerställa att de skattefordringar som inte är fastställda kan bli tillräckligt utredda innan europakooperativet lämnar landet. Med hänsyn till det starka intresset av att europakooperativets flyttningsmöjligheter inte onödigtvis försvåras bör dock en sådan möjlighet inte öppnas för alla situationer. Det bör t.ex. inte vara möjligt att hindra flyttning av ett europakooperativ endast av det skälet att en relativt sett liten skattefordran framstår som oklar. Inte heller bör en flyttning kunna hindras med hänvisning till en pågående utredning, om de utredningsåtgärder som återstår vid tidpunkten för flyttningen är av mycket begränsad art.

Skatteverkets utredningar kan fullgöras på olika sätt allt efter omständigheterna i det enskilda ärendet. Utgångspunkten är dock att varje ärende skall handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Normalt är det tillräckligt att den skattskyldige per telefon eller skriftligen tillfrågas om vissa sakförhållanden eller att han eller hon ombeds att inkomma med skriftligt material till styrkande av en i deklarationen lämnad uppgift. Ett alternativ är att utnyttja de föreläggandemöjligheter som bl.a. lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter och taxeringslagen (1990:324) ger utrymme för. Utredningen kan också bestå i att Skatteverket, efter överenskommelse med den skattskyldige, beslutar om taxeringsbesök. Det yttersta utredningsmedlet är revision. En revision kan bl.a. syfta till att kontrollera att deklarations- och annan uppgiftsskyldighet har fullgjorts riktigt och fullständigt. Vid en revision är Skatteverket beroende av tillgång till räkenskapsmaterial och kontakt med det reviderade företagets företrädare.

Revision är således det mest ingripande kontrollinstrument som Skatteverket kan tillgripa. Om det har gått så långt att verket har beslutat om revision, finns det som regel goda skäl för en fortsatt granskning. I sådana fall skulle det givetvis ofta innebära stora olägenheter för Skatteverket om föremålet för revisionen lämnar landet och övergår till en annan jurisdiktion. I

de fallen får det anses rimligt och lämpligt att verket kan motsätta sig flyttningen. Är det däremot fråga om en pågående skatteutredning av mindre ingripande karaktär, framstår motsättandeinstrumentet som väl långtgående. Bestämmelserna om Skatteverkets rätt att motsätta sig flyttning av säte bör således endast vara tillämpliga om verket har fattat ett beslut om revision av europakooperativet. Bestämmelser om revision finns i en mängd författningar, bl.a. taxeringslagen och skattebetalningslagen. I författningarna används begreppen taxeringsrevision, skatterevision och revision utan att det finns någon klar distinktion mellan dessa. För att undvika tolkningssvårigheter och skapa förutsättningar för att möjligheten till motsättande blir verkningsfull, är det lämpligt att Skatteverkets rätt att motsätta sig att ett europakooperativ flyttar sitt säte skall gälla oavsett vilken form av revision som har beslutats.

Det kan dock tänkas att också en beslutad och pågående revision är av mindre komplicerat slag, eller att revisionen befinner sig i ett slutskede. Det är möjligt att en flyttning i sådana fall inte kan sägas hota resultatet av utredningen på ett mera påtagligt sätt. Bestämmelsen om Skatteverkets rätt att motsätta sig flyttning bör därför kvalificeras ytterligare för att inte bli alltför ingripande mot kooperativet. Utöver kravet på beslutad och pågående revision bör det också krävas att det finns skäl att anta att revisionen avsevärt försvåras av en flyttning av europakooperativets säte.

Enligt artikel 7.14 i SCE-förordningen skall, som redan nämnts, ett motsättande av flyttning ske senast inom två månader från offentliggörandet av lednings- eller förvaltningsorganets förslag om flyttning. För att säkerställa att Skatteverket får kännedom om den planerade flytten bör europakooperativet vara skyldigt att ansöka om prövning hos verket. Ansökan bör göras i anslutning till offentliggörandet. Innan Skatteverket meddelar ett beslut som innebär att verket motsätter sig flyttning bör europakooperativet beredas tillfälle att yttra sig.

Konsekvensen av att Skatteverket motsätter sig flyttning bör vara att europakooperativet inte får flytta sitt säte. I avsnitt 4.5

har föreslagits att frågan om tillstånd till flyttning skall avgöras av Bolagsverket. Det innebär att Bolagsverket i sin tillståndprövning bör vara skyldigt att ta hänsyn också till Skatteverkets beslut. Europakooperativet bör därför vara skyldigt att till en ansökan om flyttning av säte foga en kopia av Skatteverkets beslut. Detsamma bör gälla när ansökan om tillstånd skall göras hos Finansinspektionen (se vidare nedan).

Ett alternativ till det föreslagna förfarandet skulle kunna vara att Bolagsverket i sitt tillståndsärende ger Skatteverket möjlighet att motsätta sig europakooperativets flyttning av säte. En sådan ordning skulle emellertid innebära svårigheter vad gäller överklagande av Skatteverkets ställningstagande. Medan Skatteverkets beslut överklagas till förvaltningsdomstol, skall Bolagsverkets beslut överklagas till allmän domstol. Sammanfattningsvis får övervägande skäl anses tala för den föreslagna ordningen.

Ett beslut om att Skatteverket motsätter sig flyttning torde i de flesta fall leda till att europakooperativet ställer in sina flyttningsplaner och således inte låter föreningsstämman pröva frågan om flyttning. I sådana fall kommer inte heller någon ansökan att lämnas in till Bolagsverket eller Finansinspektionen. Det kan dock inte uteslutas att kooperativet går vidare med saken trots Skatteverkets beslut. För den eventualiteten bör det av lagen tydligt framgå att Bolagsverket eller inspektionen i sådana fall genast – dvs. utan att initiera ett sådant kallelseförfarande som har föreslagits i avsnitt 4.5 eller att göra en sådan särskild prövning av bl.a. borgenärsskyddet som har föreslagits i avsnitt 4.6 – skall avslå ansökan. En annan konsekvens av ett sådant beslut är att Bolagsverket inte skall kunna utfärda ett sådant intyg som enligt artikel 7.8 i SCE-förordningen är en förutsättning för verkställandet av flyttningen. Detta får anses följa av SCE-förordningens bestämmelser i förening med de kompletterande svenska regler som har föreslagits i det föregående. Några uttryckliga bestämmelser om den saken i lagen om europakooperativ är således inte erforderliga.

De finansiella europakooperativen

Möjligheten för en behörig myndighet att motsätta sig att ett finansiellt företag flyttar sitt säte behandlades också i lagstiftningsärendet om europabolag. Frågan bedömdes på följande sätt (prop. 2003/04:112 s. 72 f.):

> ”När det gäller finansiella europabolag finns det anledning att beröra de motiv som ligger bakom den tämligen omfattande regleringen av finansiella företag. Motiven skiljer sig visserligen något beroende på vilken verksamhet det är fråga om, men generellt kan sägas att motiven är att säkerställa stabila bolag som har allmänhetens förtroende och ett gott kundskydd. För att begränsa risken för penningtvätt är de finansiella bolagen som står under tillsyn dessutom skyldiga att följa särskilda regler som finns i bl.a. lagen (1993:768) om penningtvätt.
>
> I promemorian konstaterades att regleringen av de finansiella företagen präglas av att deras verksamhet är central för samhället och för bolagens kunder och att det är svårt att nu förutse vilka situationer som kan uppkomma när ett finansiellt europabolag flyttar sitt säte eller om en sådan flytt i ett enskilt fall kan komma i konflikt med vad som i förordningen betecknas som allmänintresset. Mot bakgrund av det samhällsintresse som ligger bakom regleringen av de finansiella företagen ansågs det i promemorian rimligt att Finansinspektionen gavs möjlighet att beträffande europabolag som inspektionen auktoriserat och som står under inspektionens tillsyn motsätta sig flyttningen på grund av hänsynen till allmänintresset. *Svenska Bankföreningen* och *Svenska Fondhandlareföreningen* har anfört att Finansinspektionen inte bör ges denna möjlighet.
>
> I det föregående har regeringen gett sin syn på vad som avses med allmänintresset. Av vår redogörelse framgår att det kan vara svårt att på förhand ange i vilka fall ett allmänintresse kan ligga till grund för att en myndighet motsätter sig ett bolags flyttning av säte. Vi delar emellertid inte Svenska Bankföreningens och Svenska Fondhandlareföreningens uppfattning att detta innebär att det inte är möjligt

att åberopa allmänintresset som grund för att Finansinspektionen skall kunna motsätta sig att ett finansiellt bolag flyttar sitt säte.

Det behöver emellertid preciseras under vilka förutsättningar som Finansinspektionen bör ha möjlighet att motsätta sig en flyttning av säte. Som ett exempel på sådant som bör kunna betraktas som ett allmänintresse kan nämnas intresset av ett fungerande betalningssystem. Det EG-rättsliga regelverk som styr de enskilda företagens och tillsynsmyndigheternas ageanden hanterar inte hur ett sådant samhällsviktigt intresse skall tillgodoses. Vi anser att det i detta avseende finns ett behov av skydd i samband med att ett europabolag flyttar sitt säte. Den omständligheten att ett finansiellt bolag kan upphöra med verksamheten i Sverige på annat sätt än genom flyttning förändrar inte denna bedömning.

Vi delar alltså promemorians bedömning att det bör införas en bestämmelse som ger Finansinspektionen möjlighet att motsätta sig flyttningen med hänsyn till allmänintresset. Det är lämpligt att frågan om hur en sådan regel bör utformas behandlas samtidigt som frågan om en motsvarande regel för de företag som inte står under Finansinspektionens tillsyn. Vi lämnar därför nu inga förslag i denna del. Vi avser dock att återkomma med förslag i denna del samtidigt med att vi lämnar förslag i fråga om motsättande på grund av skattetillsynen. I det sammanhanget avser vi också att behandla frågan om en motsvarande regel vid bildande av europabolag genom fusion (se avsnitt 5.12).”

Liksom för europabolag som driver icke-finansiell verksamhet tog regeringen alltså ställning för en möjlighet för Finansinspektionen att motsätta sig flyttning av säte av hänsyn till allmänintresset samt anförde att det bör preciseras under vilka förutsättningar så skall kunna ske. De skäl som låg till grund för regeringens ställningstagande i fråga om de finansiella europabolagen är giltiga även i fråga om finansiella europakooperativ.

Med hänsyn till att möjligheten att flytta sätet över gränserna utgör ett kännetecknande drag och en rättighet för europa-

kooperativ, och även för europabolag, bör det inte komma i fråga att tillämpa den föreslagna motsättandemöjligheten annat än mycket restriktivt. Vidare talar EG-domstolens hittillsvarande praxis i fråga om möjligheten att inskränka den fria rörligheten för en restriktiv tolkning även i detta fall (jfr prop. 2003/04:112 s. 70 f.). För europakooperativ i allmänhet har man därför, som framgår ovan, i lagtext ringat in en specifik situation då Skatteverket bör ha möjlighet att motsätta sig flyttning av sätet. Därigenom utesluts att bestämmelsen får en alltför vidsträckt tolkning.

Ett exempel på vad som bör kunna betraktas som ett allmänintresse, vilket också framfördes i lagstiftningsärendet om europabolag, torde vara intresset av ett väl fungerande betalningssystem. Som redan anförts hanterar inte det EG-rättsliga regelverk som styr de enskilda företagens och tillsynsmyndigheternas ageranden hur ett sådant samhällsviktigt intresse tillgodoses. Hänsyn till kapitalmarknadens funktion bör också kunna åberopas. Danmark har beträffande finansiella europabolag infört en möjlighet för tillsynsmyndigheten att motsätta sig flyttning av säte. Därvid har i motiven angetts att de båda nyss nämnda intressena bör kunna utgöra skäl för tillsynsmyndigheten att av hänsyn till allmänintresset vägra ett europabolags flyttning av säte (Forslag till Lov om det europaeiske selskab, § 19 s. 55). En annat mer allmänt skäl bör kunna vara intresset av att förhindra olagliga aktiviteter i allmänhet och, för de finansiella företagen, penningtvätt i synnerhet. Under alla förhållanden måste beslutet att motsätta sig flyttningen av ett europakooperativs säte vara sakligt motiverat och proportionellt i förhållande till det eftersträvade syftet.

Syftet med en möjlighet för Finansinspektionen att motsätta sig att ett finansiellt företag flyttar sitt säte bör således vara att förhindra vissa effekter som skulle kunna bli resultatet av en flyttning. Sådana effekter eller resultat är svåra att på förhand ringa in. Ett sämre fungerande betalningssystem och hänsynen till kapitalmarknadens funktion utgör exempel som bör framgå direkt i lagtext. Den centrala roll som de finansiella företagen

fyller i samhället och för företagens kunder talar emellertid emot en ytterligare avgränsning genom att i lagtext uttömmande ange vad som i detta sammanhang bör avses med allmänintresset. En sådan hantering av frågan riskerar att utesluta situationer som i dag är svåra att förutse beträffande de finansiella företagen, men som skulle kunna få allvarliga konsekvenser för det finansiella systemet. Intresset av att det i lag finns uttömmande och klart angivna och därmed förutsebara kriterier för det europakooperativ som planerar att flytta får här stå tillbaka för det allmännas intresse av att den finansiella sektorns funktion och säkerhet kan säkerställas.

Sammanfattningsvis bör det alltså införas en bestämmelse som ger Finansinspektionen möjlighet att motsätta sig flyttningen av ett finansiellt europakooperativs säte om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset. Den tidsfrist som en myndighet har enligt artikel 7.14 i SCE-förordningen och 8.14 i SE-förordningen att motsätta sig flyttning är två månader räknat från offentliggörandet av förslaget om detsamma. För att Finansinspektionen skall få tillräckligt med tid på sig för att göra den prövning som är nödvändig, bör prövningen föregås av en ansökan som görs i ett tidigt skede av processen. Ansökan bör därför, liksom för övriga europakooperativ, göras i anslutning till offentliggörandet. Innan Finansinspektionen meddelar ett beslut som innebär att den motsätter sig flyttning bör europakooperativet beredas tillfälle att yttra sig.

Som framgår av avsnitt 4.5 och 4.6 måste samtliga europakooperativ efter ovan nämnda prövning ansöka om tillstånd sedan föreningsstämman beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat. För europakooperativ som driver bank-, finansierings- eller försäkringsrörelse skall också den senare prövningen göras av Finansinspektionen. Beträffande övriga finansiella verksamheter skall emellertid tillståndet meddelas av Bolagsverket. Precis som Bolagsverket bör vara skyldigt att ta hänsyn till Skatteverkets beslut (se ovan) bör Bolagverket vara

skyldigt att ta hänsyn till Finansinspektionens beslut i dessa fall. Det finansiella europakooperativet bör därför vara skyldigt att till en ansökan om flyttning av säte som görs hos Bolagsverket foga en kopia av Finansinspektionens beslut.

Liksom anförts ovan beträffande Skatteverkets beslut torde ett beslut om att Finansinspektionen motsätter sig flyttning av hänsyn till allmänintresset i de flesta fall leda till att europakooperativet ställer in sina flyttplaner och således inte låter föreningsstämman pröva frågan om flyttning. I sådana fall kommer inte heller någon ansökan att lämnas in till Finansinspektionen respektive Bolagsverket. Eftersom det inte heller här kan uteslutas att kooperativet går vidare med saken trots Finansinspektionens beslut, bör det av lagen tydligt framgå att Finansinspektionen eller Bolagsverket i sådana fall genast skall avslå ansökan.

4.9 Möjligheten för lednings- eller förvaltningsorganet att i visst fall ändra stadgarna utan beslut från föreningsstämman

Förslag: Om det har fastställts ordningar för arbetstagarinflytande i enlighet med SCE-direktivet och dessa strider mot europakooperativets stadgar, skall lednings- eller förvaltningsorganet ha rätt att ändra stadgarna utan beslut från föreningsstämman.

Skälen för förslaget: I artikel 11.4 i SCE-förordningen föreskrivs att ett europakooperativs stadgar aldrig får strida mot de ordningar för arbetstagarinflytande som har fastställts i enlighet med SCE-direktivet. Om nya sådana ordningar strider mot gällande stadgar, skall stadgarna ändras i nödvändig omfattning. För detta fall ges medlemsstaterna en rätt att föreskriva att europakooperativets lednings- eller förvaltningsorgan skall ha rätt att ändra stadgarna utan beslut om detta av föreningsstämman.

Även i SE-förordningen finns bestämmelser om att bolagsordningen skall ändras i den mån riktlinjer för arbetstagar-

inflytande fastställda enligt SE-direktivet strider mot denna (artikel 12.4 i SE-förordningen). En skillnad är emellertid att i det fallet *skall* europabolagets lednings- eller förvaltningsorgan ha rätt att vidta åtgärder för att ändra bolagsordningen utan ytterligare beslut från bolagsstämman.

Enligt 7 kap. 14 § föreningslagen fattas beslut att ändra stadgarna av föreningsstämman. Ett sådant beslut är giltigt om samtliga röstberättigade i föreningen har förenat sig om det eller om det har fattats på två på varandra följande stämmor och på den senare stämman biträtts av minst två tredjedelar av de röstande. Föreningslagens bestämmelser medger inte att ett beslut om stadgeändring i vissa fall kan fattas av styrelsen. Det har ansetts att beslut om stadgeändringar kan ha ingripande betydelse för medlemmarna och att det är angeläget att sådana frågor noga övervägs och diskuteras av medlemmarna. Motsvarande gäller för de särskilt reglerade medlemsbankerna och understödsföreningarna enligt 7 kap. 14 § lagen om medlemsbanker och 37 § lagen om understödsföreningar.

I den nu aktuella situationen ställs det i förordningen ett uttryckligt krav på att stadgarna ändras så att de inte strider mot fastställda ordningar för arbetstagarinflytande. Föreningens medlemmar har således inget egentligt handlingsutrymme. Det framstår därför som motiverat att för detta särskilda fall förenkla beslutsförfarandet. En sådan förenkling skulle också överensstämma med vad som redan gäller för europabolagen i motsvarande situation. Mot den bakgrunden får övervägande skäl anses tala för att lednings- eller förvaltningorganet, utan ytterligare beslut från föreningsstämman, bör ha rätt att ändra stadgarna så att de blir förenliga med sådana ordningar för arbetstagarinflytande som har fastställts enligt SCE-direktivet.

Det saknas skäl att göra någon annan bedömning för de finansiella föreningarna. Även för dessa bör således gälla att ledningseller förvaltningsorganet, utan ytterligare beslut från föreningsstämman, bör ha rätt att ändra stadgarna i aktuellt avseende. Det bör dock påpekas att den rättigheten inte gör avkall på skyldigheten att inhämta Finansinspektionens godkännande av

stadgeändringen före registrering av densamma (jfr 3 kap. 4 § lagen om bank- och finansieringsrörelse; 2 kap. 4 § lagen om utgivning av elektroniska pengar; 2 kap. 4 §, 7 kap. 2 § och 8 kap. 4 § lagen om börs- och clearingverksamhet; 2 kap. 3 § lagen om kontoföring av finansiella instrument; 37 § fjärde stycket lagen om understödsföreningar).

4.10 En understödsförenings deltagande i bildandet av ett europakooperativ genom fusion

Förslag: I den mån en fråga om bildande av ett europakooperativ genom fusion inte regleras i SCE-förordningen, skall bestämmelserna om fusion av publika försäkringsaktiebolag i 15 a kap. försäkringsrörelselagen tillämpas på en understödsförening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

Skälen för förslaget: Förfarandet vid bildandet av ett europakooperativ genom fusion regleras i första hand av artiklarna 19–34 i SCE-förordningen. Om en fråga inte regleras uttryckligen av förordningens bestämmelser, anges i artikel 20 att varje kooperativ som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion i den delen skall vara underställt de nationella bestämmelser om fusion av kooperativ som gäller i den medlemsstat där europakooperativet hör hemma. Om sådan lagstiftning saknas skall de bestämmelser som enligt den statens lagstiftning tillämpas på intern fusion av publika aktiebolag gälla också för det aktuella kooperativet.

För understödsföreningar saknas i dag bestämmelser om fusion. Genom SCE-förordningen skapas dock en möjlighet för understödsföreningar att delta i bildandet av europakooperativ genom fusion. I det fallet skall, enligt förordningen, således de nationella bestämmelser som gäller vid intern fusion av publika aktiebolag tillämpas på en understödsförening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

Som framgår av avsnitt 4.6 finns det särskilda bestämmelser om fusion för vissa finansiella aktiebolag, nämligen bankaktie-

bolag, kreditmarknadsbolag och försäkringsaktiebolag. Dessa bestämmelser finns i 10 och 11 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse respektive 15 a kap. försäkringsrörelselagen. De skiljer sig från bestämmelserna om fusion i aktiebolagslagen, vilket hänger samman med att de finansiella företagens verksamhet i flera avseenden skiljer sig från andra företags. Som framgår av det nämnda avsnittet innebär vissa av dessa verksamheter att företagen har ett stort antal borgenärer och andra rättighetshavare. Genom det särskilda förfarandet vid fusion, som bl.a. innebär att Finansinspektionen måste lämna tillstånd till att verkställa fusionsplanen, fungerar Finansinspektionen som något av ställföreträdare för borgenärerna och bevakar deras intressen.

Mot denna bakgrund uppkommer frågan vilka associationsrättsliga bestämmelser om fusion som bör tillämpas på understödsföreningar som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, aktiebolagslagens eller de särskilda bestämmelser som gäller för vissa finansiella företag. Eftersom understödsföreningar driver försäkringsrörelse, liksom försäkringsaktiebolag, framstår det som naturligt att låta de särskilda bestämmelserna om fusion av publika försäkringsaktiebolag i försäkringsrörelselagen gälla för understödsföreningar i den aktuella situationen. En bestämmelse om detta bör tas in i lagen om understödsföreningar.

4.11 Redovisningsvaluta i en förening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion

Förslag: Svenska bestämmelser om att företag med skilda redovisningsvalutor inte får gå samman genom fusion skall inte tillämpas vid bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

Skälen för förslaget: Som har framgått av föregående avsnitt regleras förfarandet vid bildandet av ett europakooperativ genom fusion i första hand av artiklarna 19–34 i SCE-förordningen. Om

en fråga inte regleras uttryckligen av förordningens bestämmelser, skall – enligt artikel 20 – varje kooperativ som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion i den delen vara underställt de nationella bestämmelser om fusion av kooperativ som gäller i den medlemsstat där europakooperativet hör hemma. Det innebär för svenskt vidkommande att reglerna i 12 kap. föreningslagen blir tillämpliga, i den mån en viss fråga inte regleras i SCE-förordningen.

Enligt föreningslagen får fusion ske endast om de föreningar som skall fusioneras har samma redovisningsvaluta (se 12 kap. 1 § tredje stycket och 3 § andra stycket). Motsvarande bestämmelse finns i aktiebolagslagens bestämmelser om fusion (se 23 kap. 3 § aktiebolagslagen). Bestämmelsen har motiverats med att det kan uppkomma svårigheter att bedöma om fusionsvederlaget har bestämts på ett riktigt sätt om de fusionerande företagen redovisar i olika valutor. I förarbetena har det också uttalats att behovet av att genomföra fusioner mellan företag som har olika redovisningsvalutor är begränsat (se prop. 1999/00:23 s. 95 f.).

I förarbetena till lagen om europabolag konstaterades att den nämnda bestämmelsen i aktiebolagslagen inte lämpar sig för en tillämpning på aktiebolag som ingår i bildandet av ett europabolag och att ett särskilt undantag i den svenska lagen om europabolag därför var motiverat i detta avseende (se prop. 2003/04:112 s. 75 f.). Det förhållandet att SE-förordningen inte specifikt delegerade någon normgivningsrätt till medlemsstaterna i denna fråga ansågs inte utgöra hinder mot en särbestämmelse av detta slag.

Ovanstående resonemang kan direkt överföras på frågan om redovisningsvaluta i föreningar som deltar i bildandet av europakooperativ genom fusion. Inte heller i de situationerna bör det ställas krav på att de fusionerande föreningarna skall ha samma redovisningsvaluta. Således bör det i den svenska lagen om europakooperativ klargöras att bestämmelserna om redovisningsvaluta i 12 kap. 1 § tredje stycket och 3 § andra stycket föreningslagen inte skall tillämpas vid bildande av europakooperativ genom fusion.

På motsvarande sätt bör det av lagen om medlemsbanker framgå att bestämmelserna i 10 kap. 1 § andra stycket och 2 § andra stycket den lagen inte skall tillämpas när en medlemsbank deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

Något krav på samma redovisningsvaluta finns inte för understödsföreningar, eftersom det i dag över huvud taget saknas bestämmelser om fusion av understödsföreningar. Eftersom lagen om understödsföreningar saknar bestämmelser om fusion av sådana föreningar, skall i stället bestämmelserna i försäkringsrörelselagen om fusion av publika försäkringsaktiebolag tillämpas beträffande frågor som inte regleras direkt av förordningen (se artikel 20 SCE-förordningen och föregående avsnitt). Även försäkringsrörelselagen uppställer i 15 a kap. 1 § tredje stycket krav på samma redovisningsvaluta i fusionerande bolag. Mot den bakgrunden bör en bestämmelse införas också i lagen om understödsföreningar om att det nämnda lagrummet i försäkringsrörelselagen inte skall tillämpas när en understödsförening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

4.12 Möjligheten för en myndighet att motsätta sig att en nationell ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion

Förslag: Skatteverket skall få motsätta sig att en svensk ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, om verket har beslutat om revision hos föreningen och det finns skäl att anta att revisionen skulle avsevärt försvåras av fusionen. Skatteverket skall ha rätt att motsätta sig fusionen endast i de fall då europakooperativet skall ha sitt säte utomlands.

Finansinspektionen skall få motsätta sig att en sådan ekonomisk förening som står under dess tillsyn deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skälen för förslaget: I avsnitt 4.8 har föreslagits att Sverige bör utnyttja möjligheten att ge en myndighet rätt att motsätta sig en flyttning av europakooperativets säte. Förslaget innebär att Skatteverket skall ha denna rätt i de fall då det ifrågavarande europakooperativet är föremål för revision och Finansinspektionen om det finns skäl att anta bl.a. att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets funktion. Medlemsstaterna ges i artikel 21 i SCE-förordningen en motsvarande möjlighet när det gäller nationella kooperativ som deltar i bildandet av europakooperativ genom fusion. Sålunda får det i nationell lagstiftning föreskrivas att en myndighet kan motsätta sig att ett kooperativ deltar i en sådan fusion. Om europakooperativets säte förläggs till en annan medlemsstat än den där det ifrågavarande nationella kooperativet har sitt säte är situationen mycket snarlik den som uppkommer vid flyttning av säte. Det är därför logiskt att Skatteverket och Finansinspektionen även i den situationen ges en rätt att motsätta sig den planerade åtgärden. Bestämmelserna om detta bör utformas på motsvarande sätt som de bestämmelser som har föreslagits i avsnitt 4.8.

4.13 Skyddet för medlemmar som motsatt sig bildandet av ett europakooperativ genom fusion

Bedömning: Det bör inte införas några särskilda regler till skydd för medlemmar i en överlåtande förening som har motsatt sig bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

Förslag: Medlemmar i en övertagande förening som har motsatt sig bildandet av ett europakooperativ genom fusion skall ha rätt att säga upp sig till utträde ur föreningen om fusionen innebär att europakooperativet kommer att ha sitt säte i en annan medlemsstat än den där den nationella föreningen hade sitt säte.

Skälen för bedömningen och förslaget: I artiklarna 19–34 i SCE-förordningen finns bestämmelser om förfarandet när ett europakooperativ bildas genom fusion. Om en fråga inte regleras

av förordningens bestämmelser skall, som tidigare nämnts, varje kooperativ som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion vara underställt de nationella bestämmelser om fusion av kooperativ som gäller i den medlemsstat där europakooperativet hör hemma.

Enligt föreningslagens bestämmelser är ett beslut om fusion giltigt endast om det har biträtts av nio tiondelar av de röstberättigade medlemmarna eller har fattats på två på varandra följande föreningsstämmor och på den senare stämman har biträtts av minst två tredjedelar av de röstande (12 kap. 4 § första stycket). En förenings stadgar kan uppställa längre gående majoritetskrav. Eftersom SCE-förordningen inte innehåller några särskilda majoritetskrav för beslut om fusion, kommer vad som sägs i föreningslagen att gälla för de svenska ekonomiska föreningar som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion. Det innebär att medlemmar som tillsammans innehar mer än en tredjedel av rösterna i föreningen kan förhindra att föreningen ingår i en fusion av ifrågavarande slag. Detta ger ett visst minoritetsskydd. Det mest betydelsefulla minoritetsskyddet vid fusion är dock att en medlem i en överlåtande förening som inte har samtyckt till fusionen har rätt att på vissa villkor säga upp sig till utträde ur föreningen (12 kap. 4 § andra stycket). Även denna bestämmelse kommer att gälla för medlemmar i en svensk ekonomisk förening som i egenskap av överlåtande förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion. I artikel 28.2 ges medlemsstaterna rätt att införa ytterligare regler till skydd för medlemmar som motsatt sig fusionen.

Fusion är en ingripande händelse för medlemmarna i en överlåtande ekonomisk förening. Den rätt som medlemmarna har i den övertagande föreningen kan nämligen vara mer begränsad än den rätt han eller hon har haft i den överlåtande föreningen. Medlemskapet i den övertagande föreningen kan även vara förknippat med nya eller ökade förpliktelser. När det gäller bildande av europakooperativ genom fusion tillkommer den aspekten att europakooperativet kommer att ha sitt säte i ett annat land än det där åtminstone en av de deltagande ekonomiska föreningarna

hade sitt säte före fusionen (jfr vad som sägs i prop. 2003/04:112 s. 79 f. om effekterna för aktieägare av att ett bolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion).

Före den 1 januari 1998 fordrades enligt den svenska föreningslagen för att ett beslut om fusion mellan ekonomiska föreningar skulle kunna fattas, att samtliga röstberättigade medlemmar biträdde beslutet eller att beslut fattades på två på varandra följande föreningsstämmor. När nuvarande majoritetsregel infördes beaktades bl.a. att föreningslagen i flera andra fall har en minoritetsskyddsnivå på en tiondel av samtliga röstberättigade (prop. 1996/97:163 s. 24). Medlemmar i en övertagande förening som inte godkänner fusionen har, till skillnad från medlemmar i en överlåtande förening (se ovan), inte någon särskild utträdesrätt. En fusion har inte ansetts innebära lika genomgripande förändringar för dem som för den överlåtande föreningens medlemmar. För den övertagande föreningen anses fusionen vara en affärstransaktion som inte påverkar dess med-lemmars rättigheter och status.

Det finns mot denna bakgrund anledning att, även när det gäller europakooperativ, bedöma frågan om minoritetsskyddets utformning olika när det gäller medlemmar i en övertagande förening respektive medlemmar i en överlåtande förening. För medlemmarna i en överlåtande förening får det skydd som finns i den svenska föreningslagen betraktas som tillräckligt, särskilt med hänsyn till rätten till utträde. Det kan här noteras att det minoritetsskydd som enligt SCE-förordningen gäller i den delvis jämförbara situationen att ett europakooperativ flyttar sitt säte är utformat på ett liknande sätt (se särskilt artikel 7.5).

För medlemmarna i en övertagande förening är skälen för regler av detta slag, såsom har framgått ovan, inte lika starka. Någon generell utträdesrätt bör därför inte gälla för dessa medlemmar. I en särskild situation framstår emellertid en rätt till utträde motiverad, nämligen när europakooperativet efter fusionen får sitt säte i en annan medlemsstat än den där den nationella föreningen hade sitt säte. I den situationen kan medlemmarnas rättigheter komma att påverkas och starka skäl talar därför för

att det även för dessa medlemmar bör finnas en rätt att säga upp sig till utträde ur föreningen. En sådan uppsägning bör ske inom den tid (två månader efter föreningsstämmans beslut) och på de villkor som anges i artikel 7.5 i SCE-förordningen.

Motsvarande bestämmelser om skydd för medlemmar som motsatt sig en fusion finns för medlemsbanker i 10 kap. 3 § lagen om medlemsbanker. Dessa bestämmelser kommer på samma sätt som enligt ovan att gälla för en medlemsbank som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion. Även för medlemsbanker bör det därför vara tillräckligt att införa en rätt till utträde för medlemmar i en övertagande medlemsbank, när europakooperativet efter fusionen får sitt säte i en annan medlemsstat än den där den nationella medlemsbanken hade sitt säte.

För understödsföreningar gäller att en medlem får utträda ur en sådan förening, om han inte på grund av sin anställning är skyldig att tillhöra denna (17 § lagen om understödsföreningar). Några ytterligare bestämmelser om rätt till utträde behöver inte införas.

4.14 Offentliggörande av förslag till ombildning av en nationell kooperativ förening till ett europakooperativ

Förslag: Ett förslag till ombildning av en svensk kooperativ förening till ett europakooperativ skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Skälen för förslaget: I SCE-förordningen föreskrivs att en nationell kooperativ förening, under vissa förutsättningar, skall kunna ombildas till ett europakooperativ. Den berörda föreningens förvaltnings- eller ledningsorgan skall upprätta ett förslag till ombildning (artikel 35.3). Det ankommer på föreningsstämman att godkänna förslaget till ombildning (artikel 35.6). Senast en månad innan föreningsstämman sammankallas för att besluta om ombildningen skall förslaget till ombildning offentliggöras på

det sätt som föreskrivs i varje medlemsstats lagstiftning (artikel 35.4).

Svensk lagstiftning innehåller inte några bestämmelser om ombildning av en ekonomisk förening och följaktligen inte heller några bestämmelser om offentliggörande av förslag härom. Det krävs därför att det nu införs särskilda bestämmelser om på vilket sätt ett förslag till ombildning av en svensk ekonomisk förening till ett europakooperativ skall offentliggöras.

I ett stort antal svenska författningar finns bestämmelser om skyldigheten att kungöra olika beslut och andra förhållanden i Post- och Inrikes Tidningar. Som exempel kan nämnas 15 kap. 2 § föreningslagen och 27 kap. 3 § aktiebolagslagen om kungörelse av sådana uppgifter som införs i föreningsregistret respektive aktiebolagsregistret. Det framstår som naturligt att även förslag till ombildning av en ekonomisk förening till ett europakooperativ skall offentliggöras genom en kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Särskilda bestämmelser om detta bör alltså införas i svensk lagstiftning.

I avsnitt 4.28 behandlas frågan om offentliggörande av förslag till ombildning av ett europakooperativ till en nationell kooperativ förening.

4.15 Majoritetskrav för beslut om ombildning av en nationell kooperativ förening till ett europakooperativ

Bedömning: Det bör inte införas regler om att beslut om ombildning av en nationell kooperativ förening till ett europakooperativ skall kräva kvalificerad röstmajoritet eller enhällighet i det organ inom vilket arbetstagarinflytandet organiseras.

Skälen för bedömningen: Som har framgått av föregående avsnitt kan en nationell kooperativ förening, under vissa förutsättningar, ombildas till ett europakooperativ. Det ankommer på föreningsstämman att fatta beslut om en sådan ombildning. I

förordningen ges medlemsstaterna därutöver en möjlighet att göra ombildningen avhängig av kvalificerad röstmajoritet eller enhällighet i det organ i föreningen inom vilket arbetstagarinflytandet organiseras (artikel 35.7), dvs. – för svenskt vidkommande – styrelsen.

En ordning med ytterligare majoritetskrav framstår från svenska utgångspunkter som mindre lämplig. När motsvarande fråga var föremål för bedömning i förarbetena till lagen om europabolag, konstaterades att det skulle föra mycket långt att ge enskilda styrelseledamöter eller en minoritet av ledamöterna inom styrelsen en vetorätt och att någon motsvarande rätt inte finns i andra situationer (se prop. 2003/04:112 s. 82 f.) Detsamma gäller för ekonomiska föreningar. Inte heller intresset av att stärka arbetstagarnas inflytande över beslut av detta slag kan motivera en sådan ordning. Arbetstagarnas inflytande får anses vara tillräckligt väl tillgodosett genom de lagregler som kommer att införas till följd av SCE-direktivet jämte befintliga nationella regler. Rätten att besluta om en ombildning bör vara förbehållen föreningsstämman utan vetorätt för styrelsen eller delar av denna. Möjligheten i artikel 35.7 bör alltså inte utnyttjas.

4.16 Verkställande direktör

Förslag: Ett europakooperativ med säte i Sverige skall, om antalet anställda i europakooperativet under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren i medeltal har överstigit 200, ha en verkställande direktör som ansvarar för föreningens löpande förvaltning. Detsamma skall gälla för ett genom fusion eller ombildning nybildat europakooperativ med säte i Sverige om någon av de juridiska personer som deltar i bildandet vid tidpunkten för bildandet är skyldig att enligt svenska bestämmelser ha en verkställande direktör. Ett europakooperativ med säte i Sverige som driver finansiell verksamhet skall, med undantag av sådana kooperativ som driver försäkringsrörelse, alltid ha en verkställande direktör. I dualistiskt organiserade

europakooperativ skall den verkställande direktören stå under tillsyn av både ledningsorganet och tillsynsorganet.

Skälen för förslaget: Ett europakooperativ skall kunna vara organiserat antingen enligt ett s.k. dualistiskt system eller enligt ett s.k. monistiskt system. Det monistiska systemet innebär att det utöver föreningsstämman bara finns ett föreningsorgan, förvaltningsorganet. I det dualistiska systemet finns det i stället utöver stämman två organ, nämligen ett ledningsorgan och ett tillsynsorgan. I det dualistiska systemet skall föreningen förvaltas av ledningsorganet medan denna uppgift i det monistiska systemet åvilar förvaltningsorganet. Ledningsorganet och förvaltningsorganet kan sålunda närmast liknas vid styrelsen i en svensk ekonomisk förening.

Både när det gäller monistiskt och dualistiskt organiserade europakooperativ medger förordningen att medlemsstaterna föreskriver att en verkställande direktör skall ansvara för den löpande förvaltningen på samma villkor som gäller för kooperativ med säte på denna medlemsstats territorium (artiklarna 37.1 och 42.1). I svenska ekonomiska föreningar skall det finnas en verkställande direktör med ett sådant ansvar om antalet anställda i föreningen under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren i medeltal har överstigit 200 (6 kap. 3 § första stycket föreningslagen). Det svenska systemet, där föreningar av särskilt stor betydelse från ekonomisk och social synpunkt har en verkställande direktör, torde i allmänhet uppfattas som ändamålsenligt. För svenskt vidkommande är det därför naturligt att utnyttja möjligheten att kräva att det i europakooperativ, under samma förutsättningar som gäller för en svensk ekonomisk förening, utses en verkställande direktör med ansvar för den löpande förvaltningen.

En komplikation med en sådan reglering är att den innebär att det aldrig skulle kunna krävas att europakooperativ med säte i Sverige utser en verkställande direktör förrän tidigast efter det att två räkenskapsår har förflutit. Ett europakooperativ kan emellertid bildas av en eller flera juridiska personer som var för

sig skulle vara skyldigt att ha en verkställande direktör enligt svenska bestämmelser. I sådana situationer torde ledningsuppgifterna vara så omfattande och komplicerade att det är påkallat med en verkställande direktör. En lämplig avvägning är därför att ett sådant krav finns även i de fall då ett europakooperativ med säte i Sverige har bildats genom fusion eller ombildning och minst en av de deltagande juridiska personerna uppfyller de kriterier som har beskrivits i det föregående. Det innebär visserligen att europakooperativ som bildas på annat sätt än genom fusion eller ombildning och redan från början har mer än 200 anställda inte kommer att behöva ha någon verkställande direktör under de två första räkenskapsåren. Detsamma gäller emellertid även för nybildade svenska ekonomiska föreningar.

I kreditmarknadsföreningar, institut för elektroniska pengar samt börser, auktoriserade marknadsplatser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare, som driver verksamheten i ekonomisk förening, skall det alltid finnas en verkställande direktör. Precis som för icke-finansiella ekonomiska föreningar är det naturligt att utnyttja möjligheten att ge en verkställande direktör ansvaret för den löpande förvaltningen i finansiella europakooperativ under samma förutsättningar som gäller för motsvarande svenska finansiella föreningar. Sålunda bör det alltid finnas en verkställande direktör i ett europakooperativ med säte i Sverige som driver sådan finansiell verksamhet.

Ledningsreglerna för medlemsbanker skiljer sig något från de som gäller för ovan nämnda finansiella föreningar genom att de utgår från huvudprincipen att styrelsen är det centrala organet, som svarar för förvaltningen av bankens angelägenheter. Styrelsen kan emellertid delegera förvaltningsuppgifter till en eller flera verkställande direktörer, och lagen om medlemsbanker utgår också från att en verkställande direktör skall leda verksamheten. De legala skillnaderna torde i det praktiska arbetet vara små. Även för europakooperativ med säte i Sverige som driver bankrörelse bör det därför alltid finnas en verkställande direktör.

När det gäller understödsföreningar saknas bestämmelser om verkställande direktör i såväl lagen om understödsföreningar

som 1951 års lag om ekonomiska föreningar. Den verksamhet som drivs i en sådan förening är dock finansiell. Man skulle därför kunna hävda att det finns skäl att, för europakooperativ med säte i Sverige som driver sådan verksamhet, ställa samma krav som på europakooperativ som driver annan finansiell verksamhet. Vad SCE-förordningen medger är emellertid att medlemsstaterna föreskriver att en verkställande direktör ansvarar för den löpande förvaltningen *på samma villkor* som gäller för kooperativ med säte i Sverige. I de lagar som reglerar understödsföreningar uppställs inte något krav på att det skall finnas en verkställande direktör och det finns därmed inte heller några villkor för en sådan direktörs förvaltning. Mot den bakgrunden framstår det inte som lämpligt att kräva att det skall finnas en verkställande direktör i ett europakooperativ med säte i Sverige som driver försäkringsrörelse.

Av artikel 8 i SCE-förordningen följer att bestämmelserna i föreningslagen och lagen om medlemsbanker om den verkställande direktören kommer att vara tillämpliga på en verkställande direktör i ett europakooperativ. I avsnitt 4.20 föreslås att bestämmelserna i föreningslagen och lagen om medlemsbanker om styrelsen skall tillämpas på förvaltningsorganet i monistiskt organiserade europakooperativ. Det gäller också reglerna om tillsynen över den verkställande direktören. Den verkställande direktören i ett monistiskt organiserat europakooperativ kommer därför att stå under tillsyn av förvaltningsorganet. Motsvarande tillsynsförhållande kommer emellertid inte att gälla utan vidare mellan tillsynsorganet och den verkställande direktören i dualistiskt organiserade europakooperativ. Det finns dock skäl att låta tillsynsorganets tillsyn omfatta också den verkställande direktören. En särskild regel om detta finns för övrigt vad avser dualistiskt organiserade europabolag (25 § lagen om europabolag; se även prop. 2003/04:112 s. 84). Mot denna bakgrund föreslås att en motsvarande regel införs såvitt gäller europakooperativ.

4.17 Val av ledamöterna i ledningsorganet

Bedömning: Det bör inte införas bestämmelser som avviker från SCE-förordningens regel om att ledamöterna i ledningsorganet utnämns av tillsynsorganet.

Skälen för bedömningen: Som har framgått tidigare skall det i ett europakooperativ som är organiserat enligt det dualistiska systemet finnas ett ledningsorgan och ett tillsynsorgan. I artikel 39.2 i SCE-förordningen anges att ledamöterna i tillsynsorganet skall utses av föreningsstämman. Ledamöterna i ledningsorganet skall enligt huvudregeln utnämnas av tillsynsorganet (artikel 37.2). En medlemsstat får emellertid föreskriva, eller ge möjlighet att i stadgarna föreskriva, att ledamöterna i ledningsorganet skall utnämnas och entledigas av föreningsstämman på samma sätt som sker i de kooperativ som har sitt säte inom dess territorium. Möjligheten att meddela föreskrifter av detta slag gäller sålunda endast för de medlemsstater som har nationella bestämmelser om dualistiskt organiserade föreningar. I Sverige finns inte några sådana bestämmelser. För svensk del saknas följaktligen förutsättningar att införa bestämmelser som avviker från SCE-förordningens regel om att ledamöterna i ledningsorganet utnämns av tillsynsorganet. Samma bedömning har för europabolagens del gjorts i prop. 2003/04:112 s. 84 f.

4.18 Tidsbegränsning av uppdrag som ledamot i vissa fall

Förslag: Om en ledamot av tillsynsorganet utses till ledamot i ledningsorganet, skall uppdraget som ledamot i ledningsorganet få sträcka sig längst två månader.

Skälen för förslaget: I artikel 37.3 i SCE-förordningen föreskrivs att ingen samtidigt får vara ledamot i europakooperativets ledningsorgan och dess tillsynsorgan. Dock får enligt samma bestämmelse tillsynsorganet i händelse av vakans utse någon av

sina ledamöter till ledamot i ledningsorganet, varvid dennes uppdrag som ledamot i tillsynsorganet tillfälligt upphävs. En medlemsstat får föreskriva att denna period skall vara tidsbegränsad.

Motsvarande fråga var föremål för bedömning i lagstiftningsärendet om europabolag (prop. 2003/04:112 s. 85). Där konstaterades att den ovan beskrivna situationen kan antas inträffa endast i undantagsfall och att de problem som är förenade med att en ledamot i tillsynsorganet tillfälligt lämnar sin befattning för att i stället ingå i ledningsorganet som regel får anses vara av begränsad omfattning. Trots detta ansågs det oförenligt med grunderna för regleringen att låta ett sådant tillstånd bestå under någon längre tid. I lagen om europabolag infördes därför en gräns på två månader (se 19 § lagen om europabolag). Det saknas anledning att göra en annan bedömning i fråga om europakooperativen. Möjligheten att införa nationella bestämmelser som begränsar den period då en ledamot av tillsynsorganet får vara ledamot i ledningsorganet bör därför utnyttjas även i nu aktuellt sammanhang. I likhet med vad som gäller för europabolagen bör gränsen sättas vid två månader.

4.19 Antalet ledamöter i europakooperativets organ

Förslag: För europakooperativ med säte i Sverige skall det uppställas krav på ett minsta antal ledamöter i förvaltnings-, lednings- och tillsynsorganen. Förvaltnings- och ledningsorganen skall bestå av minst tre ledamöter medan det i tillsynsorganet skall finnas minst fem ledamöter. Förvaltnings- och ledningsorganen i europakooperativ som driver bankrörelse eller ger ut elektroniska pengar skall dock alltid bestå av minst fem ledamöter.

Skälen för förslaget: I artiklarna 37.4, 39.4 och 42.2 i SCE-förordningen anges att antalet ledamöter i förvaltnings-, lednings- och tillsynsorganen skall fastställas i europakooperativets stadgar. I samtliga fall ger emellertid förordningen medlems-

staterna en möjlighet att i nationell lagstiftning fastställa ett lägsta och/eller högsta antal ledamöter i dessa organ. När det gäller tillsynsorganet är det även möjligt att bestämma att det skall bestå av ett visst antal ledamöter.

Lednings- och förvaltningsorganen i ett europakooperativ motsvaras närmast av styrelsen i en svensk ekonomisk förening. Det framstår då som naturligt att ställa samma krav på dessa organs sammansättning som de som gäller för en ekonomisk förening. Av 6 kap. 1 § första stycket föreningslagen framgår att en ekonomisk förening skall ha en styrelse med minst tre ledamöter. Detsamma bör lämpligen gälla för lednings- och förvaltningsorganen i ett europakooperativ med säte i Sverige. Det finns inte någon övre gräns för antalet styrelseledamöter i svenska ekonomiska föreningar. Någon sådan gräns bör inte heller uppställas när det gäller motsvarande organ i ett europakooperativ.

För medlemsbanker och institut för elektroniska pengar gäller att sådana företag skall ha en styrelse med minst fem ledamöter (6 kap. 1 § första stycket lagen om medlemsbanker och 2 kap. 9 § första stycket lagen om utgivning av elektroniska pengar). Lednings- och förvaltningsorganen i ett europakooperativ som driver bankrörelse eller ger ut elektroniska pengar bör därför, i konsekvens med resonemanget ovan, ha minst fem ledamöter.

Som tidigare har angetts förekommer inte den dualistiska organisationsmodellen för föreningar i Sverige. Genom SE-förordningen och lagen om europabolag har det emellertid införts bestämmelser om dualistiskt organiserade europabolag. Sådana europabolag skall ha ett tillsynsorgan bestående av minst fem ledamöter (23 § första stycket lagen om europabolag). Tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europakooperativ skall fylla väsentligen samma funktion som dess motsvarighet i europabolagen. Ett motsvarande krav på minst fem ledamöter bör mot den bakgrunden lämpligen uppställas i svensk lag även när det gäller tillsynsorganet i europakooperativ med säte i Sverige.

4.20 Monistiskt organiserade europakooperativ

Förslag: Bestämmelserna i föreningslagen, lagen om medlemsbanker och lagen om understödsföreningar samt i andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter, såvida inte annat följer av författningen i fråga eller av SCE-förordningen.

Bedömning: Det bör inte införas några bestämmelser om att vissa kategorier av transaktioner alltid skall ingå i stadgarnas förteckning över transaktioner som kräver beslut av ett tillståndsgivande organ.

Skälen för förslaget och bedömningen: Av artikel 8 i SCE-förordningen följer, som tidigare har framgått, att svenska regler i föreningslagen och annan på kooperativa föreningar tillämplig lagstiftning skall tillämpas på europakooperativ med säte i Sverige i frågor som inte regleras i SCE-förordningen. När det gäller de olika organ som skall finnas i ett europakooperativ finns det anledning att klarlägga innebörden av denna generella utfyllnadsbestämmelse. Det är nämligen inte självklart vilka regler i den svenska lagstiftningen som skall vara tillämpliga på respektive organ och dess ledamöter. Särskilda regler om detta bör därför tas in i den svenska lagen. När det gäller monistiskt organiserade europakooperativ är det därvid, såsom tidigare har konstaterats, naturligt att jämställa förvaltningsorganet i ett europakooperativ med styrelsen i en svensk ekonomisk förening. Det bör således i den svenska lagen om europakooperativ tas in en bestämmelse av innebörd att bestämmelserna i föreningslagen om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på förvaltningsorganet i ett europakooperativ eller dess ledamöter (jfr 22 § lagen om europabolag). I likhet med vad som gäller enligt den motsvarande bestämmelsen i lagen om europabolag, bör den generella hänvisningen inte gälla i de fall då annat följer av SCE-förordningen. Vidare kan det förekomma särskilda bestämmelser om saken i andra författningar (se förslaget till lag om ändring i lagen [1987:1245] om styrelserepresentation för de privatanställda i Ds 2005:10). I lagen om europakooperativ bör därför

undantag göras även för de fall då annat följer av författningen i fråga.

Såsom konstaterades i lagstiftningsärendet om europabolag, medför en sådan generell hänvisning som har föreslagits ovan att det inte finns behov av att i den svenska lagstiftningen i detalj reglera vad som skall gälla för förvaltningsorganet och dess ledamöter (se prop. 2003/04:112 s. 87). I några avseenden anges emellertid i SCE-förordningen att medlemsstaterna skall eller får utfärda särskilda regler om förvaltningsorganet. En sådan fråga gäller antalet ledamöter i organet. Den frågan har behandlats i avsnitt 4.19. I det följande tas en annan sådan fråga upp.

Enligt artikel 48.1 skall ett europakooperativs stadgar innehålla en förteckning över de kategorier av transaktioner för vilka det krävs ett uttryckligt beslut av förvaltningsorganet eller medgivande från föreningsstämman. Svensk rätt innehåller inte någon direkt motsvarande regel. Det krävs alltså inte att stadgarna i en svensk ekonomisk förening skall ange vilka slags frågor som kräver styrelsens eller stämmans beslut. Inget hindrar i och för sig att en svensk ekonomisk förening tar in en uppräkning av det angivna slaget i stadgarna, så länge som uppräkningen är förenlig med tvingande lagregler om vem som beslutar i särskilda frågor.

I artikel 48.3 anges att en medlemsstat får bestämma vilka kategorier av transaktioner samt vilket tillståndsgivande organ som under alla omständigheter skall finnas upptagna i den ovan nämnda förteckningen för de europakooperativ som är registrerade på medlemsstatens territorium. Ur svensk synvinkel framstår det emellertid som främmande att ställa upp några särskilda krav på vad stadgarna i ett europakooperativ skall innehålla i detta hänseende. Sverige bör således inte införa regler av detta slag.

I avsnitt 4.21 behandlas hur Sverige bör hantera den motsvarande valmöjlighet som artikel 48 ger med avseende på dualistiskt organiserade europakooperativ.

4.21 Dualistiskt organiserade europakooperativ

Förslag: Bestämmelserna i föreningslagen och i andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter, såvida inte annat följer av författningen i fråga eller av SCE-förordningen.

När det gäller tillsynsorganet och dess ledamöter skall vissa särskilda bestämmelser i föreningslagen om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas, bl.a. de som avser:
– bosättningskrav och obehörighetsgrunder för ledamöterna,
– jäv för ledamot,
– krav på medlemskap för ledamöterna,
– protokollföring, samt
– ledamöternas skadeståndsansvar.

Därutöver införs särskilda regler om tillsynsorganets sammanträden.

Tillsynsorganet skall, utöver vad som anges i SCE-förordningen, utöva tillsyn över den verkställande direktörens förvaltning samt inför den föreningsstämma där årsredovisningen skall behandlas yttra sig över redovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Vidare skall tillsynsorganet kunna besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av transaktioner i europakooperativet.

I fråga om europakooperativ som driver bank- eller försäkringsrörelse skall, i stället för reglerna i 1987 års föreningslag, motsvarande associationsrättsliga regler i lagen om medlemsbanker eller lagen om understödsföreningar i kombination med 1951 års föreningslag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. När det gäller europakooperativ som driver bankrörelse eller annan tillståndspliktig finansiell verksamhet skall vidare vissa verksamhetsspecifika regler avseende styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. Dessa bestämmelser avser bl.a. ledningsprövning.

Skälen för förslaget

Allmänt

Den svenska föreningslagen innehåller, som tidigare har påpekats, inte några regler om föreningar som är organiserade enligt den dualistiska modellen. I artikel 37.5 i SCE-förordningen föreskrivs att en medlemsstat som saknar bestämmelser om ett dualistiskt system får ”vidta lämpliga åtgärder” rörande europakooperativ.

Det kan konstateras att förordningens reglering av de olika föreningsorganen är av övergripande karaktär och att det finns åtskilliga frågor som inte behandlas i förordningen. När det gäller de dualistiskt organiserade europakooperativen finns det i dessa frågor inte – i motsats till vad som gäller för monistiskt organiserade europakooperativ – några svenska regler att falla tillbaka på. Det finns därför behov av att utnyttja den möjlighet som förordningen ger att utfärda kompletterande svenska bestämmelser för dessa europakooperativ. Det kan för övrigt konstateras att det i lagen om europabolag har införts kompletterande bestämmelser vad gäller dualistiskt organiserade europabolag (jfr prop. 2003/04:112 s. 87 ff.).

Ledningsorganet har i allt väsentligt samma funktion som styrelsen i en svensk ekonomisk förening. Det är mot den bakgrunden naturligt att svenska bestämmelser om styrelsen tillämpas på ledningsorganet när en viss fråga inte regleras i förordningen. En särskild föreskrift om detta bör tas in i den svenska lagen. Föreskriften kan lämpligen ges den innebörden att bestämmelserna i föreningslagen och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter, såvida inte annat följer av SCE-förordningen eller författningen i fråga. Detta överensstämmer med vad som har föreslagits i det föregående avsnittet beträffande förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europakooperativ samt även med vad som gäller beträffande europabolag.

En sådan generell hänvisning till nationell rätt är inte ändamålsenlig när det gäller tillsynsorganet, eftersom svensk

föreningsrätt saknar egentlig motsvarighet till detta organ. Vad som här bör komma i fråga är i stället att komplettera förordningens regler i vissa särskilda avseenden. I det följande diskuteras i vilka avseenden sådana kompletteringar behövs.

Tillsynsorganets befogenheter

Enligt SCE-förordningen skall tillsynsorganet utnämna och entlediga ledamöterna i ledningsorganet (artikel 37.2), kontrollera hur ledningsorganet genomför sina uppgifter (artikel 39.1) samt i vissa fall sammankalla föreningsstämma (artikel 54.2). Vid bedömningen av om tillsynsorganet bör ges några ytterligare uppgifter och befogenheter finns det anledning att se på hur dessa frågor har reglerats i lagen om europabolag. Jämförelser kan också göras med den finska föreningslagen (lag om andelslag), som innehåller bestämmelser om ett organ, förvaltningrådet, som kan liknas vid SCE-förordningens tillsynsorgan. Enligt båda dessa lagar har tillsynsorganet/förvaltningsrådet i uppgift att övervaka styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning av bolagets/föreningens angelägenheter. Detta överensstämmer således i princip med vad som föreskrivs om tillsynsorganets uppgift i SCE-förordningen (artikel 39.1), låt vara att SCE-förordningen inte nämner den verkställande direktören i detta sammanhang. För svensk del bör det därför i nationell rätt tas in en kompletterande föreskrift om att tillsynsorganets kontroll skall omfatta även denna del av förvaltningen.

I den finska lagen föreskrivs vidare att förvaltningsrådet till ordinarie föreningsstämma skall avge ett yttrande med anledning av bokslutet. En motsvarande bestämmelse finns även i 17 § lagen om europabolag. Såsom anfördes i lagstiftningsärendet om europabolag får uppgiften att upprätta ett särskilt yttrande inför stämman anses vara av central betydelse för att organet skall kunna fylla den avsedda funktionen (se prop. 2003/04:112 s. 89). Även en regel om detta bör således tas in i lagen om europakooperativ.

Vid bedömningen av vilka uppgifter och befogenheter som tillsynsorganet bör ha finns det anledning att understryka att det enligt artikel 37.1 är ledningsorganet som skall ansvara för europakooperativets ledning. Vid sidan av uppgiften att utnämna och entlediga ledamöterna i ledningsorganet har tillsynsorganet till uppgift att kontrollera – i betydelsen granska och övervaka – förvaltningen av europakooperativet. SCE-förordningen anger också uttryckligen i artikel 39.1 att tillsynsorganet för egen del inte får ha några befogenheter att leda europakooperativet eller företräda europakooperativet gentemot tredje man. Att ge tillsynsorganet en aktiv roll i europakooperativets förvaltning skulle således strida mot SCE-förordningen. Det kan därför inte komma i fråga att tilldela tillsynsorganet några rena förvaltningsuppgifter. Däremot är det självfallet angeläget att tillsynsorganet ges goda förutsättningar att på ett effektivt sätt utöva sin kontrollfunktion, inte minst eftersom arbetstagarnas inflytande utövas i detta organ. Det kan därför finnas anledning att ytterligare utnyttja de möjligheter som förordningen ger i detta avseende.

I detta sammanhang är artikel 48 i SCE-förordningen av särskilt intresse. I artikel 48.1 föreskrivs att europakooperativets stadgar skall innehålla en förteckning över de kategorier av transaktioner för vilka det krävs att ledningsorganet inhämtar tillsynsorganets eller föreningsstämmans medgivande. Vidare ges i artikel 48.3 medlemsstaterna en möjlighet att föreskriva att tillsynsorganet självt får besluta att dess medgivande skall inhämtas för vissa kategorier av transaktioner. Genom att tilldela tillsynsorganet en sådan befogenhet blir det möjligt för organet att utöva inflytande över beslut som medför större förändringar av europakooperativets verksamhet eller organisation och som därmed kan komma att påverka europakooperativets medlemmar eller anställda på ett påtagligt sätt. På så sätt stärks även arbetstagarnas inflytande i beslutsprocessen i europakooperativet. Denna möjlighet bör således utnyttjas. Samma bedömning gjordes i lagstiftningsärendet om europabolag. Där angavs som exempel på sådana beslut som kan kräva medgivande av tillsynsorganet

beslut om försäljning av aktier i dotterföretag eller beslut om avskiljande eller nedläggning av en verksamhetsgren (se prop. 2003/04:112 s. 90).

När tillsynsorganet fattar ett beslut om krav på medgivande för vissa kategorier av transaktioner innebär det att ledningsorganets eller den verkställande direktörens behörighet att fatta beslut inskränks i motsvarande mån. För en tredje man som rättshandlar gentemot europakooperativet är det betydelsefullt att känna till en sådan inskränkning. Tillsynsorganets beslut bör således synliggöras. Det sker lämpligen genom att beslutet – för att bli gällande – måste registreras i europakooperativsregistret (se avsnitt 4.29). Det bör åvila tillsynsorganet att se till att beslutet ges in till Bolagsverket för registrering (jfr prop. 2003/04:112 s. 90).

I artikel 48.3 ges medlemsstaterna vidare en möjlighet att bestämma vilka kategorier av transaktioner samt vilket tillståndsgivande organ som under alla omständigheter skall finnas upptagna i stadgarna för europakooperativ med säte på dess territorium. Som konstaterades i förarbetena till lagen om europabolag skulle en lagreglering av det slaget på ett onödigt sätt lägga hinder i vägen för en sådan flexibilitet (se prop. 2003/04:112 s. 91). Några sådana regler bör således inte införas i den svenska lagstiftningen. Det bör i stället överlåtas till varje enskilt europakooperativ att, utifrån föreningens specifika förutsättningar och intressen, fritt avgöra hur stadgarna bör utformas i detta avseende. Detta överensstämmer med den bedömning som har gjorts i det föregående avsnittet beträffande den motsvarande möjlighet som artikeln ger medlemsstaterna i fråga om monistiskt organiserade europakooperativ.

Andra utfyllande regler

Behovet av utfyllande regler för tillsynsorganet gör sig gällande även i andra frågor än de som gäller organets uppgifter och befogenheter. En sådan fråga är vilka bosättnings- och behörighetskrav som skall gälla för tillsynsorganets ledamöter. I SCE-

förordningens artikel 46.2 förutsätts att det finns nationella bestämmelser av detta slag som kan tillämpas på tillsynsorganets ledamöter. Det som ligger närmast till hands för svensk del är att låta relevanta bestämmelser i föreningslagen om styrelseledamöter omfatta även tillsynsorganets ledamöter. En hänvisning till dessa bestämmelser bör således tas in i den svenska lagen.

Också när det gäller tillsynsorganets ledamöters skadeståndsansvar utgår SCE-förordningen från att det finns nationella bestämmelser som kan fylla ut förordningens reglering (se artikel 51). Även i detta avseende synes det naturligt att hänvisa till relevanta bestämmelser i svensk föreningsrätt, nämligen 13 kap. föreningslagen. I 13 kap. 1 § stadgas att styrelseledamot i vissa fall kan bli skadeståndsskyldig vid överträdelser av ”denna lag”, alltså föreningslagen. Ordalydelsen av bestämmelsen gör att det skulle kunna ifrågasättas om en hänvisning till 13 kap. föreningslagen verkligen leder till att överträdelser av bestämmelserna i SCE-förordningen eller i lagen om europakooperativ medför skadeståndsskyldighet på motsvarande sätt. I artikel 51 anges emellertid att ledamöterna i de olika föreningsorganen skall vara skadeståndsskyldiga i enlighet med de nationella bestämmelser som gäller för ekonomiska föreningar för förlust eller skada som tillfogas europakooperativet till följd av åsidosättande av skyldigheter enligt *lagen* eller stadgarna. I den engelska språkversionen av artikel 51 talas om ansvar för de skadeståndsskyldiga ”following any breach on their part of the legal, statutory or other obligations inherent in their duties”. Det sagda får anses innebära att nationella skadeståndsbestämmelser som i enlighet med artikel 51 tillämpas på ekonomiska föreningar skall gälla också för överträdelser av SCE-förordningen, lagen om europakooperativ och andra bestämmelser i lag. Det bör därför inte införas några utfyllande svenska skadeståndsbestämmelser. Vid den bedömningen har även beaktats att det får anses tveksamt om förordningen lämnar något utrymme för en sådan bestämmelse. Motsvarande fråga diskuterades i lagstiftningsärendet om europabolag. Där konstaterades att nationella

skadeståndsbestämmelser skall gälla också för överträdelser av SE-förordningen etc. (se prop. 2003/04:112 s. 91).

Den föreslagna hänvisningen innebär att ledamöter i tillsynsorganet kommer att ingå i den krets av funktionärer som enligt 13 kap. 1 § kan åläggas ett skadeståndsansvar gentemot europakooperativet, kooperativets medlemmar och andra. I det enskilda fallet måste dock ansvaret bedömas utifrån de uppgifter och den insyn i europakooperativet som den ifrågavarande funktionären har. Det innebär att utgångspunkten för bedömningen av ansvaret för en ledamot i tillsynsorganet kommer att vara en annan än när det gäller exempelvis en styrelseledamot, precis som utgångspunkterna för ansvarsbedömningen i dag skiljer sig åt mellan de personer som omfattas av 13 kap. 1 §.

En genomgång av föreningslagens bestämmelser om styrelsen och dess ledamöter ger vid handen att det finns ytterligare ett antal bestämmelser som lämpligen bör gälla även för tillsynsorganet och dess ledamöter. Det gäller t.ex. bestämmelserna i 6 kap. föreningslagen om en styrelseledamots förtida avgång, om krav på medlemskap i föreningen, om jäv för styrelseledamöter samt om protokollföring vid styrelsesammanträden.

SCE-förordningen innehåller inte några regler om tillsynsorganets sammanträden. Det finns därför behov av kompletterande regler i det avseendet. På motsvarande sätt som har gjorts i lagen om europabolag (18 §) bör i lagen om europakooperativ tas in en särskild bestämmelse om sammanträden i tillsynsorganet. Innebörden i bestämmelsen bör vara att ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs samt att varje enskild ledamot av tillsynsorganet skall ha rätt att påkalla ett sammanträde.

Artikel 50.1 i SCE-förordningen innehåller bestämmelser om de olika föreningsorganens beslutförhet och majoritetsregler vid beslutsfattande. I artikel 50.2 föreskrivs att, såvida inte stadgarna innehåller någon bestämmelse därom, varje organs ordförande skall ha utslagsröst. Om arbetstagarmedverkan föreskrivs i enlighet med direktiv 2003/72/EG, får medlemsstaterna enligt artikel 50.3 föreskriva att tillsynsorganets beslutförhet och besluts-

fattande i stället skall regleras av de föreskrifter som under samma förhållanden gäller för nationella kooperativa föreningar. Med hänsyn till att det i den svenska lagstiftningen inte finns någon motsvarighet till tillsynsorganet, blir det emellertid för svensk del inte aktuellt att avvika från förordningens bestämmelser i dessa avseenden.

Till tillsynsorganets uppgifter enligt SCE-förordningen hör som ovan har nämnts att kontrollera ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Det är naturligt att reglerna om revision i 8 kap. föreningslagen skall tillämpas också på europakooperativets ledningsorgan och verkställande direktör. Revisorn kommer därmed att utöva tillsyn över dessa. I enlighet med den bedömning som gjordes i lagstiftningsärendet om europabolag bör revisorns tillsyn däremot inte omfatta tillsynsorganet (se prop. 2003/04:112 s. 92 f.). En sådan tillsyn skulle nämligen, med hänsyn till tillsynsorganets funktion och uppgift, vara en främmande uppgift för svenska revisorer. Det bör inte heller ankomma på föreningsstämman att besluta om ansvarsfrihet för tillsynsorganet.

Trots det sagda finns det några bestämmelser i 8 kap. föreningslagen som bör tillämpas också i förhållande till tillsynsorganet. Det gäller exempelvis bestämmelserna i 8 kap. 7 § föreningslagen om revisorsjäv; en ledamot i tillsynsorganet bör sålunda inte kunna fungera som revisor i europakooperativet. För att tillsynsorganets granskande verksamhet skall underlättas är det vidare, såsom konstaterades i lagstiftningsärendet om europabolag, lämpligt att organet får tillgång till samma information från revisorn som ledningsorganet och den verkställande direktören (se prop. 2003/04:112 s. 93). Det gäller exempelvis sådana erinringar som revisorn i samband med revisionen kan komma att framställa enligt 8 kap. 14 § föreningslagen. Vidare bör 8 kap. 11 § föreningslagen om föreningsorganens skyldighet att lämna revisorn upplysningar gälla även för tillsynsorganet.

Särskilt om finansiella föreningar

Europakooperativ med säte i Sverige som avser att driva finansiell verksamhet kommer att omfattas av såväl de associationsrättsliga bestämmelserna i föreningslagen som de särskilda rörelse- och associationsrättsliga regler som gäller för medlemsbanker, kreditmarknadsföreningar, understödsföreningar, börser m.fl.

Som har anförts ovan föreslås att bestämmelserna i föreningslagen och i andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter, om inte annat följer av författningen i fråga eller av SCE-förordningen. Därigenom kommer ledningsorganet i ett finansiellt kooperativ att omfattas av de bestämmelser om styrelsen som finns i de särskilda författningar som reglerar de finansiella kooperativens verksamhet.

När det gäller tillsynsorganet föreslås ovan att vissa bestämmelser i föreningslagen om styrelsen och dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet och dess ledamöter. Dessutom föreslås för tillsynsorganet vissa kompletterande bestämmelser i lagen om europakooperativ. Utöver dessa bestämmelser finns det dock behov av fler utfyllande regler för tillsynsorgan i finansiella kooperativ. För medlemsbanker och understödsföreningar är det exempelvis nödvändigt att införa särskilda bestämmelser, som hänvisar till de associationsrättsliga bestämmelser som för medlemsbanker finns i lagen om medlemsbanker och för understödsföreningar finns i lagen om understödsföreningar eller 1951 års föreningslag i stället för i 1987 års föreningslag.

I den finansiella lagstiftningen finns det dessutom ett antal särskilda bestämmelser om styrelsen. Dessa bestämmelser kan vara antingen sådana som inte har någon motsvarighet i de allmänna bestämmelserna i föreningslagen eller sådana som skall tillämpas i stället för bestämmelserna i föreningslagen. Det är därför nödvändigt att göra en bedömning av vilka bestämmelser i den finansiella lagstiftningen om styrelsen eller dess ledamöter som skall tillämpas också på tillsynsorganet eller dess ledamöter.

En förutsättning för att en svensk ekonomisk förening skall få tillstånd att driva finansiell verksamhet är – med viss variation i utformningen av bestämmelserna – att de personer som ingår i föreningens ledning har den insikt och den erfarenhet som måste krävas av dem samt även i övrigt är lämpade för en sådan uppgift. Lämplighetsprövningen omfattar styrelse, verkställande direktör och dennes ställföreträdare. Om någon som inte uppfyller lämplighetskraven ingår i föreningens ledning utgör det grund för att återkalla ett meddelat tillstånd. Det nu redovisade gäller dock inte för understödsföreningar.

När det gäller dualistiskt organiserade europakooperativ som avser att driva tillståndspliktig finansiell verksamhet uppkommer frågan om tillsynsorganets ledamöter också bör omfattas av de bestämmelser om lämplighet som gäller för styrelseledamöterna i svenska ekonomiska föreningar som driver verksamhet av samma slag.

I förarbetena (prop. 1995/96:173 s. 84 f.) till reglerna om lämplighetskrav på ledningen i en bank – som numera finns i 3 kap. 2 § första stycket 4 lagen om bank- och finansieringsrörelse – uttalades bl.a. följande. Banker och andra kreditinstitut har en central uppgift i det finansiella systemet. Det är därför väsentligt att verksamheten bedrivs på ett sunt sätt. Vikten av detta har ansetts motivera att det ställs vissa krav på större ägare i en bank. Samma förhållanden utgör skäl att uppställa lämplighetskrav för en banks ledning. Med en banks ledning avses i första hand ledamöterna i bankens styrelse. Prövningen skall således omfatta styrelsen, verkställande direktören och dennes ställföreträdare, dvs. de personer som har det yttersta ansvaret för hur verksamheten bedrivs. Styrelse och verkställande direktör utövar den omedelbara ledningen av banken och har det direkta ansvaret för verksamheten. Den som ingår i ledningen bör ha de kvalifikationer som fordras för att driva rörelsen på ett korrekt sätt. Det finns därför anledning att ställa strängare krav beträffande lämpligheten när det gäller den som ingår i ledningen för en bank än då fråga är om den som avser att förvärva eller redan äger ett kvalificerat innehav. Av dem som ingår i en banks

ledning bör fordras ett tillräckligt kunnande på området eller i vart fall förmågan att skaffa sig sådan kunskap. Viss erfarenhet från näringsverksamhet eller något annat område av betydelse för uppgiften bör också förutsättas. Vidare bör den som ingår i ledningen ha de personliga egenskaper i fråga om omdömesgillhet som uppgiften kräver. I propositionen föreslogs också att i huvudsak motsvarande regler skulle införas för bl.a. kreditmarknadsföretag och försäkringsbolag.

I dualistiskt organiserade europakooperativ är det ledningsorganet som skall ansvara för kooperativets ledning (se artikel 37.1 i SCE-förordningen). Tillsynsorganet får inte självt ha några befogenheter att leda europakooperativet (artikel 39.1). Genom att det är tillsynsorganet – och inte bolagsstämman – som utnämner och entledigar ledamöterna i ledningsorganet (artikel 37.2) kommer ledamöterna i tillsynsorganet emellertid att ha möjlighet att i vart fall indirekt påverka kooperativets löpande verksamhet. På tillsynsorganet ankommer också att kontrollera ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Därtill skall tillsynsorganet – som tidigare angetts – yttra sig över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning inför den bolagsstämma där redovisningen skall behandlas. Det föreslås också att tillsynsorganet skall kunna besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av transaktioner i kooperativet.

Tillsynsorganet och dess ledamöter kommer således att ha en viktig och framträdande roll i europakooperativ som är organiserade enligt det dualistiska systemet. Härtill bör man beakta att allmänhetens förtroende för de föreningar som driver finansiell verksamhet har stor betydelse för att finansmarknaden skall fungera väl samt det samband som finns mellan förtroendet för dessa föreningar och de personer som deltar i ledningen av verksamheten.

Skälen för att uppställa lämplighetskrav för styrelseledamöter gör sig gällande också i fråga om ledamöterna i tillsynsorganet. Bestämmelserna om lämplighetsprövning bör således tillämpas också på ledamöterna i tillsynsorganet. Det nu anförda bör dock

inte gälla för ledamöter i tillsynsorganet i ett europakooperativ som driver försäkringsrörelse, eftersom det för sådana nationella föreningar – dvs. i lagen om understödsföreningar – inte uppställs några särskilda lämplighetskrav för styrelseledamöter.

I författningskommentaren kommer vissa ytterligare bestämmelser som bör gälla för tillsynsorganet eller dess ledamöter att tas upp.

Riksbankslagen

I lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank finns bestämmelser som anger förutsättningarna för valbarhet till fullmäktige och direktionen i Riksbanken. Till valbarhetskriterierna hör att ledamöter i fullmäktige eller direktionen inte får vara ledamot eller suppleant i styrelsen för en bank eller annat företag som står under Finansinspektionens tillsyn (2 kap. 1 § första stycket 3 och 3 kap. 1 § första stycket 5 riksbankslagen).

Vid tillämpningen av dessa bestämmelser kommer ledningsorganet att jämställas med styrelsen. Detta följer av den ovan föreslagna regeln som anger att bestämmelserna i föreningslagen och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter.

För att bestämmelsen även uttryckligen skall utesluta att en ledamot ingår som ledamot i tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag, skulle bestämmelsen behöva ändras. Som framgår av vad som sagts i det föregående gäller nämligen samma bestämmelser för styrelse och tillsynsorgan endast i de fall som uttryckligen anges.

Utöver de valbarhetskriterier som specificeras får emellertid en ledamot av fullmäktige eller direktionen inte inneha annan anställning eller annat uppdrag som gör personen olämplig att vara ledamot (se 2 kap. 1 § första stycket 4 och 3 kap. 1 § första stycket 6 riksbankslagen). Att en ledamot i fullmäktige eller i direktionen ingår i tillsynsorganet i ett europakooperativ torde vara en sådan omständighet som faller under den bestämmelsen.

Någon ändring i riksbankslagen bedöms därför inte nu vara nödvändig.

4.22 Enskilda ledamöters rätt till information

Förslag: Varje ledamot i tillsynsorganet skall ha rätt att på begäran få del av den information som krävs för utövandet av kontrollen över ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Ledamöter i ledningsorganet och förvaltningsorganet skall ha en motsvarande rätt i fråga om information som krävs för utövandet av kontrollen över den verkställande direktörens förvaltning.

Skälen för förslaget: Det ankommer på tillsynsorganet att kontrollera hur ledningsorganet genomför sina uppgifter (artikel 39.1 i SCE-förordningen). För att utöva denna kontroll är det angeläget att organet har rätt att få del av erforderlig information från ledningsorganet. I artikel 40.3 ges tillsynsorganet en sådan rätt. Enligt andra meningen i samma artikel får en medlemsstat föreskriva att även varje ledamot av tillsynsorganet skall ha möjlighet att begära in informationen.

Frågan om huruvida en sådan rätt borde införas för en enskild ledamot av tillsynsorganet i ett europabolag övervägdes i prop. 2003/04:112 (s. 96 f.). Där konstaterades att det finns skäl som talar såväl för som mot att sådana lagregler införs. Mot en reglering anfördes bl.a. att organet förutsätts fatta sina beslut och göra sina bedömningar kollegialt, varför det kan hävdas att alla ledamöter också bör ha tillgång till samma underlag för sina beslut. För en lagstadgad rätt till information för enskilda ledamöter i tillsynsorganet sades å andra sidan tala att en sådan möjlighet är ägnad att skapa bättre förutsättningar för ledamöterna att fullgöra sina uppgifter. Tillsynen kan därmed bli mer effektiv. Ett ytterligare skäl som framhölls för en sådan ordning var att en sådan regel skulle ge arbetstagarrepresentanterna en stärkt ställning, eftersom dessa i ett dualistiskt organiserat europabolag förekommer endast i tillsynsorganet. Sammanfatt-

ningsvis bedömdes övervägande skäl tala för införandet av en nationell bestämmelse som ger enskilda ledamöter av tillsynsorganet i ett europabolag rätt att få den information de begär. En sådan bestämmelse återfinns i 20 § lagen om europabolag.

Tillsynsorganet i europabolag kommer att få sin motsvarighet i tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europakooperativ. Det är därför lämpligt att bestämmelserna om tillsynsorganen, så långt det är möjligt, är utformade på samma sätt. De ovan redovisade skälen för enskilda ledamöters rätt att begära information gör sig gällande även beträffande europakooperativen. Sammanfattningsvis talar övervägande skäl för att en nationell bestämmelse av det slag som avses i artikel 40.3 andra meningen skall införas. Bestämmelsen bör utformas med motsvarande bestämmelse i lagen om europabolag som förebild. Sålunda bör det föreskrivas att varje ledamot i tillsynsorganet skall ha rätt att från ledningsorganet begära in all den information som krävs för att tillsynsorganet skall kunna utöva sin kontroll.

I lagen om europabolag har varje ledamot i ledningsorganet, liksom varje ledamot i förvaltningsorganet i monistiskt organiserade europabolag, givits motsvarande rätt till information från den verkställande direktören (25 och 26 §§; prop. 2003/04:112 s. 97). I konsekvens härmed bör bestämmelser om en sådan rätt införas även för ledamöterna i motsvarande organ i ett europakooperativ.

4.23 Skall en juridisk person få vara ledamot i europakooperativets organ?

Förslag: I lagen om ekonomiska föreningar, lagen om medlemsbanker och lagen om understödsföreningar införs bestämmelser om att en juridisk person inte får vara styrelseledamot.

Skälen för förslaget: I artikel 46.1 i SCE-förordningen anges att det i stadgarna för ett europakooperativ får föreskrivas att ett bolag i den mening som avses i artikel 48 i fördraget skall ha rätt

att vara ledamot i ett organ, såvida inte annat stadgas i den på kooperativ tillämpliga lagen i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte.

Varken den svenska föreningslagen eller någon annan svensk författning innehåller något uttryckligt förbud mot att en juridisk person utses till styrelseledamot i en ekonomisk förening, medlemsbank eller understödsförening. En sedan länge gällande princip är emellertid att detta inte är möjligt. Denna princip, som för övrigt gäller även för andra associationsformer, är numera lagfäst i aktiebolagslagen (8 kap. 10 §). Därigenom är det inte heller möjligt för ett europabolag med säte i Sverige att ha en juridisk person som styrelseledamot(se prop. 2003/04:112 s. 98 f.).

I förarbetena till lagen om europabolag anfördes att det från ett systematiskt perspektiv givetvis hade varit tilltalande att redan i det sammanhanget införa motsvarande bestämmelser även för andra associationsformer, bl.a. ekonomiska föreningar. En sådan reform bedömdes emellertid föra onödigt långt, med hänsyn till att det endast rörde sig om att lagfästa en redan gällande princip.

Mot den angivna bakgrunden står det klart att det inte är lämpligt att en juridisk person tillåts vara ledamot i något föreningsorgan i ett europakooperativ med säte i Sverige. För att förhindra detta bör den princip som redan anses gälla lagfästas. Det bör sålunda i föreningslagen, på motsvarande sätt som redan gjorts i aktiebolagslagen, tas in en bestämmelse om att endast fysiska personer får utses till styrelseledamöter. Motsvarande regler bör tas in i lagen om medlemsbanker och lagen om understödsföreningar.

4.24 Befogenhet att företräda och binda ett europakooperativ

Förslag: Det skall vara möjligt att i stadgarna för ett europakooperativ med säte i Sverige föreskriva att lednings- eller

förvaltningsorganet kan bemyndiga en person ensam eller flera personer i förening att företräda europakooperativet.

För ett europakooperativ med säte i Sverige som driver bank- eller finansieringsrörelse skall gälla att europakooperativets firma, med undantag för verkställande direktör i vissa fall, får tecknas bara av två eller flera personer i förening.

Bedömning: Möjligheten att införa bestämmelser om att ett europakooperativ inte skall vara bundet av handlingar som företas av dess organ om dessa handlingar går utöver ändamålet med kooperativets verksamhet bör inte utnyttjas.

Skälen för förslaget och bedömningen: SCE-förordningen utgår från att om två eller flera ledamöter i ett lednings- eller förvaltningsorgan har givits befogenhet att företräda ett europakooperativ, denna befogenhet skall utövas kollektivt (artikel 47.1). Enligt samma artikel kan emellertid lagstiftningen i den stat där europakooperativet har sitt säte medge att annat föreskrivs i stadgarna. En sådan bestämmelse i stadgarna skall kunna göras gällande mot tredje man när den har offentliggjorts i enlighet med de bestämmelser om offentliggörande av handlingar som är tillämpliga på publika aktiebolag. Enligt artikel 47.4 får en medlemsstat föreskriva att det i stadgarna kan medges att befogenhet att företräda europakooperativet får ges en person ensam eller flera personer i förening. Det får vidare föreskrivas att en sådan bestämmelse skall kunna göras gällande mot tredje man under förutsättning att den gäller den allmänna befogenheten. Härför skall dock krävas att stadgebestämmelsen har offentliggjorts i enlighet med vad som angetts ovan.

I 6 kap. 11 § föreningslagen regleras vilka som företräder en ekonomisk förening och tecknar dess firma. Enligt första stycket är det styrelsen som företräder föreningen och som får teckna dess firma. Med styrelsen menas här den beslutande styrelsen. Enligt andra stycket kan styrelsen bemyndiga en styrelseledamot, verkställande direktören eller annan att företräda föreningen, om inte ett förbud mot sådant bemyndigande har tagits in i stadgarna. Vidare kan styrelsen föreskriva att rätten att

företräda föreningen och teckna dess firma får utövas endast av två eller flera personer i förening. Detta är den enda inskränkning som får registreras.

Att styrelsen i en ekonomisk förening utser någon eller några ledamöter eller andra personer att företräda föreningen, t.ex. vid avtal med tredje man, torde snarare vara regel än undantag. Det skulle vara synnerligen opraktiskt om rätten att företräda föreningen endast skulle kunna tillkomma hela styrelsen som kollektiv. Det är mot den bakgrunden lämpligt att utnyttja möjligheten som ges i förordningen att i svensk lagstiftning införa en bestämmelse om att det i stadgarna för ett europakooperativ med säte i Sverige får föreskrivas att lednings- eller förvaltningsorganet skall kunna bemyndiga en person ensam eller flera personer i förening att företräda europakooperativet. Som har framgått ovan följer av SCE-förordningen att en sådan stadgebestämmelse, för att kunna göras gällande mot tredje man, måste offentliggöras i enlighet med bestämmelserna i artikel 12, dvs. i enlighet med de nationella bestämmelser om offentliggörande av handlingar som är tillämpliga på publika aktiebolag. För svensk del finns bestämmelser i detta avseende i 27 kap. aktiebolagslagen.

Bestämmelser motsvarande de i 6 kap. 11 § föreningslagen finns för understödsföreningar i 27 § lagen om understödsföreningar med hänvisning till 28–30 §§ i 1951 års föreningslag. Även för europakooperativ som driver försäkringsrörelse bör det därför införas en bestämmelse om att det i stadgarna för ett sådant kooperativ med säte i Sverige får föreskrivas att lednings- eller förvaltningsorganet skall kunna bemyndiga en person ensam eller flera personer i förening att företräda europakooperativet. För kreditmarknadsföreningar och medlemsbanker går dock den svenska regleringen längre. Det är för dessa företag – utom i vissa fall för verkställande direktör – inte tillåtet att firman tecknas bara av en person (se 12 kap. 5 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 6 kap. 14 § tredje stycket lagen om medlemsbanker). Det hänger samman med de särskilda skyddsintressena i sådana företag. Det saknas anledning att bedöma

firmateckningsrätten i ett europakooperativ som driver motsvarande verksamhet på annat sätt. För ett europakooperativ med säte i Sverige som driver bank- eller finansieringsrörelse bör således gälla att europakooperativets firma, med undantag för verkställande direktör i vissa fall, får tecknas bara av två eller flera personer i förening.

I artikel 47.2 i SCE-förordningen anges att ett europakooperativ förpliktigas gentemot tredje man genom handlingar som företas av dess organ, även om handlingarna inte faller inom ramen för ändamålet med europakooperativets verksamhet. Detta gäller dock inte om handlingarna överskrider de befogenheter som lagstiftningen i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte ger dessa organ eller medger att organen ges. Medlemsstaterna får dock föreskriva att ett europakooperativ inte skall bli bundet av handlingar som går utöver ändamålet med kooperativets verksamhet, om tredje man visste eller med hänsyn till omständigheterna inte kunde vara ovetande om att handlingen gick utöver detta ändamål.

Enligt föreningslagen skall föreningens ändamål alltid anges i stadgarna (2 kap. 2 § första stycket 3). Föreningslagen innehåller inte någon särskild bestämmelse om att föreningsorganen inte får företa handlingar i strid med ändamålet. Detta har ansetts obehövligt eftersom redan stadgarna binder alla föreningens organ. I 6 kap. 14 § föreningslagen behandlas ställföreträdares överskridande av sin befogenhet och föreningens bundenhet gentemot tredje man m.m. Enligt bestämmelsen gäller en rättshandling inte mot föreningen om en ställföreträdare, när han eller hon företog rättshandlingen, överskred sin befogenhet och den mot vilken rättshandlingen företogs insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds. Liknande bestämmelser finns för medlemsbanker i 6 kap. 16 § lagen om medlemsbanker och för understödsföreningar i 27 § lagen om understödsföreningar med hänvisning till 33 § i 1951 års föreningslag. Om ett föreningsorgan eller dess ställföreträdare har företagit en handling i strid med ändamålet för föreningens verksamhet innebär det ett överskridande av befogenheten och föreningen blir således inte

bunden av handlingen om tredje man var i ond tro. I den situationen att ett föreningsorgan har överskridit sin kompetens i förhållande till ett annat föreningsorgan, dvs. om exempelvis styrelsen har vidtagit en åtgärd som det enligt föreningslagen ankommer på stämman att vidta, medför åtgärden inga rättsverkningar mot föreningen. Detta gäller oavsett om tredje man var i god tro eller inte.

Artikel 47.2 motsvarar till sin lydelse artikel 9.1 i det första bolagsrättsliga direktivet (68/151/EEG). Den sistnämnda direktivbestämmelsen har föranlett ändringar i aktiebolagslagens bestämmelser (prop. 1993/94:196 s. 126 f.; se numera 8 kap. 42 § aktiebolagslagen). I det nämnda lagstiftningsärendet gjordes bedömningen att den särskilda undantagsregeln i artikel 9.1 om överskridande av bolagets verksamhetsföremål inte borde utnyttjas. Enligt aktiebolagslagens bestämmelser – som i detta avseende är tillämpliga även på europabolag – är ett bolag sålunda alltid bundet vid befogenhetsöverskridande genom överträdelse av verksamhetsföremålet. Detta är alltså en skillnad i förhållande till föreningslagen, enligt vilken motsvarande befogenhetsöverskridande omfattas av den ovan beskrivna bestämmelsen om ondtroende tredje man (6 kap. 14 §). Det kan emellertid konstateras att skillnaderna mellan 6 kap. 14 § föreningslagen och den reglering som skall gälla för europakooperativ kommer att vara betydande oavsett hur Sverige väljer att hantera den valmöjlighet som medlemsstaterna ges i artikel 47.2. Bl.a. följer direkt av SCE-förordningen att ett europakooperativ vid överträdelse av andra föreningsinterna föreskrifter kommer att vara bundet även mot en ondtroende motpart.

Vid en samlad bedömning synes det lämpligast att ansluta till de överväganden som gjordes vid genomförandet av det första bolagsrättsliga direktivet. Möjligheten som ges i artikel 47.2 att införa en bestämmelse om att ett europakooperativ inte skall vara bundet vid befogenhetsöverskridanden genom handlingar i strid med europakooperativets ändamål bör således inte utnyttjas. Därigenom åstadkommer man en ordning som väsent-

ligen överensstämmer med den som gäller för publika aktiebolag och europabolag.

4.25 När skall den första föreningsstämman hållas?

Bedömning: Möjligheten att införa regler om att den första föreningsstämman skall äga rum inom arton månader efter europakooperativets bildande bör inte utnyttjas.

Skälen för bedömningen: Ett europakooperativ skall, liksom en svensk ekonomisk förening, hålla föreningsstämma minst en gång om året. Stämman skall hållas inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Även detta överensstämmer med svensk rätt (7 kap. 4 § föreningslagen). För medlemsbanker gäller dock att stämman skall hållas inom fyra månader efter utgången av räkenskapsåret (7 kap. 5 § lagen om medlemsbanker) och för understödsföreningar kan kortare tid än sex månader föreskrivas i stadgarna (33 § lagen om understödsföreningar jfd med 57 § 1 mom i 1951 års föreningslag). I SCE-förordningen ges medlemsstaterna en möjlighet att föreskriva att den första föreningsstämman i europakooperativet skall äga rum inom arton månader efter europakooperativets bildande (artikel 54.1). Något sådant krav finns inte i svensk rätt. Enligt de svenska reglerna kan det inträffa att den första föreningsstämman inte hålls förrän närmare två år efter föreningens bildande. En nybildad ekonomisk förening får nämligen utsträcka det första räkenskapsåret att omfatta högst 18 månader från den tidpunkt då bokföringsskyldigheten inträdde för föreningen (3 kap. 3 § bokföringslagen [1999:1078]).

En bestämmelse om att den första föreningsstämman i ett europakooperativ måste hållas inom arton månader från föreningens bildande skulle alltså innebära att det i detta avseende skulle ställas strängare krav på europakooperativ med säte i Sverige än på svenska ekonomiska föreningar. En sådan särbehandling av europakooperativ framstår inte som motiverad. Sverige bör därför inte utnyttja möjligheten att införa regler av

detta slag. Samma bedömning har gjorts för europabolagens del (prop. 2003/04:112 s. 99).

4.26 Investerande medlemmar och villkor för beslutförhet

Bedömning: Det bör inte vara möjligt för europakooperativ med säte i Sverige att anta sådana personer som inte avser att använda eller producera europakooperativets varor eller tjänster som investerande medlemmar (stödmedlemmar). Det bör därför inte heller införas särskilda bestämmelser om villkor för beslutförhet när det gäller sådana medlemmar.

Särskilda bestämmelser om villkor för beslutförhet, när det gäller förhållandet mellan röster som tilldelats i relation till kapitalinsats och andra medlemmar i europakooperativ som deltar i finansiell verksamhet eller försäkringsverksamhet, bör inte införas.

Skälen för bedömningen: Enligt artikel 14.1 i SCE-förordningen får det, om lagstiftningen i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte medger det, i stadgarna föreskrivas att personer som inte räknar med att använda eller producera europakooperativets varor och tjänster får antas som investerande medlemmar (stödmedlemmar). I de fall sådana investerande medlemmar får antas, skall det enligt artikel 61.3 i stadgarna också anges vilka särskilda villkor för beslutförhet som skall gälla i förhållande till övriga medlemmar. Medlemsstaterna skall ha rätt att fastställa miniminivån för sådana särskilda beslutförhetsvillkor för de europakooperativ som har sitt säte inom dess territorium.

Ett av grundkraven för att det skall vara fråga om en kooperativ förening är enligt svensk rätt att medlemmarna skall delta i verksamheten (”det kooperativa kravet”). I svensk föreningsrätt finns således inte någon direkt motsvarighet till investerande medlemmar. Enligt 5 kap. 1 § föreningslagen kan det visserligen i stadgarna för en ekonomisk förening föreskrivas att kapital,

utöver medlemsinsaterna, får tillskjutas genom särskilda insatser (förlagsinsatser) och att sådana insatser får tillskjutas även av andra än medlemmar. Motsvarande gäller för medlemsbanker (5 kap. 1 § lagen om medlemsbanker). Den som enbart är innehavare av förlagsandelar är emellertid inte medlem i föreningen och har därför inte heller rösträtt på föreningsstämman.

Som skäl för att Sverige bör utnyttja möjligheten att tillåta investerande medlemmar i ”svenska” europakooperativ kan anföras att dessa bör ha samma finansieringsmöjligheter som sina utländska motsvarigheter. I den mån europakooperativ med säte i andra länder kan använda sig av de finansieringsalternativ som möjligheten till investerande medlemmar ger, kan det tyckas att även europakooperativ med säte i Sverige bör ha den möjligheten. Om svensk lagstiftning inte skulle tillåta sådana medlemmar kan detta också utgöra ett hinder mot att utländska europakooperativ, där sådana medlemmar förekommer, flyttar till Sverige; något som kan te sig olyckligt ur ett konkurrens- och tillväxtperspektiv.

Mot det sagda skall dock vägas att kravet på deltagande i verksamheten är en grundbult i den svenska lagstiftningen för ekonomiska föreningar. Att göra avkall på detta krav såvitt gäller europakooperativ skulle således var mindre väl förenligt med den svenska synen på kooperativ verksamhet. Det skulle också leda till en obalans mellan nationella svenska ekonomiska föreningar och europakooperativ med säte i Sverige. I sammanhanget bör vidare beaktas att de fördelar som en möjlighet till investerande medlemmar innebär i hög utsträckning kan tillgodoses genom det svenska systemet med förslagsinsatser. Detta system kommer att kunna användas också av europakooperativ med säte i Sverige.

Vid en samlad bedömning får skälen mot att tillåta investerande medlemmar anses väga över. Sverige bör alltså inte utnyttja den möjlighet som SCE-förordningen ger i detta avseende. Följaktligen finns det inte heller någon anledning att i svensk lag ta in några särskilda bestämmelser om skillnader i rösträtt eller

villkor för beslutförhet med avseende på investerande medlemmar.

Villkor för beslutförhet i finansiella företag

Artikel 61.3 föreskriver ytterligare en möjlighet för medlemsstaterna att fastställa miniminivån för särskilda beslutförhetsvillkor för de europakooperativ som har sitt säte inom deras territorium. Det gäller när ett europakooperativ, som deltar i finansiell verksamhet eller försäkringsverksamhet, enligt stadgarna får tilldela röster i förhållande till kapitalinsats. Då skall det, enligt SCE-förordningen, i stadgarna också finnas särskilda villkor för beslutförhet som skall gälla i förhållande till övriga medlemmar. Sådana särskilda beslutförhetsvillkor kan medlemsstaterna fastställa miniminivån för.

Enligt 7 kap. 1 § andra stycket föreningslagen har varje medlem i en ekonomisk förening en röst, om inte annat anges i stadgarna. Det finns således en möjlighet att i stadgarna tilldela röster i förhållande till kapitalinsats. Om så skulle ha skett, föreskriver SCE-förordningen alltså en skyldighet att i stadgarna ange särskilda villkor för beslutförhet i förhållande till andra medlemmar. Den bestämmelsen, och över huvud taget kravet i artikel 61.3 att villkor för beslutförhet och majoritet som skall gälla för föreningsstämmor skall fastställas i stadgarna, saknar motsvarighet i föreningslagen (jfr 2 kap. 2 §). När det gäller beslutförhet uppställer lagen inget krav på att ett visst minsta antal medlemmar skall vara närvarande eller representerade på en föreningsstämma för att en sådan skall kunna hållas. En förenings stadgar kan dock uppställa minimikrav, vilket förekommer. Det kan t.ex. krävas att minst tre fjärdedelar av samtliga medlemmar skall vara närvarande. Motsvarande gäller för medlemsbanker och understödsföreningar.

Det är naturligt att det synsätt som ligger bakom bl.a. föreningslagens reglering tillämpas på europakooperativ med säte i Sverige. Eftersom föreningslagen, lagen om medlemsbanker och lagen om understödsföreningar inte uppställer någon mini-

minivå för särskilda beslutförhetsvillkor, när det i stadgarna för en ekonomisk förening tilldelas röster i förhållande till kapitalinsats, finns det inte heller anledning att kräva det för europakooperativ som deltar i finansiell verksamhet eller försäkringsverksamhet och har sitt säte inom Sverige.

4.27 Sanktioner vid överträdelse av kravet på att europakooperativets säte skall vara beläget i samma medlemsstat som huvudkontoret

Förslag: Om ett europakooperativ med säte i Sverige har sitt huvudkontor i en annan medlemsstat, skall Bolagsverket i ett beslut fastställa att det föreligger en överträdelse av artikel 6 i SCE-förordningen. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga europakooperativet att inom viss tid vidta rättelse genom att flytta antingen säte eller huvudkontor. Om rättelse inte vidtas, skall Bolagsverket besluta att europakooperativet skall gå i likvidation.

Bolagsverkets beslut i ett ärende av detta slag skall kunna överklagas till allmän domstol. Likvidationsbeslutet skall inte få verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

Bakgrund: Ett europakooperativ skall ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma medlemsstat (artikel 6 i SCE-förordningen). Om ett europakooperativ inte uppfyller detta krav, skall den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att europakooperativet uppfyller kravet (artikel 73.2). Åtgärderna kan syfta antingen till att få europakooperativet att flytta tillbaka sitt huvudkontor till den medlemsstat där det har sitt säte eller till att få europakooperativet att flytta sätet till den stat där huvudkontoret är beläget. Om europakooperativet inte vidtar rättelse, skall det försättas i likvidation (artikel 73.3). Den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte är skyldig att inleda ett rättsligt eller annat lämpligt förfarande vid varje konstaterad överträdelse av artikel 6 (artikel 73.4). Den medlemsstat där europakooperativet har sitt

huvudkontor är skyldig att omgående underrätta den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte om det har blivit fastställt att europakooperativet bryter mot kraven i artikel 6.

I artikel 64 i SE-förordningen finns motsvarande bestämmelser om sanktioner om ett europabolag inte uppfyller kravet på att bolagets säte skall vara beläget i samma medlemsstat som huvudkontoret.

Skälen för förslaget: Som framgått ovan uppställer SCE-förordningen krav på olika åtgärder som skall vidtas när ett europakooperativ bryter mot artikel 6. Det framstår som ändamålsenligt att utforma bestämmelserna härom efter mönster av vad som gäller för europabolag i motsvarande situation (se 29 och 32 §§ lagen om europabolag och prop. 2003/04:112 s. 103). Sålunda bör följande ordning gälla. Om det visar sig att ett europakooperativ som är registrerat i Sverige har sitt huvudkontor i en annan stat, skall den svenska behöriga myndigheten, dvs. Bolagsverket (jfr avsnitt 4.29), i ett beslut fastställa att det föreligger en överträdelse av artikel 6 i SCE-förordningen. Verket skall därefter förelägga europakooperativet att inom viss tid vidta rättelse. I föreläggandet skall europakooperativet, i enlighet med vad som anges i artikel 73.2, uppmanas att inom viss tid antingen flytta tillbaka sitt huvudkontor till den medlemsstat där det har sitt säte eller inleda ett förfarande för att flytta sätet till den stat där huvudkontoret är beläget. Om rättelse inte vidtas inom angiven tid, skall verket förordna att europakooperativet skall gå i likvidation. Verkets handläggning av ett sådant likvidationsärende bör lämpligen följa de regler som gäller vid likvidation av en svensk ekonomisk förening (jfr 11 kap. 6 § föreningslagen).

Enligt artikel 73.4 är Sverige vidare skyldigt att ”inleda ett rättsligt eller annat lämpligt förfarande” mot sådana europakooperativ med säte i Sverige som bryter mot artikel 6. Vad som rätteligen torde avses är att den behöriga myndighetens beslut i dylika frågor skall kunna bli föremål för rättslig överprövning. För att detta krav skall vara uppfyllt bör det föreskrivas att talan kan föras i allmän domstol mot Bolagsverkets olika beslut i ett

ärende av detta slag. Talan bör få föras både mot verkets fastställelse av överträdelsen och verkets beslut om att europakooperativet skall gå i likvidation.

Enligt SCE-förordningen skall förfarandet i ärenden av detta slag ha ”suspensiv verkan”. Verket bör därför inte få vidta några ytterligare åtgärder förrän det beslut varigenom verket har fastställt att det föreligger en överträdelse av artikel 6 har vunnit laga kraft. Vidare bör det föreskrivas att likvidationsbeslutet inte får verkställas förrän det har vunnit laga kraft (jfr prop. 2003/04:112 s. 103).

Som nämnts i avsnitt 4.3 skall medlemsbanker och vissa andra finansiella föreningar ha säte och huvudkontor i samma medlemsstat. Om en svensk medlemsbank brister i detta avseende, skall Finansinspektionen ingripa med sanktioner. Inspektionen kan förelägga företaget att vidta rättelse. Den mest ingripande sanktionen är återkallelse av verksamhetstillståndet. Dessa bestämmelser bör vara tillämpliga parallellt med nyss nämnda bestämmelser i lagen om europakooperativ, vilka bör få motsvarigheter i lagen om medlemsbanker och lagen om understödsföreningar. För medlemsbanker gäller visserligen att en bank vars tillstånd återkallas skall gå i likvidation (se 9 kap. 4 § första stycket 2 lagen om medlemsbanker). Om Finansinspektion redan återkallat tillståndet, saknas det i och för sig anledning för Bolagsverket att använda sig av det tillvägagångssätt som, enligt de regler som nyss beskrivits, normalt skall tillämpas. Detta får emellertid anses följa av allmänna rättsgrundsatser och någon särbestämmelse om detta behövs därför inte.

4.28 Offentliggörande av förslag till ombildning av ett europakooperativ till en nationell kooperativ förening

Förslag: Ett förslag till ombildning av ett europakooperativ med säte i Sverige till en svensk kooperativ förening skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Skälen för förslaget: I SCE-förordningen föreskrivs att ett europakooperativ, under vissa förutsättningar, får ombildas till en nationell kooperativ förening som omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte (artikel 76.1). Europakooperativets förvaltnings- eller ledningsorgan skall upprätta ett förslag till ombildning (artikel 76.3). Det ankommer på europakooperativets föreningsstämma att godkänna förslaget till ombildning (artikel 76.6). Senast en månad före det att föreningsstämman skall besluta om ombildningen, skall förslaget till ombildning offentliggöras på det sätt som föreskrivs i varje medlemsstats lagstiftning (artikel 76.4).

I avsnitt 4.14 har den omvända situationen behandlats, nämligen offentliggörandet av ett förslag till ombildning av en svensk ekonomisk förening till ett europakooperativ. Där föreslogs att ett sådant ombildningsförslag skall offentliggöras genom en kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Ett förslag till ombildning av ett europakooperativ med säte i Sverige till en svensk ekonomisk förening bör lämpligen offentliggöras i samma ordning. Särskilda bestämmelser om detta bör införas i svensk lagstiftning.

4.29 Registrerings- och tillsynsfrågor

Förslag: Bolagsverket skall handha registreringen av europakooperativ. Verket skall även utöva de funktioner som enligt SCE-förordningen skall utövas av en ”behörig myndighet” i respektive medlemsstat i samband med flyttning av europakooperativets säte eller bildande av europakooperativ genom fusion eller vid överträdelse av artikel 6. Rätten att motsätta sig en sådan flyttning eller fusion skall dock tillkomma Skatteverket och – för företag som står under tillsyn av inspektionen – Finansinspektionen. Uppgiften att i vissa fall sammankalla föreningsstämma i europakooperativ skall utövas av länsstyrelsen.

Skälen för förslaget: SCE-förordningen förutsätter att det i medlemsstaterna finns ”behöriga myndigheter” för utövande av vissa funktioner. I artikel 78.2 åläggs varje medlemsstat att utse

- en myndighet som skall utfärda intyg i samband med flyttning av ett europakooperativs säte (artikel 7.8),
- en myndighet som har rätt att motsätta sig att ett europakooperativ flyttar sitt säte (artikel 7.14),
- en myndighet som har rätt att motsätta sig att en nationell ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion (artikel 21),
- en myndighet som skall utföra laglighetskontroll och utfärda intyg i samband med bildande av europakooperativ genom fusion (artiklarna 29 och 30),
- en myndighet som skall sammankalla föreningsstämma i vissa fall (artikel 54),
- en myndighet som skall ingripa mot europakooperativ som inte uppfyller kravet på att föreningens säte och huvudkontor skall vara belägna i samma medlemsstat (artikel 73).

När det gäller de uppgifter som avses i artiklarna 7.8, 29, 30 och 73 ligger det för svenskt vidkommande närmast till hands att låta Bolagsverket utgöra den ”behöriga myndigheten”. Bolagsverket har redan motsvarande uppgifter beträffande europabolagen (se 6, 15 och 29 §§ lagen om europabolag).

Enligt artikel 11.1 skall varje europakooperativ registreras i den medlemsstat där det har sitt säte ”i ett register som anges i lagstiftningen i den medlemsstaten i enlighet med tillämplig lagstiftning för publika aktiebolag”. Bolagsverket är registreringsmyndighet för såväl svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar som för europabolag med säte i Sverige. En skillnad mellan aktiebolagsregistret och europabolagsregistret å ena sidan och föreningsregistret å andra sidan är emellertid att de båda förstnämnda registren är centrala, medan det förs ett föreningsregister för varje län.

Det är mot bakgrund av det anförda naturligt att Bolagsverket ges uppgiften att handha registrering även av europakooperativen samt därtill knutna uppgifter. Registreringen bör lämpligen ske i ett särskilt register, europakooperativsregistret. Detta register bör, till skillnad från föreningsregistret men i likhet med europabolagsregistret, vara centralt. Som angetts ovan hänvisas det i artikel 11.1 till ett register i enlighet med tillämplig lagstiftning för publika aktiebolag. Följaktligen kommer aktiebolagslagens registreringsbestämmelser att bli tillämpliga på europakooperativsregistret. Detta torde inte medföra några särskilda komplikationer trots att bestämmelserna är utformade med sikte på en annan associationsform än den ekonomiska föreningen. När det gäller de mer detaljerade registreringsföreskrifter som finns i aktiebolagsförordningen är hänvisningen mer problematisk. De oklarheter som finns härvidlag bör dock kunna undanröjas genom utfyllande och klarläggande föreskrifter i den förordning som kommer att knytas till den kommande lagen om europakooperativ (jfr förordningen [2004:703] om europabolag).

Föreskrifter om avgifter i ärenden om registrering i europakooperativsregistret bör meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket. På samma sätt som gäller för t.ex. aktiebolag, ekonomiska föreningar och europabolag bör europakooperativ som registreras i Sverige också tilldelas organisationsnummer enligt en särskild nummerserie. Detta bör komma till uttryck genom en ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. Som konstaterades i lagstiftningsarbetet om europabolag föreligger det inte någon harmonisering inom EU när det gäller organisationsnummer (prop. 2003/04:112 s. 105). Det innebär att ett europakooperativ som flyttar sitt säte från ett land till ett annat normalt kommer att tvingas byta organisationsnummer. Denna brist kan inte avhjälpas genom svenska lagstiftningsåtgärder.

Av artikel 8 följer att den behöriga myndigheten, dvs. Bolagsverket, i ett ärende om registrering av ett europakooperativ skall pröva att europakooperativet uppfyller de krav som enligt svensk

rätt gäller för ekonomiska föreningar. Därutöver skall verket kontrollera att de krav som uppställs i SCE-förordningen är uppfyllda. Som exempel kan nämnas bestämmelsen i artikel 11.2 om att ett europakooperativ inte får registreras om det inte har uppfyllt de krav som uppställs i SCE-direktivet beträffande överenskommelse om ordningar för arbetstagarinflytande m.m.

En särskild fråga när det gäller den nyss nämnda artikel 11.2 är om det bör införas bestämmelser om vad som skall gälla i de fall då enbart nationella bestämmelser om arbetstagarinflytande skall vara tillämpliga och det alltså inte skall vidtas några särskilda åtgärder för att fastställa vilket arbetstagarinflytande som skall gälla. Frågan har behandlats i Ds 2005:10 Arbetstagarinflytande i europakooperativ (s. 49 f.). Såsom det sägs där får det anses uppenbart att avsikten med artikel 11.2 inte har varit att förhindra etablering av europakooperativ i de ifrågavarande fallen. Något förtydligande av den saken i den svenska lagstiftningen är emellertid knappast nödvändigt. Det kan däremot finnas anledning att återkomma till saken i den förordning om europakooperativ som kommer att införas som komplement till lagstiftningen. I en sådan förordning kan det även finnas anledning att behandla registreringsförutsättningarna i den snarlika situation som uppkommer i de fall då SCE-direktivet förutsätter en överenskommelse om arbetstagarinflytande men en sådan inte har nåtts inom den i direktivet angivna tiden.

I avsnitt 4.27 har redogjorts för de uppgifter som bör åvila Bolagsverket i de fall då ett europakooperativ i strid med artikel 6 har säte och huvudkontor i olika medlemsstater. Utöver vad som tagits upp i det avsnittet föreskrivs i artikel 73.5 att myndigheterna i den medlemsstat där ett europakooperativ i strid med artikel 6 har sitt huvudkontor skall underrätta den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte. Denna underrättelseskyldighet regleras lämpligen på samma sätt som vid motsvarande situation för europabolag. Sålunda bör underrättelseskyldigheten åvila Bolagsverket. Om verket får kännedom om att ett europakooperativ har sitt huvudkontor i Sverige i strid med artikel 6, bör verket vara skyldigt att anmäla överträdelsen till den behö-

riga myndigheten i den stat där europakooperativet har sitt säte. Det är lämpligt att även detta regleras i den förordning om europakooperativ som kommer att införas som komplement till den lag som föreslås i denna promemoria (jfr 10 § förordningen [2004:703] om europabolag).

Behörig myndighet att motsätta sig att ett europakooperativ flyttar sitt säte (artikel 7.14) eller att en nationell ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion (artikel 21) bör, såsom har redogjorts för i avsnitt 4.8 och 4.12 vara Skatteverket och – för finansiella företag – Finansinspektionen.

När det gäller uppgiften att i vissa fall sammankalla föreningsstämma (artikel 54) är det naturligt att till behörig myndighet utse länsstyrelsen. I Sverige ankommer redan enligt gällande bestämmelser motsvarande uppgift på länsstyrelsen. Sålunda föreskrivs i 7 kap. 7 § föreningslagen att länsstyrelsen skall sammankalla föreningsstämma om en stämma som skall hållas enligt lag, stadgar eller stämmobeslut inte har sammankallats på föreskrivet sätt. Motsvarande skyldighet åvilar för övrigt länsstyrelsen även när det gäller sammankallande av bolagsstämma i aktiebolag (7 kap. 17 § aktiebolagslagen) och i europabolag (28 § lagen om europabolag).

Även när det gäller de finansiella föreningarna är det rimligt att Bolagsverket respektive länsstyrelsen fullgör de uppgifter som har beskrivits i det föregående. Det finns emellertid anledning att närmare beröra registreringsfrågan.

Medan kreditmarknadsföreningar, institut för elektroniska pengar, börser, auktoriserade marknadsplatser, clearingorganisationer och centrala värdepappersförvarare registreras i föreningsregistret, registreras medlemsbanker i det särskilda bankregistret. Även det sistnämnda registret förs av Bolagsverket. Däremot registreras understödsföreningar i ett särskilt understödsföreningsregister som förs av Finansinspektionen. Bör på motsvarande sätt europakooperativ som driver bank- respektive försäkringsrörelse registreras i separata register? Den frågan bör, liksom för europabolag (se prop. 2003/04:112 s. 106), besvaras

nekande och samtliga europakooperativ sålunda registreras i ett enda register. Registrering skall enligt artikel 11.1 SCE-förordningen ske i enlighet med tillämplig lagstiftning för publika aktiebolag. Det innebär att aktiebolagslagen och andra författningar kommer att styra vilka uppgifter som skall föras in i registret. Detta bör gälla även för medlemsbanker. Däremot bör registreringen av understödsföreningar ske i enlighet med vad försäkringsrörelselagen och andra författningar föreskriver om registrering av publika försäkringsaktiebolag i försäkringsregistret.

4.30 Filiallagen

Bedömning: Europakooperativ bör inte undantas från filiallagens tillämpningsområde.

Förslag: Filialer till europakooperativ skall vara undantagna från filiallagens bestämmelser om skyldighet att till registreringsmyndigheten ge in redovisningshandlingar och att upprätta årsredovisning.

Skälen för bedömningen och förslaget: Utländska företag som bedriver näringsverksamhet i Sverige omfattas av lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. (filiallagen). Ett europakooperativ med säte i ett annat land än Sverige torde vara att betrakta som ett utländskt företag i filiallagens bemärkelse och kommer således i princip att falla under den lagens tillämpningsområde. Det finns anledning att överväga om detta är en lämplig ordning eller om europakooperativen bör undantas från lagens tillämpningsområde.

Motsvarande fråga har när det gäller de två sedan tidigare existerande europeiska associationsformerna bedömts olika. När det gäller europeiska ekonomiska intressegrupperingar har ett sådant undantag gjorts. Detta undantag har sin grund i att många av de regler som finns i filiallagen har sina motsvarigheter i förordningen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (se prop. 1994/95:68 s. 62 f.). Den förordningen innehåller t.ex.

regler om att huvud- och avdelningskontor som finns i en annan stat än där grupperingen har sitt säte skall registreras. När det däremot gäller europabolag har det inte gjorts något undantag från filiallagens tillämpningsområde. Detta har bl.a. motiverats med att det i SE-förordningen inte finns motsvarande regler om registrering av huvud- och avdelningskontor (se prop. 2003/04:112 s. 106 f.).

Frågan är då vad som bör gälla beträffande europakooperativen. Liksom SE-förordningen saknar SCE-förordningen regler om att huvud- och avdelningskontor som finns i en annan stat än där europakooperativet har sitt säte skall registreras. Mot den bakgrunden torde det ligga närmast till hands att göra samma bedömning som har gjorts beträffande europabolag och konstatera att det inte finns några avgörande skäl för att undanta europakooperativ från filiallagens tillämpningsområde. Det är vidare lämpligt att de bestämmelser som finns i filiallagen om bl.a. firma, bokföringsskyldighet och registrering tillämpas också på europakooperativ med säte utanför Sverige. Europakooperativ bör sålunda inte undantas från filiallagens tillämpningsområde. Ett europakooperativ med säte i ett annat land än Sverige bör, på samma sätt som andra utländska företag, vara skyldigt att etablera en filial i Sverige om det avser att bedriva verksamhet här i landet.

Enligt artikel 12.2 skall de nationella bestämmelser som antagits i enlighet med direktiv 89/666/EEG tillämpas på filialer till ett europakooperativ som är grundat i en annan medlemsstat än den där det har sitt säte. Dock får medlemsstaterna föreskriva undantag från dessa bestämmelser av hänsyn till kooperativens särskilda karaktär. EG:s elfte bolagsdirektiv (89/666/EEG) innehåller regler som innebär att medlemsländerna är skyldiga att ställa krav på viss offentlighet beträffande verksamheten vid filialer. I Sverige har dessa regler genomförts genom bestämmelser i filiallagen. Ur svensk synvinkel saknas det i princip anledning att behandla filialer till europakooperativ grundande i en annan medlemsstat än den där det har sitt säte annorlunda än andra filialer. I ett avseende kan det emellertid finnas anledning

till en annan bedömning. Av 13 och 14 §§ filiallagen följer nämligen att filialer till europabolag inte är skyldiga att ge in redovisningshandlingar m.m. till registreringsmyndigheten eller att upprätta årsredovisning. Detta är en följd av det ovan nämnda direktivet. Det synes rimligt att detsamma skall gälla för filialer till europakooperativ. Detta torde även vara den ordning som ligger bäst i linje med förordningen. För detta krävs att filiallagen ändras så att även filialer till europakooperativ omfattas av undantagen i de nämnda bestämmelserna.

4.31 Firma

Förslag: Ett europakooperativs firma skall innehålla beteckningen ”SCE”.

Skälen för förslaget: I SCE-förordningens artikel 10 föreskrivs att den lagstiftning om innehåll i brev och dokument avsedda för tredje man som är tillämplig för publika aktiebolag i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte skall gälla även för en SCE-förening. För svensk del finns sådana bestämmelser i 28 kap. 5 § aktiebolagslagen. Tillämpad på europakooperativ innebär bestämmelserna att ett europakooperativs brev, fakturor och orderblanketter skall ange kooperativets firma, den ort där styrelsen har sitt säte samt kooperativets organisationsnummer.

I samma artikel i SCE-förordningen anges att europakooperativets firma skall föregås eller följas av förkortningen ”SCE”. Vidare föreskrivs att endast europakooperativ får ha firmor som innehåller förkortningen ”SCE” före eller efter namnet. Juridiska personer som har registrerats i en medlemsstat före den dag då SCE-förordningen träder i kraft och vilkas firmor innehåller förkortningen ”SCE” skall dock inte vara skyldiga att ändra sina firmor.

Det är inte alldeles klart huruvida SCE-förordningen kräver att beteckningen ”SCE” skall ingå i firman eller om det räcker med att den anges i anslutning till firman. Eftersom det sägs att firman skall föregås eller följas av förkortningen skulle det kunna

ligga nära till hands att tolka texten som att beteckningen inte behöver ingå i firman om den anges före eller efter denna. Bestämmelsens placering – i anslutning till en bestämmelse om innehållet i europakooperativets brev m.m. och under rubriken ”Uppgifter som skall finnas i dokumenten” – talar också närmast för att den inte är avsedd att reglera själva firmans innehåll. En sådan tolkning vinner också stöd i t.ex. den engelska språkversionen, där det föreskrivs: ”The name of the SCE shall be preceded or followed by the abbreviation ”SCE”. Samma ordalydelse finner man i den engelska språkversionen av SE-förordningen, medan det i den svenska översättningen står att SE-bolagets firma skall innehålla förkortningen ”SE” före eller efter firman (artikel 11.1). En liknande konstruktion finner man för övrigt även i förordningen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar. Där föreskrivs att grupperingsavtalet skall ange grupperingens namn, föregånget eller följt av antingen orden ”europeisk ekonomisk intressegruppering” eller förkortningen ”EEIG”, om inte dessa ord eller denna förkortning redan ingår i namnet (artikel 5a).

När det gäller svenska ekonomiska föreningar föreskrivs i 14 kap. 1 § föreningslagen att firman skall innehålla orden ”ekonomisk” och ”förening” eller förkortningen ”ek.för.”. Ett krav av detta slag har också uppställts i fråga om såväl europabolag som europeiska ekonomiska intressegrupperingar. Sålunda skall ett europabolags firma innehålla beteckningen ”SE” (se 3 § lagen om europabolag) och orden ”europeisk ekonomisk intressegruppering” eller förkortningen ”EEIG” skall ingå i grupperingens firma (se 8 § lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar). Det faller sig naturligt att kräva att även ett europakooperativs firma innehåller ett särskiljande kännetecken. Således bör det krävas att beteckningen ”SCE” ingår i ett europakooperativs firma. Med hänsyn till att det får anses oklart om ett sådant krav följer direkt av SCE-förordningen bör kravet tydliggöras i svensk lagstiftning. En sådan bestämmelse får – i likhet med vad som konstaterades i lagstiftningsärendet om europabolag – anses vara förenlig med förordningen, trots att

denna inte i detta avseende innehåller någon uttrycklig delegering av beslutanderätten till medlemsstaterna (jfr prop. 2003/04:112 s. 107 f.).

I SCE-förordningen anges vidare att europakooperativets firma i förekommande fall skall föregås eller följas av orden ”förening med begränsat ansvar” (artikel 10). Det rör sig här om det fallet – som torde bli det normala – där medlemmarnas ansvar för föreningens förpliktelser är begränsat till den inbetalda insatsen (jfr artikel 1.2). Det finns inte något behov av att komplettera förordningens bestämmelser i denna del med några svenska bestämmelser.

Utöver de ovan berörda kraven innehåller SCE-förordningen inte några regler om europakooperativets firma. Det innebär att ett europakooperativ med säte i Sverige i övrigt faller under svenska nationella regler om firma. Det får i sin tur till följd att firmalagen (1974:156) kommer att gälla för sådana europakooperativ. Någon särskild erinran om detta i den svenska lagen fordras emellertid inte.

4.32 Bokföringsskyldighet m.m.

Bedömning: Ett europakooperativ som har säte i Sverige kommer att vara bokföringsskyldigt enligt bokföringslagen, även om det inte utövar näringsverksamhet i Sverige. Ett europakooperativ som bedriver verksamhet i Sverige genom filial kommer att vara bokföringsskyldigt för sin verksamhet här och kommer att vara skyldigt att hålla filialens bokföring skild från europakooperativts bokföring i övrigt. Någon ytterligare lagstiftning i dessa avseenden behövs inte.

Förslag: Ett europakooperativ som har säte i Sverige skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning, i enlighet med de bestämmelser i årsredovisningslagen, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen om årsredovisning i försäkringsföretag som är tillämpliga på svenska ekonomiska föreningar.

Om ett europakooperativ med säte i Sverige flyttar sitt säte, skall ett särskilt bokslut upprättas. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då flyttningen av säte har blivit gällande. Också i det fallet att en ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion och europakooperativet får säte i en annan medlemsstat än Sverige, skall ett särskilt bokslut upprättas för föreningen. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då europakooperativet registreras. Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

Skälen för bedömningen och förslaget: Juridiska personer som bedriver näring i Sverige är som regel bokföringsskyldiga (se 2 kap. 1 § bokföringslagen). Samma princip gäller för svenska företag som bedriver verksamhet utomlands. Det finns inte någon anledning att behandla europakooperativ på något annat sätt i detta avseende. Europakooperativ med säte i Sverige bör alltså vara bokföringsskyldiga i Sverige även om verksamheten till stor del bedrivs i ett annat land. För att uppnå detta fordras inte några särskilda bestämmelser. Det följer redan av den ovan nämnda bestämmelsen i bokföringslagen.

När det gäller utländska företag som bedriver verksamhet i Sverige genom filial finns ett krav på att bokföring för den verksamhet som bedrivs i Sverige skall hållas avskild från övrig bokföring (11 § filiallagen). Detta bör rimligen gälla även ”utländska” europakooperativ som bedriver verksamhet i Sverige genom filial. Detta följer också av vad som föreslagits i avsnitt 4.30, nämligen att europakooperativ skall omfattas av filiallagen. Det behövs således inte heller i denna del några särskilda bestämmelser.

I artikel 68.1 i SCE-förordningen föreskrivs att när det gäller upprättandet av årsredovisning och eventuell sammanställd redovisning skall ett europakooperativ följa bestämmelserna i den

medlemsstat där det har sitt säte i enlighet med direktiven 78/660/EEG och 83/349/EEG (EG:s fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiv). Medlemsstaterna får dock fastställa ändringar av de nationella genomförandebestämmelserna för de direktiven för att ta hänsyn till kooperativens särdrag.

EG:s fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiv har införlivats i svensk lagstiftning genom årsredovisningslagen (1995:1554). Årsredovisningslagen trädde i kraft den 1 januari 1996. Den omfattade då inte ekonomiska föreningar, utan bestämmelser om redovisning i ekonomiska föreningar fanns i numera upphävda 9 kap. föreningslagen. I regeringens proposition 1998/99:130 Ny bokföringslag m.m. gjordes bedömningen att regler om redovisning så långt möjligt bör vara desamma oavsett i vilken form en viss verksamhet drivs. Det föreslogs därför att tillämpningsområdet för årsredovisningslagen skulle utsträckas till att omfatta samtliga företag som är skyldiga att avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning (jfr s. 136). Bestämmelserna om redovisning har därefter utmönstrats från föreningslagen. De särregler som har ansetts motiverade med hänsyn till föreningsformens särart har tagits in i årsredovisningslagen (se t.ex. 5 kap. 15 §, 6 kap. 3 § och 8 kap. 3 §).

När det gäller europakooperativ med säte i Sverige bör de lämpligen vara skyldiga att upprätta redovisning i enlighet med de bestämmelser som gäller för svenska ekonomiska föreningar. Det bör därför införas bestämmelser om detta i den svenska lagstiftningen. Årsredovisningslagen tar, som nämnts ovan, hänsyn till föreningsformens särart i de avseenden det har ansetts behövligt. Genom att när det gäller europakooperativen hänvisa till årsredovisningslagens bestämmelser tillämpliga på ekonomiska föreningar, kommer motsvarande hänsyn att tas till kooperativens särdrag.

Resonemanget ovan är i huvudsak giltigt även för de finansiella föreningarna. Dock gäller inte årsredovisningslagen för medlemsbanker, kreditmarknadsföreningar, institut för elektroniska pengar och understödsföreningar. I stället tillämpas för medlemsbanker, kreditmarknadsföreningar och institut för elek-

troniska pengar lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag samt för understödsföreningar lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Dessa lagar hänvisar i förekommande fall till årsredovisningslagen och innehåller i övrigt bestämmelser anpassade till de nämnda finansiella föreningarnas särart. Mot denna bakgrund bör ett europakooperativ som har säte i Sverige och som driver bank- eller finansieringsrörelse, ger ut elektroniska pengar respektive driver försäkringsverksamhet upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen om årsredovisning i försäkringsföretag som är tillämpliga på svenska ekonomiska föreningar.

En särskild fråga är vad som skall gälla i redovisningshänseende när ett europakooperativ flyttar sitt säte till eller från Sverige. I propositionen 2003/04:112 behandlades frågan om ett särskilt bokslut i samband med att ett europabolag under ett löpande räkenskapsår flyttar sitt säte från Sverige till en annan medlemsstat. I propositionen (s. 109) konstaterades, med anledning av vad ett antal remissinstanser hade anfört, att det kan vara angeläget för bolagets olika intressenter att kunna bedöma europabolagets ekonomiska ställning vid denna tidpunkt. Ett krav på sådant bokslut skulle vidare, enligt den bedömning som gjordes i propositionen, kunna bidra till att motverka svårigheter när det gäller skattetillsyn samt vara av värde i det brottsbekämpande arbetet. Regeringens slutsats var att det fanns behov av ett särskilt bokslut som upprättas i samband med tidpunkten för flyttning av säte. Samma bedömning gjordes när det gäller den snarlika situation som uppkommer när ett svensk aktiebolag ingår i bildandet av ett europabolag genom fusion och europabolagets säte förläggs till en annan medlemsstat än Sverige.

I avsaknad av beredningsunderlag valde regeringen att inte i propositionen lägga fram några lagförslag i dessa delar. I stället åtog sig regeringen att i ett annat sammanhang återkomma med sådana förslag. Några förslag har hittills inte lagts fram.

De nämnda frågeställningarna aktualiseras även i fråga om europakooperativ. Det är logiskt att frågorna här bedöms på samma sätt som de gjorde i lagstiftningsärendet om europabolag. Sålunda finns det även såvitt gäller europakooperativ behov av bestämmelser om ett särskilt bokslut i de ifrågavarande situationerna.

För att en bestämmelse om särskilt bokslut skall täcka samtliga fall där det kan finnas behov av ett sådant bokslut, bör emellertid bestämmelsen inte begränsas enbart till flyttningar under löpande räkenskapsår. Om ett europakooperativ flyttar sitt säte vid räkenskapsårets utgång, torde kunna hävdas att skyldigheten att upprätta årsredovisning inträder först vid en tidpunkt då årsredovisningslagen inte längre är tillämplig på europakooperativet. Samtidigt torde lagstiftningen i det nya landet inte kräva att årsredovisning upprättas för ett räkenskapsår då europakooperativet var svenskt. I ett sådant fall är situationen lika otillfredsställande som om flyttningen sker under löpande räkenskapsår. Detta talar för att kravet på särskilt bokslut inte bör gälla bara vid flyttning under löpande räkenskapsår, utan omfatta all den tid som har förflutit sedan utgången av det räkenskapsår för vilket årsredovisning senast har upprättats.

En särskild fråga i sammanhanget är vilken typ av bokslut som skall upprättas. Bör det krävas en fullständig redovisning eller är det tillräckligt med en mer översiktlig sammanställning av föreningens ekonomiska förhållanden? Ett tänkbart alternativ är att kräva en sådan delårsrapport som regleras i 9 kap. 3 § första stycket och 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). En sådan ordning skulle motsvara vad som gäller vid fusion enligt aktiebolagslagen (se 23 kap. 10 §). En sådan rapport skulle emellertid knappast vara tillräcklig för att tillgodose de behov som det allmänna och föreningens andra intressenter i de nu aktuella fallen har av att kunna följa föreningens ekonomiska ställning ända fram till flyttnings- respektive fusionsdagen. Det kan inte heller uteslutas att en sådan ordning skulle kunna missbrukas av den som har ett intresse av att undvika en ordentlig genomlysning av föreningens räkenskaper. Det framstår också som

mest konsekvent i förhållande till regelverket i övrigt att föreningen, för den tid som den är bokföringsskyldig i Sverige, är skyldig att lämna en fullständig redovisning av sina ekonomiska förhållanden. Övervägande skäl talar därför för att bokslutet innehållsmässigt skall följa bokföringslagens bestämmelser om årsbokslut (se 6 kap. 4–9 och 11 §§). Skyldigheten att upprätta bokslutet bör lämpligen ligga på europakooperativets förvaltningsorgan eller ledningsorgan eller, i fusionsfallet, styrelsen i den ekonomiska föreningen. Det bör omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till dess att bokföringsskyldigheten upphör, dvs. på flyttnings- respektive fusionsdagen.

En särskild komplikation vid utformningen av reglerna är att ett europakooperativ efter tidpunkten för flyttning av säte respektive fusionens ikraftträdande i princip kommer att falla under det nya hemvistlandets jurisdiktion. Det är därför problematiskt att uppställa krav som gäller tiden efter bytet av säte. Sålunda skulle exempelvis krav i den svenska lagstiftningen på revisorsgranskning eller stämmobehandling av bokslutet efter det att europakooperativet har flyttat säte knappast vara verkningsfulla. Några sådana regler bör därför inte införas. För att bokslutet skall tjäna sitt syfte är det dock nödvändigt att det ges in till den svenska registreringsmyndigheten. Regler om detta bör därför införas i den svenska lagstiftningen, oaktat att skyldigheten kommer att inträda efter det att föreningen har lämnat svensk jurisdiktion.

De komplikationer som har berörts i det föregående när det gäller jurisdiktion m.m. får anses vara oundvikliga konsekvenser av det underliggande regelverkets gränsöverskridande karaktär. De är således inte unika för Sverige. Det kan i sammanhanget nämnas att de bestämmelser om bokslut som har införts i den finska lagstiftningen om europabolag torde vara förenade med motsvarande komplikationer. I grunden är detta något som endast torde kunna lösas på gemenskapsnivå. För det fall att det skulle visa sig att regleringen i detta avseende innebär problem i

praktiken bör Sverige därför i lämpligt sammanhang ta initiativ till nödvändiga tillägg till regleringen i SCE-förordningen.

4.33 Föreningskapitals- och redovisningsvaluta

Förslag: Ett europakooperativ med säte i Sverige skall uttrycka sitt kapital i antingen svenska kronor eller euro. Kapitalet skall dock vara uttryckt i samma valuta som europakooperativets redovisningsvaluta.

Bedömning: Det bör inte införas bestämmelser om att ett europakooperativ med säte i Sverige skall vara skyldigt att upprätta sin redovisning i svenska kronor.

Skälen för förslaget och bedömningen: Ett europakooperativ skall enligt artikel 3.1 i SCE-förordningen uttrycka sitt kapital i den nationella valutan. Ett europakooperativ vars säte befinner sig utanför euroområdet får också uttrycka sitt kapital i euro. Enligt en kompletterande bestämmelse i artikel 77.1 får emellertid varje medlemsstat, om och så länge som EMU:s tredje etapp inte är tillämplig på den staten, tillämpa samma bestämmelser på de europakooperativ som har sitt säte inom dess territorium som på de kooperativ eller publika aktiebolag som faller under dess lagstiftning, vad beträffar den valuta som europakooperativets kapital skall vara uttryckt i. Ett europakooperativ skall emellertid under alla omständigheter också få uttrycka sitt kapital i euro, varvid omräkningskursen mellan den nationella valutan och euron skall vara den som gäller den sista dagen i månaden före bildandet av europakooperativet.

Enligt artikel 68.3 skall ett europakooperativ upprätta årsredovisning och eventuell koncernredovisning i den nationella valutan. Ett europakooperativ som har sitt säte utanför euroområdet får, enligt samma bestämmelse, även upprätta sin årsredovisning och, i förekommande fall, sin koncernredovisning i euro. Om och så länge som EMU:s tredje etapp inte är tillämplig på den medlemsstat där ett europakooperativ har sitt säte, får emellertid europakooperativet enligt en kompletterande bestäm-

melse i artikel 77.2 upprätta och offentliggöra sin årsredovisning och, om så är lämpligt, sin koncernredovisning i euro. Medlemsstaten får dock föreskriva att europakooperativets årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning skall upprättas och offentliggöras i den nationella valutan på samma villkor som gäller för kooperativ eller publika aktiebolag som omfattas av denna stats lagstiftning.

När det gäller svenska ekonomiska föreningar och publika aktiebolag finns en valmöjlighet mellan redovisning i svenska kronor och euro (se 4 kap. 6 § bokföringslagen). Europakooperativ skall, såsom har föreslagits i avsnitt 4.30, omfattas av filiallagen. Av 14 § första stycket filiallagen följer att även utländska företags filialer i Sverige – och följaktligen också filialer till europakooperativ med säte utanför Sverige – har denna valmöjlighet (se prop. 1999/2000:23 s. 218). Motsvarande valmöjlighet finns för aktiebolagens del när det gäller frågan om i vilken valuta aktiekapitalet skall anges (se 1 kap. 3 § aktiebolagslagen). Aktiekapitalet skall emellertid alltid vara bestämt i samma valuta som redovisningsvalutan. Och för svenska ekonomiska föreningar gäller, för det fall en förening har valt euro som redovisningsvaluta, att det i stadgarna också skall anges att den insats med vilken varje medlem skall delta i föreningen skall vara bestämd i euro (se 2 kap. 2 § tredje stycket föreningslagen).

Som framgått ovan medger SCE-förordningen att europakooperativ med säte i Sverige kan välja att upprätta sin redovisning i antingen svenska kronor eller euro. Mot bakgrund av att svenska ekonomiska föreningar har denna valmöjlighet saknas det för svenskt vidkommande anledning att införa bestämmelser som innebär inskränkningar härvidlag för europakooperativ. Ett europakooperativ med säte i Sverige bör således, i enlighet med vad som följer av SCE-förordningen, kunna välja att upprätta sin redovisning i antingen svenska kronor eller euro.

När det gäller frågan om i vilken valuta ett europakooperativ med säte i Sverige skall uttrycka sitt kapital, torde de ovan redovisade artiklarna i SCE-förordningen inte medge samma valmöjlighet. SCE-förordningen utgår från att ett europakooperativ

uttrycker sitt kapital i den nationella valutan. I medlemsstater som har en annan nationell valuta än euro får europakooperativen också uttrycka sitt kapital i euro, dvs. ha ett system med ”dubbla” valutor för föreningskapitalet. Ett sådant system torde bli komplicerat och är ägnat att skapa förvirring (jfr prop. 2003/04:112 s. 111). Sverige får dock välja att tillämpa samma bestämmelser på europakooperativen som på nationella kooperativ eller publika aktiebolag. Det framstår som ändamålsenligt att utnyttja denna möjlighet. I normala fall torde man kunna utgå från att de som väljer att driva sin verksamhet i form av ett europakooperativ eftersträvar de fördelar som är förknippade med just en *europeisk* associationsform. För sådana föreningar torde det falla sig naturligt att ha sitt kapital och sin redovisning i euro. Sammanfattningsvis får alltså övervägande skäl anses tala för att Sverige inför bestämmelser som gör det möjligt för europakooperativ med säte i Sverige att uttrycka sitt kapital i antingen svenska kronor eller euro. Kapitalet skall emellertid alltid vara bestämt i samma valuta som europakooperativets redovisningsvaluta.

4.34 Skadestånd

Bedömning: Det bör inte införas några särskilda bestämmelser om skadeståndsskyldighet för europakooperativets funktionärer.

Skälen för bedömningen: I 13 kap. föreningslagen finns bestämmelser om skadeståndsskyldighet för ekonomiska föreningars funktionärer i vissa fall. Av reglerna framgår bl.a. att styrelseledamot, verkställande direktör, revisor, föreningsmedlem och röstberättigad som inte är medlem under vissa förutsättningar kan bli skadeståndsskyldiga mot föreningen, föreningsmedlem eller annan. Liknande bestämmelser om skadeståndsskyldighet finns för medlemsbanker i 11 kap. lagen om medlemsbanker, för kreditmarknadsföreningar i 12 kap. 20 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och för understöds-

föreningar i 76 och 76 a §§ lagen om understödsföreningar med hänvisningar till 1951 års föreningslag.

I artikel 51 i SCE-förordningen anges att ledamöterna i lednings-, tillsyns- och förvaltningsorgan skall vara ansvariga för förlust eller skada som tillfogas europakooperativet till följd av att de har åsidosatt sina skyldigheter. Enligt artikeln skall ansvaret regleras av de bestämmelser som gäller för kooperativ i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte. Det innebär att de regler som finns i föreningslagen om styrelseledamöters skadeståndsskyldighet blir tillämpliga. Ansvaret för tillsynsorganets ledamöter har diskuterats särskilt i avsnitt 4.21.

Kretsen av funktionärer som kan ådra sig skadeståndsskyldighet enligt artikel 51 är snävare än den krets som anges i föreningslagen. Uppräkningen i artikel 51 kan dock knappast uppfattas som uttömmande. Av artikel 8 i SCE-förordningen följer att frågor som inte regleras direkt av förordningen i stället skall regleras av de nationella regler som skulle gälla för en kooperativ förening. Detta torde innebära att de skadeståndsrättsliga regler i föreningslagen som omfattar andra personer – såsom verkställande direktör, revisor och föreningsmedlem – genom hänvisningen i artikel 8 också kommer att bli gällande för europakooperativen (jfr prop. 2003/04:112 s. 112). Någon särskild bestämmelse om dessa funktionärers skadeståndsskyldighet behövs därför inte.

4.35 Straff och vite

Förslag: Genom särskilda bestämmelser i lagen om europakooperativ och lagen om understödsföreningar görs straffrättsliga regler i föreningslagen och lagen om understödsföreningar tillämpliga också i fråga om europakooperativ.

Det införs vidare bestämmelser som gör bestämmelserna om vite i aktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen tillämpliga i fråga om europakooperativ.

Bakgrund: I föreningslagens 16 kap. 1 § finns bestämmelser om straff för överträdelser av vissa bestämmelser i lagen. De förfaranden som straffbeläggs är bl.a. underlåtenhet att sammankalla styrelsen enligt 6 kap. 8 § andra stycket andra meningen och underlåtenhet att föra medlemsförteckning enligt 3 kap. 6 §. Gärningar som begås inom en ekonomisk förening kan också falla under brottsbalkens regler. Det kan gälla t.ex. reglerna om osant intygande, svindleri, trolöshet mot huvudman och oredlighet mot borgenärer. Även brottsbalkens regler om företagsbot är tillämpliga på ekonomiska föreningar.

I 16 kap. 2 § föreningslagen finns vidare bestämmelser om vite. Enligt dessa bestämmelser kan registreringsmyndigheten förelägga verkställande direktör eller styrelseledamot i en ekonomisk förening att vid vite vidta vissa åtgärder, t.ex. ge in behörig registreringsanmälan. Föreningslagens bestämmelse om vite har sin motsvarighet i 30 kap. 2 § aktiebolagslagen. Enligt den bestämmelsen kan Bolagsverket vid vite förelägga den verkställande direktören eller en styrelseledamot att göra en behörig anmälan för registrering samt att på bolagets brev, fakturor m.m. lämna vissa upplysningar om bolaget.

I lagen om understödsföreningar finns särskilda straffbestämmelser. I vissa delar hänvisar bestämmelserna till 1951 års lag om ekonomiska föreningar (se 77–80 §§). Till böter döms exempelvis den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet meddelar oriktig eller vilseledande uppgift i försäkringsteknisk utredning som getts in till Finansinspektionen. I 74 § finns också särskilda bestämmelser om vite.

Skälen för förslaget: SCE-förordningen förutsätter att ett europakooperativ i varje medlemsstat skall jämställas med en kooperativ förening med säte i den medlemsstaten (se artikel 9). Det innebär att de straffbestämmelser som, i enlighet med det ovan anförda, gäller för förfaranden i svenska ekonomiska föreningar också bör gälla för motsvarande förfaranden i ett europakooperativ med säte i Sverige. Frågan är om detta följer av förordningens regler eller om det behövs kompletterande svenska regler om saken.

Några bestämmelser om straffrättsliga sanktioner eller vite finns inte i förordningen. Av artikel 8 framgår att europakooperativ skall – i de delar som förordningen lämnar en fråga helt eller delvis oreglerad – regleras av de lagbestämmelser som i respektive medlemsstat skall gälla för kooperativa föreningar. Bestämmelsen skulle kunna tolkas så att den omfattar samtliga bestämmelser som i den nationella lagstiftningen är tillämpliga på ekonomiska föreningar, inklusive de straffrättsliga. Några särskilda bestämmelser skulle i så fall inte behövas för att göra de nu aktuella straffrättsliga reglerna tillämpliga på europakooperativen.

I lagstiftningsärendet om europabolag diskuterades motsvarande frågeställning. Där konstaterades att frågor om straffrätt ligger utanför den gemenskapsrättsliga kompetensen. Det bedömdes därför att SE-förordningens motsvarighet till artikel 8 i SCE-förordningen inte kunde åberopas som grund för tillämpning av nationella straffrättsliga bestämmelser. Det ansågs således nödvändigt att i den nationella lagstiftningen ange det straffbelagda området (se prop. 2003/04:112 s. 113).

Frågan om straffrättsliga bestämmelser bör lämpligen lösas på samma sätt som i det ovan nämnda lagstiftningsärendet. Det bör således komma till uttryck i den svenska lagstiftningen att föreningslagens bestämmelser gäller också i fråga om europakooperativ. Detsamma bör gälla beträffande straffbestämmelserna i lagen om understödsföreningar. Detta bör ske genom att det i lagen om europakooperativ och lagen om understödsföreningar införs särskilda regler om att de ovan nämnda straffrättsliga bestämmelserna i föreningslagen och lagen om understödsföreningar skall tillämpas också i fråga om europakooperativ (jfr 30 § lagen om europabolag). Såsom också konstaterades i förarbetena till lagen om europabolag krävs dock inte några motsvarande regler när det gäller brottsbalkens straffbestämmelser. Gärningar som är straffbelagda i brottsbalken och som begås inom ramen för verksamheten i ett europakooperativ kommer utan vidare att falla under brottsbalkens tillämpning (jfr 2 kap 1 § brottsbalken). Detsamma gäller förfaranden som är

straffbelagda i specialstraffrätten och andra författningar, som inte innehåller särskilda referenser till ekonomiska föreningar.

Vad som har anförts ovan bör gälla även beträffande bestämmelser om vite. Med hänsyn till att det i fråga om registrering av europakooperativ är aktiebolagslagens bestämmelser, och för europakooperativ som driver försäkringsrörelse försäkringsrörelselagens bestämmelser, som skall vara tillämpliga, är det lämpligt att dessa lagars bestämmelser om vite görs tillämpliga på europakooperativ. Det bör således, på motsvarande sätt som beträffande straffbestämmelserna, införas särskilda bestämmelser om att 30 kap. 2 § aktiebolagslagen och 21 kap. 2 § försäkringsrörelselagen skall tillämpas också i fråga om europakooperativ (jfr 31 § lagen om europabolag).

5 Frågor om europabolag

Förslag: I lagen om europabolag tas in bestämmelser om att Skatteverket – och beträffande företag som står under Finansinspektionens tillsyn – Finansinspektionen skall ha rätt att under vissa förhållanden motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte till ett annat land eller att ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion. Vidare tas in bestämmelser om särskilt bokslut i samband med flyttning av säte respektive fusion. Bestämmelserna skall ha samma innebörd som de motsvarande bestämmelser som har föreslagits i fråga om europakooperativ.

Skälen för förslaget: I propositionen 2003/04:112 utlovade regeringen att återkomma med förslag när det gäller vissa frågor om europabolag. Det gäller dels frågorna om en myndighets rätt att motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte respektive att ett svenskt aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, dels frågan om ett särskilt bokslut vid flyttning av säte respektive fusion. Motsvarande frågor har, såvitt gäller europakooperativ, behandlats i avsnitten 4.8, 4.12 och 4.32. Det är logiskt att frågorna behandlas på samma sätt när det gäller europabolagen. Sålunda bör det i lagen om europabolag tas in motsvarande bestämmelser om Skatteverkets och – i förekommande fall – Finansinspektionens rätt att under vissa förhållanden motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte eller att ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion

och om särskilt bokslut i samband med flyttning av säte respektive fusion.

6 Ikraftträdande

Förslag: Den nya lagen om europakooperativ liksom de i övrigt föreslagna lagändringarna skall träda i kraft den 18 augusti 2006.

Skälen för förslaget: SCE-förordningen träder i kraft den 18 augusti 2006. SCE-direktivet skall vara införlivat i medlemsstaternas lagstiftning samma dag. De frågor som förordningen har överlämnat till medlemsstaterna att besluta om bör vara lösta samtidigt som förordningens bestämmelser och de nationella bestämmelser som följer av direktivet skall börja tillämpas. Den nya lagen om europakooperativ och de ändringar i befintlig lagstiftning som nu föreslås bör därför också träda i kraft den 18 augusti 2006.

7 Konsekvenser av förslagen

Genom SCE-förordningen skapas en möjlighet att bedriva näringsverksamhet i en ny associationsform. Ett europakooperativ kommer att falla under delvis andra regler än de som gäller för en svensk ekonomisk förening. Förordningen innebär däremot inte några ändringar i regelverket för de ekonomiska föreningar som inte utnyttjar denna möjlighet. Med hänsyn till att minimikapitalet för europakooperativ har bestämts till 30 000 euro, kan det antas att det företrädesvis är bland de större och medelstora företagen som europakooperativformen kommer att vara ett intressant alternativ till befintliga nationella företagsformer. För de små företagen kan SCE-förordningen och de kompletterande svenska lagbestämmelserna väntas ha liten betydelse. Det är dock, även i fråga om något mindre företag, tänkbart att europakooperativet kommer till användning vid företagssammanslutningar över gränserna.

Europakooperativ med säte i Sverige kommer i stor utsträckning att falla under samma regler som en svensk ekonomisk förening. Detta gäller såväl i fråga om föreningsrättsliga regler som i fråga om exempelvis skatteregler. För företag med anknytning till olika EU-länder öppnas visserligen vissa nya möjligheter genom SCE-förordningen, bl.a. när det gäller flyttning av säte över gränserna. Sammantaget torde emellertid introduktionen av europakooperativformen inte ändra villkoren för det svenska näringslivet i någon betydande omfattning. Erfarenheterna från introduktionen av tidigare europeiska associationsformer, europeiska ekonomiska intressegrupperingar respektive europabolag, talar också för att effekterna på svenska förhållanden blir

begränsade. Det finns i Sverige i dag endast ett fåtal registrerade företag av dessa slag.

Ikraftträdandet av SCE-förordningen och de nu föreslagna lagbestämmelserna kan inte antas få några kostnadseffekter för staten. Vissa mindre kostnader – orsakade bl.a. av anpassningar av befintliga system och framtagande av informationsmaterial – kommer initialt att uppstå hos Bolagsverket för att inrätta ett register över europakooperativ. Dessa kostnader skall finansieras genom registeravgifter enligt principen om full kostnadstäckning. De nya uppgifter som verket får kan väntas ha endast marginell betydelse i förhållande till verkets verksamhet i stort. Vad som nu har sagts gäller också länsstyrelsernas nya begränsade uppgifter, dvs. att i vissa fall kalla till föreningsstämma. Dessa kommer således inte att medföra några ökade kostnader för länsstyrelserna. Även Skatteverkets nya uppgifter kan antas ha endast marginell betydelse i förhållande till verkets totala verksamhet. De ökade kostnader som kan uppstå är inte större än att de kan finansieras inom befintliga ramar.

För Finansinspektionen innebär ikraftträdandet av SCE-förordningen och de i denna promemoria föreslagna lagbestämmelserna nya uppgifter. Finansinspektionen skall dels utöva tillsyn över de företag som väljer att driva tillståndspliktig finansiell verksamhet i europakooperativform, dels pröva ärenden om tillstånd m.m. beträffande dessa företag. Den utökade tillsynen får emellertid antas komma att utgöra en obetydlig del av Finansinspektionens verksamhet och bör därför kunna finansieras inom befintliga ramar. Tillståndsprövningen skall finansieras på sedvanligt sätt genom att Finansinspektionen bemyndigas att ta ut avgifter av dessa företag. Avgifterna skall bestämmas med syfte att nå full kostnadstäckning.

Reglerna om överlämnande och överklagande i den föreslagna lagen om europakooperativ medför att såväl allmänna domstolar som allmänna förvaltningsdomstolar tilldelas nya uppgifter. Den begränsade mängd ärenden som det kan antas vara fråga om torde emellertid rymmas inom domstolsväsendets befintliga ekonomiska ramar.

Frågor om beskattning av europakooperativ är föremål för särskilda överväganden inom Finansdepartementet. Regeringen avser att återkomma med förslag i dessa delar under nästa år.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om europakooperativ

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 §
I denna lag finns bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (SCE-förordningen).En europeisk kooperativ förening benämns i denna lag ett europakooperativ.

Vad som sägs i denna lag om europakooperativ gäller, om annat inte anges, endast europakooperativ med säte i Sverige.

För europakooperativ som driver bankrörelse eller försäkringsrörelse gäller i stället för vad som sägs i denna lag särskilda bestämmelser i lagen (1995:1570) om medlemsbanker och lagen (1972:262) om understödsföreningar.

Bakgrunden till paragrafen har behandlats i avsnitt 4.1 och 4.2.

SCE-förordningen är direkt tillämplig i varje medlemsstat. Det innebär att förordningen grundar rättigheter och skyldigheter för enskilda samt att den kan åberopas inför svenska domstolar och andra myndigheter trots att den inte har införlivats i den svenska rättsordningen genom en särskild svensk rättsakt. Den svenska texten av förordningen har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning (EUT L 207, 18.8.2003, s. 1). Någon särskild nationell publicering av förordningen skall följaktligen

inte ske. Förordningen föreskriver emellertid att Sverige får – och i vissa fall skall – komplettera förordningen med nationella bestämmelser. Såsom framgår av *första stycket* finns sådana bestämmelser i denna lag.

Av SCE-förordningen följer att även andra svenska bestämmelser än de som finns i denna lag kan vara tillämpliga på europakooperativ med säte i Sverige. I vissa fall innehåller förordningen direkta hänvisningar till den nationella lag som tillämpas på kooperativa föreningar. Så är fallet t.ex. när det gäller regler om avveckling och likvidation (artikel 72). Förordningen hänvisar även i vissa fall till den nationella lag som är tillämplig på publika aktiebolag. Det gäller exempelvis i fråga om regler om registrering av europakooperativ (artikel 11). Vidare innehåller förordningen en generell hänvisning till den på kooperativa föreningar tillämpliga nationella rätten beträffande sådana frågor som inte regleras i förordningen eller i andra EG-regler om europakooperativ (artikel 8). Det sagda innebär att stora delar av den svenska lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar kommer att vara tillämpliga på europakooperativ med säte i Sverige. Det gäller t.ex. bestämmelser om förlagsandelar. För vissa finansiella europakooperativ införs det dessutom särskilda bestämmelser som gäller i stället för eller vid sidan av lagen om europakooperativ. Europakooperativen kommer även att falla under annan svensk lagstiftning, t.ex. på skatteområdet.

Den normgivningskompetens som SCE-förordningen delegerar till medlemsstaterna avser europakooperativ som är registrerade inom medlemsstatens territorium. I konsekvens härmed anges i *andra stycket* att bestämmelserna i den svenska lagen gäller europakooperativ med säte i Sverige, om inte annat anges särskilt. Det sistnämnda förbehållet syftar på bestämmelsen i 5 §, som gäller även i förhållande till sådana europakooperativ som har säte utanför Sverige.

I *tredje stycket* erinras om att europakooperativ som driver bank- eller försäkringsrörelse inte omfattas av lagen om europakooperativ, utan i stället regleras av särskilda bestämmelser om

europakooperativ i lagen (1995:1570) om medlemsbanker och lagen (1972:262) om understödsföreningar.

Arbetstagarinflytandet i europakooperativ

2 §
Regler om arbetstagarinflytande i europakooperativ finns i lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

Paragrafen innehåller en erinran om de bestämmelser om arbetstagarinflytandet i europakooperativ som kommer att finnas i den lag om arbetstagarinflytande i europakooperativ som skall träda i kraft vid samma tidpunkt som lagen om europakooperativ. Bestämmelserna i den lagen kommer att grunda sig på EG:s direktiv (2003/72/EG) om komplettering av stadgan för europeiska kooperativa föreningar med avseende på arbetstagarinflytande.

Firma

3 §
Ett europakooperativs firma skall innehålla beteckningen SCE. Firman skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i det register som avses i 10 §.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.31.

I SCE-förordningens artikel 10.1 föreskrivs att europakooperativets firma skall föregås eller följas av förkortningen ”SCE”. Bestämmelsen kan tolkas som att det inte krävs att beteckningen ”SCE” ingår i kooperativets firma om den i stället anges i anslutning till denna. Det har emellertid bedömts lämpligt att i den svenska lagen uppställa ett krav på att beteckningen ingår i europakooperativets firma. Kravet har, när det gäller svenska ekonomiska föreningar, sin motsvarighet i 14 kap. 1 § föreningslagen.

I artikel 10.1 föreskrivs vidare att europakooperativets firma i förekommande fall skall föregås eller följas av orden ”förening med begränsat ansvar”. Det innebär att de europakooperativ där medlemmarnas ansvar för föreningens förpliktelser är begränsat till den inbetalda insatsen – vilket generellt torde gälla för europakooperativ med säte i Sverige (jfr 1 kap. 3 § föreningslagen) – skall ha orden ”förening med begränsat ansvar” i anslutning till firman.

Det finns ytterligare bestämmelser om firma i SCE-förordningen (artikel 10.2 och artikel 10.3). Av dessa följer att endast europakooperativ får ha en firma som innehåller förkortningen ”SCE”, såvida inte registreringen av firman skedde före SCE-förordningens ikraftträdande.

De allmänna bestämmelserna om firma i firmalagen (1974:156) är tillämpliga även på europakooperativ med säte i Sverige. Det har inte ansetts nödvändigt att erinra om detta i lagtexten.

Att firmalagen är tillämplig på europakooperativ med säte i Sverige innebär bl.a. att en sådan kooperativ förening inte får ha en firma som är förväxlingsbar med någon annan näringsidkares skyddade närings- eller varukännetecken. Registreringsmyndigheten skall alltså, på samma sätt som vid registrering av t.ex. en svensk ekonomisk förening, kontrollera firman mot de olika register som verket för. En sådan kontroll skall ske såväl när ett nybildat europakooperativ ansöker om registrering som när ett europakooperativ flyttar sitt säte från en annan medlemsstat till Sverige. SCE-förordningen innehåller dock inte något krav på att registreringsmyndigheten kontrollerar firman mot register i andra medlemsstater. Det kan således inte krävas att det i registreringsärendet undersöks om det i någon annan medlemsstat har registrerats europakooperativ med identisk eller liknande firma.

I 10 § första stycket 3 firmalagen anges att en firma inte får registreras om den är ägnad att vilseleda allmänheten. Bland de uppgifter som anses kunna vara ägnade att vilseleda ingår uppgift om associationsform. Det innebär att ett europakooperativs

firma inte får innehålla någon uppgift som ger allmänheten intrycket att det är fråga om någon annan associationsform än ett europakooperativ. Vid denna bedömning bör europakooperativformen betraktas som en från den svenska föreningsformen särskild associationsform. Ett europakooperativs firma bör således inte få innehålla orden ”ekonomisk” och ”förening” eller förkortningen ”ek.för.” (jfr, såvitt gäller europabolag, prop. 2003/04:112 s. 119).

Att firmalagen skall tillämpas på europakooperativ med säte i Sverige innebär att reglerna om bifirma och parallellfirma gäller också för sådana europakooperativ.

Bildandet av ett europakooperativ

Deltagande i bildandet av ett europakooperativ

4 §

En ekonomisk förening eller motsvarande utländsk förening som har sitt huvudkontor i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får delta i bildandet av ett europakooperativ, om föreningen

1. *är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,*
2. *har sitt säte i den stat som avses i 1, samt*
3. *har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.*

Vid bildandet av ett europakooperativ på annat sätt än genom fusion eller ombildning skall vad som sägs i första stycket om en ekonomisk förening eller motsvarande utländsk föreningsform gälla även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.3.

SCE-förordningens huvudregel är att endast sådana juridiska personer som har säte och huvudkontor inom EES får delta i bildandet av europakooperativ. Genom förevarande paragraf ut-

nyttjar Sverige den möjlighet som förordningen (artikel 2.2) ger att göra undantag från denna huvudregel. En svensk eller utländsk ekonomisk förening får sålunda enligt *första stycket* under vissa förutsättningar delta i bildandet av ett europakooperativ som skall ha sitt säte i Sverige även om föreningen har huvudkontor i ett land utanför EES. Beträffande innebörden av begreppet ”huvudkontor” hänvisas till kommentaren till 37 §.

Den första förutsättningen för att bestämmelsen skall vara tillämplig är att det är fråga om en ekonomisk förening som är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom EES (*punkt 1*). Föreningen skall också ha sitt säte i samma stat (*punkt 2*). Med säte menas att föreningen skall ha sitt registrerade säte i den aktuella staten. Slutligen krävs att föreningen har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom EES (*punkt 3*). Det krävs inte att sådan anknytning finns till just den stat där den har sitt säte. När det gäller innebörden av begreppet *faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom EES* kan det hänvisas till stycke 23 i ingressen till SE-förordningen; samma begrepp finns nämligen i SE-förordningens artikel om bildande av europabolag. Där sägs bl.a. att sådan anknytning föreligger särskilt om bolaget har ett driftsställe i en sådan stat och driver verksamhet därifrån.

När det gäller bildande av ett europakooperativ på annat sätt än genom fusion eller ombildning tillåter SCE-förordningen att även andra juridiska personer än ekonomiska föreningar deltar (artikel 2.1). I *andra stycket* föreskrivs följaktligen att bestämmelserna i första stycket, när det gäller andra sätt att bilda ett europakooperativ, skall omfatta även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i EG-fördraget. Bolagsbegreppet enligt EG-fördraget är vidsträckt och omfattar förutom kooperativa föreningar t.ex. aktiebolag och offentligrättsliga juridiska personer, såvida de inte drivs utan vinstsyfte. I praktiken torde det emellertid i första hand vara aktiebolag som, förutom ekonomiska föreningar, kommer att delta i bildandet av europakooperativ.

Paragrafen reglerar inte i vilken utsträckning ett svenskt företag med huvudkontor utanför EES kan delta i bildandet av ett europakooperativ som skall ha sitt säte i ett annat EES-land. Den frågan är beroende av lagstiftningen i det landet.

Redovisningsvaluta vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

5 §

Om en ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, skall vad som sägs om redovisningsvaluta i 12 kap. 1 § tredje stycket och 3 § andra stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar inte tillämpas på den ekonomiska föreningen.

Första stycket gäller också när europakooperativet skall ha sitt säte i en annan stat.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.11.

Artiklarna 19–34 i SCE-förordningen reglerar bildandet av ett europakooperativ genom fusion mellan nationella kooperativa föreningar. Av artiklarna 20 och 27 följer att nationella fusionsbestämmelser skall tillämpas på de deltagande föreningarna i frågor som inte regleras i förordningen. Det innebär att bl.a. vissa bestämmelser i 12 kap. föreningslagen blir tillämpliga på en svensk ekonomisk förening som deltar i en sådan fusion (se även kommentaren till 7 §). Eftersom detta följer direkt av förordningen, har några regler om saken inte tagits in i denna lag. I paragrafens *första stycke* har emellertid ett särskilt undantag gjorts från föreningslagens fusionsbestämmelser. Det gäller kravet i 12 kap 1 § tredje stycket och 3 § andra stycket på att de föreningar som deltar i en fusion skall ha samma redovisningsvaluta. Det har ansetts att ett sådant krav är oförenligt med SCE-förordningens syften. En svensk ekonomisk förening med svenska kronor som redovisningsvaluta får alltså, utan att först byta redovisningsvaluta, ingå i en fusion enligt artikel 2.1 i SCE-

förordningen med en förening från en annan medlemsstat med exempelvis euro som redovisningsvaluta.

I *andra stycket* har klargjorts att bestämmelsen i första stycket gäller även om det europakooperativ som är under bildande kommer att ha sitt säte utanför Sverige.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att en ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion

6 §

En ekonomisk förening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion skall, om europakooperativet enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan medlemsstat än Sverige, inom två veckor från det att fusionsförslaget har offentliggjorts enligt artikel 24 i SCE-förordningen ansöka hos Skatteverket och, om föreningen står under Finansinspektionens tillsyn, hos Finansinspektionen om prövning enligt artikel 21 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig att föreningen deltar i fusionen, om Skatteverket har beslutat om revision hos föreningen och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Finansinspektionen får, avseende en ekonomisk förening som står under inspektionens tillsyn, motsätta sig att föreningen deltar i fusionen, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och, i förekommande fall, Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 24 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att föreningen inte får delta i fusionen utan att föreningen först har fått tillfälle att yttra sig.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.12.

I paragrafen regleras Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att en svensk ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion. Bestämmelsen är tillämplig endast i de fall då det föreslås att europakooperativet skall ha sitt säte i en annan medlemsstat än Sverige. Den har sin grund i artikel 21 SCE-förordningen. Det förtjänar att framhållas att Skatteverket, i sin egenskap av företrädare för staten som borgenär, även kan motsätta sig fusionen inom ramen för förfarandet för tillstånd till verkställande av fusionsplanen (se främst 23 kap. 22 § aktiebolagslagen). På samma sätt kan Finansinspektionen, i sin egenskap av företrädare för bl.a. insättare, motsätta sig fusionen inom ramen för förfarandet för tillstånd till verkställande av en kreditmarknadsförenings fusionsplan (se 10 kap. 22–24 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse, jfr den föreslagna 12 kap. 21 § samma lag).

Av *första stycket* framgår att föreningen inför en sådan fusion som avses i paragrafen är skyldig att ansöka om Skatteverkets och – i förekommande fall – Finansinspektionens prövning. Ansökan skall ges in senast två veckor från det att fusionsförslaget har offentliggjorts. Om ansökan ges in senare än så skall den avvisas.

Andra stycket reglerar förutsättningarna för Skatteverkets prövning. Bestämmelsen skall läsas i ljuset av artikel 21 i SCE-förordningen enligt vilken ett motsättande endast får grundas på ”allmänintresset”. Av EG-domstolens praxis följer att bestämmelser av detta slag måste tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. Det är alltså inte tillåtet att vid tillämpningen tillmäta frågan om i vilken medlemsstat europakooperativet skall ha sitt säte någon betydelse. Vidare skall sådana bestämmelser vara ägnade att säkerställa förverkligandet av den målsättning som eftersträvas genom bestämmelserna. De skall slutligen inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå denna målsättning (se t.ex. domstolens dom den 9 mars 1999 i mål C-212/97). Av detta följer att en proportionalitetsprincip måste iakttas. Skatteverkets intresse av att säkerställa en effektiv skattetillsyn måste alltså i

varje enskilt fall vägas mot föreningens intresse av att kunna genomföra den planerade fusionen.

Mot denna bakgrund har i paragrafen uppställts två rekvisit för ett motsättandebeslut. För det första skall föreningen vara föremål för revision. Med revision avses bl.a. sådana förfaranden som regleras i 14 kap. 7 och 7 a §§ skattebetalningslagen (1987:483), 3 kap. 8 § taxeringslagen (1990:324) och 3 kap. 7 § första och andra styckena lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter. För det andra skall förhållandena vara sådana att en fusion kan antas avsevärt försvåra revisionen. Om revisionen är av mindre komplicerat slag eller den är i det närmaste avslutad, kan den därför normalt inte åberopas som grund för motsättande.

Tredje stycket reglerar förutsättningen för Finansinspektionens prövning. En sådan prövning gäller självfallet bara företag som står under dess tillsyn. Finansinspektionen får motsätta sig fusionen på vissa närmare angivna grunder eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset. Skälen för detta har redovisats i avsnitt 4.8 (jfr avsnitt 4.12).

I *fjärde stycket* föreskrivs att Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela sitt beslut inom två månader från den dag då förslaget om fusion offentliggjordes. Detta överensstämmer med vad som gäller för motsvarande prövning vid flyttning av ett europakooperativs säte (se 13 §). Verket och inspektionen är sålunda skyldiga att meddela beslut både i den situationen att de motsätter sig fusionen och i den situationen att de inte gör det. Lagen innehåller inte några bestämmelser om vad som gäller om myndigheterna inte skulle meddela beslut i rätt tid. Eftersom Bolagsverket inte utan Skatteverkets beslut får lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen eller utfärda ett sådant intyg som enligt artikel 29.2 i SCE-förordningen utgör en förutsättning för fusionens genomförande kan fusionen inte fullföljas i en sådan situation. Detsamma gäller för Finansinspektionen beträffande motsvarande tillståndsprövning med avseende på kreditmarknadsföreningar. Av allmänna principer får anses följa att

Skatteverkets eller Finansinspektionens underlåtenhet att pröva frågan i tid kan föranleda skadeståndsansvar för staten.

Om Skatteverket eller Finansinspektionen avser att motsätta sig fusionen, skall sökanden först beredas tillfälle att yttra sig i frågan. Sökanden skall givetvis ges rimlig tid för detta. Med hänsyn till den tidsfrist som gäller för verkets och inspektionens beslut är det dock oundvikligt att fristen för yttrandet i vissa fall måste bli kort.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut att motsätta sig fusionen kan överklagas hos länsrätten. Det framgår av 40 §.

Ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen

7 §

I fråga om tillstånd att verkställa fusionsavtalet skall bestämmelserna i 23 kap. 20–24 §§ aktiebolagslagen (2005:551) om tillstånd att verkställa fusionsplanen tillämpas.

Till en ansökan om verkställande av fusionsplanen enligt 23 kap. 20 § aktiebolagslagen skall i förekommande fall, utöver vad som framgår där, fogas en kopia av ett sådant beslut som avses i 6 § fjärde stycket. Om sökanden inte har bifogat ett sådant beslut, skall Bolagsverket förelägga denne att avhjälpa bristen. Om sökanden inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 6 § fjärde stycket har motsatt sig att föreningen deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

När det gäller förening som driver finansieringsrörelse tillämpas 12 kap. 21 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i stället för första–tredje styckena.

Artikel 20 i SCE-förordningen anger som huvudregel att de nationella bestämmelser som gäller för kooperativ skall tillämpas på de kooperativ som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion. Enligt artikel 28.1 skall bildandet dock, såvitt

gäller bl.a. skyddet av föreningens borgenärers intressen, följa nationella bestämmelser för publika aktiebolag. I 12 kap. 6 och 7 §§ föreningslagen respektive 23 kap. 20–24 §§ aktiebolagslagen finns bestämmelser om ett särskilt förfarande för tillstånd till fusionen. Bestämmelserna om förfarandet i de båda lagarna är snarlika men inte identiska. Förfarandets primära syfte är att skydda de inblandande företagens borgenärer mot de risker som en fusion innebär för dem. Bestämmelserna får därmed anses vara av sådant slag som avses i artikel 28.1 i SCE-förordningen. Följaktligen är det i detta avseende aktiebolagslagen, och inte föreningslagen, som skall tillämpas när en svensk ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion. Med hänsyn till att det i aktiebolagslagen talas om verkställande av fusionsplan och i föreningslagen verkställande av fusionsavtal, innehåller *första stycket* ett förtydligande i detta avseende.

I 23 kap. 20 § finns bestämmelser om vilka handlingar som skall ges in till Bolagsverket vid ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen. I förevarande paragrafs *andra stycke* åläggs en ekonomisk förening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion att, utöver vad som följer av nyss nämnda paragraf, ge in en kopia av sådant beslut som avses i 6 § fjärde stycket. Den paragrafen är endast tillämplig i de fall då europakooperativet skall ha sitt säte i en annan medlemsstat än Sverige. Följaktligen gäller skyldigheten enligt förevarande paragraf att ge in kopia av beslut också endast i den situationen. Detta har markerats genom orden ”i förekommande fall”. Vidare föreskrivs att för det fall sökanden inte har bifogat ett sådant beslut från Skatteverket eller Finansinspektionen, skall Bolagsverket ge sökanden möjlighet att avhjälpa bristen. Om sökanden inte följer ett sådant föreläggande, skall Bolagsverket avvisa ansökan.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut enligt 6 § kan innebära antingen att myndigheterna motsätter sig att föreningen deltar i fusionen eller att de inte gör det. Ansökan till Bolagsverket skall göras inom en månad från det att fusions-

planen blev gällande (se 23 kap. 20 § första stycket aktiebolagslagen). Det har därför inte ansetts möjligt att uppställa ett krav på att det beslut som ges in har vunnit laga kraft. Det ankommer i stället på Bolagsverket att bevaka den saken. Bestämmelser om att Skatteverket och Finansinspektionen skall underrätta Bolagsverket när beslut av dessa slag vinner laga kraft kommer att tas in i förordning. I det fallet någon av myndigheterna har motsatt sig att föreningen deltar i fusionen skall Bolagsverket – när beslutet har vunnit laga kraft – genast avslå ansökan *(tredje stycket)*.

Av paragrafen framgår slutligen *(fjärde stycket)* att för kreditmarknadsföreningar finns motsvarande reglering i lagen om bank- och finansieringsrörelse. Det beror på att sådana föreningar omfattas av ett särskilt förfarande om tillstånd till verkställande av fusionsplan, vilket regleras i den lagen.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

8 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 23 kap. 23 eller 24 § aktiebolagslagen (2005:551) och beslutet har vunnit laga kraft. Om en förening som driver finansieringsrörelse deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion tillämpas i stället 12 kap. 22 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.29.

I paragrafen behandlas utfärdandet av ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen. Intyget skall innehålla en slutgiltig bekräftelse på att en förening som skall delta i bildandet av ett europakooperativ genom fusion har vidtagit alla erforderliga rättshandlingar och formaliteter inför fusionen. Förfarandet skall enligt artikel 28.1, med hänsyn till att det främst avser att skydda föreningens borgenärers intressen, följa nationella bestämmelser för publika aktiebolag. Det innebär för

svenskt vidkommande att bestämmelserna i 23 kap. 20–24 §§ aktiebolagslagen skall tillämpas (jfr kommentaren till 7 §). Av förevarande paragraf framgår att uppgiften att utfärda ett intyg av det nämnda slaget i Sverige ankommer på Bolagsverket. Verket skall utfärda intyget dels när verket självt har meddelat föreningen tillstånd att verkställa föreningsstämmans beslut om fusion, dels när rätten, efter verkets överlämnande, har meddelat föreningen sådant tillstånd. I båda fallen krävs att besluten har vunnit laga kraft. När det gäller förening som driver finansieringsrörelse skall i stället bestämmelserna i lagen om bank- och finansieringsrörelse tillämpas (jfr författningskommentaren till 7 §).

SCE-förordningen innehåller inte några särskilda krav när det gäller vilket eller vilka språk som intyg av detta slag skall avfattas på. Det innebär att man i Sverige får falla tillbaka på den allmänna principen om svenska som myndighetsspråk. De intyg som Bolagsverket utfärdar skall således avfattas på svenska (se vidare prop. 2003/04:112 s. 121).

Rätt att säga upp sig till utträde ur en övertagande förening vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

9 §

En medlem i en övertagande förening som har motsatt sig bildandet av ett europakooperativ genom fusion, får säga upp sig till utträde ur föreningen om fusionen innebär att europakooperativet kommer att ha sitt säte i en annan stat än Sverige. En sådan uppsägning skall ske inom den tid och på de villkor som anges i artikel 7.5 i SCE-förordningen.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.13.

I paragrafen behandlas rätten för en medlem i en svensk ekonomisk förening att säga upp sig till utträde ur föreningen. Paragrafen är tillämplig endast under förutsättning att föreningen i fråga är övertagande förening vid fusionen. Den första förutsättningen för att en sådan rätt till uppsägning skall finnas

är att medlemmen på föreningsstämman har motsatt sig beslutet om fusion. Den andra förutsättningen är att europakooperativet efter fusionen får sitt säte i en annan medlemsstat än Sverige.

Uppsägningen skall ske inom den tid och på de villkor som anges i artikel 7.5 i SCE-förordningen. Det innebär att medlemmen måste säga upp sig till utträde ur föreningen inom två månader efter föreningsstämmans beslut om fusionen. Medlemskapet skall upphöra vid utgången av det räkenskapsår under vilket utträdet anmälts. Flyttningen skall dock inte bli gällande för denna medlem. Utträdet skall ge rätt till inlösen av medlemmens andelar enligt bestämmelserna i artikel 4.4 och artikel 16 i SCE-förordningen.

Register över europakooperativ m.m.

Registreringsmyndighet

10 §

Bolagsverket skall föra ett register över europakooperativ (europakooperativsregistret). I fråga om registrering i europakooperativsregistret tillämpas vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (2005:551) och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret. Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ, skall även detta registreras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. *avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag, och*
2. *handläggningen av registreringsärenden.*

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.29.

Enligt artikel 11.1 i SCE-förordningen skall ett europakooperativ registreras i den medlemsstat där det har sitt säte. Detta skall ske i ett register som anges i nationell lagstiftning i enlighet med tillämplig lagstiftning för publika aktiebolag. I denna paragraf har Bolagsverket tilldelats uppgiften att vara registre-

ringsmyndighet för europakooperativ med säte i Sverige. Registreringen skall ske i ett särskilt europakooperativsregister (*första stycket*). I fråga om sådan registrering skall bestämmelserna i aktiebolagslagen och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret tillämpas. Hänvisningen innebär att exempelvis bestämmelserna i 27 kap. 4 och 6 §§ aktiebolagslagen om bristfälliga registreringsanmälningar respektive avregistrering skall tillämpas beträffande europakooperativsregistret. Av hänvisningen följer vidare att verket är skyldigt att genast i Post- och Inrikes Tidningar offentliggöra vad som förs in i europakooperativsregistret (se 27 kap. 3 § aktiebolagslagen). Enligt artikel 13 i SCE-förordningen skall registrering och avregistrering av ett europakooperativ dessutom offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

Enligt 8 kap. 43 § aktiebolagslagen skall ett bolag för registrering anmäla bl.a. vem som har utsetts till styrelseledamot och styrelsesuppleant. I anmälan skall också särskilt anges om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda. Eftersom styrelseledamöter och styrelsesuppleanter i europakooperativ kommer att kunna utses enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ, innehåller förevarande paragraf en bestämmelse om att även detta är en uppgift som skall registreras.

Andra stycket innehåller ett bemyndigande för regeringen att utfärda närmare bestämmelser om avgifter i registreringsärenden och handläggningen av sådana ärenden. Avsikten är att sådana bestämmelser skall tas in i en särskild förordning om europakooperativ efter mönster av förordningen (2004:703) om europabolag.

Om ett europakooperativ som har sitt säte i ett annat land bedriver verksamhet i Sverige, aktualiseras filiallagens bestämmelser om registrering av filialer.

Offentliggörande av förslag till beslut i vissa fall

11 §

Föreningens styrelse eller lednings- eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som avses i artiklarna 7.2, 35.3 och 76.3 i SCE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall genast kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.5, 4.14 och 4.28.

I SCE-förordningen finns bestämmelser om att förvaltnings- eller ledningsorganet i vissa situationer skall upprätta förslag till beslut och att dessa förslag skall offentliggöras på vissa sätt. Sådana bestämmelser finns med avseende på beslut om flyttning av ett europakooperativs säte (artikel 7), ombildning av en nationell kooperativ förening till ett europakooperativ (artikel 35) och ombildning av ett europakooperativ till en nationell kooperativ förening (artikel 76). I de fall då det är fråga om beslut som fattas i en svensk ekonomisk förening (ombildning av en ekonomisk förening till ett europakooperativ) ankommer det på styrelsen att upprätta förslaget. I denna paragraf anges att registrering och kungörelse av sådana förslag till beslut skall handhas av Bolagsverket.

Bestämmelserna stämmer nära överens med bestämmelserna i 15 kap. 2 § föreningslagen och 27 kap. 3 § aktiebolagslagen. Kungörelsen skall ske i Post- och Inrikes Tidningar och innehålla antingen det fulla innehållet i de registrerade handlingarna eller en uppgift om var handlingarna finns tillgängliga. Det är tillräckligt att handlingarna finns tillgängliga hos Bolagsverket. Bestämmelsen ålägger alltså inte europakooperativet att hålla handlingarna tillgängliga.

Av SCE-förordningen följer att offentliggörande skall ske senast viss tid före den föreningsstämma på vilken frågan skall behandlas (se artiklarna 7.6, 35.4 och 76.4).

Flyttning av ett europakooperativs säte

Tillämpliga bestämmelser

12 §
Vid flyttning av ett europakooperativs säte från Sverige till en annan stat, tillämpas bestämmelserna i 13–19 §§. När det gäller europakooperativ som driver finansieringsrörelse tillämpas 12 kap. 24–26 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i stället för 14–19 §§.

I paragrafen anges de bestämmelser i denna lag som tillämpas på situationen då ett europakooperativ med säte i Sverige flyttar säte till en annan stat. I fråga om europakooperativ som driver finansieringsrörelse anges att vissa bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse skall tillämpas i stället för 14–19 §§ denna lag. Det beror på att sådana föreningar omfattas av ett särskilt förfarande om tillstånd till flyttning av säte, vilket regleras i den lagen.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning av säte

13 §
Ett europakooperativ skall inom två veckor från det att lednings- eller förvaltningsorganet har offentliggjort ett förslag om flyttning av säte enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen ansöka hos Skatteverket och, om föreningen står under Finansinspektionens tillsyn, hos Finansinspektionen om prövning enligt artikel 7.14 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig flyttningen av säte, om Skatteverket har beslutat om revision hos europakooperativet och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av en flyttning av europakooperativets säte.

Finansinspektionen får, avseende ett europakooperativ som står under inspektionens tillsyn, motsätta sig flyttningen av säte, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och, i förekommande fall, Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan om flyttning av säte inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europakooperativet först har fått tillfälle att yttra sig.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 4.8.

I paragrafen regleras Skatteverkets rätt att motsätta sig att ett europakooperativ med säte i Sverige flyttar till en annan medlemsstat. Den har sin grund i artikel 7.14 SCE-förordningen.

Av *första stycket* framgår att europakooperativet inför en flyttning av säte är skyldigt att ansöka om Skatteverkets och – i förekommande fall – Finansinspektionens prövning. Ansökan skall ges in senast två veckor från det att europakooperativets lednings- eller förvaltningsorgan har offentliggjort flyttningsförslaget. Om ansökan ges in senare än så, skall den avvisas.

Andra och tredje styckena reglerar förutsättningarna för Skatteverkets respektive Finansinspektionens prövning. De motsvarar vad som gäller vid prövning av en fusion enligt 6 §. För kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den bestämmelsen.

Om Skatteverket eller Finansinspektionen har motsatt sig flyttningen får Bolagsverket enligt 19 § inte lämna europakooperativet tillstånd till en flyttning av säte. Inget hindrar dock att europakooperativet vid ett senare tillfälle återkommer med en ny ansökan. Det förutsätter dock att förfarandet tas om från början. Av det EG-rättsliga proportionalitetskravet (se kommentaren till 6 §) följer att Skatteverket inte under hur lång tid som helst kan hindra ett europakooperativ från att flytta med hänvisning till en

pågående revision. Det har dock inte ansetts nödvändigt att i lagen uppställa någon särskild tidsbegränsning i detta avseende.

I *fjärde stycket* föreskrivs att Skatteverket och Finansinsektionen skall meddela sitt beslut inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen. Detta följer av artikel 7.14 i SCE-förordningen och överensstämmer med vad som gäller vid prövning av fusion (se vidare kommentaren till 6 §).

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut kan överklagas hos länsrätten (se 40 §).

Underrättelse till europakooperativets borgenärer

14 §

Om föreningsstämman med stöd av artikel 7 i SCE-förordningen har beslutat att europakooperativets säte skall flyttas till en annan stat, skall europakooperativet skriftligen underrätta sina kända borgenärer om beslutet.

Underrättelsen skall innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt artikel 7.4 i SCE-förordningen ta del av förslaget om flyttning och av en sådan redogörelse som avses i artikel 7.3. Vidare skall underrättelsen innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt 16 § motsätta sig flyttningen.

En underrättelse behöver inte sändas till borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497).

Vid sidan av den föregående paragrafen reglerar denna och de närmast följande paragraferna – tillsammans med uttryckliga bestämmelser i artikel 7 i SCE-förordningen – förfarandet när ett europakooperativ med säte i Sverige vill flytta sitt säte till ett annat land. Förfarandet följer nära de bestämmelser som gäller vid fusion av svenska aktiebolag enligt 23 kap. aktiebolagslagen. Frågan har behandlats i avsnitt 4.5.

Av artikel 7.2 framgår att förfarandet inleds med att ledningseller förvaltningsorganet upprättar ett förslag om flyttning. Förslaget skall offentliggöras enligt artikel 12, dvs. på det sätt som föreskrivs i den nationella lagstiftning som är tillämplig på publika aktiebolag. Av 11 § framgår att ett sådant förslag skall ges in till Bolagsverket för registrering och kungörande. Ett beslut om flyttning får enligt artikel 7.6 inte fattas förrän tidigast två månader efter offentliggörandet. I förevarande paragraf anges att europakooperativet efter det att beslutet har fattats skall underrätta sina kända borgenärer om beslutet (se *första stycket*). Detta överensstämmer med vad som föreskrivs i 23 kap. 19 § aktiebolagslagen om fusion.

Underrättelsen skall enligt *andra stycket* innehålla dels uppgift om borgenärernas rätt enligt artikel 7.4 i SCE-förordningen att ta del av vissa handlingar, dels uppgift om borgenärernas rätt att motsätta sig flyttning (se vidare 16 §).

Vid fusion enligt aktiebolagslagen behöver inte borgenärerna i det övertagande bolaget underrättas, om revisorerna i yttrande över fusionsplanen har uttalat att de inte har funnit att fusionen medför någon fara för dessa borgenärer (se 23 kap. 19 § andra stycket aktiebolagslagen). Någon motsvarande bestämmelse finns inte när det gäller flyttning av ett europakooperativs säte. I aktiebolagslagen görs emellertid även undantag från underrättelseskyldigheten gentemot borgenärer med löne- eller pensionsfordringar. Motsvarande undantag gäller enligt *tredje stycket* också om ett europakooperativ har beslutat att flytta sitt säte till en annan stat. Av vad som sägs i 16 och 17 §§ följer att sådana borgenärer inte heller har rätt att motsätta sig flyttningen av säte.

Ansökan om tillstånd

15 §

Europakooperativet skall hos Bolagsverket ansöka om tillstånd till flyttning av säte enligt artikel 7 i SCE-förordningen. Ansökan skall ges in inom en månad från föreningsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. *en kopia av protokollet från den föreningsstämma där beslut om flyttning fattades,*
2. *en kopia av förslaget om flyttning,*
3. *en kopia av den redogörelse som avses i artikel 7.3 i SCE-förordningen,*
4. *intyg från europakooperativets lednings- eller förvaltningsorgan eller verkställande direktör om att europakooperativets kända borgenärer har underrättats enligt 14 §, och*
5. *en kopia av ett sådant beslut som avses i 13 § fjärde stycket.*

Om europakooperativet inte har fogat de handlingar som anges i andra stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall Bolagsverket förelägga europakooperativet att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om europakooperativet inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 13 fjärde stycket har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.5

Paragrafen innehåller bestämmelser om europakooperativets ansökan om tillstånd att flytta sitt säte. Bestämmelserna stämmer nära överens med 23 kap. 20 § aktiebolagslagen. Ansökan skall enligt *första stycket* ges in till Bolagsverket inom en månad från föreningsstämmans beslut om flyttning. De handlingar som enligt *andra stycket* skall bifogas ansökan motsvarar i huvudsak de handlingar som skall ges in vid ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan (se 23 kap. 20 § aktiebolagslagen). Till ansökan skall även fogas en kopia av Skatteverkets och – i förekommande fall – Finansinspektionens beslut enligt 13 §.

Bolagsverket skall avvisa en ansökan som kommer in efter den tidpunkt som anges i första stycket. Europakooperativet kan göra en ny ansökan, men i sådant fall måste föreningsstämman fatta ett nytt beslut för att frågan skall kunna tas upp till prövning. En ansökan skall avvisas också när det saknas någon hand-

ling som enligt andra stycket skall bifogas ansökan (*tredje stycket*). Innan avvisning får ske i detta fall, skall dock europakooperativet först ha beretts tillfälle att avhjälpa bristen. Avvisning skall också ske om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning. Som exempel kan nämnas att föreningsstämmans beslut om flyttning är behäftat med något formellt fel eller att det inte har fattats med erforderlig majoritet. I sådant fall skall europakooperativet beredas tillfälle att yttra sig innan avvisning får ske.

Ett sådant beslut av Skatteverket eller Finansinspektionen som avses i 13 § och som skall fogas till ansökan kan innebära antingen att myndigheterna motsätter sig flyttning eller att de inte gör det. I det förra fallet får Bolagsverket inte lämna tillstånd till flyttning och skall inte heller kalla europakooperativets borgenärer enligt 16 §. Ansökan skall i stället genast avslås (*fjärde stycket*).

Handläggning hos Bolagsverket

16 §

Om Bolagsverket finner att det inte finns något hinder mot en ansökan enligt 15 §, skall verket kalla europakooperativets borgenärer. Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som motsätter sig flyttningen av säte att senast viss dag skriftligen anmäla detta till verket. Bolagsverket skall dock inte kalla de borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som omfattas av lönegarantilagen (1992:497).

Kallelsen skall ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Bolagsverket skall skicka en särskild underrättelse om kallelsen till Skatteverket och till kronofogdemyndigheten i den region där europakooperativet har sitt säte.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.5.

I *första stycket* föreskrivs att Bolagsverket skall utfärda en kallelse på europakooperativets borgenärer, under förutsättning att ansökan om tillstånd enligt 15 § har tagits upp till prövning.

Bolagsverket skall dock inte kalla löne- eller pensionsborgenärer vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497). Bestämmelsen stämmer nära överens med vad som gäller vid fusion enligt aktiebolagslagen (se 23 kap. 22 §). Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som vill motsätta sig flyttningen av säte att senast viss dag skriftligen anmäla detta. Lagen anger inte någon bestämd tidsfrist. Av 17 § framgår att Bolagsverket skall överlämna ett ärende enligt 15 § till allmän domstol, om någon borgenär har motsatt sig flyttningen. Detta gäller dock endast de borgenärer som Bolagsverket har kallat. Av detta följer att de nyss nämnda löne- eller pensionsborgenärerna är undantagna från rätten att motsätta sig flyttningen av europakooperativets säte.

Kallelsen skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Något krav på att kallelsen även skall skickas per post eller på annat sätt till dem som den riktar sig till uppställs inte. Däremot skall en särskild underrättelse sändas till Skatteverket och till kronofogdemyndigheten i den region där europakooperativet har sitt säte (*andra stycket*).

17 §

Om en borgenär som har blivit kallad enligt 16 § motsätter sig flyttningen av säte inom föreskriven tid, skall Bolagsverket överlämna ärendet till allmän domstol i den ort där europakooperativets lednings- eller förvaltningsorgan har sitt säte. Om ingen borgenär motsätter sig flyttningen, skall verket meddela europakooperativet det begärda tillståndet.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.5.

Paragrafen innehåller regler om Bolagsverkets handläggning av flyttningsärenden från den tidpunkt då tidsfristen i kallelsen på europakooperativets borgenärer har löpt ut. Om det inte finns några hinder mot flyttningen, skall verket meddela europakooperativet begärt tillstånd. Anmäler någon borgenär att han eller hon motsätter sig flyttningen, får Bolagsverket inte lämna

tillstånd. I sådana fall skall ärendet i stället överlämnas till allmän domstol. Rätt forum är tingsrätten i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Bestämmelser om rättens prövning av ett sådant ärende finns i 18 §.

Handläggning hos allmän domstol

18 §

Om ett ärende om flyttning av europakooperativets säte till en annan stat har överlämnats till allmän domstol, skall tillstånd till flyttningen lämnas, om det visas att de borgenärer som har motsatt sig ansökan har fått full betalning eller har betryggande säkerhet för fordringar som har uppkommit före den dag som har angetts i föreläggandet enligt 16 § första stycket. I annat fall skall ansökan avslås.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.5.

I paragrafen regleras rättens prövning av ärenden om flyttning av säte. Rätten skall befatta sig endast med frågor som rör skyddet för borgenärer som har motsatt sig flyttningen. Utgångspunkterna för bedömningen bör vara desamma som vid motsvarande prövning i fusionsärenden (se 23 kap. 24 § aktiebolagslagen, prop. 2004/05:85 s. 478 ff. och prop. 1993/94:196 s. 193). Sålunda bör det ankomma på borgenären att visa att det har uppkommit en fordran mot europakooperativet medan bevisbördan för att betalning har skett eller att betryggande säkerhet har ställts ligger på europakooperativet. Frågan om vad som skall utgöra betryggande säkerhet har överlämnats till rättstillämpningen. I de fall då det redan sedan tidigare finns en betryggande säkerhet, vars värde inte påverkas av flyttningen av säte, krävs det inte att europakooperativet ställer en ny säkerhet. Fordringar som har uppkommit efter den frist som har angetts i föreläggandet enligt 16 § första stycket omfattas inte.

Beträffande handläggningen gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden. Av den lagen följer bl.a. att tingsrättens beslut kan överklagas till hovrätten (se 39 §). Bestämmelser om att rätten

skall underrätta Bolagsverket om sitt beslut kommer att tas in i en särskild förordning.

Utfärdande av intyg

19 §
Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen när beslut om tillstånd enligt 17 eller 18 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om det föreligger sådant förhållande som avses i artikel 7.15 i SCE-förordningen.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.5.

I paragrafen behandlas utfärdandet av ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen. Intyget skall innehålla en slutgiltig bekräftelse av att allt som krävs i fråga om handlingar och formaliteter före flyttningen har fullgjorts. Europakooperativet får inte registreras i sitt nya hemland förrän ett sådant intyg har lagts fram. Av förevarande paragraf framgår att uppgiften att utfärda ett intyg av detta slag i Sverige ankommer på Bolagsverket. Verket skall utfärda intyget dels när verket självt har meddelat europakooperativet tillstånd att verkställa föreningsstämmans beslut om flyttning, dels när rätten, efter verkets överlämnande, har meddelat europakooperativet sådant tillstånd. Det är i båda fallen en förutsättning att besluten har vunnit laga kraft. För det fall Skatteverket eller – i förekommande fall – Finansinspektionen i ett beslut enligt 13 § har motsatt sig flyttningen av säte, skall Bolagsverket inte lämna tillstånd till flyttning av säte (se 15 § fjärde stycket). I dessa fall får Bolagsverket naturligtvis inte heller utfärda ett intyg enligt förevarande paragraf.

En ytterligare förutsättning för att intyg skall kunna utfärdas följer av artikel 7.15 i SCE-förordningen. Sålunda får intyg inte utfärdas om europakooperativet är föremål för ett pågående rättsligt förfarande om t.ex. likvidation eller företagsrekonstruktion. Om ett sådant förfarande pågår, är Bolagsverket enligt

paragrafen förhindrat att utfärda ett intyg enligt bestämmelsen. Av 40 § framgår att ett beslut av Bolagsverket om att inte utfärda intyg får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Europakooperativets organisation

Dualistiskt organiserade europakooperativ

20 §

I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 37–41 i SCE-förordningen (dualistiskt organiserade europakooperativ) gäller följande.

Om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, skall bestämmelserna i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter.

Vad som sägs i följande bestämmelser i lagen om ekonomiska föreningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

6 kap. 1 § fjärde stycket om suppleanter,

6 kap. 2 § om förtida avgång,

6 kap. 4 § första stycket om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,

6 kap. 4 § andra stycket om krav på medlemskap,

6 kap. 5 § om anmälan av aktieinnehav,

6 kap. 8 § tredje stycket om protokoll,

6 kap. 9 § första stycket om beslutsunderlag och inträde av suppleant,

6 kap. 10 § om jäv,

6 kap. 15 § om registrering,

7 kap. 11 § om upplysningsplikt mot föreningsstämman,

7 kap. 17 § första stycket om klander av föreningsstämmans beslut,

7 kap. 18 § om talan mot föreningen och skiljeförfarande,

8 kap. 7 § om revisorsjäv,

8 kap. 11 § om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,

8 kap. 13 § första stycket om revisionsberättelsen,

11 kap. 4 a § om tvångslikvidation,

11 kap. 17 § andra och tredje styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,

11 kap. 17 § fjärde stycket om styrelseval efter upphävande av likvidationsbeslut,

13 kap. 1 och 4–6 §§ om skadestånd, och

15 kap. 4 a § om avregistrering av ledamot.

När 6 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas på europakooperativ, skall vad som sägs i den paragrafens andra stycke inte gälla arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.21.

Ett europakooperativ kan vara organiserat antingen enligt en monistisk modell (se artiklarna 42–44 i SCE-förordningen) eller enligt en dualistisk modell (se artiklarna 37–41 i SCE-förordningen). I ett monistiskt organiserat europakooperativ skall det finnas en föreningsstämma och ett förvaltningsorgan. I ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall det, utöver föreningsstämman, finnas ett tillsynsorgan och ett ledningsorgan. Förevarande paragraf syftar till att ange vad som gäller för de sistnämnda organen i frågor som inte regleras i SCE-förordningen. Ledningsorganet har därvid jämställts med styrelsen. I *andra stycket* anges sålunda att bestämmelserna i föreningslagen och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter såvida inte annat följer av författningen i fråga eller av SCE-förordningen. Hänvisningen är generell och omfattar således i princip samtliga bestämmelser som på något sätt reglerar styrelsen eller styrelsens ledamöter. Som exempel kan nämnas föreningslagens bestämmelser om bosättningskrav och obehörighetsgrunder (se 6 kap. 4 §). Bestämmelserna i lagen om styrelserepresentation för de privatanställda skall dock såvitt avser vissa europakooperativ inte tillämpas på ledningorganet eller dess ledamöter (jfr artikel 15.2 i

SCE-direktivet). Frågan om vad som för dessa europakooperativ i stället skall gälla i detta avseende regleras i den särskilda lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

Eftersom det i svensk föreningsrätt inte finns någon motsvarighet till tillsynsorganet har någon motsvarande generell hänvisning till nationella bestämmelser inte kunnat göras när det gäller tillsynsorganet. Beträffande detta organ är därför endast vissa särskilt utpekade bestämmelser tillämpliga. *Tredje stycket* innehåller en uppräkning av de bestämmelser i föreningslagen om styrelsen eller dess ledamöter som skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. Bestämmelser om vad som därutöver eller i stället skall tillämpas på tillsynsorganet och dess ledamöter finns i bl.a. lagen (1986:436) om näringsförbud och årsredovisningslagen (1995:1554). Av lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ följer att det kan finnas arbetstagarrepresentanter i tillsynsorganet. Dessa skall i sådana fall behandlas på samma sätt som övriga ledamöter. De bestämmelser som anges i tredje stycket skall alltså i förekommande fall tillämpas även på arbetstagarrepresentanter i tillsynsorganet.

Bestämmelsen i 6 kap. 8 § andra stycket föreningslagen görs inte tillämplig på tillsynsorganet. Det innebär att den verkställande direktören i ett dualistiskt organiserat europakooperativ saknar rätt att delta i tillsynsorganets sammanträden. Regeln i 6 kap. 8 § tredje stycket om att den verkställande direktören har rätt att få en avvikande mening antecknad i protokollet kan därför inte tillämpas i förhållande till tillsynsorganets protokoll.

Av uppräkningen i paragrafen framgår att bl.a. reglerna om skadestånd i 13 kap. föreningslagen är tillämpliga på tillsynsorganets ledamöter. På grund av tillsynsorganets särskilda uppgifter måste emellertid ansvaret för dess ledamöter bedömas utifrån andra utgångspunkter än det skadeståndsansvar som åvilar styrelseledamöter i ekonomiska föreningar. Skadevållande handlingar som grundar skadeståndsskyldighet för tillsynsorganets ledamöter kan tänkas vara t.ex. brister i organets tillsyn som leder till att missförhållanden i europakooperativets förvaltning

inte upptäcks. Ett annat exempel kan vara att tillsynsorganet på ett bristfälligt sätt utnyttjar sin befogenhet enligt 21 § att lämna medgivande till beslut som ledningsorganet eller den verkställande direktören fattar.

Av andra stycket samt uppräkningen i tredje stycket följer att 6 kap. 4 § andra stycket föreningslagen om krav på medlemskap i föreningen är tillämpligt på ledamöter i såväl förvaltnings- och ledningsorganen som i tillsynsorganet. I 6 kap. 4 § tredje stycket föreningslagen undantas sådana ledamöter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda från detta krav. Av förevarande paragrafs *fjärde stycke* framgår att det inte heller när det gäller sådana arbetstagarrepresentanter som utses enligt lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ ställs villkor på att de skall vara medlemmar i europakooperativet.

21 §

Tillsynsorganet får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av beslut som ledningsorganet eller den verkställande direktören fattar. Tillsynsorganet skall ge in ett sådant beslut till Bolagsverket för registrering. Beslutet blir gällande från tidpunkten för registreringen.

Tillsynsorganet skall till varje föreningsstämma som skall pröva frågan om fastställelse av europakooperativets resultat- och balansräkningar avge ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Beträffande tillhandahållande av detta yttrande skall 7 kap. 8 § fjärde stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.21.

Tillsynsorganets huvudsakliga uppgifter framgår av SCE-förordningen. Där föreskrivs att organet skall utnämna och entlediga ledamöterna i ledningsorganet (artikel 37.2), kontrollera ledningsorganets förvaltning (artikel 39.1) samt i vissa fall kalla till bolagsstämma (artikel 54.2). I denna lag anges vissa ytterligare uppgifter som skall ankomma på tillsynsorganet. En

sådan uppgift är att kontrollera den verkställande direktörens förvaltning. Den frågan regleras i 29 §. I förevarande paragraf regleras vissa ytterligare uppgifter och befogenheter.

Första stycket skall läsas mot bakgrund av artikel 48.1 i SCE-förordningen. Där anges att ett europakooperativs stadgar skall innehålla en förteckning över de kategorier av transaktioner för vilka tillsynsorganets medgivande måste inhämtas. Enligt artikel 48.3 får en stat föreskriva att tillsynsorganet självt får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av transkationer. Genom förevarande bestämmelse har Sverige utnyttjat den möjligheten. I bestämmelsen har klargjorts att de transaktioner som avses är beslut från ledningsorganets eller den verkställande direktörens sida. Tillsynsorganet kan således inte bestämma att dess medgivande krävs för beslut som exempelvis föreningsstämman fattar. Tillsynsorganets rätt att uppställa krav på medgivande får inte användas på ett sätt som strider mot den grundläggande kompetensfördelning mellan föreningsorganen som kommer till uttryck i SCE-förordningen och denna lag. Sålunda får tillsynsorganet inte använda medgivandeinstrumentet för att i praktiken ta över delar av förvaltningen av europakooperativet. Som exempel på sådana beslut som kan kräva tillsynsorganets medgivande kan nämnas beslut om försäljning av aktier i dotterföretag eller beslut om avskiljande eller nedläggning av en verksamhetsgren (jfr prop. 2003/04:112 s. 130).

För att ett beslut om krav på tillsynsorganets medgivande skall komma till tredje mans kännedom uppställs i första stycket ett krav på att beslutet skall registreras i europakooperativsregistret. En sådan registrering utgör en förutsättning för att beslutet skall bli gällande. Tillsynsorganet ansvarar för att beslutet ges in till Bolagsverket.

I *andra stycket* ges tillsynsorganet uppgiften att inför varje föreningsstämma där årsredovisningen skall behandlas upprätta ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Detta yttrande skall hållas tillgängligt för medlemmarna på samma sätt som övriga redovisningshandlingar. Lagen innehåller inte några närmare an-

visningar om vad yttrandet skall innehålla. Avsikten är inte att tillsynsorganet skall tillstyrka eller avstyrka fastställande av balansräkningen och resultaträkningen eller ledningsorganets förslag till vinstdisposition. Tillsynsorganet har inte heller någon skyldighet att yttra sig i frågan om huruvida ledningsorganet bör beviljas ansvarsfrihet eller inte. Det framstår dock som lämpligt att denna fråga berörs i yttrandet, liksom andra spörsmål som kan vara av betydelse för medlemmarna när det gäller att ta ställning i de frågor som skall behandlas på stämman.

22 §

Ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs. Tillsynsorganet skall alltid sammankallas om en ledamot i tillsynsorganet begär det.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.21.

I paragrafen regleras det ansvar som tillsynsorganets ordförande har för att tillsynsorganet håller sammanträden i tillräcklig utsträckning. En enskild ledamot av tillsynsorganet har alltid rätt att få till stånd ett sammanträde om han eller hon skulle anse att ett sådant är nödvändigt. Den verkställande direktören eller en ledamot av ledningsorganet har inte någon motsvarande rätt.

23 §

Om en ledamot i tillsynsorganet med stöd av artikel 37.3 i SCE-förordningen utses till ledamot i ledningsorganet, får tiden för det senare uppdraget inte överstiga två månader.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.18.

Bestämmelsen har sin grund i artikel 37.3 i SCE-förordningen. Enligt denna artikel får ingen samtidigt vara ledamot i europakooperativets lednings- och tillsynsorgan. I händelse av vakans i ledningsorganet får dock, enligt samma artikel, tillsynsorganet tillfälligt utse någon av sina ledamöter till ledamot i ledningsorganet. Genom denna paragraf har det uppställts en gräns för hur länge ett sådant uppdrag får gälla. Sålunda föreskrivs att upp-

draget som ledamot i ledningsorganet i en sådan situation får sträcka sig längst två månader. Tanken är att denna tid skall vara tillräcklig för att en ny ledamot, som inte ingår i tillsynsorganet, skall kunna utses.

Av 10 § framgår att det som föreskrivs i aktiebolagslagen om registrering i aktiebolagsregistret skall tillämpas också beträffande registrering i europakooperativsregistret. Enligt 8 kap. 43 § aktiebolagslagen skall bolaget (föreningen) vid nyregistrering anmäla vem som har utsetts till styrelseledamot för registrering. Detta gäller givetvis också senare inträffade förändringar i styrelsens sammansättning. Det innebär att också ett tillfälligt förordnande av en ledamot i ledningsorganet enligt förevarande paragraf skall anmälas för registrering till Bolagsverket.

24 §

Varje ledamot i tillsynsorganet har rätt att från ledningsorganet få all den information som krävs för att tillsynsorganet skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 39.1 i SCE-förordningen.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.22.

Av paragrafen framgår att varje enskild ledamot av tillsynsorganet har rätt att vända sig till ledningsorganet för att få ut den information som krävs för att tillsynsorganets kontrolluppgifter skall kunna fullgöras. Bestämmelsen har sin grund i artikel 40.3 i SCE-förordningen. Det krävs inte att ledamoten i tillsynsorganet preciserar sin begäran till en viss handling eller ett visst beslut. Det är tillräckligt att ledamoten frågar efter all relevant information som rör en någorlunda avgränsad fråga. Ledningsorganet ansvarar därvid för att den information som lämnas ut blir så fullständig som möjligt.

Av 29 och 30 §§ framgår att förevarande paragraf är tillämplig också i förhållande till den verkställande direktören.

25 §

Revisorn skall underrätta tillsynsorganet om erinringar som revisorn framställer till ledningsorganet och den verkställande

direktören enligt 8 kap. 14 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.21.

Enligt 8 kap. 14 § föreningslagen är revisorn i en ekonomisk förening skyldig att i samband med revisionen framställa de erinringar och påpekanden som följer av god revisionssed till styrelsen och den verkställande direktören. Att bestämmelsen är tillämplig i förhållande till europakooperativets ledningsorgan och dess verkställande direktör följer av 30 § samt artikel 8 i SCE-förordningen. En revisor i ett europakooperativ skall således i samband med revisionen i europakooperativet agera på samma sätt i förhållande till ledningsorganet och den verkställande direktören som en revisor i en svensk ekonomisk förening skall göra i förhållande till styrelsen och den verkställande direktören. Genom paragrafen ges revisorn i ett europakooperativ därutöver en skyldighet att underrätta tillsynsorganet om sådana erinringar som revisorn framställer enligt 8 kap. 14 § föreningslagen.

Monistiskt organiserade europakooperativ

26 §

I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 42–44 i SCE-förordningen (monistiskt organiserade europakooperativ) skall, om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, bestämmelserna i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.20.

Genom paragrafen likställs det förvaltningsorgan som enligt SCE-förordningen skall finnas i monistiskt organiserade europakooperativ med styrelsen i en svensk ekonomisk förening. Bestämmelserna i föreningslagen och andra författningar om

styrelsen eller dess ledamöter skall sålunda tillämpas också på förvaltningsorganet eller dess ledamöter. Detta överensstämmer med vad som i 20 § sägs om ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ. Liksom i den paragrafen görs här undantag för de fall där det framgår av författningen i fråga att europakooperativ skall vara undantagna från tillämpningsområdet för den författningen. För ytterligare kommentarer hänvisas till kommentaren till 20 §.

Antalet ledamöter i europakooperativets organ

27 §

Ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst tre ledamöter och tillsynsorganet minst fem ledamöter.

Förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst tre ledamöter.

När det gäller europakooperativ som ger ut elektroniska pengar tillämpas 2 kap. 9 § femte stycket lagen (2002:149) om elektroniska pengar i stället för första och andra styckena.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.19.

Paragrafen har sin grund i artiklarna 37.4, 39.4 och 42.2 i SCE-förordningen. Enligt dessa artiklar får medlemsstaterna införa bestämmelser om antalet ledamöter i europakooperativets olika organ. Genom denna paragraf har vissa minimiantal fastställts. Några maximigränser för hur många ledamöter som får utses har däremot inte uppställts. Antalet ledamöter skall, med beaktande av bestämmelserna i denna paragraf, fastställas i europakooperativets stadgar.

SCE-förordningen innehåller inte några bestämmelser om suppleanter i de olika föreningsorganen. Föreningslagens bestämmelser om suppleanter har emellertid gjorts tillämpliga på föreningsorganen genom reglerna i 20 § andra och tredje styckena samt 26 §.

Av *tredje stycket* framgår att det i lagen om utgivning av elektroniska pengar finns en särreglering för europakooperativ som ger ut elektroniska pengar.

Den verkställande direktören

28 §

Ett europakooperativ skall ha en verkställande direktör, om antalet anställda i europakooperativet under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren i medeltal har överstigit 200. Ett europakooperativ som har bildats genom fusion eller ombildning skall under de första två räkenskapsåren från det att europakooperativet har bildats ha en verkställande direktör, om antalet anställda i någon av de juridiska personer som har deltagit i bildandet under vart och ett av de två räkenskapsår som föregick bildandet i medeltal översteg 200. I ett europakooperativs stadgar kan det föreskrivas att det även i andra fall skall utses en verkställande direktör. I ett europakooperativ som står under tillsyn av Finansinspektionen skall det alltid finnas en verkställande direktör.

I ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall den verkställande direktören utses av ledningsorganet. Den verkställande direktören får i ett sådant fall inte vara ledamot i tillsynsorganet.

I ett monistiskt organiserat europakooperativ skall den verkställande direktören utses av förvaltningsorganet.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.16.

Av *första stycket* framgår att det i ett europakooperativ med säte i Sverige i vissa fall skall finnas en verkställande direktör. Det ankommer i sådana fall på förvaltningsorganet eller, i dualistiskt organiserade kooperativ, ledningsorganet att utse en sådan (*andra och tredje styckena*). Paragrafen har sin grund i artiklarna 37.1 och 42.1 i SCE-förordningen. Där föreskrivs att medlemsstaterna får föreskriva att en verkställande direktör skall ansvara för den löpande förvaltningen ”på samma villkor som gäller för kooperativ med säte på denna medlemsstats territorium”. I konsekvens härmed har villkoren för att det skall finans en verk-

ställande direktör utformats på samma sätt som i den svenska föreningslagen (se 6 kap. 3 § första stycket). Sålunda skall det alltid finnas en verkställande direktör om antalet anställda i europakooperativet under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren i medeltal har överstigit 200. I likhet med vad som gäller för svenska ekonomiska föreningar står det föreningen fritt att i stadgarna föreskriva att det även i andra fall skall utses en verkställande direktör.

Såsom bestämmelserna i föreningslagen är utformade är en ekonomisk förening inte enligt lag skyldig att ha en verkställande direktör under de två första räkenskapsåren, oavsett hur stor föreningen är. Det har ansetts att en sådan ordning är mindre lämplig när det gäller europakooperativ som ju ofta kommer att bildas av redan befintliga juridiska personer. Därför har en specialbestämmelse tagits in i första stycket andra meningen. Den innebär att även ett nybildat europakooperativ, under förutsättning att det har bildats genom fusion eller ombildning, är skyldigt att ha en verkställande direktör om någon av de juridiska personer som deltagit i bildandet av kooperativet skulle ha varit skyldig att ha en verkställande direktör enligt huvudregeln. Ett nybildat europakooperativ är således skyldigt att ha en verkställande direktör om antalet anställda i någon av dessa juridiska personer under vart och ett av de två räkenskapsår som föregick bildandet i medeltal översteg 200. Slutligen framgår av första stycket sista meningen att i europakooperativ som står under tillsyn av Finansinspektionen skall det alltid finnas en verkställande direktör. Motsvarande krav ställs på vanliga nationella finansiella föreningar.

Eftersom tillsynsorganet skall kontrollera såväl ledningsorganet som den verkställande direktören (se artikel 39 i SCE-förordningen och 29 §), föreskrivs också att den verkställande direktören inte får vara ledamot i tillsynsorganet.

Av artikel 8 i SCE-förordningen följer att föreningslagens bestämmelser om den verkställande direktören är tillämpliga på en verkställande direktör i ett europakooperativ. Den verkställande direktören skall sålunda svara för den löpande förvalt-

ningen och för bokföringen på det sätt som anges i 6 kap. 6 § föreningslagen. Frågan om vad som skall anses rymmas inom den löpande förvaltningen får bedömas på samma sätt som när det gäller svenska ekonomiska föreningar. En verkställande direktör i ett europakooperativ med säte i Sverige omfattas vidare av föreningslagens bestämmelser om bl.a. bosättningskrav, obehörighetsgrunder, jäv och behörighet att företräda föreningen (se 6 kap. 4, 10 och 12 §§ föreningslagen).

I föreningslagen finns ett antal bestämmelser som reglerar förhållandet mellan styrelsen och den verkställande direktören. I dualistiskt organiserade europakooperativ är sådana bestämmelser generellt tillämpliga på den verkställande direktören i relation till ledningsorganet. I vad mån dessa bestämmelser också är tillämpliga i förhållande till tillsynsorganet regleras genom bestämmelser i 20 § tredje stycket denna lag. Frågan om tillsyn över den verkställande direktören regleras i 29 och 30 §§.

29 §

I ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall såväl tillsynsorganet som ledningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 40 i SCE-förordningen och i 24 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid tillsynsorganets och ledningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

Förslaget har delvis behandlats i avsnitt 4.16.

Av SCE-förordningen framgår att tillsynsorganet skall kontrollera ledningsorganets förvaltning (artikel 39.1). I denna paragraf behandlas tillsynen över den verkställande direktören. En sådan tillsyn skall utövas av såväl tillsynsorganet som ledningsorganet. Bestämmelsen om ledningsorganets tillsyn innebär ett förtydligande av vad som följer av 20 § andra stycket i denna lag jämfört med 6 kap. föreningslagen. Tillsynsorganets kontroll över den verkställande direktören regleras däremot inte på något annat ställe än i förevarande paragraf. Det är alltså fråga om

ytterligare en uppgift utöver de som anges i SCE-förordningen och 21 § i denna lag. Således skall bestämmelserna i artikel 40 i SCE-förordningen om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet – t.ex. skyldigheten att regelbundet lämna information till tillsynsorganet – tillämpas även på den kontroll som tillsynsorganet enligt förevarande paragraf skall utöva över den verkställande direktören. Även regeln i 24 § denna lag skall tillämpas på tillsynsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

30 §

I ett monistiskt organiserat europakooperativ skall förvaltningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 40 i SCE-förordningen och i 24 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid förvaltningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

Förslaget har delvis behandlats i avsnitt 4.16.

Paragrafen innebär att förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europakooperativ skall utöva kontroll över den verkställande direktören på samma sätt som ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ. För ytterligare kommentarer hänvisas till kommentaren till 24 och 29 §§.

Europakooperativets årsredovisning m.m.

Upprättande av årsredovisning

31 §

Ett europakooperativ skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning, i enlighet med de bestämmelser i årsredovisningslagen (1995:1554) som är tillämpliga på ekonomiska föreningar.

När det gäller europakooperativ som ger ut elektroniska pengar eller driver finansieringsrörelse tillämpas 2 kap. 9 § sjätte stycket

lagen (2002:149) om elektroniska pengar respektive 12 kap. 28 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i stället för första stycket.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.32.

Paragrafen har sin grund i artikel 68.1 i SCE-förordningen. Där föreskrivs att när det gäller upprättandet av årsredovisning och eventuell sammanställd redovisning skall ett europakooperativ följa bestämmelserna i den medlemsstat där det har sitt säte i enlighet med EG:s fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiv. I *första stycket* har klarlagts att det är årsredovisningslagens (1995:1554) bestämmelser för ekonomiska föreningar som skall tillämpas på europakooperativ med säte i Sverige. Dessa bestämmelser uppfyller i sak de krav som uppställs i nämnda direktiv men har utformats med hänsyn till föreningsformens särart (se t.ex. 5 kap. 15 §, 6 kap. 3 § och 8 kap. 3 §). SCE-förordningen tillåter uttryckligen sådana särbestämmelser.

Av *andra stycket* framgår att det i lagen om utgivning av elektroniska pengar och lagen om bank- och finansieringsrörelse finns särreglering för europakooperativ som ger ut elektroniska pengar respektive driver finansieringsrörelse.

Särskilt bokslut

32 §

Om ett europakooperativ flyttar sitt säte skall lednings- eller förvaltningsorganet upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då flyttningen av säte har fått verkan enligt artikel 7.10 i SCE-förordningen.

Om en ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion enligt artikel 19 i SCE-förordningen, och europakooperativet får säte i en annan medlemsstat än Sverige, skall styrelsen för den ekonomiska föreningen upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då

europakooperativet registreras enligt artikel 11.1 i SCE-förordningen.

För det särskilda bokslutet enligt första och andra styckena gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.32.

Paragrafen reglerar frågan om ett särskilt bokslut dels när ett europakooperativ med säte i Sverige flyttar sitt säte, dels när en svensk ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

I *första stycket* åläggs ledningsorganet respektive förvaltningsorganet i ett europakooperativ som flyttar sitt säte att upprätta ett särskilt bokslut inför flyttningen. Bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte har upprättats. Det innebär att bokslutet skall omfatta perioden från det innevarande räkenskapsårets början till den dag då europakooperativets flyttning av säte har blivit gällande. Denna tidpunkt infaller då europakooperativet antecknas i registret där kooperativet skall ha sitt nya säte (se artikel 7.10 i SCE-förordningen).

I *andra stycket* finns en motsvarande bestämmelse för situationen då en svensk ekonomisk förening deltar i en fusion för att bilda ett europakooperativ. En förutsättning för att bestämmelsen skall bli tillämplig är att fusionen innebär att det nybildade europakooperativet kommer att ha sitt säte utanför Sverige. Det är föreningens styrelse som skall upprätta bokslutet. Redovisningsperioden löper i detta fall från räkenskapsårets början fram till den dag då fusionen träder i kraft, dvs. när det nya europakooperativet registreras.

Bokslutet i de fall som avses i första och andra styckena skall enligt *tredje stycket* upprättas enligt reglerna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Det innebär bl.a. att bokslutet skall innehålla en resultaträkning och en balansräkning. Det uppställs inte några krav på att bokslutet skall revisorsgranskas eller föreläggas föreningsstämman. Däremot

skall det inom en månad från flyttnings- respektive fusionsdagen ges in till Bolagsverket. Eftersom europakooperativet när bokslutet ges in i princip faller under utländsk jurisdiktion har det inte ansetts vara möjligt att göra de sanktionsbestämmelser som gäller enligt årsredovisningslagen (1995:1554) vid försenad eller utebliven årsredovisning tillämpliga.

Valutan för ett europakooperativs kapital

33 §
Ett europakooperativ skall uttrycka sitt kapital i antingen svenska kronor eller euro. Kapitalet skall dock alltid vara uttryckt i samma valuta som europakooperativets redovisningsvaluta.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.33.

Paragrafen innehåller bestämmelser om i vilken valuta europakooperativ med säte i Sverige skall uttrycka sitt kapital. Kooperativen ges här en valmöjlighet mellan euro och svenska kronor. Kapitalet måste dock alltid vara uttryckt i samma valuta som europakooperativets redovisningsvaluta. Att europakooperativet även i det senare avseendet har en valmöjlighet mellan euro och svenska kronor följer direkt av SCE-förordningen. Regleringen överensstämmer i sak med vad som gäller för svenska ekonomiska föreningar (se 4 kap. 6 § bokföringslagen).

Övriga bestämmelser

Behörighet att företräda ett europakooperativ

34 §
Ett europakooperativ får i stadgarna föreskriva att lednings- eller förvaltningsorganet kan bemyndiga en person ensam eller flera personer i förening att företräda europakooperativet.

När det gäller europakooperativ som driver finansieringsrörelse tillämpas 12 kap. 29 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i stället för första stycket.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.24.

SCE-förordningens utgångspunkt är att ett europakooperativ företräds kollektivt av dess organ. I artikel 47.4 får medlemsstaterna dock föreskriva att det i stadgarna kan medges att befogenhet att företräda europakooperativet får ges en person ensam eller flera personer i förening. Med ”befogenhet” torde här avses möjligheten att binda europakooperativet gentemot tredje man, dvs. vad som i svensk rätt ofta benämns ”behörighet”. Genom förevarande paragraf har Sverige utnyttjat denna möjlighet. Paragrafen överensstämmer med motsvarande reglering i 6 kap. 11 § föreningslagen.

Om europakooperativet har utsett en verkställande direktör har denne rätt att företräda kooperativet inom ramen för de uppgifter som ankommer på honom. Detta följer av artiklarna 8, 37.1 och 42.1 i SCE-förordningen i förening med 28 § denna lag och 6 kap. 12 § föreningslagen (jfr kommentaren till 28 §) och förutsätter således inte någon särskild föreskrift i stadgarna.

Av *tredje stycket* framgår att det i lagen om bank- och finansieringsrörelse finns en särreglering för europakooperativ som driver finansieringsrörelse.

Lednings- eller förvaltningsorganets rätt att i visst fall ändra stadgarna

35 §

Om stadgarna för ett europakooperativ strider mot de ordningar för arbetstagarinflytande som har fastställts i enlighet med rådets direktiv 2003/72/EG om komplettering av stadgan för europeiska kooperativa föreningar med avseende på arbetstagarinflytande, skall lednings- eller förvaltningsorganet ha rätt att, utan beslut om detta av föreningsstämman, ändra stadgarna.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.9.

Beslut om att ändra stadgarna i ett europakooperativ fattas normalt, liksom i en svensk ekonomisk förening, av föreningsstämman (se 7 kap. 14 § föreningslagen, jfr med artiklarna 8 och 52 i SCE-förordningen). Förevarande paragraf innehåller ett undantag från denna huvudregel. Sålunda får lednings- eller förvaltningsorganet på egen hand besluta om sådan ändring av stadgarna som är nödvändig för att stadgarna skall stämma överens med de ordningar för arbetstagarinflytande som har fastställts i enlighet med direktivet om arbetstagarinflytandet i europakooperativ.

Paragrafen ger lednings- eller förvaltningsorganet *en rätt* att ändra stadgarna. Inget hindrar således i och för sig att beslutet i stället fattas av föreningsstämman. Om lednings- eller förvaltningsorganet väljer att inte utnyttja sin beslutanderätt är organet emellertid skyldigt att se till att frågan så snabbt som möjligt föreläggs föreningsstämman för beslut. Av artikel 11.4 i SCE-förordningen framgår att ett europakooperativs stadgar aldrig får strida mot de fastställda ordningarna för arbetstagarinflytande.

Sammankallande av föreningsstämma genom länsstyrelsens försorg

36 §

Om en föreningsstämma som skall hållas enligt SCE-förordningen, lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, stadgarna eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte på anmälan av en ledamot i förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet eller den verkställande direktören, en revisor eller en föreningsmedlem genast på europakooperativets bekostnad sammankalla stämman.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.29.

Paragrafen har sin grund i artiklarna 54 och 78.2 i SCE-förordningen. I artikel 54 regleras sammankallande av föreningsstämman. Enligt artikel 54.2 kan stämman sammankallas när som

helst av ledningsorganet, förvaltningsorganet, tillsynsorganet eller av annat organ eller behörig myndighet i enlighet med den nationella lagen i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte. Genom förevarande paragraf klargörs att länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte skall utgöra behörig myndighet (jfr artikel 68.2) i detta avseende. En motsvarande bestämmelse finns, såvitt gäller svenska ekonomiska föreningar, i 7 kap. 7 § föreningslagen.

Sanktioner mot europakooperativ med säte och huvudkontor i olika stater

37 §

Om ett europakooperativ inte uppfyller skyldigheten i artikel 6 i SCE-förordningen att ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma stat, skall Bolagsverket genom ett särskilt beslut fastställa att europakooperativet inte uppfyller den skyldigheten. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga europakooperativet att inom viss tid göra rättelse. Därvid skall 11 kap. 6 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas. Föreläggandet skall innehålla en erinran om att europakooperativet kommer att förpliktas att gå i likvidation om europakooperativet inte gör rättelse.

Om europakooperativet inte följer föreläggandet, skall Bolagsverket besluta att bolaget skall gå i likvidation. Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning hos verket.

Ett beslut om likvidation enligt andra stycket får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.27.

Paragrafen har sin grund i artikel 73.2. Enligt denna skall den stat där ett europakooperativ har sitt säte vidta ”lämpliga åtgärder” om kooperativet inte uppfyller skyldigheten i artikel 6 att ha sitt säte och huvudkontor i samma stat. I enlighet härmed har i denna paragrafs *första stycke* föreskrivits att Bolagsverket i dessa fall skall vidta vissa åtgärder. Till att börja med skall verket

meddela ett beslut i vilket verket fastställer att det föreligger en överträdelse i aktuellt avseende. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket vidare förelägga europakooperativet att inom viss tid göra rättelse. Europakooperativet har därvid två alternativ, antingen att flytta huvudkontoret till Sverige eller att i enlighet med det förfarande som anges i artikel 7 flytta sitt säte till det land där huvudkontoret är beläget. Tidsfristen bör bestämmas med beaktande av den tid som ett sådant förfarande kan förväntas ta. Handläggningen av ärendet skall följa bestämmelserna i 11 kap. 6 § föreningslagen.

Av artikel 73.3 följer vidare att medlemsstaten är skyldig att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ett europakooperativ som inte vidtar rättelse i tid försätts i likvidation. Bestämmelser om detta har tagits in i *andra stycket*. Det följer av artikel 72 i SCE-förordningen att föreningslagens bestämmelser om genomförandet av likvidationen (se 11 kap. 7–17 §§) är tillämpliga vid likvidation av ett europakooperativ.

I SCE-förordningen anges inte närmare vad som avses med begreppet ”huvudkontor”. Det har inte heller ansetts möjligt att ta in några bestämmelser om detta i den svenska lagen. Kopplingen till EG-förordningen kräver också återhållsamhet när det gäller uttalanden i förarbetena. Det är fråga om ett gemenskapsrättsligt begrepp (se även artikel 48 i EG-fördraget) och följaktligen finns det inte något utrymme för att ge begreppet en specifik svensk innebörd. Ytterst kan tolkningsfrågor av detta slag komma att avgöras av EG-domstolen.

Bolagsverket skall inte meddela beslut om likvidation om kooperativet vidtar rättelse medan handläggningen pågår vid verket. Bevisning om att grunden för likvidation har upphört måste dock läggas fram innan verket skiljer sig från ärendet. Det är således inte tillräckligt att bevis om att rättelse har skett presenteras i högre instans. Bestämmelsen motsvarar vad som gäller enligt 11 kap. 4 § andra stycket föreningslagen.

Det framgår av 40 § att det är möjligt att överklaga såväl Bolagsverkets fastställelsebeslut enligt första stycket som verkets likvidationsbeslut enligt andra stycket. Av bestämmelserna i

första stycket följer att ett likvidationsbeslut enligt denna paragraf inte får meddelas förrän det beslut genom vilket överträdelsen har fastställts har vunnit laga kraft. Givetvis skall också den i likvidationsföreläggandet angivna tiden ha löpt ut. I *tredje stycket* föreskrivs vidare att ett likvidationsbeslut av ifrågavarande slag inte får verkställas förrän det har vunnit laga kraft. Detta skiljer sig från vad som normalt gäller för Bolagsverkets beslut om likvidation (jfr 11 kap. 4 § fjärde stycket föreningslagen).

SCE-förordningen ålägger även den stat där ett europakooperativ i strid med artikel 6 har sitt huvudkontor en viss skyldighet att agera. Sålunda skall enligt artikel 73.5 myndigheterna i denna medlemsstat omgående underrätta den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte. Närmare föreskrifter om sådan underrättelse kommer att tas in i en särskild förordning.

Straff och vite

38 §

Bestämmelserna om straff i 16 kap. 1 § första stycket och andra stycket 1 lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar skall tillämpas på europakooperativ.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.35.

Bestämmelsen pekar ut de straffrättsliga regler som skall tillämpas på ett europakooperativ med säte i Sverige. Det gäller bestämmelserna i 16 kap. 1 § föreningslagen om överträdelser av reglerna om styrelsearbetet (jfr 6 kap. 8 och 9 §§) och skyldighet att föra medlemsförteckning m.m. (3 kap. 6 §). Paragrafen avser endast att fånga upp sådana straffbestämmelser som enligt sin lydelse gäller i fråga om *ekonomiska föreningar*. Sådana bestämmelser kan nämligen inte utan ett särskilt straffstadgande tillämpas på europakooperativ (se vidare avsnitt 4.35). Paragrafen innebär inte någon begränsning när det gäller möjligheten att tillämpa generellt utformade straffbestämmelser i t.ex. brottsbalken på förfaranden inom ett europakooperativ. Även bestämmelsen i 14 kap. 3 § föreningslagen, som straffsanktioneras i

16 kap. 1 § första stycket 2 samma lag, om att endast en ekonomisk förening får använda uttrycket ”ekonomisk förening” i sin firma är av sådan karaktär (jfr kommentaren till 3 §). Den bestämmelsen omfattas följaktligen inte av hänvisningen i förevarande paragraf. Paragrafen utesluter inte heller att generellt utformade bestämmelser om förverkande på grund av brott tillämpas också i fråga om europakooperativ.

39 §

Bestämmelserna om vite i 30 kap. 2 § aktiebolagslagen (2005:551) skall tillämpas på europakooperativ. Vad som sägs där om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på europakooperativets lednings- eller förvaltningsorgan eller ledamöterna i dessa organ.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.35.

Genom regeln görs aktiebolagslagens bestämmelser om vite tillämpliga också i fråga om europakooperativ. I dessa bestämmelser förekommer begreppen styrelse och styrelseledamot. I förevarande paragraf har det klarlagts att, vid tillämpning på europakooperativ, skall härmed likställas ledningsorganet och dess ledamöter respektive förvaltningsorganet och dess ledamöter. I 20 och 26 §§ finns mer generellt utformade bestämmelser av samma innebörd. Eftersom vitesbestämmelserna inte omfattas av SCE-förordningens generella hänvisning till nationell rätt – som 20 och 26 §§ anknyter till – har det dock ansetts befogat att i denna paragraf ta in en särskild bestämmelse om saken (jfr 31 § lagen om europabolag).

Överklagande

40 §

Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 15 §, verkets beslut om att vägra

utfärda intyg enligt 19 § samt verkets beslut enligt 39 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut i ett ärende enligt 6 eller 13 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 37 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 37 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då europakooperativet fick del av beslutet. Ett beslut enligt 37 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt tredje stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande av bl.a. Bolagsverkets beslut. Bestämmelserna, som har utformats med 32 § lagen om europabolag som förebild, innebär att Bolagsverkets beslut i registreringsärenden och i ärenden om flyttning av ett europakooperativs säte får överklagas till länsrätten (se *första stycket*). Detsamma gäller beslut om att vägra utfärda ett intyg enligt 19 § liksom beslut om vite enligt 39 §. Överklagandetiden är två månader från dagen för beslutet. Också Skatteverkets respektive Finansinspektionens beslut i fusions- och flyttningsärenden överklagas till länsrätten (se *andra stycket*). Överklagandetiden är tre veckor från den dag då föreningen eller, i fråga om flyttning av säte, europakooperativet fick del av beslutet. Den sistnämnda fristen för överklagande följer av 23 § andra stycket förvaltningslagen (1986:223). Länsrättens beslut kan i sin tur överklagas till kammarrätten. I samtliga nu nämnda fall krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

Beslut i ärenden enligt 37 § får överklagas till tingsrätten i den ort där bolaget har sitt säte (se *tredje stycket*). Överklagandetiden är tre veckor. Den räknas dock från olika tidpunkter beroende på om det rör sig om ett beslut enligt 37 § första stycket (fastställande av att europakooperativet inte uppfyller sin skyldighet enligt artikel 6 i SCE-förordningen) eller andra stycket (beslut

om likvidation). I det förra fallet räknas tiden från den dag då europakooperativet fick del av beslutet medan den i det senare fallet räknas från beslutsdagen.

I *fjärde stycket* har klargjorts att lagen (1996:242) om domstolsärenden är tillämplig vid överklagande av verkets beslut enligt 37 §. Det innebär bl.a. att tingsrättens beslut i ett sådant ärende får överklagas till hovrätten inom tre veckor från beslutet. Av 1 § lagen om domstolsärenden följer att den lagen skall tillämpas även vid rättens prövning av ett från Bolagsverket överlämnat ärende om flyttning av ett europakooperativs säte.

Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 18 augusti 2006, vilket är samma dag som SCE-förordningen träder i kraft. Direktivet om arbetstagarinflytande i europakooperativ skall vara införlivat i svensk rätt samma datum. Det kommer inte att vara möjligt att bilda ett europakooperativ i Sverige före tidpunkten för lagens och SCE-förordningens ikraftträdande.

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar

1 §

Med understödsförening förstås enligt denna lag sådan förening för inbördes bistånd som har till ändamål att, utan affärsmässigt drivande av försäkringsrörelse, meddela annan personförsäkring än arbetslöshetsförsäkring och som är på sådant sätt sluten att den huvudsakligen är avsedd för anställda i visst eller vissa företag, personer tillhörande viss yrkesgrupp eller medlemmar i sammanslutning med sådan intressegemenskap att en samverkan även för personförsäkring är naturlig.

Också förening som ej är sluten på sätt som anges i första stycket anses som understödsförening, om den är registrerad såsom understödsförening enligt äldre lag.

Avser verksamheten huvudsakligen pensionsförsäkring på grund av anställning, anses föreningen som understödsförening, även om medlemsavgifterna erlägges av arbetsgivaren.

Av rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (SCE-förordningen) följer att bestämmelserna i denna lag om understödsföreningar skall tillämpas på europakooperativ som har beviljats tillstånd att driva försäkringsrörelse när det gäller frågor som inte regleras i SCE-förordningen. Särskilda bestämmelser om europakooperativ finns i 83–115 §§ denna lag.

I ett nytt *fjärde stycke* erinras om att bestämmelserna i denna lag om understödsföreningar skall tillämpas på europakooperativ som har fått tillstånd att driva försäkringsrörelse när det gäller frågor som inte regleras i SCE-förordningen. Detta följer av artikel 10.2 i SCE-förordningen. Vidare erinras om att det i lagen finns särskilda bestämmelser om europakooperativ.

27 §

Bestämmelserna i 21–23 §§, 25–30 §§ och 32–37 §§ lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar gäller i tillämpliga delar i fråga om understödsförening med följande avvikelser, nämligen

1. att minst hälften av styrelsens ledamöter skall väljas på föreningsstämma eller av organisation som kan anses företräda medlemmarna,

2. att styrelseledamot får utses för tid till och med den ordinarie föreningsstämma som skall äga rum under fjärde räkenskapsåret efter det han utsetts, om Finansinspektionen medgett det,

3. att anställd hos föreningen ej får vara styrelseordförande.

Vid tillämpningen av 37 § skall iakttagas att hänvisningen till 9 § skall avse 14 § denna lag.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.23.

I paragrafen har förts in ett nytt *fjärde stycke*. För en kommentar av bestämmelsen hänvisas till författningskommentaren till 6 kap. 4 § föreningslagen.

Särskilda bestämmelser för europakooperativ som driver försäkringsrörelse

Paragraferna 83–115 §§ i denna lag är nya och utgör i stora drag en motsvarighet till lagen (2006:000) om europakooperativ. Nedan kommenteras därför bara skillnaderna i förhållande till motsvarande bestämmelser i den lagen. Bakgrunden till valet av en sådan lagstiftningsteknik behandlas i avsnitt 4.2.

Inledande bestämmelser

83 §

I 84–115 §§ finns bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (SCE-förordningen). En europeisk förening benämns i nämnda paragrafer ett europakooperativ.

Vad som sägs om europakooperativ som driver försäkringsrörelse gäller, om annat inte anges, endast sådana europakooperativ med säte i Sverige.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 1 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om att stora delar av den svenska lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar kommer att vara tillämplig på europakooperativ med säte i Sverige innebär för europakooperativ som driver försäkringsrörelse och som har säte i Sverige att stora delar av lagen om understödsföreningar och lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar kommer att vara tillämplig på motsvarande sätt. Hänvisningen till 5 § lagen om europakooperativ motsvaras av 88 § förevarande lag.

84 §
Regler om arbetstagarinflytande i europakooperativ finns i lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 2 § lagen om europakooperativ.

Firma

85 §
Ett europakooperativs firma skall innehålla beteckningen SCE. Firman skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i det register som avses i 92 §.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 3 § lagen om europakooperativ. Bestämmelser om understödsförenings firma finns i 12 § förevarande lag.

Bildandet av ett europakooperativ

86 §
Om inte annat följer av SCE-förordningen, skall bestämmelserna om fusion av publika försäkringsaktiebolag i 15 a kap. försäkringsrörelselagen (1982:713) tillämpas på en understödsförening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.10.

Av artikel 20 i SCE-förordningen framgår att de nationellt tillämpliga bestämmelserna om intern fusion av publika aktiebolag skall gälla också för kooperativ, om frågan inte regleras av förordningen och det saknas särskilda nationella bestämmelser om fusion för det aktuella kooperativet. I paragrafen klargörs att det är bestämmelserna om fusion av publika försäkringsaktiebolag i försäkringsrörelselagen – och inte motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen – som skall komplettera förord-

ningen när en understödsförening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

87 §

En ekonomisk förening eller motsvarande utländsk förening som har sitt huvudkontor i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får delta i bildandet av ett europakooperativ, om föreningen

1. är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2. har sitt säte i den stat som avses i 1, samt

3. har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vid bildandet av ett europakooperativ på annat sätt än genom fusion eller ombildning skall vad som sägs i första stycket om en ekonomisk förening eller motsvarande utländsk föreningsform gälla även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 4 § lagen om europakooperativ.

88 §

Om en understödsförening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, skall vad som sägs om redovisningsvaluta i 15 a kap. 1 § tredje stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) inte tillämpas på understödsföreningen.

Första stycket gäller också när europakooperativet skall ha sitt säte i en annan stat.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 5 § lagen om europakooperativ.

89 §

En understödsförening som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion skall, om europakooperativet enligt fusions-

förslaget skall ha sitt säte i en annan medlemsstat än Sverige, inom två veckor från det att fusionsförslaget har offentliggjorts enligt artikel 24 i SCE-förordningen ansöka om prövning enligt artikel 21 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig att understödsföreningen deltar i fusionen, om Skatteverket har beslutat om revision hos föreningen och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Finansinspektionen får motsätta sig att understödsföreningen deltar i fusionen, om det är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 24 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att understödsföreningen inte får delta i fusionen utan att föreningen först har fått tillfälle att yttra sig.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 6 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om Bolagsverket avser för en understödsförening i stället Finansinspektionen.

I 6 § tredje stycket lagen om europakooperativ nämns uttryckligen att Finansinspektionen har möjlighet att motsätta sig deltagandet i en fusion, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion. Detta framgår inte av tredje stycket i förevarande paragraf, eftersom en understödsförenings deltagande i bildandet av ett europakooperativ genom fusion knappast kan få sådana effekter.

90 §

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 89 § fjärde stycket har motsatt sig att understödsföreningen deltar i fusionen och beslutet

har vunnit laga kraft, skall inspektionen genast avslå en ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut enligt 89 § kan innebära antingen att myndigheterna motsätter sig att en understödsförening deltar i fusionen eller att de inte gör det. Av paragrafen framgår att Finansinspektionen i det förra fallet inte får lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen. Ansökan skall i stället genast avslås. Understödsföreningen bör informera Finansinspektionen om Skatteverkets och inspektionens beslut genom att ge in ett intyg från myndigheterna i samband med ansökan om tillstånd enligt 15 a kap. 13 § försäkringsrörelselagen (jfr kommentaren till 86 §). Den skyldigheten behöver emellertid inte regleras i lag.

Se även författningskommentaren till 7 § tredje stycket lagen om europakooperativ.

91 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 15 a kap. 13 § försäkringsrörelselagen (1982:713) och beslutet har vunnit laga kraft.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 8 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om 23 kap. 20–24 §§ aktiebolagslagen avser för understödsföreningar i stället 15 a kap. 13 § försäkringsrörelselagen (jfr kommentaren till 86 §). Även när det gäller understödsföreningar skall Bolagsverket utfärda intyget när Finansinspektionen har meddelat föreningen tillstånd att verkställa fusionsplanen. Det krävs att beslutet har vunnit laga kraft. Av 15 a kap. 13 § femte stycket försäkringsrörelselagen framgår att inspektionen är skyldig att underrätta Bolagsverket om sådana lagakraftvunna beslut.

Register över europakooperativ m.m.

92 §

Bolagsverket skall föra ett register över europakooperativ (europakooperativsregistret). I fråga om registrering i europakooperativsregistret tillämpas vad som föreskrivs i försäkringsrörelselagen (1982:713) och andra författningar om registrering i försäkringsregistret. Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ, skall även detta registreras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag, och

2. handläggningen av registreringsärenden.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 10 § lagen om europakooperativ. Där sägs bl.a. att SCE-förordningen föreskriver att registrering av europakooperativ skall ske i ett register som anges i nationell lagstiftning i enlighet med tillämplig lagstiftning för publika aktiebolag. För understödsföreningar gäller att dessa registreras i understödsföreningsregistret i enlighet med 3 § denna lag. Av resonemanget ovan följer dock att det är tillämplig lagstiftning för publika aktiebolag – inte för understödsföreningar enligt denna lag – som styr vilka uppgifter som skall skrivas in i registret. Av paragrafen framgår därför att i europakooperativsregistret skall de uppgifter skrivas in som enligt försäkringsrörelselagen – inte aktiebolagslagen – och andra författningar skall anmälas för registrering i försäkringsregistret.

93 §

Föreningens styrelse eller lednings- eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som avses i artiklarna 7.2, 35.3 och 76.3 i SCE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall genast kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i

sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 11 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om 15 kap. 2 § föreningslagen avser för understödsföreningar i stället 104 § lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar.

Flyttning av ett europakooperativs säte

94 §

Ett europakooperativ skall inom två veckor från det att lednings- eller förvaltningsorganet har offentliggjort ett förslag om flyttning av säte enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen ansöka om prövning enligt artikel 7.14 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig flyttningen av säte, om Skatteverket har beslutat om revision hos europakooperativet och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av en flyttning av europakooperativets säte.

Finansinspektionen får motsätta sig flyttningen av säte, om det är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan om flyttning av säte inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europakooperativet först har fått tillfälle att yttra sig.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 13 § lagen om europakooperativ. För en kommentar av skillnaderna mellan 13 § tredje stycket lagen om europakooperativ och tredje stycket i förevarande paragraf hänvisas till författningskommentaren till 89 § förevarande lag.

95 §

Om föreningsstämman med stöd av artikel 7 i SCE-förordningen har beslutat att europakooperativets säte skall flyttas till en annan stat, skall europakooperativet ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen.

Ansökan skall ges in inom en månad från föreningsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den föreningsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 7.3 i SCE-förordningen, och

4. en kopia av ett sådant beslut som avses i 94 § fjärde stycket.

Om europakooperativet inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall europakooperativet föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om europakooperativet inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 94 § fjärde stycket har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.6

Paragrafen innehåller bestämmelser om ett europakooperativs ansökan om tillstånd att flytta sitt säte. Ansökan skall enligt *första stycket* prövas av Finansinspektionen. Ansökan skall enligt *andra stycket* ges in till Finansinspektionen inom en månad från föreningsstämmans beslut om flyttning.

Av *tredje stycket* framgår vilka handlingar som skall ges in vid ansökan om tillstånd. Bestämmelsen motsvarar 15 § andra stycket lagen om europakooperativ. Till skillnad från vad som

gäller för flertalet andra europakooperativ, finns det för europakooperativ som driver försäkringsrörelse inte någon skyldighet att underrätta kooperativets kända borgenärer. Följaktligen behöver kooperativet inte heller intyga att så skett (jfr 15 § andra stycket 4 lagen om europakooperativ).

Det följer av allmänna principer att ansökan skall avvisas om den kommer in efter den tidpunkt som anges i andra stycket. I ett sådant fall måste föreningsstämman fatta ett nytt beslut för att frågan skall kunna tas upp till prövning. Av *fjärde stycket* framgår att en ansökan skall avvisas också när det saknas någon handling som enligt tredje stycket skall bifogas. Innan avvisning får ske, skall dock europakooperativet ha beretts tillfälle att avhjälpa bristen. Avvisning skall också ske om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning. Som exempel kan nämnas att föreningsstämmans beslut om flyttning är behäftat med något formellt fel eller att det inte fattats med tillräcklig majoritet.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut enligt 94 § kan innebära antingen att myndigheterna motsätter sig att europakooperativet flyttar sitt säte eller att de inte gör det. I det förra fallet får Finansinspektionen enligt *femte stycket* inte lämna tillstånd till flyttningen av sätet. Ansökan skall i stället genast avslås. Europakooperativet bör informera Finansinspektionen om Skatteverkets och inspektionens beslut genom att ge in en kopia av ett sådant lagakraftvunnet beslut som meddelats av dessa myndigheter enligt 94 § (*tredje stycket 4*).

Av *sjätte stycket* framgår att Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten, dvs. Bolagsverket, om gjorda ansökningar och lagakraftvunna beslut som har meddelats med anledning av sådana ansökningar.

96 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. europakooperativets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till europa-

kooperativets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. europakooperativets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med försäkringstagares eller andra fordringsägares intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 7.15 i SCE-förordningen.

I paragrafen anges under vilka förutsättningar tillstånd skall ges till flyttning av säte till en annan medlemsstat. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 4.6.

Avgörande för om flyttningen av ett europakooperativs säte skall medges är enligt första och andra punkterna att kooperativets ekonomiska förhållanden är sådana att flyttningen kan anses förenlig med försäkringstagares eller andra fordringsägares intressen. En liknande prövning görs vid nationella fusioner (se 15 a kap. 13 § fjärde stycket försäkringsrörelselagen, jfr 86 §). Genom den paragrafen har artikel 13 i det tredje bolagsrättsliga direktivet (fusionsdirektivet, 78/855/EEG) genomförts. Den artikeln anger bl.a. att vid fusion skall lagstiftningen i medlemsstaterna på ett betryggande sätt skydda rättigheterna för borgenärer i de fusionerande bolagen, varvid lagstiftningen i medlemsstaterna i detta syfte minst skall föreskriva att dessa borgenärer har rätt till betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden.

Vid flyttning av säte föreskrivs i SCE-förordningen att den behöriga myndigheten skall pröva att de intressen som borgenärer och övriga rättighetshavare har mot SCE-föreningen, inbegripet offentliga organs intressen, är skyddade på ett betryggande sätt i överensstämmelse med de krav som har fastställts av den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte före flyttningen.

Frågan om vad som skall utgöra betryggande säkerhet har överlämnats till rättstillämpningen. I de fall då det redan sedan tidigare finns en betryggande säkerhet, vars värde inte påverkas

av flyttningen av säte, krävs det inte att kooperativet ställer en ny säkerhet.

Innebörden av begreppet ”europakooperativets ekonomiska förhållanden” bör tolkas i ljuset av förordningsbestämmelsen. Här görs dock bedömningen att begreppet inte enbart är begränsat till det enskilda kooperativets ekonomiska ställning. Hänsyn skall tas även till de ekonomiska förhållanden europakooperativet kommer att verka under efter flyttningen.

Bestämmelsen är tillämplig på de fordringar som finns vid inspektionens prövning.

Tredje punkten har inte någon motsvarighet i fusionsbestämmelserna. Den innebär att tillstånd till flyttning inte skall lämnas om det föreligger ett sådant hinder som avses i artikel 7.15 i SCE-förordningen. Beträffande innebörden av den artikeln, se författningskommentaren till 19 § lagen om europakooperativ.

97 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen när beslut har meddelats enligt 96 § och beslutet har vunnit laga kraft.

Av paragrafen framgår att Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen även för europakooperativ som har tillstånd att driva försäkringsrörelse.

Beträffande paragrafens närmare innehåll hänvisas till författningskommentaren till 19 § lagen om europakooperativ. Hänvisningarna där kring frågan om Skatteverket eller Finansinspektionen har motsatt sig flyttningen avser för europakooperativ som driver försäkringsrörelse i stället 94 § och 95 § femte stycket denna lag. Hänvisningen till 40 § lagen om europakooperativ avser 115 § denna lag.

Europakooperativets organisation

98 §

I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 37–41 i SCE-förordningen (dualistiskt organiserade europakooperativ) gäller följande.

Om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, skall bestämmelserna i denna lag och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter.

Vad som sägs i följande bestämmelser i lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

21 § tredje och fjärde styckena om förtida avgång,

22 § första stycket om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,

22 § andra stycket om krav på medlemskap,

23 § första stycket om suppleanter,

25 § tredje stycket om protokoll,

26 § första stycket om beslutsunderlag och inträde av suppleant,

27 § om jäv,

36 § om talan mot föreningen,

37 § om registrering,

46 § första momentet tredje och fjärde styckena om revisorsjäv,

50 § tredje stycket om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,

51 § första stycket om revisionsberättelsen,

57 § andra momentet om upplysningsplikt mot föreningsstämman,

69 § första momentet första–tredje styckena om klander av föreningsstämmans beslut,

106 och 107 §§, 108 § första stycket samt 109 § om skadestånd, och

116 § om skiljeförfarande.

Vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

26 § om lämnande av kredit,

26 h § om tystnadsplikt,

45 § första stycket om tvångslikvidation, och

70 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna.

När 22 § lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar tillämpas på europakooperativ, skall vad som sägs i den paragrafens andra stycke inte gälla arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

Paragrafen gäller för europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 37–41 i SCE-förordningen, dvs. dualistiskt organiserade europakooperativ. För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 20 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om olika bestämmelser i föreningslagen avser enligt *tredje stycket* i stället motsvarande bestämmelser i lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar. Hänvisningen i den nämnda författningskommentaren till 21 § lagen om europakooperativ motsvaras av 99 § förevarande lag.

Någon motsvarighet till tillsynsorganet i dualistiskt organiserade kooperativ finns inte i svensk associationsrätt. Utöver vad som gäller för tillsynsorganet enligt SCE-förordningen och de bestämmelser i denna lag som enligt tredje stycket också skall tillämpas på tillsynsorganet, finns det behov av att särskilt reglera tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europakooperativ som driver försäkringsrörelse. Bestämmelsen i *fjärde stycket* anger att vissa av bestämmelserna i denna lag som gäller för styrelsen eller dess ledamöter också tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. Dessa bestämmelser kommenteras nedan var och en för sig. Hänvisningen till bestämmelsen i 45 § första stycket om tvångslikvidation motsvaras av 11 kap. 4 a § lagen om ekonomiska föreningar (jfr författningskommentaren till 20 § tredje stycket lagen om europakooperativ).

Enligt 26 § får en understödsförening inte lämna kredit till bl.a. styrelseledamot, styrelsesuppleant och vissa till dessa närstående personer. Av hänvisningen till den paragrafen följer att

förbudet mot krediter gäller också i förhållande till ledamöter i tillsynsorganet och till dem närstående personer i ett dualistiskt organiserat europakooperativ som driver försäkringsrörelse.

I 26 h § föreskrivs att bl.a. en styrelseledamot hos ett företag som vid fullgörande enligt vissa bestämmelser får kunskap om affärsförhållanden i ett företag inte obehörigen får röja vad han fått veta. Att bestämmelsen gäller även för ledamöter i tillsynsorganet följer av hänvisningen i denna paragraf.

Enligt 70 § får Finansinspektionen kalla till styrelsesammanträde i en understödsförening. Vid ett sådant styrelsesammanträde får företrädare för inspektionen närvara och delta i överläggningarna. Finansinspektionen får motsvarande rätt i fråga om tillsynsorganet. Dessa bestämmelser torde komma att tillgripas endast i allvarliga undantagsfall, t.ex. om inspektionen konstaterat sådana allvarliga missförhållanden i europakooperativets verksamhet att inspektionen anser det nödvändigt att framföra sina synpunkter direkt till kooperativets styrelse. I ett dualistiskt organiserat europakooperativ ansvarar ledningsorganet för kooperativets ledning och förvaltning, dvs. uppgifter som ankommer på styrelsen i en understödsförening. Tillsynsorganet kontrollerar emellertid ledningsorganets förvaltning samt väljer och entledigar ledamöterna i ledningsorganet (artiklarna 37.1 och 39.1 i SCE-förordningen). På motsvarande sätt som Finansinspektionen kan sammankalla styrelsen i en understödsförening eller – med stöd av bestämmelserna i denna paragraf – ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ – kan inspektionen också sammankalla tillsynsorganet om det anses nödvändigt.

99 §

Tillsynsorganet får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av beslut som ledningsorganet eller den verkställande direktören fattar. Tillsynsorganet skall ge in ett sådant beslut till Bolagsverket för registrering. Beslutet blir gällande från tidpunkten för registreringen.

Tillsynsorganet skall till varje föreningsstämma som skall pröva frågan om fastställelse av europakooperativets resultat- och balansräkningar avge ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets förvaltning. Beträffande tillhandahållande av detta yttrande skall 7 kap. 8 § fjärde stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 21 § lagen om europakooperativ.

I *andra stycket* hänvisas – i kontrast till systematiken i övrigt i lagen om understödsföreningar – till en bestämmelse i 1987 års föreningslag. Det beror på att motsvarande bestämmelse saknas i 1951 års föreningslag.

100 §

Ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs. Tillsynsorganet skall alltid sammankallas om en ledamot i tillsynsorganet begär det.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 22 § lagen om europakooperativ.

101 §

Om en ledamot i tillsynsorganet med stöd av artikel 37.3 i SCE-förordningen utses till ledamot i ledningsorganet, får tiden för det senare uppdraget inte överstiga två månader.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 23 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 10 § lagen om europakooperativ motsvaras av 92 § denna lag. Hänvisningen till 8 kap. 43 § aktiebolagslagen motsvaras av 8 kap. 17 § försäkringsrörelselagen.

102 §
Varje ledamot i tillsynsorganet har rätt att från ledningsorganet få all den information som krävs för att tillsynsorganet skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 39.1 i SCE-förordningen.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 24 § lagen om europakooperativ.

103 §
Revisorn skall underrätta tillsynsorganet om erinringar som revisorn framställer till ledningsorganet och den verkställande direktören enligt 50 § femte stycket lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 25 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om 8 kap. 14 § i 1987 års föreningslag motsvaras av 50 § femte stycket 1951 års föreningslag.

104 §
I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 42–44 i SCE-förordningen (monistiskt organiserade europakooperativ) skall, om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, bestämmelserna i denna lag och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 26 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 20 § lagen om europakooperativ motsvaras av 98 § denna lag.

105 §
Ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst tre ledamöter och tillsynsorganet minst fem ledamöter.

Förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst tre ledamöter.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 27 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om 20 § andra och tredje styckena samt 26 § lagen om europakooperativ motsvaras av 98 § andra och tredje styckena samt 104 § förevarande lag.

106 §

Ett europakooperativ skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag som är tillämpliga på ekonomiska föreningar.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 31 § lagen om europakooperativ. Europakooperativ som driver försäkringsrörelse tillämpar dock lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, vilken lag är tillämplig på understödsföreningar.

107 §

Om ett europakooperativ flyttar sitt säte skall lednings- eller förvaltningsorganet upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då flyttningen av säte har fått verkan enligt artikel 7.10 i SCE-förordningen.

Om en understödsförening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion enligt artikel 19 i SCE-förordningen, och europakooperativet får säte i en annan medlemsstat än Sverige, skall styrelsen för understödsföreningen upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då europakooperativet registreras enligt artikel 11.1 i SCE-förordningen.

För det särskilda bokslutet enligt första och andra styckena gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokförings-

lagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 32 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till årsredovisningslagen avser för europakooperativ som driver försäkringsrörelse lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

108 §
Ett europakooperativ skall uttrycka sitt kapital i antingen svenska kronor eller euro. Kapitalet skall dock alltid vara uttryckt i samma valuta som europakooperativets redovisningsvaluta.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 33 § lagen om europakooperativ.

Övriga bestämmelser

109 §
Ett europakooperativ får i stadgarna föreskriva att lednings- eller förvaltningsorganet kan bemyndiga en person ensam eller flera personer i förening att företräda europakooperativet.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 34 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 6 kap. 11 § i 1987 års föreningslag motsvaras av 30 § i 1951 års föreningslag.

110 §
Om stadgarna för ett europakooperativ strider mot de ordningar för arbetstagarinflytande som har fastställts i enlighet med rådets direktiv 2003/72/EG om komplettering av stadgan för europeiska kooperativa föreningar med avseende på arbetstagarinflytande, skall lednings- eller förvaltningsorganet ha rätt att, utan beslut om detta av föreningsstämman, ändra stadgarna.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 35 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 7 kap. 14 § föreningslagen motsvaras av 37 § förevarande lag.

111 §

Om en föreningsstämma som skall hållas enligt SCE-förordningen, denna lag, lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar, stadgarna eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte på anmälan av en ledamot i förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet eller en revisor eller en föreningsmedlem genast på europakooperativets bekostnad sammankalla stämman.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 36 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 7 kap. 7 § i 1987 års föreningslag motsvaras av 59 § i 1951 års föreningslag.

112 §

Om ett europakooperativ inte uppfyller skyldigheten i artikel 6 i SCE-förordningen om att ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma stat, skall Bolagsverket genom ett särskilt beslut fastställa att europakooperativet inte uppfyller den skyldigheten. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga europakooperativet att inom viss tid göra rättelse. Därvid skall 11 kap. 6 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar tillämpas. Föreläggandet skall innehålla en erinran om att europakooperativet kommer att förpliktas att gå i likvidation om europakooperativet inte gör rättelse.

Om europakooperativet inte följer föreläggandet, skall Bolagsverket besluta att bolaget skall gå i likvidation. Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning hos verket.

Ett beslut om likvidation enligt andra stycket får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 37 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 11 kap. 4 § andra stycket och 7–17 §§ föreningslagen motsvaras i förekommande fall av bestämmelser i förevarande lag jämte bestämmelser i 1951 års föreningslag. Hänvisningen till 40 § lagen om europakooperativ motsvaras av 115 § i förevarande lag.

I *första stycket* hänvisas till en bestämmelse i 1987 års föreningslag. Det beror på att motsvarande bestämmelse saknas i 1951 års föreningslag.

113 §

Bestämmelserna om straff i 77–80 §§ skall tillämpas på europakooperativ.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.35.

Bestämmelsen pekar ut de straffrättsliga regler som skall tillämpas på ett europakooperativ med säte i Sverige som driver försäkringsrörelse. Dessa hänvisar i förekommande fall till ett antal bestämmelser i denna lag och 1951 års föreningslag om överträdelser av bl.a. reglerna om styrelsearbetet och skyldigheten att föra medlemsförteckning. Paragrafen avser endast att fånga upp sådana straffbestämmelser som enligt sin lydelse gäller i fråga om *understödsföreningar*. Sådana bestämmelser kan nämligen inte utan ett särskilt straffstadgande tillämpas på europakooperativ (se vidare avsnitt 4.35). Paragrafen innebär inte någon begränsning när det gäller möjligheten att tillämpa generellt utformade straffbestämmelser i t.ex. brottsbalken på förfaranden inom ett europakooperativ. Paragrafen utesluter inte heller att generellt utformade bestämmelser om förverkande på grund av brott tillämpas också i fråga om europakooperativ.

114 §

Bestämmelserna om vite i 21 kap. 2 § första–tredje och femte styckena försäkringsrörelselagen (1982:713) skall tillämpas på europakooperativ. Vad som sägs där om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på europakooperativets lednings- eller förvaltningsorgan eller ledamöterna i dessa organ.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.35.

Genom regeln görs vissa av bestämmelserna om vite i försäkringsrörelselagen tillämpliga också på europakooperativ som driver försäkringsrörelse. Det omfattar vitesförelägganden som registreringsmyndigheten, dvs. Bolagsverket, har möjlighet att utfärda. För redovisning av paragrafens innehåll i övrigt hänvisas till författningskommentaren till 39 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om 20 och 26 §§ lagen om europakooperativ motsvaras av 98 och 104 §§ förevarande lag.

115 §

Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller Finansinspektionens beslut i ett tillståndsärende enligt 96 §, Bolagsverkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 97 § samt verkets beslut enligt 114 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut i ett ärende enligt 89 eller 94 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 112 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 112 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då europakooperativet fick del av beslutet. Ett beslut enligt 112 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt tredje stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 40 § lagen om europakooperativ. När det gäller europakooperativ som driver försäkringsrörelse är det dock Finansinspektionen som fattar beslut om tillstånd till flyttning av säte.

Ikraftträdande

För en kommentar av bestämmelsen om ikraftträdande hänvisas till motsvarande bestämmelse i författningskommentaren till lagen om europakooperativ.

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

1 §

Identitetsbeteckning i numerisk form (organisationsnummer) skall fastställas för

1. aktiebolag, europabolag *och europakooperativ* med säte i Sverige, handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening,
2. erkänd arbetslöshetskassa, understödsförening och annan allmän inrättning som enligt lag eller annan författning står under offentlig tillsyn,
3. kommun, landsting, kommunalförbund och annat organ för samverkan mellan kommuner, och
4. registrerat trossamfund och dess organisatoriska delar.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.29.

I punkten 1 har gjorts ett tillägg som innebär att europakooperativ som har säte i Sverige skall tilldelas ett organisationsnummer.

8.4 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

1 a kap.

1 §

För europabolag med säte i Sverige som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse gäller 2–*5 a*, 7, 8 *och 9 a* §§, 16 § första och andra styckena, 17–29 och 32 §§ i lagen (2004:575) om europabolag samt bestämmelserna i detta kapitel.

För ett sådant europabolag skall vad som sägs i

1. 5 § första stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen (1975:1385), i stället avse 15 a kap. 1 § tredje stycket denna lag,
2. 7 § första stycket lagen om europabolag om registreringsbestämmelser, i stället avse bestämmelser i denna lag och andra författningar om registrering i försäkringsregistret,
3. 17 § andra stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 9 kap. 16 § aktiebolagslagen, i stället avse 9 kap. 9 § fjärde stycket denna lag,
4. 21 § lagen om europabolag om tillämpningen av 10 kap. 6 § aktiebolagslagen, i stället avse 10 kap. 12 § denna lag,
5. 27 § andra stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 9 kap. 13 § första stycket aktiebolagslagen, i stället avse 9 kap. 9 § första stycket denna lag,
6. 28 § lagen om europabolag om aktiebolagslagen, i stället avse denna lag, och
7. 32 § första stycket lagen om europabolag om 11 §, i stället avse 4 § i detta kapitel.

Ändringen i *första stycket* innebär att också bestämmelserna i 5 a och 9 a §§ lagen om europabolag tillämpas på försäkringsbolag som avser att driva verksamhet i europabolagsform. Ett sådant bolag måste således ansöka om prövning hos både Skatteverket och Finansinspektionen inför att delta i bildandet av ett europabolag genom fusion. Detsamma gäller ett europabolag som avser att flytta sitt säte.

Bildande av ett europabolag genom fusion

3 §

Ett försäkringsbolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion skall till en ansökan om verkställande av fusionsplanen enligt 15 a kap. 13 § i förekommande fall, utöver vad som framgår av 28 § försäkringsrörelseförordningen (1982:790), foga en kopia av ett sådant beslut som avses i 5 a § fjärde stycket lagen (2004:575) om europabolag. Om sökanden inte har bifogat ett sådant beslut, skall Bolagsverket förelägga denne att avhjälpa bristen. Om sökanden inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 5 a § fjärde stycket lagen om europabolag har motsatt sig att försäkringsbolaget deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 15 a kap. 13 § och beslutet har vunnit laga kraft.

I paragrafen har förts in två nya stycken. I *första stycket* åläggs ett försäkringsbolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion att, utöver vad som följer av försäkringsrörelseförordningen, ge in en kopia på ett sådant beslut från Skatteverket och Finansinspektionen som regleras i 5 a kap. lagen om europabolag, när det ansöker om verkställande av fusionsplanen. Den paragrafen är bara tillämplig i de fall då europabolaget skall ha sitt säte i en annan medlemsstat än Sverige. Följaktligen gäller skyldigheten enligt förevarande paragraf att ge in en kopia av myndigheternas beslut också endast i den situationen. Detta har markerats genom orden ”i förekommande fall”.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut enligt 5 a § lagen om europabolag kan innebära antingen att myndigheterna motsätter sig att ett försäkringsbolag deltar i fusionen eller att de inte gör det. I det förra fallet får Finansinspektionen inte lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen. Det framgår av *andra stycket*.

Se även författningskommentaren till 7 § lagen om europakooperativ.

4 §

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen, *och*

4. en kopia av ett sådant beslut som avses i 9 a § fjärde stycket lagen (2004:575) om europabolag.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 9 a § fjärde stycket lagen om europabolag har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Finansinspektionen skall underrätta Bolagsverket om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

Ändringarna i paragrafen hänger samman med den nya bestämmelsen i 9 a § lagen om europabolag. Skatteverkets och Finansinspektionens beslut enligt den paragrafen kan innebära antingen att myndigheterna motsätter sig att europabolaget flyttar sitt

säte eller att de inte gör det. I det förra fallet får Finansinspektionen enligt det nya *femte stycket* inte lämna tillstånd till flyttningen av sätet. Ansökan skall i stället genast avslås. Europabolaget informerar Finansinspektionen om myndigheternas beslut genom att ge in en kopia av ett sådant lagakraftvunnet beslut som meddelats enligt 9 a § lagen om europabolag (*tredje stycket 4*).

Ikraftträdande

För en kommentar av bestämmelsen om ikraftträdande hänvisas till motsvarande bestämmelse i författningskommentaren till lagen om europabolag.

8.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud

4 §

Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1-3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

kommanditbolag: komplementär,

annat handelsbolag: bolagsman,

aktiebolag och försäkringsbolag: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening: ledamot och suppleant i styrelsen,

europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige: företagsledare,

europabolag *och europakooperativ* med säte i Sverige: ledamot och suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts eller den juridiska personen försattes i konkurs.

Första stycket gäller också den som i annan egenskap än där sägs faktiskt har utövat ledningen av en näringsverksamhet eller utåt har framträtt som ansvarig för en enskild näringsverksamhet.

Under de förutsättningar som anges i 2 § får näringsförbud även meddelas den som innehade sin ställning enligt första stycket senare än ett år innan konkursansökan kom in till tingsrätten.

I paragrafen anges vilka befattningshavare i olika juridiska personer som under vissa förutsättningar kan meddelas näringsförbud. Paragrafen har gjorts tillämplig även på europakooperativ med säte i Sverige. Kompletteringen i *första stycket* innebär att ledamöter och suppleanter i ett sådant kooperativs förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan samt kooperativets verkställande och vice verkställande direktör kan åläggas näringsförbud. Detsamma gäller andra faktiska företrädare för europakooperativet (jfr andra stycket). Den nya punkten är tillämplig även på europakooperativ som driver bank- eller försäkringsrörelse. Den stämmer överens med vad som sedan tidigare gäller för motsvarande befattningshavare i europabolag.

6 §

Den som är underkastad näringsförbud får inte

1. driva näringsverksamhet,
2. vara bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag eller komplementär i ett kommanditbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
3. vara stiftare av ett aktiebolag, en sparbank eller ett försäkringsbolag,
4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet eller ledamot eller suppleant i för-

valtnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag *eller ett europakooperativ* med säte i Sverige,

5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag, ett försäkringsbolag eller ett europabolag *eller ett europakooperativ* med säte i Sverige eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,

6. vara firmatecknare eller i annan egenskap vara ställföreträdare för en sådan juridisk person som anges vid 4,

7. faktiskt utöva ledningen av en näringsverksamhet eller av en sådan juridisk person som är bokföringspliktig även om den inte driver näring,

8. äga så många aktier i ett aktiebolag, ett försäkringsaktiebolag eller ett europabolag med säte i Sverige att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller

9. inneha fullmakt att företräda en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en juridisk person som anges i 4.

Förbudet i första stycket 9 gäller inte i fråga om fullmakt som avses i 10 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område.

Beträffande verkställande direktör och vice verkställande direktör för en filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och föreståndare för en verksamhet enligt samma lag finns bestämmelser om näringsförbud i den lagen.

Näringsförbud utgör inget hinder mot att sådan verksamhet bedrivs som innebär utövning av rättighet som avses i 2 kap. 1 § regeringsformen eller 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 6 kap. 1 § eller 13 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 1 §, 3 kap. 1, 2 eller 8 § eller 10 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen.

I *första stycket 4* har ledamot eller suppleant i ett europakooperativs lednings-, förvaltnings- eller tillsynsorgan lagts till de befattningar som inte får innehas av den som är underkastad näringsförbud. När det gäller lednings- och förvaltningsorganen utgör tillägget ett förtydligande av vad som följer redan av lagen om europakooperativ (se 20 och 26 §§). I *första stycket 5* har

europakooperativ med säte i Sverige lagts till de juridiska personer i vilka den som har näringsförbud inte får vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör. Även detta utgör ett förtydligande.

8.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

6 kap. 4 §

Verkställande direktören och minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i särskilda fall tillåter annat. Den som är underårig eller i konkurs eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Styrelseledamöterna skall vara medlemmar i föreningen, om inte stadgarna i särskilt angivna fall tillåter annat. Den som enligt lag är ställföreträdare för en medlem eller, om en juridisk person är medlem, den som är ledamot av styrelsen för den juridiska personen eller delägare i denna får dock vara styrelseledamot utan att vara medlem i föreningen, även om stadgarna saknar föreskrift om det.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.23.

I det nya *fjärde stycket* har den redan tidigare gällande principen att en juridisk person inte kan vara styrelseledamot i en ekonomisk förening lagfästs. Bestämmelsen har tillkommit med anledning av artikel 46.1 i SCE-förordningen, där det föreskrivs att en juridisk person skall ha rätt att vara ledamot i ett

europakooperativs organ, såvida inte annat stadgas i den på kooperativ tillämpliga lagen i den medlemsstat där europakooperativet har sitt säte. En konsekvens av den nya bestämmelsen är således att en juridisk person inte heller kan utses till ledamot i ett ”svenskt” europakooperativs förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan. Ett förordnande i strid med bestämmelsen är ogiltigt. Bestämmelsen gäller även i de fall då ett europakooperativ som har bildats i en annan medlemsstat flyttar sitt säte till Sverige. Om det i ett sådant kooperativ finns juridiska personer som styrelseledamöter, kommer dessa alltså att förlora sin behörighet i och med att europakooperativet registreras här.

8.7 Förslaget till lag om ändring i lagen om värdepappersrörelse (1991:981)

2 kap.

4 §

Ett värdepappersbolag skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Bolaget skall ha en verkställande direktör.

I ett värdepappersbolag skall revisorerna vara auktoriserade eller godkända revisorer. Minst en av de av stämman utsedda revisorerna skall vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen. Till revisor kan även ett registrerat revisionsbolag utses. Bestämmelser om vem som kan vara huvudansvarig för revisionen och om underrättelseskyldighet finns i 17 § revisorslagen (2001:883).

För varje värdepappersbolag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 8 § om tystnadsplikt,
1 kap. 8 b § om meddelandeförbud,
2 kap. 1 § första stycket 4 om ledningsprövning,
3 kap. 7 § andra stycket 1 och femte stycket om kredit m.m. till styrelseledamot,
6 kap. 6 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt
6 kap. 9 § tredje stycket 2 och fjärde stycket om återkallelse av tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i fjärde stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

Den 1 juli 2005 trädde en bestämmelse om meddelandeförbud i lagen om värdepappersrörelse i kraft (se prop. 2004/05:144). En undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 1 kap. 8 a § om uppgiftsskyldighet för värdepappersbolag får enligt 1 kap. 8 b § förordna att värdepappersbolaget samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående bl.a. att uppgifter har lämnats. Av den nya hänvisningen i *fjärde stycket* följer att motsvarande meddelandeförbud kan åläggas också ledamöter av tillsynsorganet i ett dualistisk organiserat europabolag. Att ansvar kan utkrävas av en sådan ledamot i tillsynsorganet om han eller hon bryter mot meddelandeförbudet framgår av 1 kap. 8 c §. Genom tillägget säkerställs att Sverige helt lever upp till åtagandet i artikel 4 i 2001 års protokoll till EU:s konvention från år 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål (se prop. 2004/05:144 s. 117).

8.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

13 §

Verkställande direktören skall varje år till registreringsmyndigheten ge in en bestyrkt kopia av

1. filialens redovisningshandlingar och revisionsberättelse för det senaste räkenskapsåret,
2. motsvarande handlingar för företaget i dess helhet, om de gjorts offentliga i företagets hemland.

Första stycket 1 gäller inte, om företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och

1. har en rättslig form som är jämförbar med aktiebolaget,
2. är ett kreditinstitut eller värdepappersbolag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. är ett försäkringsföretag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, *eller*
4. *är ett europakooperativ.*

Handlingar som avses i första stycket skall ges in inom tre månader efter det att det utländska företagets redovisningshandlingar och revisionsberättelse har lagts fram för företagets delägare, dock senast sju månader från det att filialens räkenskapsår har utgått. Handlingarna skall vara upprättade på eller översatta till svenska.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.30.

I paragrafen föreskrivs bl.a. att den verkställande direktören är skyldig att varje år till registreringsmyndigheten ge in kopia av filialens redovisningshandlingar och revisionsberättelse för det senaste räkenskapsåret. I *andra stycket* undantas vissa företag från denna skyldighet, under förutsättning att företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom EES-området. Det andra stycket har kompletterats med en särskild punkt om europakooperativ. Kompletteringen innebär att filialer till europa-

kooperativ är undantagna från filiallagens bestämmelse om skyldighet att till registreringsmyndigheten ge in bestyrkt kopia av redovisningshandlingar och revisionsberättelse.

14 §

För filialens bokföring och revision gäller, utöver vad som föreskrivits i 11–13 §§, i tillämpliga delar detsamma som för ett svenskt företag av motsvarande slag.

Skyldighet att upprätta årsredovisning gäller inte om företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och

1. har en rättslig form som är jämförbar med aktiebolaget,
2. är ett kreditinstitut eller värdepappersbolag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. är ett försäkringsföretag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, *eller*
4. *är ett europakooperativ.*

Om filialen är skyldig att avsluta den löpande bokföringen men till följd av bestämmelsen i andra stycket inte upprättar någon årsredovisning, skall den i stället upprätta ett årsbokslut. För årsbokslutet tillämpas

1. i filial till företag som avses i andra stycket 1 och som inte är att hänföra till samma stycke 2 eller 3, bestämmelserna i 6 kap. 4–11 §§ bokföringslagen (1999:1078),
2. i filial till företag som avses i andra stycket 2, bestämmelserna i 2 kap. 2 § och 3–5 kap lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, med undantag för hänvisningen till 3 kap. 5 § årsredovisningslagen (1995:1554), och
3. i filial till företag som avses i andra stycket 3, bestämmelserna i 2 kap. 2 § och 3–5 kap. lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, med undantag för hänvisningen till 3 kap. 5 § årsredovisningslagen.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.30.

Tillägget i *andra stycket 4* innebär att filialer till europakooperativ har lagts till de företag som inte, under förutsättning att företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom EES-området, är skyldiga att upprätta årsredovisning.

8.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet

1 kap.

2 §

Auktorisation och tillstånd kan meddelas svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska företag.

I fråga om europabolag *och europakooperativ* som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag *eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)* skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen *eller dess ledamöter* tillämpas på tillsynsorganet *eller dess ledamöter*:

2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

2 kap. 10 § om meddelandeförbud,

8 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

11 kap. 5 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

11 kap. 7 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation eller tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag *samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ* framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen *eller dess ledamöter* skall tillämpas också på ett europabolags *eller ett europakooperativs* lednings- eller förvaltningsorgan *eller dess ledamöter*.

Ändringarna i *andra stycket* innebär inledningsvis att de bestämmelser om styrelsen i denna lag som gäller för tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag också gäller för tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ. Vidare kompletteras listan med bestämmelser som skall tillämpas på tillsynsorganet med en bestämmelse om meddelandeförbud som också skall tillämpas på ledamöterna i tillsynsorganet. Se även författningskommentaren till 2 kap. 4 § lagen om värdepappersrörelse. Vad som där sägs om 1 kap. 8 c § motsvaras av 2 kap. 11 § denna lag.

Tredje stycket innehåller en erinran om att i andra stycket nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan. Ändringarna i stycket innebär att bestämmelserna, enligt lagen om europakooperativ, skall tillämpas även på ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

8.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt

10 §

En fysisk eller juridisk person som lämnar uppgifter med stöd av 9 § får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt, om den fysiska eller juridiska personen hade anledning att räkna med att uppgiften borde lämnas. Den som lämnar uppgifter med stöd av 9 c § får inte heller göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt. Detsamma gäller en styrelseledamot eller en anställd som lämnar uppgifter för den fysiska eller juridiska personens räkning.

I fråga om europabolag och europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) tillämpas vad som sägs om

styrelseledamot i första stycket på ledamot i tillsynsorganet. Detsamma gäller vad som sägs om styrelseledamöter i 11 § om meddelandeförbud.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

I 15 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385), 13 kap. 2 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 5 kap. 2 § stiftelselagen (1994:1220) och 37 § revisionslagen (1999:1079) finns särskilda bestämmelser om ansvar för revisorer i aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser och vissa andra företag.

I paragrafen har förts in två nya stycken. De gäller för dualistiskt organiserade europabolag och europakooperativ. *Andra stycket*, som kompletterar 16 § lagen om europabolag och 20 § lagen om europakooperativ, anger att vissa bestämmelser i denna lag som gäller för styrelseledamöter också skall tillämpas på ledamöter i tillsynsorganet. Det avser dels bestämmelsen i första stycket om att styrelseledamot under vissa förhållanden inte får göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt. Det gäller vidare bestämmelsen i 11 § om meddelandeförbud.

I *tredje stycket* har tagits in en erinran om att i andra stycket nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag och lagen om europakooperativ, skall tillämpas även på ledamöter i ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

8.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag

7 kap.

13 §

En styrelseledamot eller befattningshavare hos ett holdingföretag med finansiell verksamhet eller ett holdingföretag med blandad verksamhet som i den egenskapen får kunskap om affärsförhållanden i ett företag som enligt 7 § skall lämna uppgifter, får inte obehörigen röja vad han fått veta och inte heller utnyttja kunskapen i strid med det uppgiftslämnande företagets intresse.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

I fråga om europabolag *och europakooperativ* som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag *eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)* tillämpas vad som sägs om styrelseledamot i första stycket på ledamot i tillsynsorganet. *Vad som sägs om styrelseledamöter i 13 b § om meddelandeförbud skall tillämpas på tillsynsorganets ledamöter.*

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag *samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ* framgår att *de* i tredje stycket angivna *bestämmelserna* skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags *eller ett europakooperativs* lednings- eller förvaltningsorgan.

Ändringarna i *tredje stycket* innebär att den bestämmelse om styrelseledamot i denna lag som gäller för ledamot i tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag också gäller för ledamot i tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europa-

kooperativ. Ändringarna innebär vidare att ytterligare en bestämmelse skall tillämpas på ledamöterna i tillsynsorganet. Det är en bestämmelse om meddelandeförbud. För en kommentar av det tillägget hänvisas till författningskommentaren till 2 kap. 4 § lagen om värdepappersrörelse. Vad som där sägs om 1 kap. 8 c § motsvaras av 13 c § i detta kapitel.

Fjärde stycket innehåller en erinran om att i tredje stycket nämnd bestämmelse, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ledamöter i ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan. Ändringarna i stycket innebär att bestämmelserna, enligt lagen om europakooperativ, skall tillämpas även på ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

8.12 Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

5. kap.

Särskilt om europabolag *och europakooperativ*

27 §

I fråga om europabolag *och europakooperativ* med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för *europabolag eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)* skall vad som sägs om styrelseledamöter i 12, 18 b, 20 och 22–25 §§ tillämpas på ledamöter eller suppleanter i *europabolagets eller europakooperativets* tillsynsorgan.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag *samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ* framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna skall tillämpas också på ledamöter eller suppleanter i ett europabolags *eller europakooperativs* lednings- eller förvaltningsorgan.

Paragrafen har hittills innehållit vissa särskilda redovisningsbestämmelser för europabolag (jfr prop. 2003/04:112. 153). Dess bestämmelser har nu gjorts tillämpliga även på europakooperativ. I 5 kap. årsredovisningslagen finns bestämmelser om att vissa uppgifter skall lämnas beträffande en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en motsvarande befattningshavare. Bestämmelserna i *första stycket* innebär att ett europakooperativ i förekommande fall skall lämna samma uppgifter om ledamöter i tillsynorganet. Det gäller uppgifter om lån (12 §), löner och ersättningar (20 och 23 §§) samt pensioner och liknande förmåner (22 och 23 §§). Vidare har bestämmelserna om uppgift om könsfördelningen (18 b §), suppleanter (24 §) och avtal om avgångsvederlag (25 §) gjorts tillämpliga på tillsynsorganet. Det följer av lagen om europakooperativ att nämnda bestämmelser skall tillämpas även på ledamöter i ett europakooperativs förvaltnings- eller ledningsorgan. Ett särskilt förtydligande i det avseendet har tagits in i *andra stycket*.

8.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

5 kap.

1 §

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
3 § om anläggningstillgångar,

4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
4 a §, 4 b § första–tredje styckena och 4 c § om finansiella instrument,
5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,
8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
12 § om lån till ledande befattningshavare,
13 § om konvertibla lån,
14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,
16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,
18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
18 a § om sjukfrånvaro,
18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
19-21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,
22 § om pensioner och liknande förmåner,
23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
25 § om avtal om avgångsvederlag,
26 § om uppgift om moderföretag, samt
27 § om europabolag *och europakooperativ*.

5 kap. 27 § årsredovisningslagen innehåller vissa särskilda redovisningsregler för europabolag som är organiserade enligt den dualistiska modellen. Den bestämmelsen har gjorts tillämplig även på europakooperativ (se avsnitt 1.12). Ändringen i denna paragraf innebär att 5 kap. 27 § årsredovisningslagen kommer att gälla också för europakooperativ som driver bank- eller finansieringsrörelse eller ger ut elektroniska pengar.

8.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

5 kap.

1 §

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
3 § om anläggningstillgångar,
4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
4 a §, 4 b § första–tredje styckena och 4 c § om finansiella instrument,
5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,
7 § om inköp och försäljning mellan koncernföretag,
8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter,
11 § om ställda säkerheter,
12 § om lån till ledande befattningshavare,
13 § om konvertibla lån,
14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,
16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,
18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
18 a § om sjukfrånvaro,
18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,

22 § om pensioner och liknande förmåner,
23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
25 § om avtal om avgångsvederlag,
26 § om uppgift om moderföretag, samt
27 § om europabolag *och europakooperativ*.

För en kommentar till ändringen hänvisas till författningskommentaren till lagen om ändring i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

8.15 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

1 kap.

1 §
Denna lag innehåller bestämmelser om hur en medlemsbank bildas och om dess organisation m.m. Bestämmelser om tillstånd att driva bankrörelse, den rörelse som en medlemsbank får driva samt andra bestämmelser som är gemensamma för bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker finns i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Av rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (SCE-förordningen) följer att bestämmelserna i denna lag om medlemsbanker skall tillämpas på europakooperativ som har beviljats tillstånd att driva bankrörelse när det gäller frågor som inte regleras i SCE-förordningen. Särskilda bestämmelser om europakooperativ finns i 1 a kap. denna lag.

I ett nytt *andra stycke* erinras om att bestämmelserna i denna lag om medlemsbanker skall tillämpas på europakooperativ som har fått tillstånd att driva bankrörelse när det gäller frågor som inte regleras i SCE-förordningen. Detta följer av artikel 8.2 i SCE-

förordningen. Vidare erinras om att särskilda bestämmelser om europakooperativ finns i 1 a kap. denna lag.

1 a kap. Särskilda bestämmelser för europakooperativ som driver bankrörelse

Detta kapitel i lagen om medlemsbanker är nytt och utgör i stora drag en kopia av lagen (2006:000) om europakooperativ. Nedan kommenteras därför bara skillnaderna i förhållande till motsvarande bestämmelser i den lagen. Bakgrunden till valet av en sådan lagstiftningsteknik behandlas i avsnitt 4.2.

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 §
I detta kapitel finns bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) (SCE-förordningen). En europeisk kooperativ förening benämns i detta kapitel ett europakooperativ.

Vad som sägs i detta kapitel om europakooperativ som driver bankrörelse gäller, om annat inte anges, endast europakooperativ med säte i Sverige.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 1 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om att stora delar av föreningslagen kommer att vara tillämplig på europakooperativ med säte i Sverige innebär för europakooperativ som driver bankrörelse och som har säte i Sverige att stora delar av lagen om medlemsbanker kommer att vara tillämplig på motsvarande sätt. Hänvisningen till 5 § lagen om europakooperativ motsvaras av 5 § förevarande kapitel.

Arbetstagarinflytandet i europakooperativ

2 §
Regler om arbetstagarinflytande i europakooperativ finns i lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 2 § lagen om europakooperativ.

Firma

3 §
Ett europakooperativs firma skall innehålla beteckningen SCE. Firman skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i det register som avses i 10 §.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 3 § lagen om europakooperativ. Bestämmelser om medlemsbanks firma finns i 12 kap. förevarande lag. Därtill finns det en bestämmelse om firma i 1 kap. 9 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse som också är tillämplig på europakooperativ som driver bankrörelse och har sitt säte i Sverige.

Bildandet av ett europakooperativ

Deltagande i bildandet av ett europakooperativ

4 §
En ekonomisk förening eller motsvarande utländsk förening som har sitt huvudkontor i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får delta i bildandet av ett europakooperativ, om föreningen

1. är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2. har sitt säte i den stat som avses i 1, samt

3. har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vid bildandet av ett europakooperativ på annat sätt än genom fusion eller ombildning skall vad som sägs i första stycket om ekonomisk förening eller motsvarande utländsk föreningsform gälla även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 4 § lagen om europakooperativ.

Redovisningsvaluta vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

5 §

Om en medlemsbank deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, skall vad som sägs om redovisningsvaluta i 10 kap. 1 § andra stycket och 2 § andra stycket inte tillämpas på medlemsbanken.

Första stycket gäller också när europakooperativet skall ha sitt säte i en annan stat.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 5 § lagen om europakooperativ.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att en medlemsbank deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion

6 §

En medlemsbank som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion skall, om europakooperativet enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan medlemsstat än Sverige, inom två veckor från det att fusionsförslaget har offentliggjorts enligt artikel 24 i SCE-förordningen ansöka om prövning enligt artikel 21

samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig att medlemsbanken deltar i fusionen, om Skatteverket har beslutat om revision hos banken och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Finansinspektionen får motsätta sig att medlemsbanken deltar i fusionen, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 24 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att banken inte får delta i fusionen utan att banken först har fått tillfälle att yttra sig.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 6 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om Bolagsverket avser för en medlemsbank i stället Finansinspektionen.

Ansökan om tillstånd att verkställa fusionsavtalet

***7 §** I fråga om tillstånd att verkställa fusionsavtalet skall bestämmelserna i 10 kap. 22–24 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse om tillstånd att verkställa fusionsplanen tillämpas.*

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett beslut som avses i 6 § fjärde stycket har motsatt sig att medlemsbanken deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Artikel 20 i SCE-förordningen anger som huvudregel att de nationella bestämmelser som gäller för kooperativ skall tillämpas på de kooperativ som deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion. Enligt artikel 28.1 skall bildandet dock, såvitt

gäller bl.a. skyddet av föreningens borgenärers intressen, följa nationella bestämmelser för publika aktiebolag. I 10 kap. 5 § denna lag respektive 20 kap. 22–24 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse finns bestämmelser om ett särskilt förfarande för tillstånd till verkställande av fusionsavtal/fusionsplan. Bestämmelserna om förfarandet i de båda lagarna liknar varandra men är inte identiska. Vid tillståndsprövningen skall Finansinspektionen eller, i förekommande fall, regeringen beakta följdverkningarna av fusionen för borgenärerna, främst insättarna i de olika bankerna. Bestämmelserna får därmed anses vara av sådant slag som avses i artikel 28.1 i SCE-förordningen. Av *första stycket* framgår följaktligen att förfarandet för bankaktiebolag, och inte förfarandet för medlemsbanker, skall tillämpas när en svensk medlemsbank deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut enligt 6 § kan innebära antingen att myndigheterna motsätter sig att en medlemsbank deltar i fusionen eller att de inte gör det. I det förra fallet får Finansinspektionen enligt *andra stycket* inte lämna tillstånd till verkställande av fusionsavtalet. Ansökan skall i stället genast avslås. Medlemsbanken bör informera Finansinspektionen om myndigheternas beslut genom att ge in intyg från dessa i samband med ansökan om tillstånd. Den skyldigheten behöver emellertid inte regleras i lag.

Se även författningskommentaren till 7 § tredje stycket lagen om europakooperativ.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

8 §
Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 10 kap. 24 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och beslutet har vunnit laga kraft.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 8 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om 23 kap. 20–24 §§ aktiebolagslagen avser för medlemsbanker i stället 10 kap. 22–24 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (jfr kommentaren till 7 §). När det gäller medlemsbanker skall Bolagsverket utfärda intyget när Finansinspektionen har meddelat banken tillstånd att verkställa fusionsavtalet. Det krävs att beslutet har vunnit laga kraft. Av 10 kap. 22 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse framgår att inspektionen är skyldig att underrätta Bolagsverket om sådana lagakraftvunna beslut.

Rätt att säga upp sig till utträde ur en övertagande förening vid bildande av ett europakooperativ genom fusion

9 §
En medlem i en övertagande medlemsbank som har motsatt sig bildandet av ett europakooperativ genom fusion, får säga upp sig till utträde ur banken om fusionen innebär att europakooperativet kommer att ha sitt säte i en annan stat än Sverige. En sådan uppsägning skall ske inom den tid och på de villkor som anges i artikel 7.5 i SCE-förordningen.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 9 § lagen om europakooperativ.

Register över europakooperativ m.m.

Registreringsmyndighet

10 §
Bolagsverket skall föra ett register över europakooperativ (europakooperativsregistret). I fråga om registrering i europakooperativsregistret tillämpas vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (2005:551) och andra författningar om registrering i bankregistret. Om en

styrelseledamot eller styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ, skall även detta registreras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. *avgifter i ärenden om registrering enligt detta kapitel, och*
2. *handläggningen av registreringsärenden.*

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 10 § lagen om europakooperativ. Där sägs bl.a. att SCE-förordningen föreskriver att registrering av europakooperativ skall ske i ett register som anges i nationell lagstiftning i enlighet med tillämplig lagstiftning för publika aktiebolag. För banker gäller att dessa registreras i bankregistret, oavsett om de drivs i aktiebolagsform eller föreningsform (13 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse). När det gäller europakooperativ som driver bankrörelse skall därför svenska regler om registrering i bankregistret tillämpas beträffande europakooperativsregistret. Av resonemanget ovan följer dock att i det registret skall de uppgifter skrivas in som enligt aktiebolagslagen – inte lagen om medlemsbanker – och andra författningar skall anmälas för registrering (jfr 27 kap. 1 § aktiebolagslagen).

Offentliggörande av förslag till beslut i vissa fall

11 §

Medlemsbankens styrelse eller lednings- eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som avses i artiklarna 7.2, 35.3 och 76.3 i SCE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall genast kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 11 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om 15 kap. 2 § föreningslagen avser för medlemsbanker i stället 13 kap. 1 § förevarande lag.

Flyttning av ett europakooperativs säte

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning av säte

12 §

Ett europakooperativ skall inom två veckor från det att lednings- eller förvaltningsorganet har offentliggjort ett förslag om flyttning av säte enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen ansöka om prövning enligt artikel 7.14 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig flyttningen av säte, om Skatteverket har beslutat om revision hos europakooperativet och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av en flyttning av europakooperativets säte.

Finansinspektionen får motsätta sig flyttningen av säte, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan om flyttning av säte inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europakooperativet först har fått tillfälle att yttra sig.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 13 § lagen om europakooperativ.

Ansökan om tillstånd

13 §

Om föreningsstämman med stöd av artikel 7 i SCE-förordningen har beslutat att europakooperativets säte skall flyttas till en annan stat, skall europakooperativet ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen.

Ansökan skall ges in inom en månad från föreningsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den föreningsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 7.3 i SCE-förordningen, och

4. en kopia av ett sådant beslut som avses i 12 § fjärde stycket.

Om europakooperativet inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall europakooperativet föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om europakooperativet inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 12 § fjärde stycket har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

Paragrafen motsvarar 95 § lagen om understödsföreningar. För en redogörelse av innehållet hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen.

14 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. europakooperativets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till europa-

kooperativets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. europakooperativets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 7.15 i SCE-förordningen.

Paragrafen motsvarar 96 § lagen om understödsföreningar. För en redogörelse av innehållet hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen.

Utfärdande av intyg

15 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen när beslut har meddelats enligt 14 § och beslutet har vunnit laga kraft.

Av paragrafen framgår att Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen även för europakooperativ som har tillstånd att driva bankrörelse.

Beträffande paragrafens närmare innehåll hänvisas till författningskommentaren till 19 § lagen om europakooperativ. Hänvisningarna där kring frågan om Skatteverket eller Finansinspektionen motsatt sig flyttningen avser för europakooperativ som driver bankrörelse i stället 12 § och 13 § femte stycket detta kapitel. Hänvisningen till 40 § lagen om europakooperativ avser 34 § detta kapitel.

Europakooperativets organisation

Dualistiskt organiserade europakooperativ

16 §

I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 37–41 i SCE-förordningen (dualistiskt organiserade europakooperativ) gäller följande.

Om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, skall bestämmelserna i denna lag och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter.

Vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

6 kap. 1 § tredje stycket om suppleanter,

6 kap. 2 § om förtida avgång,

6 kap. 3 § första stycket om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,

6 kap. 3 § andra stycket om krav på medlemskap,

6 kap. 3 § fjärde stycket om styrelsens sammansättning,

6 kap. 5 § om anmälan av aktieinnehav,

6 kap. 11 § andra stycket om protokoll,

6 kap. 12 § första stycket om beslutsunderlag och inträde av suppleant,

6 kap. 13 § om jäv,

6 kap. 17 § om registrering,

7 kap. 11 § om upplysningsplikt mot föreningsstämman,

7 kap. 18 § om klander av föreningsstämmans beslut,

7 kap. 19 § om talan mot föreningen och skiljeförfarande,

7 a kap. 5 § om revisorsjäv,

7 a kap. 10 § om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,

7 a kap. 12 § om revisionsberättelsen,

7 b kap. 8 § om tillhandahållande av upplysningar till lekmannarevisorn,

7 b kap. 11 § om jäv för lekmannarevisorer,

7 b kap. 14 § första stycket om lekmannarevisorns granskningsrapport,

9 kap. 18 § andra och tredje styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,

9 kap. 18 § fjärde stycket om styrelseval efter upphävande av likvidationsbeslut, och

11 kap. 1 och 4–12 §§ om skadestånd.

Vad som sägs i följande bestämmelser i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 12 § om meddelandeförbud,

3 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 5 § första stycket 1 om avtal om tjänster med eller till förmån för styrelseledamot,

13 kap. 12 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, och

15 kap. 2 § om återkallelse av tillstånd.

När 6 kap. 3 § denna lag tillämpas på europakooperativ, skall vad som sägs i den paragrafens andra stycke inte gälla arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (2006:000) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

Paragrafen gäller för europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 37–41 i SCE-förordningen, dvs. dualistiskt organiserade europakooperativ. För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 20 § lagen om europakooperativ. Vad som där sägs om olika bestämmelser i föreningslagen avser i stället i förekommande fall motsvarande bestämmelser i lagen om medlemsbanker enligt *tredje stycket*. Hänvisningen till 21 § lagen om europakooperativ motsvaras av 17 § i detta kapitel.

Jämfört med vad som gäller enligt 20 § lagen om europakooperativ är ytterligare en bestämmelse tillämplig på ledamöterna i tillsynsorganet. Det är bestämmelsen i 6 kap. 3 § fjärde stycket som föreskriver att av styrelseledamöterna får högst en

för varje påbörjat femtal vara anställd i medlemsbanken. Att tillsynsorganet skall ha minst fem ledamöter framgår av 1 a kap. 23 §.

Någon motsvarighet till tillsynsorganet i dualistiskt organiserade kooperativ finns inte i svensk associationsrätt. Utöver vad som gäller för tillsynsorganet enligt SCE-förordningen och de bestämmelser i denna lag som enligt tredje stycket också skall tillämpas på tillsynsorganet, finns det behov av att särskilt reglera tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europakooperativ som driver bankrörelse. Bestämmelsen i *fjärde stycket* anger att vissa av de bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse som gäller för styrelsen eller dess ledamöter också tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. Dessa bestämmelser kommenteras nedan var och en för sig.

Enligt 1 kap. 12 § får en åklagare eller undersökningsledare som begär uppgifter enligt 1 kap. 11 § om uppgiftsskyldighet för kreditinstitut förordna att kreditinstitutet samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående bl.a. att uppgifter har lämnats. Av hänvisningen i detta stycke följer att motsvarande meddelandeförbud kan åläggas också ledamöter av tillsynsorganet i ett dualistisk organiserat europakooperativ. Att ansvar kan utkrävas av en sådan ledamot i tillsynsorganet om han eller hon bryter mot meddelandeförbudet framgår av 1 kap. 13 §. Genom denna hänvisning säkerställs att Sverige helt lever upp till åtagandet i artikel 4 i 2001 års protokoll till EU:s konvention från år 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål (se prop. 2004/05:144 s. 117).

I 3 kap. 2 § anges de förutsättningar som måste vara uppfyllda för att ett företag skall ges tillstånd att driva bankrörelse. För att tillstånd skall ges krävs enligt första stycket punkten 4 att den som avses ingå i företagets styrelse eller vara ersättare för en styrelseledamot har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift. Av hänvisningen till den paragrafen följer att om avsikten är att driva bankrörelse i ett dualistiskt organiserat europakooperativ, samma krav ställs på dem som avses att ingå

som ledamöter i tillsynsorganet samt på deras ersättare som på en styrelseledamot eller dennes ersättare i en medlemsbank.

Enligt 8 kap. 5 § får en bank inte ingå avtal om tjänster på andra villkor än sådana som institutet normalt tillämpar eller ingå andra avtal som inte är affärsmässigt betingade med eller till förmån för styrelseledamot. En bank får t.ex. inte lämna kredit till en styrelseledamot på andra villkor än sådana som banken normalt ställer upp. Av hänvisningen till den paragrafen följer att vad som gäller för kreditgivning etc. till styrelseledamöter också gäller när sådana tjänster tillhandahålls ledamöter i tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ som driver bankrörelse.

Enligt 13 kap. 12 § får Finansinspektionen, när det anses nödvändigt, sammankalla styrelsen i en medlemsbank. Vid ett sådant styrelsesammanträde får företrädare för inspektionen närvara och delta i överläggningarna. Finansinspektionen får motsvarande rätt i fråga om tillsynsorganet. Dessa bestämmelser torde komma att tillgripas endast i allvarliga undantagsfall, t.ex. om inspektionen konstaterat sådana allvarliga missförhållanden i europakooperativets verksamhet att inspektionen anser det nödvändigt att framföra sina synpunkter direkt till kooperativets styrelse. I ett dualistiskt organiserat europakooperativ ansvarar ledningsorganet för kooperativets ledning och förvaltning, dvs. uppgifter som ankommer på styrelsen i en medlemsbank. Tillsynsorganet kontrollerar emellertid ledningsorganets förvaltning samt väljer och entledigar ledamöterna i ledningsorganet (artiklarna 37.1 och 39.1 i SCE-förordningen). På motsvarande sätt som Finansinspektionen kan sammankalla styrelsen i en medlemsbank eller – med stöd av bestämmelserna i denna paragraf – ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ – kan inspektionen också sammankalla tillsynsorganet om det anses nödvändigt.

15 kap. 2 § innehåller bestämmelser om återkallelse av ett kreditinstituts tillstånd att driva bankrörelse. Enligt första stycket skall en medlemsbanks tillstånd återkallas om någon som ingår i bankens styrelse inte uppfyller de krav som anges i 3 kap.

2 § andra stycket 4 lagen om bank- och finansieringsrörelse, dvs. de krav på lämplighet som ställs på styrelseledamöter för att ett företag skall ges tillstånd att driva bankrörelse. Enligt 15 kap. 2 § första stycket får tillståndet emellertid återkallas bara om Finansinspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen och han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader gått, fortfarande finns kvar i styrelsen. I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen – eller i förekommande fall regeringen (se 15 kap. 6 §) – besluta att en styrelseledamot inte längre får vara det och får då förordna en ersättare. Om bankrörelse drivs av ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall motsvarande åtgärder kunna vidtas också om ledamöterna i tillsynsorganet inte uppfyller de krav som ställs på dem.

17 §

Tillsynsorganet får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av beslut som ledningsorganet eller den verkställande direktören fattar. Tillsynsorganet skall ge in ett sådant beslut till Bolagsverket för registrering. Beslutet blir gällande från tidpunkten för registreringen.

Tillsynsorganet skall till varje föreningsstämma som skall pröva frågan om fastställelse av europakooperativets resultat- och balansräkningar avge ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Beträffande tillhandahållande av detta yttrande skall 7 kap. 8 § fjärde stycket tillämpas.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 21 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 29 § lagen om europakooperativ avser för europakooperativ som driver bankrörelse 25 § i detta kapitel.

18 §
Ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs. Tillsynsorganet skall alltid sammankallas om en ledamot i tillsynsorganet begär det.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 22 § lagen om europakooperativ.

19 §
Om en ledamot i tillsynsorganet med stöd av artikel 37.3 i SCE-förordningen utses till ledamot i ledningsorganet, får tiden för det senare uppdraget inte överstiga två månader.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 23 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 10 § lagen om europakooperativ motsvaras av 10 § i detta kapitel.

20 §
Varje ledamot i tillsynsorganet har rätt att från ledningsorganet få all den information som krävs för att tillsynsorganet skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 39.1 i SCE-förordningen.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 24 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 29 och 30 §§ lagen om europakooperativ avser för europakooperativ som driver bankrörelse 25 och 26 §§ i detta kapitel.

21 §
Revisorn skall underrätta tillsynsorganet om erinringar som revisorn framställer till ledningsorganet och den verkställande direktören enligt 7 a kap. 18 §.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 25 § lagen om europakooperativ. Vad som där

sägs om 8 kap. 14 § föreningslagen motsvaras av 7 a kap. 18 § förevarande lag.

Monistiskt organiserade europakooperativ

22 §
I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 42–44 i SCE-förordningen (monistiskt organiserade europakooperativ) skall, om inte annat följer av annan författning eller av SCE-förordningen, bestämmelserna i denna lag och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 26 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 20 § lagen om europakooperativ avser för europakooperativ som driver bankrörelse 16 § i detta kapitel.

Antalet ledamöter i europakooperativets organ

23 § *Ledningsorganet och tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst fem ledamöter.*

Förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europakooperativ skall ha minst fem ledamöter.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 27 § lagen om europakooperativ. För europakooperativ som driver bankrörelse krävs dock ett högre minimiantal ledamöter i ledningsorganet respektive förvaltningsorganet jämfört med vad som gäller för icke-finansiella europakooperativ. Det hänger samman med att en medlemsbank måste ha minst fem ledamöter i styrelsen och att det inte finns skäl att kräva ett lägre antal styrelseledamöter för europakooperativ som driver bankrörelse.

Hänvisningen till 20 och 26 §§ lagen om europakooperativ motsvaras av 16 § andra och tredje styckena samt 22 § i detta kapitel.

Den verkställande direktören

24 §

I ett europakooperativ skall det finnas en verkställande direktör.

I ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall den verkställande direktören utses av ledningsorganet. Den verkställande direktören får i ett sådant fall inte vara ledamot i tillsynsorganet.

I ett monistiskt organiserat europakooperativ skall den verkställande direktören utses av förvaltningsorganet.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.16.

Av *första stycket* framgår att ett europakooperativ med säte i Sverige som driver bankrörelse alltid skall ha en verkställande direktör. Detta ligger i linje med vad som gäller för andra finansiella europakooperativ. Det ankommer på förvaltningsorganet eller, i dualistiskt organiserade kooperativ, ledningsorganet att utse den verkställande direktören (*andra och tredje styckena*).

Paragrafen har sin grund i artiklarna 37.1 och 42.1 i SCE-förordningen. Där föreskrivs att medlemsstaterna får föreskriva att en verkställande direktör skall ansvara för den löpande förvaltningen ”på samma villkor som gäller för kooperativ med säte på denna medlemsstats territorium”. I konsekvens härmed krävs att ett europakooperativ som driver finansiell verksamhet alltid har en verkställande direktör. För medlemsbanker finns visserligen inte ett sådant uttryckligt krav men lagen om medlemsbanker utgår från att styrelsen skall utse en verkställande direktör att under styrelsens inseende leda verksamheten också i en sådan bank.

Eftersom tillsynsorganet skall kontrollera såväl ledningsorganet som den verkställande direktören (se artikel 39 i SCE-

förordningen och 25 §), föreskrivs också att den verkställande direktören inte får vara ledamot i tillsynsorganet.

Av artikel 8 i SCE-förordningen följer att bestämmelser i legen om medlemsbanker om den verkställande direktören är tillämpliga på en verkställande direktör i ett europakooperativ som driver bankrörelse.

Frågan om tillsyn över den verkställande direktören regleras i 25 och 26 §§.

Se även författningskommentaren till 28 § lagen om europakooperativ.

25 §

I ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall såväl tillsynsorganet som ledningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 40 i SCE-förordningen och i 20 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid tillsynsorganets och ledningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 29 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 20 § andra stycket och 21 § lagen om europakooperativ samt 6 kap. föreningslagen motsvaras av 16 § andra stycket och 17 § i detta kapitel samt 6 kap. lagen om medlemsbanker.

26 §

I ett monistiskt organiserat europakooperativ skall förvaltningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 40 i SCE-förordningen och i 20 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid förvaltningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 30 § lagen om europakooperativ.

Europakooperativets årsredovisning m.m.

Upprättande av årsredovisning

27 §
Ett europakooperativ som driver bankrörelse skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som är tillämpliga på medlemsbanker.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 31 § lagen om europakooperativ. Europakooperativ som driver bankrörelse tillämpar dock lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, vilken lag är tillämplig på medlemsbanker.

Särskilt bokslut

28 § *Om ett europakooperativ flyttar sitt säte skall lednings- eller förvaltningsorganet upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då flyttningen av säte har fått verkan enligt artikel 7.10 i SCE-förordningen.*

Om en medlemsbank deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion enligt artikel 19 i SCE-förordningen, och europakooperativet får säte i en annan medlemsstat än Sverige, skall styrelsen för medlemsbanken upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då europakooperativet registreras enligt artikel 11.1 i SCE-förordningen.

För det särskilda bokslutet enligt första och andra styckena gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 32 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till årsredovisningslagen avser för europakooperativ som driver bankrörelse lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Valutan för ett europakooperativs kapital

29 §
Ett europakooperativ skall uttrycka sitt kapital i antingen svenska kronor eller euro. Kapitalet skall dock alltid vara uttryckt i samma valuta som europakooperativets redovisningsvaluta.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 33 § lagen om europakooperativ.

Övriga bestämmelser

Behörighet att företräda ett europakooperativ

30 §
Rätten att teckna firman för ett europakooperativ som driver bankrörelse får utövas bara av två eller flera personer i förening.

Av paragrafen framgår att rätten att teckna firman för ett europakooperativ som driver bankrörelse alltid får utövas bara av två eller flera personer i förening. Motsvarande krav gäller beträffande firmateckningsrätten i medlemsbanker (se 6 kap. 14 § tredje stycket lagen om medlemsbanker). Inte heller den verkställande direktören har således rätt att teckna firman ensam.

Se även författningskommentaren till 34 § lagen om europakooperativ.

Lednings- eller förvaltningsorganets rätt att i vissa fall ändra stadgarna

31 §
Om stadgarna för ett europakooperativ strider mot de ordningar för arbetstagarinflytande som har fastställts i enlighet med rådets direktiv 2003/72/EG om komplettering av stadgan för europeiska kooperativa föreningar med avseende på arbetstagarinflytande, skall lednings- eller förvaltningsorganet ha rätt att, utan beslut om detta av föreningsstämman, ändra stadgarna.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 35 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 7 kap. 14 § föreningslagen motsvaras av 7 kap. 14 § förevarande lag.

Sammankallande av föreningsstämma genom länsstyrelsens försorg

32 §
Om en föreningsstämma som skall hållas enligt SCE-förordningen, denna lag, stadgarna eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte på anmälan av en ledamot i förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet eller den verkställande direktören, en revisor eller en föreningsmedlem genast på europakooperativets bekostnad sammankalla stämman.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 36 § lagen om europakooperativ.

Sanktioner mot europakooperativ med säte och huvudkontor i olika stater

33 §

Om ett europakooperativ inte uppfyller skyldigheten i artikel 6 i SCE-förordningen om att ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma stat, skall Bolagsverket genom ett särskilt beslut fastställa att europakooperativet inte uppfyller den skyldigheten. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga europakooperativet att inom viss tid göra rättelse. Därvid skall 11 kap. 6 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. Föreläggandet skall innehålla en erinran om att europakooperativet kommer att förpliktas att gå i likvidation om europakooperativet inte gör rättelse.

Om europakooperativet inte följer föreläggandet, skall Bolagsverket besluta att bolaget skall gå i likvidation. Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning hos verket.

Ett beslut om likvidation enligt andra stycket får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 37 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 11 kap. 4 § andra stycket och 7–17 §§ föreningslagen motsvaras av 9 kap. 4 § andra stycket och 7–18 §§ förevarande lag. Hänvisningen till 40 § lagen om europakooperativ motsvaras av 34 § detta kapitel.

I *första stycket* hänvisas till en bestämmelse i föreningslagen. Det beror på att motsvarande bestämmelse saknas i förevarande lag.

Överklagande

34 §

Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller

Finansinspektionens beslut i ett tillståndsärende enligt 14 § och Bolagsverkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 14 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut i ett ärende enligt 6 eller 12 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 33 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 33 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då europakooperativet fick del av beslutet. Ett beslut enligt 33 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt tredje stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

För redovisning av paragrafens innehåll hänvisas till författningskommentaren till 40 § lagen om europakooperativ. När det gäller europakooperativ som driver bankrörelse är det dock Finansinspektionen som fattar beslut om tillstånd till flytt av säte.

6 kap.

3 §

Minst hälften av styrelseledamöterna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte något annat tillåts i särskilda fall. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av synnerlig vikt prövas dock av regeringen. Den som är underårig eller i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara styrelseledamot. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Styrelseledamöterna skall vara medlemmar i medlemsbanken, om inte stadgarna i särskilt angivna fall tillåter annat. Den som enligt lag är ställföreträdare för en medlem eller, om en juridisk person är medlem, den som är ledamot av styrelsen för den

juridiska personen eller delägare i denna får dock vara styrelseledamot utan att vara medlem i banken, även om stadgarna saknar föreskrift om det.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Av styrelseledamöterna får högst en för varje påbörjat femtal vara anställd i medlemsbanken. Vid denna beräkning skall hänsyn inte tas till arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen om styrelserepresentation för de privatanställda.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.23.

I paragrafen har förts in ett nytt *femte stycke*. För en kommentar av bestämmelsen hänvisas till författningskommentaren till 6 kap. 4 § föreningslagen.

Ikraftträdande

För en kommentar av bestämmelsen om ikraftträdande hänvisas till motsvarande bestämmelse i författningskommentaren till lagen om europakooperativ.

8.16 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument

2 kap.

5 §

En central värdepappersförvarare skall ha en styrelse med minst fem ledamöter och en verkställande direktör.

I fråga om europabolag *och europakooperativ* som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga

för europabolag *eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)* skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 9 kap. 3 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation tillämpas på tillsynsorganet. *Vad som sägs om styrelseledamöter i 8 kap. 4 § om meddelandeförbud skall tillämpas på ledamöter i tillsynsorganet.*

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag *samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ* framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen *eller dess ledamöter* skall tillämpas också på ett europabolags *eller ett europakooperativs* lednings- eller förvaltningsorgan *eller dess ledamöter*.

Ändringarna i *andra stycket* innebär inledningsvis att de bestämmelser om styrelsen i denna lag som gäller för tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag också gäller för tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ. Ändringarna innebär vidare att ytterligare en bestämmelse skall tillämpas på ledamöterna i tillsynsorganet. Det är en bestämmelse om meddelandeförbud. För en kommentar av det tillägget hänvisas till författningskommentaren till 2 kap. 4 § lagen om värdepappersrörelse. Vad som där sägs om 1 kap. 8 c § motsvaras av 8 kap. 5 § denna lag.

Tredje stycket innehåller en erinran om att i andra stycket nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan. Ändringarna i stycket innebär att bestämmelserna, enligt lagen om europakooperativ, skall tillämpas även på ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

8.17 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar

2 kap.

9 §

Ett institut för elektroniska pengar skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Institutet skall ha en verkställande direktör.

För varje institut för elektroniska pengar skall det finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag *och europakooperativ* som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag *eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)* skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 6 kap. 13 § första stycket 5 och andra stycket om återkallelse av tillstånd tillämpas på tillsynsorganet. *Vad som sägs om styrelseledamöter i 4 kap. 6 § om meddelandeförbud skall tillämpas på ledamöter i tillsynsorganet.*

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag *samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ* framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen *eller dess ledamöter* skall tillämpas också på ett europabolags *eller ett europakooperativs* lednings- eller förvaltningsorgan *eller dess ledamöter*.

I ett europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i tredje stycket skall både ledningsorganet och tillsynsorganet ha minst fem ledamöter. I ett europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 42–44 i förordningen om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) skall förvaltningsorganet ha minst fem ledamöter.

Ett europakooperativ skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och

värdepappersbolag som är tillämpliga på institut för elektroniska pengar.

Ändringarna i *tredje stycket* innebär inledningsvis att de bestämmelser om styrelsen i denna lag som gäller för tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag också gäller för tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ. Ändringarna innebär vidare att ytterligare en bestämmelse skall tillämpas på ledamöterna i tillsynsorganet. Det är en bestämmelse om meddelandeförbud. För en kommentar av det tillägget hänvisas till författningskommentaren till 2 kap. 4 § lagen om värdepappersrörelse. Vad som där sägs om 1 kap. 8 c § motsvaras av 4 kap. 7 § denna lag.

Fjärde stycket innehåller en erinran om att i tredje stycket nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan. Ändringarna i stycket innebär att bestämmelserna, enligt lagen om europakooperativ, skall tillämpas även på ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

I paragrafen har införts ett nytt *femte stycke*. Det innehåller undantagsbestämmelser i förhållande till 27 § lagen om europakooperativ. För europakooperativ som ger ut elektroniska pengar krävs ett högre minimiantal ledamöter i ledningsorganet respektive förvaltningsorganet jämfört med vad som gäller för icke-finansiella europakooperativ. Det hänger samman med att ett institut för elektroniska pengar som inte drivs i formen europakooperativ måste ha minst fem ledamöter i styrelsen och att det inte finns skäl att kräva ett färre antal ledamöter för europakooperativ som driver motsvarande verksamhet.

Även det *sjätte stycket* är nytt. Det innehåller en undantagsbestämmelse i förhållande till 31 § lagen om europakooperativ. Av bestämmelsen framgår att europakooperativ som ger ut elektroniska pengar tillämpar lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

8.18 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i visa fall, m.m.

10 §

En fysisk eller juridisk person som avses i 2 § första stycket 1–6 lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt, dess styrelseledamöter eller anställda får inte röja för kunden eller för någon utomstående att en granskning har genomförts eller att uppgifter har lämnats enligt 8 § eller att polisen genomför en undersökning.

I fråga om europabolag och europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) tillämpas vad som sägs om styrelseledamöter i första stycket på ledamöter i tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag samt 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ framgår att den i tredje stycket angivna bestämmelsen skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

I paragrafen har förts in två nya stycken. De gäller för dualistiskt organiserade europabolag och europakooperativ. *Andra stycket*, som kompletterar 16 § lagen om europabolag och 20 § lagen om europakooperativ, anger att bestämmelsen i första stycket som gäller för styrelseledamöter också skall tillämpas på ledamöter i tillsynsorganet. Också en ledamot i tillsynsorganet är således underkastad meddelandeförbud på sätt som anges i första stycket.

I *tredje stycket* har tagits in en erinran om att i andra stycket nämnd bestämmelse, enligt lagen om europabolag och lagen om europakooperativ, skall tillämpas även på ledamöter i ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

8.19 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder

2 kap.

3 §

För fondbolag gäller vad som är föreskrivet om aktiebolag i allmänhet om inte annat följer av denna lag.

Ett fondbolag skall ha en styrelse med minst tre ledamöter samt en verkställande direktör.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen eller dess ledamöter i följande bestämmelser tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 1 § 4 om ledningsprövning,

2 kap. 18 § första stycket 1 om förbud mot att handla med en investeringsfond,

2 kap. 20 a § om meddelandeförbud, och

10 kap. 15 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

Ändringen i *tredje stycket* motsvarar ändringen i 2 kap. 4 § lagen om värdepappersrörelse. För en kommentar av tillägget hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen. Vad som där sägs om 1 kap. 8 c § motsvaras av 2 kap. 20 b § denna lag.

8.20 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

3 kap.

9 §

Ett aktiebolag och en ekonomisk förening får ansöka om tillstånd innan företaget registrerats i aktiebolags-, europabolags-, föreningsregistret *eller europakooperativsregistret*.

Om ett aktiebolag har ansökt om tillstånd inom sex månader från stiftelseurkundens undertecknande räknas den tid som anges i 2 kap. 9 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) från tillståndsbeslutet. Om en ekonomisk förening har ansökt om tillstånd inom sex månader från beslutet om att bilda föreningen räknas den tid som anges i 2 kap. 3 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar från tillståndsbeslutet.

Ändringen i *första stycket* innebär att också ett utländskt europakooperativ kan ansöka om tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse i Sverige innan kooperativet har registrerats i det svenska europakooperativsregistret och därmed blivit ett svenskt europakooperativ.

10 kap.

31 §

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett beslut som avses i 5 a § fjärde stycket lagen (2004:575) om europabolag har motsatt sig att bankaktiebolaget deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen), när ett beslut har meddelats enligt 22–24 §§ och beslutet har vunnit laga kraft.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut enligt 5 a kap. lagen om europabolag kan innebära antingen att myndigheterna motsätter sig att ett bankaktiebolag deltar i fusionen eller att de inte gör det. I det förra fallet får Finansinspektionen enligt *första stycket* inte lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen. Ansökan skall i stället genast avslås. Banken bör informera Finansinspektionen om myndigheternas beslut genom att ge in intyg från dessa i samband med ansökan om tillstånd. Den skyldigheten behöver emellertid inte regleras i lag. Se även författningskommentaren till 7 § tredje stycket lagen om europakooperativ.

Ändringen i *andra stycket* är bara redaktionell.

33 §

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen, *och*

4. en kopia av ett sådant beslut som avses i 9 a § fjärde stycket lagen (2004:575) om europabolag.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 9 a § fjärde stycket lagen om

europabolag har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

Ändringarna motsvarar ändringarna som gjorts i 1 a kap. 4 § försäkringsrörelselagen. För en kommentar av ändringarna hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen.

36 §

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade europabolag) skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om ett bankaktiebolags styrelse eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 12 § om meddelandeförbud,

3 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 5 § första stycket 1 om avtal om tjänster med eller till förmån för styrelseledamot,

10 kap. 7 § andra meningen om styrelsens sammansättning,

10 kap. 10 § om uppdrag i andra företag,

10 kap. 11 § andra stycket om upplysningsplikt mot stämman,

13 kap. 12 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

15 kap. 2 § om återkallelse av tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

Ändringen i *första stycket* motsvarar ändringen i 2 kap. 4 § lagen om värdepappersrörelse. För en kommentar av tillägget hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen. Vad som där sägs om 1 kap. 8 c § motsvaras av 1 kap. 13 § denna lag.

12 kap.

Särskilda bestämmelser för europakooperativ

21 §

I fråga om tillstånd att verkställa ett fusionsavtal, genom vilket en kreditmarknadsförening deltar i bildandet av ett europakooperativ, skall bestämmelserna i 10 kap. 22–24 §§ om tillstånd att verkställa en fusionsplan tillämpas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett beslut enligt 6 § fjärde stycket lagen (2006:000) om europakooperativ har motsatt sig att kreditmarknadsföreningen deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Paragrafen, som är ny, motsvarar 1 a kap. 7 § lagen om medlemsbanker. För en redogörelse av innehållet hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen.

22 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 10 kap. 24 § och beslutet har vunnit laga kraft.

Paragrafen, som är ny, motsvarar 1 a kap. 8 § lagen om medlemsbanker. För en redogörelse av innehållet hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen.

23 §

När ett europakooperativ som har tillstånd att driva finansieringsrörelse avser att flytta sitt säte från Sverige till en annan stat tillämpas inte 14–19 §§ lagen (2006:000) om europakooperativ. I stället tillämpas 24–26 §§ i detta kapitel.

Paragrafen är ny. Som framgår av avsnitt 4.6 bör den prövning som skall ske när ett europakooperativ som har tillstånd att driva

finansieringsrörelse vill flytta sitt säte till en annan medlemsstat motsvara den som sker vid fusion av bankaktiebolag. Den prövningen skiljer sig från vad som gäller för aktiebolag i allmänhet. Bestämmelser motsvarande de som gäller för bankaktiebolag har tagits in i 24–26 §§.

24 §

Om föreningsstämman med stöd av artikel 7 i SCE-förordningen har beslutat att europakooperativets säte skall flyttas till en annan stat, skall europakooperativet ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen.

Ansökan skall ges in inom en månad från föreningsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den föreningsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 7.3 i SCE-förordningen, och

4. en kopia av ett sådant beslut som avses i 13 § fjärde stycket lagen (2006:000) om europakooperativ.

Om europakooperativet inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall europakooperativet föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om europakooperativet inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 13 § fjärde stycket lagen (2006:000) om europakooperativ har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

Paragrafen, som är ny, motsvarar 95 § lagen om understödsföreningar. För en redogörelse av innehållet hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen.

25 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. europakooperativets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till europakooperativets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. europakooperativets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 7.15 i SCE-förordningen.

Paragrafen, som är ny, motsvarar 96 § lagen om understödsföreningar. För en redogörelse av innehållet hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen.

26 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen när beslut har meddelats enligt 25 § och beslutet har vunnit laga kraft.

Av paragrafen framgår att Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen även för europakooperativ som har tillstånd att driva finansieringsrörelse.

Beträffande paragrafens närmare innehåll hänvisas till författningskommentaren till 19 § lagen om europakooperativ. Hänvisningen där till 15 § fjärde stycket lagen om europakooperativ kring frågan om Skatteverket eller Finansinspektionen motsatt sig flyttningen avser för europakooperativ som driver finansieringsrörelse i stället 24 § femte stycket i detta kapitel.

27 §

I fråga om europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 37–41 i SCE-förordningen (dualistiskt organiserade europakooperativ) skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om en kreditmarknadsförenings styrelse eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 12 § om meddelandeförbud,

3 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 5 § första stycket 1 om avtal om tjänster med eller till förmån för styrelseledamot,

12 kap. 3 § om styrelsens sammansättning,

12 kap. 6 § om uppdrag i andra företag,

12 kap. 7 § andra stycket om upplysningsplikt mot stämman,

13 kap. 12 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

15 kap. 2 § om återkallelse av tillstånd.

Av 20 § andra stycket och 26 § lagen (2006:000) om europakooperativ framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

Paragrafen är ny. *Första stycket* motsvarar i huvudsak 1 a kap. 16 § fjärde stycket lagen om medlemsbanker. För en redogörelse av innehållet hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen. Första stycket här tar emellertid upp ytterligare tre bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse som gäller för styrelsen eller dess ledamöter och som också tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. Dessa bestämmelser kommenteras nedan var och en för sig.

I 27 § lagen om europakooperativ regleras hur många ledamöter de olika organen i ett europakooperativ skall ha. 12 kap. 3 § i förevarande lag anger att flertalet av ledamöterna i en kreditmarknadsförenings styrelse skall vara personer som inte är

anställda i föreningen eller i företag som ingår i en koncern där föreningen är moderbolag. Syftet med den bestämmelsen är att stärka styrelsens oberoende i förhållande till anställda i ledande positioner. I förarbetena till motsvarande bestämmelse för bankaktiebolag, som sedermera införts även för kreditmarknadsföreningar (prop. 1997/98:166 s. 111 och prop. 2002/03:139 s. 357), sägs att styrelsen inte kan fungera som tillsynsorgan om alltför många av styrelseledamöterna samtidigt är anställda i bankaktiebolaget. Mot bakgrund av det starka intresset av en väl fungerande intern kontroll i banker ansågs intresset av att garantera styrelsens oberoende ställning starkare i bankaktiebolag än i andra aktiebolag. Tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europakooperativ skall kontrollera ledningsorganets förvaltning. Det är rimligt att denna kontroll inte utövas av ett organ som enbart består av anställda i föreningen eller i den koncern där föreningen är dotterbolag. Bestämmelsen i 12 kap. 3 § gäller därför även för tillsynsorganet.

12 kap. 6 § innehåller en bestämmelse om att vissa uppgifter skall lämnas innan styrelseval förrättas vid föreningsstämma. Enligt bestämmelsen skall föreningsstämmans ordförande innan styrelseval förrättas i en kreditmarknadsförening lämna uppgift till stämman om vilka uppdrag den som valet gäller innehar i andra företag. I dualistiskt organiserade europakooperativ utser föreningsstämman ledamöter i tillsynsorganet (artikel 39.2 i SCE-förordningen). Ledamöterna i ledningsorganet väljs av tillsynsorganet (artikel 37.2). I fråga om dualistiskt organiserade europakooperativ har därför föreskrivits att vad som gäller för styrelseval tillämpas på val av ledamot i tillsynsorganet.

I 12 kap. 7 § andra stycket finns bestämmelser om styrelsens upplysningsplikt vid föreningsstämma i kreditmarknadsförening. Enligt 20 § tredje stycket lagen om europakooperativ skall bestämmelserna i föreningslagen om styrelsens upplysningsplikt tillämpas också på tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europakooperativ. Om finansieringsrörelse drivs av ett dualistiskt organiserat europakooperativ, tillämpas på motsvarande sätt

den särskilda bestämmelsen i lagen om bank- och finansieringsrörelse om styrelsens upplysningsplikt också på tillsynsorganet.

I *andra stycket* har tagits in en erinran om att nämnda bestämmelser, enligt lagen om europakooperativ, skall tillämpas även på ett europakooperativs ledningsorgan eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

28 §

Ett europakooperativ skall upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som är tillämpliga på kreditmarknadsföreningar.

Paragrafen, som är ny motsvarar i huvudsak 1 a kap. 27 § fjärde stycket lagen om medlemsbanker. För en redogörelse av innehållet hänvisas därför till författningskommentaren till den paragrafen.

29 §

Rätten att teckna firman för ett europakooperativ får utövas bara av två eller flera personer i förening, om inte annat följer av 6 kap. 12 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Av paragrafen framgår att rätten att teckna firman för ett europakooperativ som driver finansieringsrörelse – med undantag av verkställande direktören i vissa fall – alltid får utövas bara av två eller flera personer i förening. Motsvarande krav gäller beträffande firmateckningsrätten i en kreditmarknadsförening (se 12 kap. 5 §).

Se även författningskommentaren till 34 § lagen om europakooperativ.

Ikraftträdande

För en kommentar av bestämmelsen om ikraftträdande hänvisas till motsvarande bestämmelse i författningskommentaren till lagen om europabolag.

8.21 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att ett svenskt aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion

5 a §

Ett aktiebolag som deltar i bildandet av ett europabolag enligt artikel 2.1 i SE-förordningen skall, om europabolaget enligt fusionsförslaget skall ha säte i en annan medlemsstat än Sverige, inom två veckor från det att uppgifter om fusionen har offentliggjorts enligt artikel 21 i samma förordning ansöka hos Skatteverket och, om bolaget står under Finansinspektionens tillsyn, hos Finansinspektionen om prövning enligt artikel 19 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig att bolaget deltar i fusionen, om Skatteverket har beslutat om revision hos bolaget och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Finansinspektionen får, avseende ett aktiebolag som står under inspektionens tillsyn, motsätta sig att bolaget deltar i fusionen, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och, i förekommande fall, Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan inom två månader från den dag då uppgifter om fusionen har offentliggjorts enligt artikel 21 i SE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att bolaget inte får delta i fusionen utan att bolaget först har fått tillfälle att yttra sig.

Jfr avsnitt 5.

I paragrafen regleras Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att ett svensk aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion. En motsvarande bestämmelse finns, såvitt gäller europakooperativ, i 6 § förslaget till lag om europakooperativ. För kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den bestämmelsen.

Ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen

5 b §

Till en ansökan om verkställande av fusionsplanen enligt 23 kap. 20 § aktiebolagslagen (2005:551) skall i förekommande fall, utöver vad som där framgår, fogas en kopia av ett sådant beslut som avses i 5 a § fjärde stycket. Om sökanden inte har bifogat ett sådant beslut, skall Bolagsverket förelägga denne att avhjälpa bristen. Om sökanden inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 5 a § fjärde stycket har motsatt sig att bolaget deltar i fusionen och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Jfr avsnitt 5.

I paragrafen åläggs ett aktiebolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion att ge in kopia på ett sådant beslut från Skatteverket och – i förekommande fall – Finansinspektionen som regleras i 5 a §. En motsvarande bestämmelse finns, såvitt gäller europakooperativ, i 7 § förslaget till lag om europakooperativ. För kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den bestämmelsen.

7 §

Bolagsverket skall föra ett register över europabolag (europabolagsregistret). I fråga om registrering i europabolagsregistret tillämpas vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (2005:551) och

andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret eller, om europabolaget driver bankrörelse, bankregistret. *Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag, skall även detta registreras.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag, och
2. handläggningen av registreringsärenden.

I paragrafen anges bl.a. att i fråga om registrering av uppgifter i europabolagsregistret skall bestämmelserna i aktiebolagslagen och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret tillämpas. Enligt 8 kap. 43 § aktiebolagslagen skall ett bolag för registrering anmäla bl.a. vem som har utsetts till styrelseledamot och styrelsesuppleant. I anmälan skall också särskilt anges om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda. I europabolag regleras emellertid arbetstagarinflytandet i lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag. I det *första stycket* i förevarande paragraf har därför gjorts ett tillägg om att uppgift om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt den lagen också skall registreras.

8 §

Bolagets styrelse eller lednings- eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som avses i artiklarna 8.2, 32.2, 33.3, 37.4 och 66.3 i SE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall *genast* kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

I paragrafen har endast en redaktionell ändring gjorts.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning av säte

9 a §

Ett europabolag skall inom två veckor från det att lednings- eller förvaltningsorganet har offentliggjort ett förslag om flyttning av säte enligt artikel 8.2 i SE-förordningen ansöka hos Skatteverket och, om bolaget står under Finansinspektionens tillsyn, hos Finansinspektionen om prövning enligt artikel 8.14 samma förordning. En ansökan som inte har gjorts inom föreskriven tid skall avvisas.

Skatteverket får motsätta sig flyttningen av säte, om Skatteverket har beslutat om revision hos bolaget och det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av en flyttning av bolagets säte.

Finansinspektionen får, avseende ett europabolag som står under inspektionens tillsyn, motsätta sig flyttningen av säte, om det finns skäl att anta att det skulle uppstå allvarliga störningar i betalningssystemets eller kapitalmarknadens funktion eller om det annars är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och, i förekommande fall, Finansinspektionen skall meddela beslut i frågan om flyttning av säte inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 8.2 i SE-förordningen. Myndigheterna får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europabolaget först har fått tillfälle att yttra sig.

Jfr avsnitt 5.

I paragrafen regleras Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att ett europabolag med säte i Sverige flyttar till en annan medlemsstat. Den har sin grund i artikel 8.14 SE-förordningen. En motsvarande bestämmelse finns, såvitt gäller europakooperativ, i 13 § förslaget till lag om europakooperativ. För kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den bestämmelsen.

11 §

Bolaget skall hos Bolagsverket ansöka om tillstånd till flyttning av säte enligt artikel 8 i SE-förordningen. Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen,

4. intyg från bolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller verkställande direktör om att bolagets kända borgenärer har underrättats enligt 10 §, *och*

5. en kopia av ett sådant giltigt beslut som avses i 9 a § fjärde stycket.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i andra stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall Bolagsverket förelägga bolaget att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Skatteverket, Finansinspektionen eller, efter överklagande, domstol i ett sådant beslut som avses i 9 a § fjärde stycket har motsatt sig flyttningen av säte och beslutet har vunnit laga kraft, skall ansökan genast avslås.

Jfr avsnitt 5.

I *andra stycket* har en ny punkt 5 lagts till. Den innebär att ett europabolag som ansöker om tillstånd till flyttning av säte skall bifoga en kopia av Skatteverkets och – i förekommande fall – Finansinspektionens beslut enligt 9 a §. Om beslutet inte bifogas, skall ansökan avvisas. Om det ges in ett beslut men detta innebär att någon av myndigheterna har motsatt sig flyttningen av säte, skall ansökan avslås. Det framgår av det nya *fjärde stycket*. Avslagsbeslutet skall i ett sådant fall meddelas utan att Bolagsverket kallar bolaget borgenärer enligt bestämmelserna i 12 §. Motsvarande bestämmelser finns, såvitt gäller europakooperativ,

i 15 § förslaget till lag om europakooperativ. För ytterligare kommentarer hänvisas till kommentaren till den paragrafen.

Särskilt bokslut

26 a §

Om ett europabolag flyttar sitt säte skall lednings- eller förvaltningsorganet upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då flyttningen av säte har blivit gällande enligt artikel 8.10 i SE-förordningen.

Om ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion enligt artikel 17 i SE-förordningen, och europabolaget får säte i en annan medlemsstat, skall styrelsen för aktiebolaget upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då europabolaget registreras enligt artikel 12 i SE-förordningen.

För det särskilda bokslutet enligt första och andra styckena gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

Jfr avsnitt 5.

Paragrafen reglerar frågan om ett särskilt bokslut dels när ett europabolag med säte i Sverige flyttar sitt säte, dels när ett svenskt aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion. En motsvarande bestämmelse finns, såvitt gäller europakooperativ, i 32 § förslaget till lag om europakooperativ. För kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den bestämmelsen.

32 §

Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltnings-

domstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 11 §, verkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 15 § samt verkets beslut enligt 31 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut enligt 5 a eller 9 a § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 29 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 29 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då bolaget fick del av beslutet. Ett beslut enligt 29 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt *tredje stycket* gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Jfr avsnitt 5.

I paragrafen har ett nytt *andra stycke* lagts till. Det innehåller bestämmelser om överklagande av Skatteverkets respektive Finansinspektionens beslut att motsätta sig att ett svenskt aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion eller att ett europabolag med säte i Sverige flyttar till ett annat land. Motsvarande bestämmelser finns, såvitt gäller europakooperativ, i 40 § förslaget till lag om europakooperativ.

Ikraftträdande

De nya bestämmelserna i lagen om europabolag föreslås träda i kraft samtidigt med motsvarande bestämmelser i lagen om europakooperativ, dvs. den 18 augusti 2006. De nya bestämmelserna får betydelse i de fall då ett svenskt aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion eller då ett europabolag med säte i Sverige skall flytta till ett annat land. Av en särskild övergångsbestämmelse framgår att de nya bestämmelserna inte blir tillämpliga i ärenden av detta slag som har

initierats före de nya bestämmelsernas ikraftträdande. Om en ansökan om att flytta säte har getts in till Bolagsverket före den 18 augusti 2006, skall således Skatteverket inte pröva om det vill motsätta sig flyttningen. Detsamma gäller i ärenden om fusion.

Övergångsbestämmelserna gäller endast i fråga om ”ansökningar om tillstånd”. Sålunda gäller inte några särskilda övergångsbestämmelser för de nya bestämmelserna om bokslut vid flyttning eller fusion. Skyldigheten att upprätta sådant bokslut gäller således vid alla fusioner och flyttningar som genomförs efter den 18 augusti 2006, oavsett när ärendet initierades hos Bolagsverket.

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1435/2003

av den 22 juli 2003

om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 308 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ([1]),

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ([2]),

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([3]), och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentet antog den 13 april 1983 en resolution om kooperativen i Europeiska gemenskapen ([4]), den 9 juli 1987 en resolution om kooperativens bidrag till den regionala utvecklingen ([5]), den 26 maj 1989 en resolution om kvinnornas roll i kooperativ och lokala sysselsättningsinitiativ ([6]), den 11 februari 1994 en resolution om kooperativens bidrag till den regionala utvecklingen ([7]) och den 18 september 1998 en resolution om kooperativens betydelse för en ökad sysselsättning bland kvinnor ([8]).

(2) Genomförandet av den inre marknaden och de förbättringar den medför i den ekonomiska och sociala situationen i hela gemenskapen innebär inte bara att handelshinder bör undanröjas utan även att produktionsstrukturerna bör anpassas till gemenskapsdimensionen. Därför är det väsentligt att alla slags företag vars affärsverksamhet inte är begränsad enbart till att tillgodose lokala behov skall kunna planera och genomföra omorganisationen av sin affärsverksamhet på gemenskapsnivå.

(3) De rättsliga ramarna för affärsverksamhet i gemenskapen bygger fortfarande i stor utsträckning på nationell lagstiftning och motsvarar därför inte de ekonomiska ramar inom vilka de bör utvecklas om målen i artikel 18 i fördraget skall uppnås. Den situationen innebär ett avsevärt hinder för bildande av grupper av företag från olika medlemsstater.

(4) Rådet har antagit förordning (EG) nr 2157/2001 ([9]), där den rättsliga formen för europabolag (SE-bolag) fastställs enligt de allmänna principerna för publikt aktiebolag. Detta är inte ett instrument som är avpassat till kooperativens specifika karaktär.

(5) Även om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) enligt förordning (EEG) nr 2137/85 ([10]) gör det möjligt för företag att gemensamt främja vissa delar av sin verksamhet, samtidigt som de behåller sin självständighet, tillgodoser de emellertid inte de särskilda krav som gäller för kooperativa företag.

(6) Gemenskapen, som är angelägen om att säkerställa lika konkurrensvillkor och bidra till sin ekonomiska utveckling, bör förse kooperativen, som är en allmänt erkänd organisationsform i alla medlemsstater, med lämpliga juridiska instrument som kan underlätta utvecklingen av deras gränsöverskridande verksamhet. Förenta nationerna har uppmuntrat alla regeringar att skapa en stödjande miljö där kooperativ kan delta på samma villkor som andra företagsformer ([11]).

([1]) EGT C 99, 21.4.1992, s. 17 och EGT C 236, 31.8.1993, s. 17.
([2]) EGT C 42, 15.2.1993, s. 75 och yttrande avgivet den 14 maj 2003 (ännu ej offentliggjort i EUT).
([3]) EGT C 223, 31.8.1992, s. 42.
([4]) EGT C 128, 16.5.1983, s. 51.
([5]) EGT C 246, 14.9.1987, s. 94.
([6]) EGT C 158, 26.6.1989, s. 380.
([7]) EGT C 61, 28.2.1994, s. 231.
([8]) EGT C 313, 12.10.1998, s. 234.
([9]) EGT L 294, 10.11.2001, s. 1.
([10]) EGT L 199, 31.7.1985, s. 1.
([11]) Resolution antagen av generalförsamlingen vid Förenta nationernas 88:e plenarmöte den 19 december 2001 (A/RES/56/114).

(7) Kooperativen är framför allt sammanslutningar av personer eller rättsliga enheter vars verksamhet regleras av särskilda principer som skiljer sig från andra marknadsaktörers. Där ingår principerna om demokratisk struktur och kontroll samt en rättvis fördelning av nettot av räkenskapsårets resultat.

(8) Dessa särskilda principer omfattar särskilt principen om individens företräde, vilken kommer till uttryck i de specifika bestämmelserna om medlems intagande, utträde och uteslutande, där regeln ”en man, en röst” föreskrivs och rösträtten är knuten till personen, vilket innebär att medlemmarna inte får förfoga över kooperativets tillgångar.

(9) Kooperativen har ett insatskapital, och deras medlemmar kan vara antingen fysiska personer eller företag. Dessa medlemmar kan helt eller delvis bestå av kunder, arbetstagare eller leverantörer. Då ett kooperativ utgörs av medlemmar som själva är kooperativa företag betecknas det som ett ”sekundärt” eller ”andra gradens” kooperativ. Under vissa omständigheter kan emellertid en viss andel av medlemmarna även bestå av investerande medlemmar som inte är avnämare eller av tredje man som drar fördel av kooperativens verksamhet eller utför arbete för deras räkning.

(10) En europeisk kooperativ förening (nedan kallad ”SCE-förening”) bör ha som huvudsakligt mål att tillgodose sina medlemmars behov och/eller utveckla deras ekonomiska och/eller sociala verksamhet i enlighet med följande principer:

— Dess verksamhet bör ha till ändamål att ömsesidigt främja medlemmarnas intressen, så att var och en av dem drar nytta av SCE-föreningens verksamhet i förhållande till sina insatser.

— Dess medlemmar bör även vara konsumenter, arbetstagare eller leverantörer eller på ett eller annat sätt involverade i SCE-föreningens verksamhet.

— Kontrollen över föreningen bör fördelas lika mellan medlemmarna, men röstviktning kan tillåtas för att avspegla varje medlems insats i SCE-föreningen.

— Det bör vara begränsad ränta på lånat kapital och insatskapital.

— Vinsten bör delas ut beroende på medlemmarnas verksamhet med avseende på SCE-föreningen eller användas för att tillgodose medlemmarnas behov.

— Inga artificiella spärrar bör finnas för medlemskap.

— Nettotillgångar och reserver bör fördelas vid avveckling enligt principen om oegennyttig fördelning, dvs. till ett annat kooperativt organ som har liknande syften eller inriktning av allmänt intresse.

(11) Gränsöverskridande samarbete mellan kooperativ inom gemenskapen försvåras för närvarande av juridiska och administrativa problem, som bör undanröjas på en gränslös marknad.

(12) Inrättandet av en europeisk rättslig form för kooperativ som är grundad på gemensamma principer men som tar hänsyn till deras specifika karaktär, bör göra det möjligt för dem att agera utanför de egna nationella gränserna på hela eller delar av gemenskapens territorium.

(13) Huvudsyftet med denna förordning är att en SCE-förening skall kunna inrättas av fysiska personer bosatta i olika medlemsstater eller av rättsliga enheter som är etablerade i enlighet med olika medlemsstaters lagstiftning. Den kommer även att göra det möjligt att inrätta en SCE-förening genom fusion av två befintliga kooperativ, eller genom omvandling av ett nationellt kooperativ till den nya formen utan att det först avvecklas, om det kooperativet har sitt säte och huvudkontor i en medlemsstat och en driftsenhet eller ett dotterföretag i en annan medlemsstat.

(14) Med tanke på SCE-föreningens särskilda gemenskapskaraktär påverkar inte den genom denna förordning antagna ordningen med ”faktiskt säte” för SCE-föreningar medlemsstaternas lagstiftning och föregriper inte de val som skall göras i andra gemenskapstexter om bolagsrätt.

(15) Hänvisningar till kapital i denna förordning bör endast omfatta tecknat kapital. Detta bör inte påverka icke utdelade gemensamma tillgångar/eget kapital i SCE-föreningen.

(16) Denna förordning omfattar inte andra rättsområden som beskattning, konkurrens, immaterialrätt eller insolvens. Bestämmelser i medlemsstaternas lagstiftning och i gemenskapsrätten skall därför tillämpas på ovanstående områden och på andra områden som inte omfattas av denna förordning.

(17) Bestämmelserna om arbetstagarinflytande i SCE-föreningar finns i direktiv 2003/72/EG [1], och dessa bestämmelser utgör ett nödvändigt komplement till denna förordning och skall tillämpas samtidigt.

(18) Betydande framsteg har gjorts i arbetet med att tillnärma medlemsstaternas nationella bolagsrätt, så att det också beträffande SCE-föreningar är möjligt att hänvisa till vissa bestämmelser som har antagits i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte i syfte att genomföra bolagsdirektiv på de områden där kooperativets verksamhet inte kräver enhetliga gemenskapsregler, varvid sådana bestämmelser lämpar sig för att reglera SCE-föreningens verksamhet, särskilt följande:

— Rådets första direktiv 68/151/EEG av den 9 mars 1968 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 48 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen [2].

— Rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 om årsbokslut i vissa typer av bolag [3].

— Rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 om sammanställd redovisning [4].

— Rådets åttonde direktiv 84/253/EEG av den 10 april 1984 om godkännande av personer som har ansvar för lagstadgad revision av räkenskaper [5].

— Rådets elfte direktiv 89/666/EEG av den 21 december 1989 om krav på offentlighet i filialer som har öppnats i en medlemsstat av vissa typer av bolag som lyder under lagstiftningen i en annan stat [6].

(19) Verksamhet i fråga om finansiella tjänster, särskilt vad beträffar kreditinstitut och försäkringsföretag, har varit föremål för lagstiftningsåtgärder enligt följande direktiv:

— Rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut [7].

— Rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring (tredje direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring) [8].

(20) Denna organisationsform bör vara frivillig.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

En SCE-förenings organisatoriska form

1. En kooperativ förening får bildas inom gemenskapens territorium i form av en europeisk kooperativ förening (SCE-förening) på de villkor och enligt de bestämmelser som fastställs i denna förordning.

2. Det tecknade kapitalet i en SCE-förening skall vara fördelat på andelar.

Antalet medlemmar i en SCE-förening samt dess kapital skall få variera.

Om inte en SCE-förenings stadgar, vid den SCE-föreningens bildande, föreskrivit något annat skall varje medlem vara ansvarig endast med den andel av kapitalet han tecknat. Om medlemmarna i SCE-föreningen är begränsat ansvariga, skall SCE-föreningens firma innehålla orden ”förening med begränsat ansvar” efter förkortningen SCE.

3. Det huvudsakliga ändamålet med en SCE-förenings verksamhet skall vara att tillgodose medlemmarnas behov och/eller att främja deras ekonomiska och sociala verksamhet, särskilt genom att ingå avtal med medlemmarna avseende tillhandahållande av varor eller tjänster eller utförande av arbete inom ramen för den verksamhet SCE-föreningen bedriver eller låter bedriva. En SCE-förening får även ha ändamålet att tillgodose sina medlemmars behov genom att främja deras deltagande i ekonomisk verksamhet, på det sätt som anges ovan, i en eller flera SCE-föreningar och/eller nationella kooperativ. En SCE-förening får bedriva sin verksamhet genom ett dotterföretag.

4. En SCE-förening får inte låta andra än medlemmar få del i vinsterna av dess verksamhet eller låta dem medverka vid genomförandet av denna verksamhet, såvida inte annat stipuleras i stadgarna.

---

[1] Se sida 25 i detta nummer av EUT.
[2] EGT L 65, 14.3.1968, s. 8. Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.
[3] EGT L 222, 14.8.1978, s. 11. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2001/65/EG (EGT L 283, 27.10.2001, s. 28).
[4] EGT L 193, 18.7.1983, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2001/65/EG.
[5] EGT L 126, 12.5.1984, s. 20.
[6] EGT L 395, 30.12.1989, s. 36.
[7] EGT L 372, 31.12.1986, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2001/65/EG.
[8] EGT L 228, 11.8.1992, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2002/13/EG (EGT L 77, 20.3.2002, s. 17).

5. En SCE-förening skall ha status som juridisk person.

6. Arbetstagarinflytandet i en SCE-förening skall följa bestämmelserna i direktiv 2003/72/EG.

Artikel 2

Bildande

1. En SCE-förening får bildas

— av minst fem fysiska personer bosatta i minst två medlemsstater,

— av minst fem fysiska personer och bolag enligt artikel 48 andra stycket i fördraget samt andra offentligrättsliga eller privaträttsliga rättsliga enheter som har bildats i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat, har hemvist i eller omfattas av lagstiftningen i minst två olika medlemsstater,

— av bolag enligt artikel 48 andra stycket i fördraget och andra offentligrättsliga eller privaträttsliga rättsliga enheter, som har bildats i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat och som omfattas av lagstiftningen i minst två olika medlemsstater,

— genom fusion mellan kooperativ som har bildats i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat och som har sitt säte och huvudkontor i gemenskapen, om minst två av dem omfattas av lagstiftningen i olika medlemsstater,

— genom ombildning av ett kooperativ som har bildats enligt lagstiftningen i en medlemsstat och som har sitt säte och huvudkontor i gemenskapen, om det sedan minst två år har en driftsenhet eller ett dotterföretag som omfattas av lagstiftningen i en annan medlemsstat.

2. En medlemsstat har rätt att föreskriva att en rättslig enhet som inte har sitt huvudkontor i gemenskapen får delta i bildandet av en SCE-förening, om den rättsliga enheten är bildad i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat, har sitt säte i den medlemsstaten och har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en medlemsstat.

Artikel 3

Minimikapital

1. En SCE-förenings kapital skall vara uttryckt i den nationella valutan. En SCE-förening vars säte befinner sig utanför euroområdet får också uttrycka sitt kapital i euro.

2. Det tecknade kapitalet skall uppgå till minst 30 000 euro.

3. Om det i lagstiftningen i en medlemsstat föreskrivs ett större tecknat kapital för rättsliga enheter med vissa typer av verksamhet, skall den lagstiftningen tillämpas på de SCE-föreningar som har sitt säte i den medlemsstaten.

4. I stadgarna skall det fastställas ett lägsta belopp för tecknat kapital som inte får underskridas genom inlösen av andelar tillhörande personer vars medlemskap i SCE-föreningen upphör. Detta belopp får inte vara lägre än det som fastställs i punkt 2. Förfallodagen för inlösen av andelar tillhörande personer vars medlemskap i en SCE-förening upphör enligt artikel 16 skall uppskjutas så länge inlösen skulle medföra att tecknat kapital underskrider den föreskrivna gränsen.

5. Kapitalet får höjas genom successiva insatser från medlemmarna eller antagande av nya medlemmar, och det kan sänkas genom full eller delvis återbetalning av insatser, dock med förbehåll för tillämpningen av punkt 4.

Variationer i kapitalets storlek kräver ingen ändring av stadgarna och inte heller offentliggörande.

Artikel 4

En SCE-förenings kapital

1. En SCE-förenings tecknade kapital skall utgöras av medlemmarnas andelar uttryckta i den nationella valutan. En SCE-förening vars säte befinner sig utanför euroområdet får också uttrycka sina andelar i euro. Mer än en kategori andelar får utges.

Stadgarna får innehålla bestämmelser att olika andelskategorier skall ge olika rättigheter beträffande fördelningen av överskottet. Andelar som ger samma rättigheter skall utgöra en andelskategori.

2. Kapitalet får endast utgöras av tillgångar som kan värderas ekonomiskt. Medlemmarnas andelar får inte utges mot åtaganden att utföra arbete eller tillhandahålla tjänster.

3. Andelarna skall innehas av namngivna personer. Deras nominella värde skall vara detsamma för varje andelskategori. Det skall fastställas i stadgarna. Andelar får inte ges ut till ett belopp som understiger det nominella värdet.

4. Andelar som ges ut i utbyte mot kontantinsatser skall på dagen för andelsteckningen betalas med lägst 25 % av det nominella värdet. Resterande belopp skall betalas inom högst fem år såvida inte en kortare period föreskrivs i stadgarna.

5. Andelar som ges ut i utbyte mot insatser i form av apportegendom skall betalas i sin helhet vid andelsteckningen.

6. Den lagstiftning om val av experter och värdering av apportegendom som är tillämplig för publika aktiebolag i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte skall även gälla en SCE-förening.

7. I stadgarna skall föreskrivas det lägsta antal andelar som måste tecknas för att ge medlemskap. Om det i stadgarna föreskrivs att majoriteten vid föreningsstämmorna skall utgöras av medlemmar som är fysiska personer och om de innehåller ett krav på andelsteckning för medlemmarnas medverkan i SCE-föreningens verksamhet, får det inte krävas att mer än en andel skall tecknas för att få medlemskap.

8. När den årliga föreningsstämman fattar beslut om årets räkenskaper skall den genom beslut ange kapitalets storlek vid räkenskapsårets utgång och hur det förändrats jämfört med föregående räkenskapsår.

På förslag av förvaltnings- eller ledningsorganet får det tecknade kapitalet höjas genom fondemission avseende alla eller en del av tillgängliga reserver efter ett beslut av föreningsstämman fattat på de villkor för beslutförhet och majoritet som gäller för ändring av stadgarna. Nya andelar skall tilldelas medlemmar i proportion till de andelar av kapitalet de dittills innehade.

9. Andelarnas nominella värde får höjas genom sammanläggning av de utgivna andelarna. Om en sådan höjning enligt bestämmelser i stadgarna kräver att medlemmarna gör kompletterande inbetalningar till kapitalet, skall föreningsstämmans beslut fattas under iakttagande av de villkor för beslutförhet och majoritet som gäller för ändring av stadgarna.

10. Andelarnas nominella värde får nedsättas genom splitemission.

11. I enlighet med stadgarna och med godkännande av antingen föreningsstämman eller lednings- eller förvaltningsorganet får andelar överlåtas eller säljas till medlem eller var och en som förvärvar medlemskap.

12. En SCE-förening får inte teckna, köpa eller som säkerhet motta egna andelar, vare sig direkt eller via en person som handlar i eget namn men för SCE-föreningens räkning.

Andelarna i en SCE-förening får emellertid godtas som säkerhet i samband med ordinära transaktioner i SCE-föreningar som är kreditinstitut.

Artikel 5

Stadgar

1. I denna förordning avses med *en SCE-förenings stadgar* både föreningens stiftelseurkund och dess egentliga stadgar, om dessa utgör ett separat dokument.

2. Stiftarna skall upprätta SCE-föreningens stadgar i enlighet med de bestämmelser som gäller för bildande av kooperativa föreningar som omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte. Stadgarna skall upprättas skriftligen och undertecknas av stiftarna.

3. Den i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte tillämpliga lagstiftningen för den förebyggande kontrollen vid bildandet av ett publikt aktiebolag skall även gälla kontrollen vid bildandet av SCE-föreningen.

4. En SCE-förenings stadgar skall åtminstone innehålla följande uppgifter:

— Föreningens firma föregången eller följd av förkortningen SCE, och i förekommande fall orden förening med begränsat ansvar.

— Föreningens ändamål.

— Om SCE-föreningens stiftare är fysiska personer, deras namn och, om stiftarna är juridiska personer, deras firma, med angivande i det senare fallet av ändamål och säte.

— SCE-föreningens säte.

— Bestämmelser och förfaranden för medlems inträde, uteslutande och utträde.

— Medlemmarnas rättigheter och skyldigheter och, i förekommande fall, de olika medlemskategorierna samt vilka rättigheter och skyldigheter som är förenade med varje kategori.

— De tecknade andelarnas nominella värde, det tecknade kapitalets storlek och uppgift om att kapitalet får variera.

— De särskilda reglerna för hur stor del av överskottet som i förekommande fall skall överföras till reservfonden.

— De befogenheter och skyldigheter som ledamöterna i respektive styrande organ har.

— Bestämmelser om utnämning och entledigande av ledamöterna i de styrande organen.

— Regler om majoritet och beslutförhet.

— Den tid under vilket föreningen skall vara verksam om verksamhetstiden är begränsad.

Artikel 6

Säte

En SCE-förenings säte skall vara beläget inom gemenskapen i samma medlemsstat som huvudkontoret. En medlemsstat får dessutom föreskriva att SCE-föreningar som är registrerade inom dess territorium skall vara skyldiga att förlägga huvudkontoret och sätet till samma plats.

Artikel 7

Flyttning av föreningens säte

1. En SCE-förenings säte får flyttas till en annan medlemsstat i enlighet med punkterna 2–16. En sådan flyttning skall inte medföra vare sig föreningens avveckling eller bildandet av en ny juridisk person.

2. Ett förslag om flyttning skall upprättas av ledningseller förvaltningsorganet och offentliggöras i enlighet med artikel 12, utan att detta påverkar eventuella ytterligare former av offentliggörande som föreskrivs i den medlemsstat där föreningen har sitt säte. I förslaget skall SCE-föreningens aktuella firma, säte och nummer anges, samt

a) det säte som föreslås för SCE-föreningen,

b) de stadgar som föreslås för SCE-föreningen och, i förekommande fall, föreningens nya firma,

c) den tidsplan som föreslås för flyttningen,

d) eventuella följder som flyttningen kan få för arbetstagarinflytandet,

e) eventuella rättigheter till skydd för medlemmar, borgenärer och innehavare av andra rättigheter.

3. Ledningseller förvaltningsorganet skall upprätta en redogörelse, där flyttningens juridiska och ekonomiska aspekter samt dess konsekvenser för sysselsättningen förklaras och motiveras och där det förklaras vilka följder flyttningen får för medlemmar, borgenärer, anställda och innehavare av andra rättigheter.

4. Senast en månad före den föreningsstämma vid vilken det skall beslutas om flyttningen skall SCE-föreningens medlemmar, borgenärer och innehavare av andra rättigheter och alla övriga organ som enligt nationell lag kan utöva denna rättighet, ha rätt att, där föreningen har sitt säte, granska förslaget om flyttning och den redogörelse som skall upprättas i enlighet med punkt 3 samt att på begäran kostnadsfritt få kopior av dessa dokument.

5. Medlem som motsatt sig beslutet om flyttning vid föreningsstämman eller vid en sektors- eller sektionsstämma får anmäla sitt utträde inom två månader efter stämmans beslut. Medlemskapet skall upphöra vid utgången av det räkenskapsår under vilket utträdet anmälts; flyttningen skall inte bli gällande för denna medlem. Utträdet skall ge rätt till inlösen av andelarna enligt bestämmelserna i artikel 4.4 och artikel 16.

6. Ett beslut om flyttning får inte fattas förrän två månader efter offentliggörandet av förslaget. Beslutet skall fattas enligt bestämmelserna i artikel 62.4.

7. Innan den behöriga myndigheten utfärdar det intyg som anges i punkt 8, skall SCE-föreningen visa denna att, när det gäller sådana skulder som uppkommit före offentliggörandet av förslaget om flyttning, de intressen som borgenärer och innehavare av andra rättigheter har gentemot SCE-föreningen (inbegripet offentliga organs intressen) är skyddade på ett betryggande sätt i överensstämmelse med de krav som har fastställts av den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte före flyttningen.

En medlemsstat får utvidga tillämpningen av första stycket till att omfatta skulder som uppkommer, eller kan uppkomma, före flyttningen.

Första och andra styckena skall inte påverka tillämpningen på en SCE-förening av medlemsstaternas nationella lagstiftning om erläggande eller säkring av betalningar till offentliga organ.

8. En domstol, notarie eller annan behörig myndighet i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte skall utfärda ett intyg som bekräftar att vad som krävs i fråga om handlingar och formaliteter före flyttningen har fullgjorts.

9. Ny registrering får inte ske förrän det intyg som avses i punkt 8 har framlagts och det har styrkts att de formaliteter som krävs för registrering i det land där föreningens nya säte skall vara beläget har uppfyllts.

10. Flyttningen av en SCE-förenings säte och den därav följande ändringen av föreningens stadgar skall få verkan den dag då SCE-föreningen i enlighet med artikel 11.1 antecknas i registret där föreningen har sitt nya säte.

11. När SCE-föreningens nya registrering har gjorts, skall en underrättelse om detta lämnas från det register där den nya registreringen gjorts till det register där den gamla registreringen fanns. Den gamla registreringen skall strykas vid mottagandet av denna underrättelse, men inte dessförinnan.

12. Den nya registreringen och strykningen av den gamla skall offentliggöras i de berörda medlemsstaterna i enlighet med artikel 12.

13. I och med offentliggörandet av en SCE-förenings nya registrering kan det nya sätet åberopas gentemot tredje man. Så länge strykningen ur registret av en SCE-förenings registrering av dess föregående säte inte har offentliggjorts kan emellertid tredje man fortsätta att åberopa det föregående sätet, såvida inte SCE-föreningen bevisar att tredje man hade kännedom om det nya sätet.

14. Genom lagstiftningen i en medlemsstat får det, i fråga om SCE-föreningar som är registrerade i den medlemsstaten, föreskrivas att en flyttning av föreningens säte som skulle medföra en ändring av tillämplig lag inte skall få verkan om någon behörig myndighet i medlemsstaten motsätter sig flyttningen inom den tvåmånadersfrist som avses i punkt 6. Motsättandet får grundas endast på hänsyn till allmänintresset.

Om en SCE-förening kontrolleras av en nationell finansiell tillsynsmyndighet enligt gemenskapsdirektiv skall rätten att motsätta sig ändring av säte också gälla denna myndighet.

Överklagande till domstol skall vara möjligt.

15. En SCE-förening som är föremål för ett rättsligt förfarande rörande avveckling, inbegripet frivillig avveckling, likvidation, insolvens eller betalningsinställelse eller andra liknande förfaranden får inte flytta sitt säte.

16. En SCE-förening som har flyttat sitt säte till en annan medlemsstat skall, när det gäller rättsanspråk som kan uppkomma före den flyttning som avses i punkt 10, anses ha sitt säte i den medlemsstat där SCE-föreningen var registrerad före flyttningen, även om talan skulle väckas mot SCE-föreningen efter flyttningen.

Artikel 8

Tillämplig lagstiftning

1. En SCE-förening skall regleras

a) av bestämmelserna i denna förordning,

b) om denna förordning uttryckligen tillåter det, av bestämmelserna i föreningens stadgar,

c) beträffande frågor som inte regleras i denna förordning eller – om en fråga endast delvis regleras i den – beträffande de aspekter som inte omfattas av denna förordning, av

i) den lagstiftning som har antagits av medlemsstaterna för att genomföra gemenskapsåtgärder som specifikt avser SCE-föreningar,

ii) den lagstiftning i medlemsstaterna som skulle gälla för ett kooperativ bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte,

iii) bestämmelserna i föreningens stadgar på samma villkor som för ett kooperativ bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte.

2. Om det finns särskilda bestämmelser och/eller begränsningar i nationell lagstiftning för den typ av verksamhet som en SCE-förening bedriver och/eller om verksamheten är underställd viss kontroll av en tillsynsmyndighet, skall dessa bestämmelser gälla fullt ut för SCE-föreningen.

Artikel 9

Princip om icke-diskriminering

Om inte annat följer av bestämmelserna i denna förordning, skall en SCE-förening i varje medlemsstat behandlas som ett kooperativ bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte.

Artikel 10

Uppgifter som skall finnas i dokumenten

1. Den lagstiftning om innehåll i brev och dokument avsedda för tredje man som är tillämplig för publika aktiebolag i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte skall även gälla en SCE-förening. SCE-föreningens firma skall föregås eller följas av förkortningen SCE, och i förekommande fall orden förening med begränsat ansvar.

2. Endast SCE-föreningar får ha firmor som innehåller förkortningen SCE före eller efter namnet så att den rättsliga formen kan avgöras.

3. Bolag eller andra rättsliga enheter som har registrerats i en medlemsstat före den dag då denna förordning träder i kraft och vilkas firmor innehåller förkortningen SCE skall dock inte vara skyldiga att ändra sina firmor.

Artikel 11

Krav avseende registrering och offentliggörande

1. Varje SCE-förening skall registeras i den medlemsstat där den har sitt säte i ett register som anges i lagstiftningen i den medlemsstaten i enlighet med tillämplig lagstiftning för publika aktiebolag.

2. En SCE-förening får inte registeras om det saknas en överenskommelse om ordningar för arbetstagarinflytande enligt artikel 4 i direktiv 2003/72/EG eller ett beslut enligt artikel 3.6 i det direktivet, eller om förhandlingsperioden enligt artikel 5 i det direktivet har löpt ut utan att en överenskommelse har träffats.

3. För att en SCE-förening som inrättats genom fusion skall kunna registreras i en medlemsstat som har utnyttjat möjligheten i artikel 7.3 i direktiv 2003/72/EG, är det nödvändigt antingen att ett avtal har ingåtts i enlighet med artikel 4 i det direktivet om en ordning för hur arbetstagarinflytande och arbetstagarmedverkan skall utformas, eller att inget av de kooperativ som ingår reglerades av bestämmelser om medverkan före registreringen av SCE-föreningen.

4. En SCE-förenings stadgar får aldrig strida mot de ordningar för arbetstagarinflytande som har fastställts på detta sätt. Om nya ordningar som fastställts i enlighet med direktiv 2003/72/EG strider mot gällande stadgar, skall stadgarna ändras i nödvändig omfattning.

I detta fall får en medlemsstat föreskriva att SCE-föreningens lednings- eller förvaltningsorgan skall ha rätt att ändra stadgarna utan något ytterligare beslut från föreningsstämman.

5. Den lagstiftning om offentliggörande av handlingar och uppgifter som är tillämplig för publika aktiebolag i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte skall även gälla en SCE-förening.

Artikel 12

Offentliggörande av dokument i medlemsstaterna

1. Offentliggörandet av dokument och uppgifter om en SCE-förening som skall offentliggöras enligt denna förordning skall ske enligt den lagstiftning som är tillämplig på publika aktiebolag i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte.

2. De nationella bestämmelser som antagits i enlighet med direktiv 89/666/EEG skall tillämpas på filialer till en SCE-förening som är grundad i en annan medlemsstat än den där den har sitt säte. Dock får medlemsstaterna föreskriva undantag från de nationella bestämmelserna för genomförande av det direktivet av hänsyn till kooperativens särskilda karaktär.

Artikel 13

Meddelande i *Europeiska unionens officiella tidning*

1. Ett meddelande om registrering och avregistrering av en SCE-förening skall offentliggöras för kännedom i *Europeiska unionens officiella tidning* när offentliggörande har skett i enlighet med artikel 12. Meddelandet skall innehålla uppgift om SCE-föreningens firma, registreringsnummer, registreringsdatum och registreringsort, datum och ort för offentliggörandet och titeln på mediet för offentliggörandet, samt om föreningens säte och dess verksamhetsområde.

2. Vid flyttning av en SCE-förenings säte enligt artikel 7 skall ett meddelande om detta offentliggöras med de uppgifter som avses i punkt 1 och uppgifter om den nya registreringen.

3. De uppgifter som avses i punkt 1 skall översändas till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer inom en månad efter det offentliggörande som avses i artikel 12.1.

Artikel 14

Förvärv av medlemskap

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 33.1 b, skall medlemskap i en SCE-förening godkännas av lednings- eller förvaltningsorganet. Om detta organ avslår en ansökan, kan beslutet överklagas inför den föreningsstämma som sammanträder efter ansökan om medlemskap.

Om lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte medger det, får det i stadgarna föreskrivas att personer som inte räknar med att använda eller producera SCE-föreningens varor och tjänster får antas som investerande medlemmar (stödmedlemmar). I detta fall skall medlemskapet godkännas av föreningsstämman eller något annat organ som av föreningsstämman eller genom stadgarna fått befogenhet att göra detta.

Medlemmar som är rättsliga enheter skall anses vara aktiva medlemmar genom att de representerar sina egna medlemmar förutsatt att de av deras medlemmar som är fysiska personer är aktiva medlemmar.

Såvida inte annat föreskrivs i stadgarna, får medlemskap i en SCE-förening förvärvas av fysiska personer eller rättsliga enheter.

2. I stadgarna får andra villkor för medlemskap föreskrivas, särskilt

— att en viss lägsta andel av kapitalet tecknas,

— att vissa villkor rörande SCE-föreningens ändamål uppfylls.

3. Om det föreskrivs i stadgarna, får begäran om kompletterande kapitaltillskott sändas till medlemmarna.

4. Ett alfabetiskt register över alla medlemmar skall föras vid SCE-föreningens säte med uppgift om medlemmarnas adress, det antal andelar och, i förekommande fall, vilken kategori av andelar de innehar. Var och en som har ett direkt legitimt intresse får på begäran ta del av registret och få en kopia av hela eller delar av det, till en kostnad som inte får överstiga den administrativa kostnaden.

5. Alla transaktioner som medför en ändring i det sätt på vilket kapitalet tillskrivs eller fördelas, eller ökas eller minskas, skall införas i det medlemsregister som avses i punkt 4 senast en månad efter ändringen.

6. Transaktionerna enligt punkt 5 får inte verkan vare sig gentemot SCE-föreningen eller gentemot tredje man med ett direkt legitimt intresse förrän de har införts i det i punkt 4 avsedda registret.

7. Ett skriftligt intyg om den införda ändringen skall på begäran utfärdas åt medlemmarna.

Artikel 15

Förlust av medlemskap

1. Medlemskapet skall upphöra

— efter anmälan om utträde,

— efter uteslutning av en medlem som allvarligt har åsidosatt sina skyldigheter, eller har handlat i strid med SCE-föreningens intressen,

— om det medges i stadgarna, efter överlåtelse av samtliga innehavda andelar till en medlem eller till en fysisk person eller en rättslig enhet som har förvärvat medlemskap,

— efter avveckling i fråga om en medlem som inte är en fysisk person,

— vid konkurs,

— vid dödsfall,

— samt i övriga fall som föreskrivs i stadgarna eller i lagstiftningen om kooperativ i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte.

2. En minoritetsmedlem som vid föreningsstämman har motsatt sig en ändring av stadgarna, varigenom

i) nya skyldigheter i fråga om inbetalningar eller andra insatser infördes eller

ii) befintliga skyldigheter för medlemmarna utökades väsentligt eller

iii) uppsägningstiden för utträde från SCE-föreningen förlängdes till mer än fem år,

får anmäla sitt utträde inom två månader efter stämmans beslut.

Medlemskapet skall upphöra vid utgången av det innevarande räkenskapsåret i de fall som anges i leden i och ii i första stycket och när den uppsägningstid upphör som gällde innan stadgarna ändrades enligt led iii. Ändringen av stadgarna får inte verkan för denna medlem. Utträdet skall ge rätt till inlösen av andelar enligt bestämmelserna i artikel 3.4 och artikel 16.

3. Ett beslut om att utesluta en medlem skall fattas av förvaltnings- eller ledningsorganet efter att medlemmen har beretts tillfälle att yttra sig. Beslutet får överklagas till föreningsstämman.

Artikel 16

Medlemmarnas ekonomiska rättigheter vid utträde eller uteslutande

1. Utom vid överlåtelse av andelar och med förbehåll för bestämmelserna i artikel 3 skall förlust av medlemskap ge en medlem rätt till inlösen av sin andel av det tecknade kapitalet, med ett avdrag i proportion till eventuella förluster som påförts SCE-föreningens kapital.

2. Det belopp som dras av enligt punkt 1 skall beräknas med hänsyn till balansräkningen för det räkenskapsår under vilket rätten till inlösen uppstod.

3. I stadgarna skall det föreskrivas hur och på vilka villkor rätten till utträde får utövas och fastställas inom vilken tid inlösen av andelarna skall ske, vilken inte får överstiga tre år. I vart fall är SCE-föreningen inte skyldig att lösa in andelarna förrän sex månader efter fastställandet av den balansräkning som upprättats efter det att medlemskapet upphört.

4. Punkterna 1, 2 och 3 skall även tillämpas vid inlösen av endast en del av en medlems andelar.

KAPITEL II

BILDANDE

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 17

Tillämplig lagstiftning vid bildandet

1. Om inte annat följer av denna förordning skall bildandet av en SCE-förening regleras av den lagstiftning som gäller för kooperativ i den medlemsstat dit SCE-föreningen förlägger sitt säte.

2. Registrering av en SCE-förening skall offentliggöras i enlighet med artikel 12.

Artikel 18

Förvärv av status som juridisk person

1. En SCE-förening skall få status som juridisk person den dag då den registreras i den medlemsstat där den har sitt säte, i det register som den staten angivit i enlighet med artikel 11.1.

2. Om handlingar har företagits i en SCE-förenings namn före dess registrering enligt artikel 11 och SCE-föreningen efter registreringen inte påtar sig de skyldigheter som härrör från dessa handlingar, skall de fysiska personer, bolag eller andra rättsliga enheter som företagit handlingarna vara solidariskt och obegränsat ansvariga för dessa, såvida inte annat överenskommits.

Avsnitt 2

Bildande genom fusion

Artikel 19

Förfaranden för bildande genom fusion

En SCE-förening får bildas genom fusion i enlighet med

— förfarandet för fusion genom förvärv, eller

— förfarandet för fusion genom att en ny juridisk person bildas.

I fallet med fusion genom förvärv skall det förvärvande kooperativet anta formen SCE-förening när fusionen sker. I fallet med fusion genom att en ny juridisk person bildas skall denna anta formen SCE-förening.

Artikel 20

Tillämplig lagstiftning vid fusion

Beträffande frågor som inte omfattas av detta avsnitt eller – om en fråga endast delvis omfattas av detta – beträffande sådana aspekter som inte omfattas av detta avsnitt skall varje kooperativ som deltar i bildandet av en SCE-förening genom fusion regleras av den medlemsstats lagstiftning om fusion av kooperativ av vilken SCE-föreningen omfattas och, om sådan lagstiftning saknas, av de bestämmelser som enligt den statens lagstiftning tillämpas på intern fusion av publika aktiebolag.

Artikel 21

Skäl att motsätta sig en fusion

Genom lagstiftningen i en medlemsstat får det föreskrivas att ett kooperativ som omfattas av lagstiftningen i den medlemsstaten inte får delta i bildandet av en SCE-förening genom fusion om en behörig myndighet i denna medlemsstat motsätter sig detta före utfärdandet av det intyg som avses i artikel 29.2.

Ett sådant motsättande får grundas endast på hänsyn till allmänintresset. Överklagande till domstol skall vara möjligt.

Artikel 22

Villkor för fusion

1. Lednings- eller förvaltningsorganet i de fusionerande kooperativen skall utarbeta ett fusionsförslag. Fusionsförslaget skall innehålla följande uppgifter:

a) De fusionerande kooperativens firma och säte samt SCE-föreningens föreslagna firma och säte.

b) Andelarnas utbytesförhållande för det tecknade kapitalet och storleken på en eventuell kontantbetalning. Om inga andelar finns, en exakt delning av tillgångarna och motsvarande värde i andelar.

c) Villkoren för tilldelning av andelar i SCE-föreningen.

d) Det datum från och med vilket innehav av andelar i SCE-föreningen ger innehavarna rätt till del av överskottet samt eventuella särskilda villkor rörande denna rätt.

e) Det datum från och med vilket de fusionerande kooperativens transaktioner bokföringsmässigt skall behandlas som hörande till SCE-föreningen.

f) De särskilda villkor eller förmåner som rör obligationer eller andra värdepapper än andelar som enligt artikel 66 inte berättigar till medlemskap.

g) De rättigheter som SCE-föreningen tilldelar innehavare av andelar med speciella rättigheter och innehavare av andra värdepapper än andelar eller de åtgärder som föreslås beträffande dem.

h) Formerna för skydd av borgenärer till de fusionerande kooperativen.

i) De eventuella särskilda förmåner som beviljas de experter som granskar fusionsförslaget eller ledamöterna av förvaltnings-, lednings-, tillsyns- eller kontrollorganen i de fusionerande kooperativen.

j) SCE-föreningens stadgar.

k) Information om de förfaranden genom vilka ordningarna för arbetstagarinflytande skall fastställas i enlighet med direktiv 2003/72/EG.

2. De fusionerande kooperativen får ta med ytterligare uppgifter i fusionsförslaget.

3. Tillämplig lagstiftning för publika aktiebolag om fusionsförslag skall även gälla gränsöverskridande fusion av kooperativ i syfte att bilda en SCE-förening.

Artikel 23

Förklaring och motivering till villkoren för fusion

Förvaltnings- eller ledningsorganet i vart och ett av de fusionerande kooperativen skall upprätta en detaljerad skriftlig rapport, där fusionsförslagets rättsliga och ekonomiska aspekter förklaras och motiveras, särskilt grunderna för andelarnas utbytesförhållande. Rapporten skall också innehålla uppgift om särskilda värderingsproblem, om sådana föreligger.

Artikel 24

Offentliggörande

1. Tillämplig lagstiftning för publika aktiebolag om offentliggörande av fusionsförslag skall även gälla vart och ett av de fusionerande kooperativen, med förbehåll för eventuella ytterligare krav som åläggs av den medlemsstat under vars lagstiftning det aktuella kooperativet faller.

2. Offentliggörandet av fusionsförslaget i den nationella tidningen skall emellertid i fråga om vart och ett av de fusionerande kooperativen innehålla följande uppgifter:

a) Form, firma och säte för varje fusionerande kooperativ.

b) Adressen till den plats eller det register där stadgarna och alla andra handlingar och uppgifter har ingivits för vart och ett av de fusionerande kooperativen samt registreringsnummer i det registret.

c) En uppgift om hur det berörda kooperativets borgenärer skall förfara för att utöva sina rättigheter enligt artikel 28 samt den adress där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.

d) En uppgift om hur medlemmarna i det berörda kooperativet skall förfara för att utöva sina rättigheter enligt artikel 28 samt den adress där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.

e) SCE-föreningens planerade firma och säte.

f) Bestämmelserna om den dag då fusionen enligt artikel 31 skall få verkan.

Artikel 25

Offentliggörande

1. Varje delägare skall ha rätt att senast en månad före den föreningsstämma vid vilken frågan om fusionen skall avgöras, vid föreningens säte ta del av följande handlingar:

a) Det i artikel 22 nämnda fusionsförslaget.

b) Årsredovisning och förvaltningsberättelse för de fusionerande kooperativens tre senaste räkenskapsår.

c) En särskild redovisning utformad i enlighet med de bestämmelser som gäller för interna fusioner mellan publika aktiebolag, i den mån en sådan redovisning krävs enligt dessa bestämmelser.

d) Experternas yttrande över värdet av de andelar som skall fördelas i utbyte mot tillgångarna i de fusionerande kooperativen eller andelarnas utbytesförhållande enligt artikel 26.

e) Förvaltnings- eller ledningsorganets rapport enligt artikel 23.

2. Varje medlem skall på begäran kostnadsfritt kunna erhålla en kopia av hela eller, om så önskas, delar av de handlingar som anges i punkt 1.

Artikel 26

Rapport från oberoende experter

1. För vart och ett av de fusionerande kooperativen skall en eller flera oberoende experter, som utsetts av kooperativet i enlighet med bestämmelserna i artikel 4.6, granska fusionsförslaget och upprätta en skriftlig rapport för medlemmarna.

2. En gemensam rapport för alla fusionerande kooperativ får upprättas, om den lagstiftning i medlemsstaterna som kooperativen omfattas av medger detta.

3. Tillämplig lagstiftning för fusion av publika aktiebolag om experters rättigheter och skyldigheter skall även gälla fusion av kooperativ.

Artikel 27

Godkännande av fusionsförslaget

1. Föreningsstämman i vart och ett av de fusionerande kooperativen skall godkänna fusionsförslaget.

2. Arbetstagarinflytande i SCE-föreningen skall fastställas i enlighet med direktiv 2003/72/EG. Föreningsstämman i vart och ett av de fusionerande kooperativen får förbehålla sig rätten att ställa som villkor för registrering av SCE-föreningen att den uttryckligen godkänner de ordningar som har beslutats på detta sätt.

Artikel 28

Tillämplig lagstiftning vid bildande genom fusion

1. Lagstiftningen i den medlemsstat under vars lagstiftning vart och ett av de fusionerande kooperativen lyder skall, under beaktande av att fusionen är gränsöverskridande, tillämpas på samma sätt som vid en fusion mellan publika aktiebolag vad beträffar skyddet av följande personers intressen:

— De fusionerande kooperativens borgenärer.

— Innehavare av obligationer i de fusionerande kooperativen.

2. En medlemsstat får, vad beträffar fusionerande kooperativ som faller under dess lagstiftning, anta bestämmelser som är avsedda att ge lämpligt skydd för medlemmar som motsatt sig fusionen.

Artikel 29

Granskning av fusionsförfarandet

1. Kontrollen av fusionens lagenlighet skall, beträffande den del av förfarandet som rör varje fusionerande kooperativ, ske i enlighet med den lagstiftning i den medlemsstat under vilken kooperativet lyder som gäller för fusion av kooperativ och, om sådana bestämmelser saknas, de regler som enligt den statens lagstiftning tillämpas på intern fusion av publika aktiebolag.

2. I varje berörd medlemsstat skall domstol, notarie eller annan behörig myndighet utfärda ett intyg genom vilket det bekräftas att alla handlingar och formaliteter inför fusionen har fullgjorts.

3. Om det i lagstiftningen i en medlemsstat under vars lagstiftning det fusionerande kooperativet lyder föreskrivs ett förfarande för kontroll och ändring av andelarnas utbytesförhållande eller för kompensation av minoritetsmedlemmar utan att det hindrar fusionens registrering, skall dessa förfaranden gälla endast om övriga fusionerande kooperativ som är belägna i medlemsstater som inte ger utrymme för ett sådant förfarande, vid godkännandet av fusionsförslaget i enlighet med artikel 27.1 uttryckligen godtar möjligheten för det fusionerande kooperativets medlemmar att tillämpa detta förfarande. I sådana fall får domstolen, notarien eller annan behörig myndighet utfärda ett intyg enligt punkt 2 även om ett sådant förfarande har inletts. I intyget skall det dock anges att förfarandet är oavslutat. Beslutet som förfarandet leder fram till är bindande för det förvärvande kooperativet och alla dess medlemmar.

Artikel 30

Kontroll av fusionens lagenlighet

1. Fusionens lagenlighet skall, beträffande den del av förfarandet som rör genomförandet av fusionen och bildandet av en SCE-förening, kontrolleras av domstol, notarie eller annan behörig myndighet som i den medlemsstat där SCE-föreningen föreslås ha sitt säte kan kontrollera denna aspekt av lagenligheten vid fusion mellan kooperativ och, om sådana bestämmelser saknas, av lagenligheten vid fusion mellan publika aktiebolag.

2. Varje fusionerande kooperativ skall därför överlämna det intyg som avses i artikel 29.2 till den behöriga myndigheten inom sex månader från och med intygets utfärdande samt en kopia av det av kooperativet godkända fusionsförslaget.

3. Den myndighet som avses i punkt 1 skall särskilt kontrollera att de fusionerande kooperativen har godkänt ett fusionsförslag med samma lydelse och att ordningar för arbetstagarinflytande har fastställts i enlighet med direktiv 2003/72/EG.

4. Nämnda myndighet skall vidare kontrollera att SCE-föreningen har bildats i överensstämmelse med de villkor som fastställs i lagstiftningen i den medlemsstat där den har sitt säte.

Artikel 31

Registrering av fusion

1. En fusion och det samtidiga bildandet av en SCE-förening får verkan den dag då SCE-föreningen registreras i enlighet med artikel 11.1.

2. SCE-föreningen får inte registreras förrän alla de formaliteter som avses i artiklarna 29 och 30 har fullgjorts.

Artikel 32

Offentliggörande

För varje fusionerande kooperativ skall genomförandet av fusionen offentliggöras enligt bestämmelserna i den berörda medlemsstats lagstiftning i enlighet med den lagstiftning som reglerar fusioner av publika aktiebolag.

Artikel 33

Verkningar av en fusion

1. När en fusion genomförs enligt artikel 19 första stycket skall följande rättsverkningar inträda samtidigt:

a) Samtliga tillgångar och skulder i ett förvärvat kooperativ överförs till den förvärvande juridiska personen.

b) Medlemmarna i varje kooperativ som förvärvas blir medlemmar i den förvärvande juridiska personen.

c) Det förvärvade kooperativet upphör att existera.

d) Den förvärvande juridiska personen antar formen SCE-förening.

2. När en fusion genomförs enligt artikel 19 andra stycket skall följande rättsverkningar inträda samtidigt:

a) De fusionerande kooperativens samtliga tillgångar och skulder överförs till SCE-föreningen.

b) Medlemmarna i de fusionerande kooperativen blir medlemmar i SCE-föreningen.

c) De fusionerande kooperativen upphör att existera.

3. Om lagstiftningen i en medlemsstat vid fusion mellan kooperativ föreskriver att särskilda formaliteter skall uppfyllas för att de fusionerande kooperativens överföring av vissa tillgångar, rättigheter och skyldigheter skall få rättsverkan gentemot tredje man, skall dessa formaliteter tillämpas och fullgöras antingen av de fusionerande kooperativen eller av SCE-föreningen efter dess registrering.

4. De deltagande kooperativens rättigheter och skyldigheter i fråga om både individuella och kollektiva anställningsvillkor som härrör från nationell lagstiftning, praxis och enskilda anställningskontrakt eller anställningsförhållanden och som föreligger vid tidpunkten för registreringen, skall med anledning av registreringen överföras till SCE-föreningen.

Första stycket skall inte tillämpas i fråga om arbetstagarföreträdares rätt att delta i föreningsstämmor eller sektions- eller sektorsstämmor enligt artikel 59.4.

5. När fusionen har registrerats skall SCE-föreningen utan dröjsmål informera medlemmarna i det förvärvade kooperativet om att de har förts in i medlemsregistret och om hur många andelar de innehar.

Artikel 34

Fusionens lagenlighet

1. När en SCE-förening har registrerats kan en fusion som skett i enlighet med bestämmelserna i artikel 2.1 fjärde strecksatsen inte ogiltigförklaras.

2. Utebliven kontroll av fusionens lagenlighet enligt artiklarna 29 och 30 kan utgöra en av grunderna för att avveckla en SCE-förening i enlighet med bestämmelserna i artikel 74.

Avsnitt 3

Ombildning av befintliga kooperativ till SCE-föreningar

Artikel 35

Förfaranden vid bildande genom ombildning

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11 får ombildning av ett kooperativ till en SCE-förening inte innebära att kooperativet avvecklas eller att en ny juridisk person bildas.

2. Föreningens säte får inte flyttas från en medlemsstat till en annan enligt artikel 7 i samband med att ombildningen sker.

3. Det berörda kooperativets förvaltnings- eller ledningsorgan skall upprätta ett förslag till ombildning och en rapport, där ombildningens juridiska och ekonomiska aspekter samt dess konsekvenser för sysselsättningen förklaras och motiveras och där det anges vilka verkningar antagandet av formen SCE-förening får för medlemmarna och arbetstagarna.

4. Förslaget till ombildning skall offentliggöras på det sätt som föreskrivs i varje medlemsstats lagstiftning senast en månad före den föreningsstämma som sammankallas för att besluta om ombildningen.

5. Före den föreningsstämma som anges i punkt 6 skall en eller flera oberoende experter som, enligt nationella bestämmelser, utsetts eller godkänts av en rättslig eller administrativ myndighet i den medlemsstat under vars lagstiftning kooperativet under ombildning till en SCE-förening lyder, intyga att reglerna i artikel 22.1 b följs i tillämpliga delar.

6. Föreningsstämman i det berörda kooperativet skall godkänna förslaget till ombildning samt SCE-föreningens stadgar.

7. Medlemsstaterna får göra ombildningen avhängig av kvalificerad röstmajoritet eller enhällighet i kontrollorganet i det kooperativ som är under ombildning och där arbetstagarinflytandet organiseras.

8. Rättigheterna och skyldigheterna för kooperativet under ombildning i fråga om både individuella och kollektiva anställningsvillkor som härrör från nationell lagstiftning, praxis och enskilda anställningskontrakt eller anställningsförhållanden och som föreligger vid tidpunkten för registreringen, skall med anledning av registreringen överföras till SCE-föreningen.

KAPITEL III

SCE-FÖRENINGENS SAMMANSÄTTNING

Artikel 36

Organens sammansättning

En SCE-förening skall enligt bestämmelserna i denna förordning innefatta

a) en föreningsstämma, och

b) antingen ett tillsynsorgan och ett ledningsorgan (dualistiskt system) eller ett förvaltningsorgan (monistiskt system), beroende på vilket alternativ som fastställs i stadgarna.

Avsnitt 1

Dualistiskt system

Artikel 37

Ledningsorganets uppgifter och utnämning av dess ledamöter

1. Ledningsorganet skall ansvara för SCE-föreningens ledning och skall företräda den i kontakter gentemot tredje man och i rättsliga förfaranden. En medlemsstat får föreskriva att en verkställande direktör skall ansvara för den löpande förvaltningen på samma villkor som gäller för kooperativ med säte på denna medlemsstats territorium.

2. Ledamoten eller ledamöterna i ledningsorganet skall utnämnas och entledigas av tillsynsorganet.

En medlemsstat får emellertid kräva eller ge möjlighet att i stadgarna föreskriva, att ledamoten eller ledamöterna i ledningsorganet skall utnämnas och entledigas av föreningsstämman på samma sätt som sker i de kooperativ som har sitt säte inom dess territorium.

3. Ingen får samtidigt vara ledamot i en SCE-förenings ledningsorgan och dess tillsynsorgan. Dock får tillsynsorganet i händelse av vakans utse någon av sina ledamöter till ledamot i ledningsorganet. Under denna period skall dennes uppdrag som ledamot i tillsynsorganet upphävas. En medlemsstat får föreskriva att denna period skall vara tidsbegränsad.

4. Antalet ledamöter i ledningsorganet eller reglerna för hur detta antal skall bestämmas skall fastställas i SCE-föreningens stadgar. Dock kan ett lägsta och/eller högsta antal fastställas av en medlemsstat.

5. En medlemsstat som saknar bestämmelser om ett dualistiskt system för kooperativ med säte inom dess territorium får vidta lämpliga åtgärder rörande SCE-föreningar.

Artikel 38

Ordförandeskap och sammankallande av ledningsorganet

1. Ledningsorganet skall utse en ordförande bland sina ledamöter, i enlighet med stadgarna.

2. Ordföranden skall sammankalla ledningsorganet enligt föreskrifterna i stadgarna, antingen på eget initiativ eller på begäran av en ledamot. I varje sådan begäran skall skälen för sammankallandet anges. Om en begäran inte leder till åtgärd inom femton dagar, får ledningsorganet sammankallas av den eller de medlemmar som begärt det.

Artikel 39

Tillsynsorganets uppgifter och utseende av dess ledamöter

1. Tillsynsorganet skall kontrollera hur ledningsorganet genomför sina uppgifter. Det får inte självt ha några befogenheter att leda SCE-föreningen. Tillsynsorganet har inte rätt att företräda SCE-föreningen gentemot tredje man. Det skall företräda SCE-föreningen gentemot ledningsorganet eller dess ledamöter i händelse av tvist eller vid ingående av avtal.

2. Ledamöterna i tillsynsorganet skall utses och entledigas av föreningsstämman. Dock får ledamöterna i det första tillsynsorganet utses i stadgarna. Denna bestämmelse gäller utan att det påverkar tillämpningen av någon sådan ordning för arbetstagarnas medverkan som fastställs i enlighet med direktiv 2003/72/EG.

3. Högst en fjärdedel av befattningarna som ledamöter av tillsynsorganet får innehas av stödmedlemmar.

4. Stadgarna skall innehålla en bestämmelse om antalet ledamöter i tillsynsorganet eller regler för hur detta antal skall fastställas. En medlemsstat får dock föreskriva hur många ledamöter eller vilken sammansättning tillsynsorganet skall ha för SCE-föreningar som har sitt säte på dess territorium eller hur många dessa minst och/eller högst får vara.

Artikel 40

Rätt till information

1. Ledningsorganet skall minst var tredje månad informera tillsynsorganet om SCE-föreningens ekonomiska ställning och dess förutsebara framtida utveckling, varvid hänsyn skall tas till sådan information om företag kontrollerade av SCE-föreningen som kan ha en avgörande inverkan på dess ekonomiska ställning.

2. Utöver den regelbundna informationen enligt punkt 1 skall ledningsorganet utan dröjsmål underrätta tillsynsorganet om alla händelser som kan tänkas påverka SCE-föreningen väsentligt.

3. Tillsynsorganet får från ledningsorganet begära in all den information som krävs för att det skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 39.1. En medlemsstat får föreskriva att även varje ledamot av tillsynsorganet skall ha denna möjlighet.

4. Tillsynsorganet får utföra eller låta utföra de undersökningar som krävs för att det skall kunna fullgöra sitt uppdrag.

5. Varje ledamot av tillsynsorganet skall ha rätt att ta del av all information som tillställs detta organ.

Artikel 41

Ordförandeskap och sammankallande av tillsynsorganet

1. Tillsynsorganet skall välja en ordförande bland sina ledamöter. Om hälften av ledamöterna har utsetts av arbetstagarna, får endast en ledamot utsedd av föreningsstämman väljas till ordförande.

2. Ordföranden skall sammankalla tillsynsorganet enligt föreskrifterna i stadgarna, antingen på eget initiativ eller på begäran av minst en tredjedel av tillsynsorganets ledamöter eller på begäran av ledningsorganet. I begäran skall skälen för sammankallandet anges. Om en begäran inte leder till åtgärd inom femton dagar, får tillsynsorganet sammankallas av dem som begärt det.

Avsnitt 2

Monistiskt system

Artikel 42

Förvaltningsorganets uppgifter och utnämning av dess ledamöter

1. Förvaltningsorganet skall leda SCE-föreningen och skall företräda den gentemot tredje man och i rättsliga förfaranden. En medlemsstat får föreskriva att en verkställande direktör skall ansvara för den löpande förvaltningen på samma villkor som gäller för kooperativ med säte på denna medlemsstats territorium.

2. Antalet ledamöter i förvaltningsorganet eller reglerna för hur detta antal skall bestämmas skall fastställas i SCE-föreningens stadgar. Dock får en medlemsstat fastställa ett lägsta och, i förekommande fall, högsta antal ledamöter. Högst en fjärdedel av befattningarna som ledamöter i förvaltningsorganet får innehas av stödmedlemmar.

Förvaltningsorganet skall dock bestå av minst tre ledamöter, om arbetstagarnas medverkan regleras i enlighet med direktiv 2003/72/EG.

3. Ledamöterna i förvaltningsorganet och, om detta föreskrivs i stadgarna, deras suppleanter skall utses av föreningsstämman. Dock får ledamöterna av det första förvaltningsorganet utses i stadgarna. Dessa bestämmelser gäller utan att det påverkar tillämpningen av någon sådan ordning för arbetstagarnas medverkan som fastställs i enlighet med direktiv 2003/72/EG.

4. Om det inte finns någon bestämmelse om ett monistiskt system beträffande kooperativ med säte inom en medlemsstats territorium, får denna medlemsstat anta lämpliga bestämmelser beträffande SCE-föreningar.

Artikel 43

Mötesfrekvens och rätt till information

1. Förvaltningsorganet skall sammanträda minst var tredje månad, med ett intervall som fastställs i stadgarna, för att diskutera SCE-föreningens ekonomiska ställning och dess förutsebara framtida utveckling, varvid hänsyn när så är lämpligt skall tas till sådan information om företag kontrollerade av SCE-föreningen som kan ha avgörande inverkan på dess ekonomiska ställning.

2. Varje ledamot av förvaltningsorganet skall ha rätt att ta del av alla rapporter, dokument och upplysningar som tillställs detta organ.

Artikel 44

Ordförandeskap och sammankallande av förvaltningsorganet

1. Förvaltningsorganet skall välja en ordförande bland sina ledamöter. Om hälften av ledamöterna har utsetts av arbetstagarna, får endast en ledamot utsedd av föreningsstämman väljas till ordförande.

2. Ordföranden skall sammankalla förvaltningsorganet enligt föreskrifterna i stadgarna, antingen på eget initiativ eller på begäran av minst en tredjedel av dess ledamöter. I begäran skall skälen för sammankallandet anges. Om begäran inte leder till åtgärd inom femton dagar, får förvaltningsorganet sammankallas av dem som begärt det.

Avsnitt 3

Gemensamma regler för det monistiska och det dualistiska systemet

Artikel 45

Mandattid

1. Ledamöterna i SCE-föreningsorganen skall utses för den period som fastställs i stadgarna, och denna får inte vara längre än sex år.

2. Såvida inte stadgarna innehåller några inskränkningar får ledamöterna omväljas en eller flera gånger för den period som fastställts enligt punkt 1.

Artikel 46

Bestämmelser om valbarhet

1. Det får i en SCE-förenings stadgar föreskrivas att ett bolag i den mening som avses i artikel 48 i fördraget skall ha rätt att vara ledamot i ett organ, såvida inte annat stadgas i den på kooperativ tillämpliga lagen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte.

Bolaget skall för utövandet av sina befogenheter i det berörda organet utse en fysisk person till sin företrädare. Företrädaren skall vara underkastad samma villkor och skyldigheter som om han personligen vore ledamot av organet.

2. Till ledamöter i ett visst organ i en SCE-förening eller till företrädare för en ledamot enligt punkt 1 får inte väljas personer som

— enligt lagen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte inte får ingå i motsvarande organ i ett kooperativ som faller under denna stats lagstiftning, eller

— på grund av ett rättsligt eller administrativt avgörande meddelat i en medlemsstat inte får ingå i motsvarande organ i ett kooperativ som faller under lagstiftningen i en medlemsstat.

3. Det får i en SCE-förenings stadgar, i enlighet med vad som föreskrivs för kooperativ i medlemsstatens lagstiftning, fastställas särskilda villkor för valbarhet beträffande de ledamöter som företräder ledningsorganet.

Artikel 47

Befogenhet att företräda och en SCE-förenings ansvarighet

1. Om två eller flera ledamöter ges befogenhet att företräda en SCE-förening gentemot tredje man enligt artiklarna 37.1 och 42.1, skall dessa ledamöter utöva denna befogenhet kollektivt, såvida inte lagstiftningen i den stat där SCE-föreningen har sitt säte medger att annat föreskrivs i stadgarna, och i så fall kan denna bestämmelse göras gällande mot tredje man när den offentliggörs enligt artikel 11.5 och artikel 12.

2. En SCE-förening skall förpliktigas gentemot tredje man genom de handlingar som företas av dess organ, även om dessa handlingar inte faller inom ramen för ändamålet med SCE-föreningens verksamhet, såvida inte dessa handlingar överskrider de befogenheter som lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte ger dessa organ eller medger att organen ges.

Dock får medlemsstaterna föreskriva att SCE-föreningen inte skall förpliktigas, om dessa handlingar går utöver ändamålet med föreningens verksamhet, om den kan påvisa att tredje man visste att handlingen gick utöver detta ändamål eller med hänsyn till omständigheterna inte kunde vara ovetande om det. Offentliggörande av stadgarna skall i sig inte anses vara tillräckligt bevis för detta.

3. Sådana begränsningar i SCE-föreningsorganens befogenheter som härrör från stadgarna eller ett beslut av de behöriga organen kan aldrig göras gällande mot tredje man även om de har offentliggjorts.

4. En medlemsstat får föreskriva att det i stadgarna kan medges att befogenhet att företräda SCE-föreningen får ges en person ensam eller flera personer i förening. I lagstiftningen får det föreskrivas att denna bestämmelse i stadgarna skall kunna göras gällande mot tredje man, under förutsättning att den gäller den allmänna befogenheten att företräda föreningen. I vad mån en sådan bestämmelse kan göras gällande mot tredje man skall regleras av bestämmelserna i artikel 12.

Artikel 48

Åtgärder för vilka tillstånd krävs

1. En SCE-förenings stadgar skall innehålla en förteckning över de kategorier av transaktioner för vilka det krävs

— i det dualistiska systemet, att ledningsorganet inhämtar tillsynsorganets eller föreningsstämmans medgivande,

— i det monistiska systemet, ett uttryckligt beslut av förvaltningsorganet eller medgivande från föreningsstämman.

2. Punkt 1 skall tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av artikel 47.

3. En medlemsstat får dock bestämma vilka kategorier av transaktioner samt vilket tillståndsgivande organ som under alla omständigheter skall finnas upptagna i stadgarna för SCE-föreningar med säte på dess territorium och/eller föreskriva att, i det dualistiska systemet, tillsynsorganet självt får besluta för vilka kategorier av transaktioner dess medgivande skall inhämtas.

Artikel 49

Sekretess

Ledamöterna i ett SCE-föreningsorgan får inte, ens efter avslutat uppdrag, lämna någon information som de innehar om SCE-föreningen och vars röjande skulle kunna skada kooperativets eller dess medlemmars intressen, med undantag av de fall där ett sådant röjande krävs eller medges i bestämmelserna i den nationella lagstiftning som tillämpas på kooperativ eller bolag eller ligger i allmänintresset.

Artikel 50

Organens beslut

1. Såvida inte annat föreskrivs i denna förordning eller i stadgarna skall de interna reglerna beträffande SCE-föreningsorganens beslutförhet och beslutsfattande vara följande:

a) Beslutförhet: minst hälften av de röstberättigade ledamöterna skall vara närvarande eller företrädda.

b) Beslutsfattande: beslut skall fattas med en majoritet av de närvarande eller företrädda röstberättigade ledamöternas röster.

Frånvarande ledamöter får delta i besluten genom att ge fullmakt åt en annan ledamot av organet eller de suppleanter som valdes samtidigt att företräda dem.

2. Om stadgarna inte innehåller någon bestämmelse därom, skall varje organs ordförande ha utslagsröst vid lika röstetal. Dock får stadgarna inte innehålla någon bestämmelse i strid härmed om hälften av tillsynsorganets ledamöter företräder arbetstagarna.

3. Om arbetstagarmedverkan föreskrivs i enlighet med direktiv 2003/72/EG får en medlemsstat föreskriva att tillsynsorganets beslutförhet och beslutsfattande, med undantag från punkterna 1 och 2, skall regleras av de föreskrifter som under samma förhållanden gäller för kooperativ som omfattas av den aktuella medlemsstatens lagstiftning.

Artikel 51

Skadeståndsansvar

Ledamöterna i lednings-, tillsyns- och förvaltningsorgan skall, i enlighet med de bestämmelser som gäller för kooperativ i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte, vara ansvariga för förlust eller skada som tillfogas SCE-föreningen till följd av att de har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen eller stadgarna eller andra skyldigheter som är förenade med deras uppdrag.

Avsnitt 4

Föreningsstämma

Artikel 52

Behörighet

Föreningsstämman skall besluta i frågor som specifikt ankommer på den enligt

a) denna förordning, eller

b) lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte, antagen med tillämpning av direktiv 2003/72/EG.

Vidare skall föreningsstämman besluta i de frågor för vilka föreningsstämman i ett kooperativ som omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte är behörig, antingen enligt denna medlemsstats lagstiftning eller SCE-föreningens stadgar i enlighet med den lagstiftningen.

Artikel 53

Genomförandet av föreningsstämmor

Utan att det påverkar tillämpningen av reglerna i detta avsnitt, skall planeringen och genomförandet av föreningsstämman samt röstningsförfarandena regleras av lagstiftningen avseende kooperativ i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte.

Artikel 54

Föreningsstämmor

1. En SCE-förening skall hålla föreningsstämma minst en gång per kalenderår inom sex månader efter räkenskapsårets utgång, såvida inte lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte föreskriver tätare sammanträden för kooperativ med samma typ av verksamhet som SCE-föreningen. Dock får en medlemsstat föreskriva att den första föreningsstämman skall äga rum inom arton månader efter en SCE-förenings bildande.

2. Föreningsstämman kan sammankallas när som helst av lednings- eller förvaltningsorganet, tillsynsorganet eller av annat organ eller behörig myndighet i enlighet med den nationella lagstiftningen för kooperativ i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte. Ledningsorganet är skyldigt att sammankalla en föreningsstämma på begäran av tillsynsorganet.

3. Dagordningen för den föreningsstämma som hålls efter räkenskapsårets utgång skall åtminstone omfatta godkännande av årsräkenskaperna samt fördelningen av vinsterna.

4. Föreningsstämman får vid ett möte besluta att en ny stämma skall sammankallas vid ett datum och med en dagordning som stämman själv fastställer.

Artikel 55

Sammankallande på begäran av en minoritet av medlemmarna

Medlemmar i en SCE-förening som tillsammans är fler än 5 000 eller förfogar över minst 10 % av det totala antalet röster, får begära att SCE-föreningen skall sammankalla en föreningsstämma och själv fastställa en dagordning. En lägre andel får fastställas i stadgarna.

Artikel 56

Kallelse till föreningsstämma

1. En föreningsstämma skall sammankallas genom skriftlig kallelse i någon form till samtliga personer som har rätt att delta i föreningsstämman i enlighet med artikel 58.1 och 58.2 och föreskrifterna i stadgarna. Kallelsen får ske genom offentliggörande i SCE-föreningens officiella interna publikation.

2. Kallelsen till föreningsstämma skall åtminstone innehålla följande uppgifter:

— SCE-föreningens firma och säte.

— Plats, datum och tid för stämman.

— I förekommande fall, föreningsstämmans art.

— Dagordningen, med uppgift om de frågor som skall behandlas och förslag till beslut.

3. Minst trettio dagar skall förflyta mellan tidpunkten för avsändandet av den kallelse som avses i punkt 1 och tidpunkten för föreningsstämmans öppnande. I brådskande fall får denna period dock förkortas till femton dagar. Vid tillämpning av artikel 61.4, om villkor för beslutförhet, får perioden förkortas mellan sammankallandet av ett första och ett andra möte där samma dagordning skall behandlas, i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte.

Artikel 57

Tillägg till dagordningen

Medlemmar i en SCE-förening som tillsammans är fler än 5 000 eller förfogar över minst 10 % av det totala antalet röster, får begära att en eller flera ytterligare punkter tas upp på dagordningen vid en föreningsstämma. En lägre andel får fastställas i stadgarna.

Artikel 58

Deltagande och ombud

1. Varje medlem skall ha rätt att yttra sig och rösta vid föreningsstämman om de punkter som finns på dagordningen.

2. Medlemmarna i en SCE-förenings organ och innehavare av andra värdepapper än andelar och obligationer enligt artikel 64 samt, om stadgarna tillåter det, andra personer med behörighet enligt lagstiftningen i den stat där SCE-föreningen har sitt säte får delta i stämman utan rösträtt.

3. De personer som har rösträtt får utse ombud som skall företräda dem vid föreningsstämman i enlighet med de förfaranden som anges i stadgarna.

Det högsta antal personer som ett ombud får företräda skall fastställas i stadgarna.

4. Stadgarna får tillåta poströstning eller elektronisk omröstning och skall då fastställa de nödvändiga förfarandena.

Artikel 59

Rösträtt

1. Varje medlem i en SCE-förening skall ha en röst, oavsett hur många andelar han eller hon innehar.

2. Om det är tillåtet enligt lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte får stadgarna tilldela en medlem ett antal röster i förhållande till medlemmens deltagande i kooperativets verksamhet på annat sätt än genom insats av kapital. Denna tilldelning får inte överstiga vare sig fem röster per medlem eller 30 % av det totala antalet röster.

Om det är tillåtet enligt lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte får stadgarna för SCE-föreningar som deltar i finansiell verksamhet eller försäkringsverksamhet föreskriva ett antal röster i förhållande till medlemmarnas deltagande i kooperativets verksamhet, även genom insats av kapital i SCE-föreningen. Denna tilldelning får inte överstiga vare sig fem röster per medlem eller 20 % av det totala antalet röster.

Om det är tillåtet enligt lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte får stadgarna för SCE-föreningar vars medlemsmajoritet är kooperativ föreskriva att antalet röster fastställs i förhållande till medlemmarnas deltagande i kooperativets verksamhet, även genom insats av kapital i SCE-föreningen, och/eller till antalet medlemmar i varje ingående enhet.

3. När det gäller den rösträtt som stadgarna kan tilldela stödmedlemmar (investerande medlemmar), skall en SCE-förening omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där den har sitt säte. Dock får stödmedlemmar (investerande medlemmar) inte tillsammans ha mer än 25 % av det totala antalet röster.

4. Vid ikraftträdandet av denna förordning får stadgarna, om detta är tillåtet enligt lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte, föreskriva deltagande av företrädare för arbetstagarna i föreningsstämmorna eller i sektions- eller sektorsstämmorna, under förutsättning att företrädarna för arbetstagarna tillsammans inte har mer än 15 % av det totala antalet röster. Denna rättighet skall upphöra att gälla så snart SCE-föreningens säte flyttas till en medlemsstat där lagstiftningen inte tillåter sådant deltagande.

Artikel 60

Rätt till information

1. Varje medlem som begär det vid en föreningsstämma skall ha rätt att få information av lednings- eller förvaltningsorganet om SCE-föreningens affärer som berör punkter om vilka stämman får fatta ett beslut enligt artikel 61.1. Så långt möjligt skall informationen lämnas vid föreningsstämman i fråga.

2. Lednings- eller förvaltningsorganet får vägra att tillhandahålla denna information endast om

— den sannolikt allvarligt skulle skada SCE-föreningen,

— yppandet skulle vara oförenligt med lagstadgade sekretessbestämmelser.

3. En medlem som förvägrats information får kräva att begäran och skälet till att information har förvägrats tas till föreningsstämmans protokoll.

4. Under de tio dagar som föregår den föreningsstämma där beslut skall fattas om räkenskapsårets avslutning skall medlemmarna ha tillgång till balansräkningen, resultaträkningen och anmärkningarna till den, förvaltningsrapporten, upprättandet av årsbokslut av den ansvariga personen och, när det rör ett moderföretag i den mening som avses i direktiv 83/349/EEG, sammanställd redovisning.

Artikel 61

Beslut

1. Föreningsstämman får fatta beslut om punkter på dagordningen. Föreningsstämman får också överväga och fatta beslut i frågor som tagits upp på dagordningen av en minoritet av medlemmarna i enlighet med artikel 57.

2. Föreningsstämman skall fatta sina beslut med en majoritet av de närvarande eller företrädda medlemmarnas giltigt avgivna röster.

3. De villkor för beslutförhet och majoritet som skall gälla för föreningsstämmor skall fastställas i stadgarna.

När en SCE-förening enligt stadgarna får anta investerande medlemmar (stödmedlemmar) eller tilldela röster i förhållande till kapitalinsats i SCE-föreningar som deltar i finansiell verksamhet eller försäkringsverksamhet skall det i stadgarna också finnas särskilda villkor för beslutförhet i förhållande till andra medlemmar än investerande medlemmar (stödmedlemmar) eller medlemmar som har röster i förhållande till kapitalinsats i SCE-föreningar som deltar i finansiell verksamhet eller försäkringsverksamhet. Medlemsstaterna skall ha rätt att fastställa miniminivån för sådana särskilda beslutförhetsvillkor för de SCE-föreningar som har sitt säte inom deras territorium.

4. En föreningsstämma får besluta om ändring av stadgarna efter en första kallelse endast om de närvarande eller företrädda medlemmarna utgör minst hälften av det totala medlemsantalet den dag föreningsstämman sammankallas, och efter andra kallelsen med samma dagordning utan att beslutförhet krävs.

I de fall som avses i första stycket skall minst två tredjedelar av de giltigt avgivna rösterna vara ja-röster, utom när tillämplig lagstiftning för kooperativ i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte kräver större majoritet.

Artikel 62

Protokoll

1. Protokoll skall föras vid varje föreningsstämma. Protokollet skall innehålla minst följande uppgifter:

— Plats och datum för stämman.

— Fattade beslut.

— Resultatet av omröstningarna.

2. Till protokollet skall fogas närvarolistan, de dokument som rör kallelse till föreningsstämman och de redogörelser för punkterna på dagordningen som lämnas till medlemmarna.

3. Protokollet och bifogade dokument skall sparas i minst fem år. Varje medlem skall på begäran och mot erläggande av administrativa kostnader kunna få en kopia av protokollet och bifogade dokument.

4. Protokollet skall undertecknas av föreningsstämmans ordförande.

Artikel 63

Sektors- eller sektionsstämmor

1. Om en SCE-förening bedriver olika typer av verksamhet eller verksamhet i fler än en territoriell enhet eller om den har flera driftsenheter eller över 500 medlemmar, får dess stadgar föreskriva att det kan hållas sektors- eller sektionsstämmor, om detta är tillåtet enligt den berörda medlemsstatens lagstiftning. Stadgarna skall fastställa uppdelningen i sektorer eller sektioner och antalet delegater i dessa.

2. Vid sektors- eller sektionsstämmorna skall det utses delegater för högst fyra år, såvida upphävande i förtid inte sker. De utsedda delegaterna skall utgöra föreningsstämman för SCE-föreningen och skall där företräda sina sektorer eller sektioner till vilka de skall meddela resultaten av föreningsstämman. Bestämmelserna i avsnitt 4 i kapitel III skall tillämpas på genomförandet av sektors- och sektionsstämmorna.

KAPITEL IV

EMISSION AV ANDELAR MED SÄRSKILD FÖRMÅN

Artikel 64

Andra värdepapper än andelar och obligationer med särskilda förmåner

1. En SCE-förenings stadgar får innehålla föreskrifter om emission av obligationer eller andra värdepapper än andelar vilkas innehavare inte har rösträtt. Dessa kan tecknas av såväl medlemmar som stödmedlemmar. Förvärvet ger inte något medlemskap. Stadgarna skall även fastställa hur inlösen skall ske.

2. Innehavare av de värdepapper som avses i punkt 1 kan få särskilda förmåner i enlighet med stadgarna eller på de villkor som fastställs vid emissionen av dessa värdepapper.

3. Det totala nominella värdet av innehavet av de värdepapper som avses i punkt 1 får inte överstiga det belopp som fastställs i stadgarna.

4. Utan att det påverkar rätten att delta i föreningsstämman i enlighet med artikel 58.2, får det i stadgarna föreskrivas särskilda stämmor för innehavare av de värdepapper som avses i punkt 1. Innan föreningsstämman fattar ett beslut som berör sådana innehavares rättigheter och intressen, får en särskild stämma avge ett yttrande, som skall meddelas föreningsstämman av de företrädare som utses vid den särskilda stämman.

Det yttrande som avses i första stycket skall tas till föreningsstämmans protokoll.

KAPITEL V

FÖRDELNING AV VINSTER

Artikel 65

Lagstadgad reserv

1. Utan att det påverkar tvingande bestämmelser i nationell lagstiftning skall stadgarna fastställa regler för fördelningen av överskott för varje räkenskapsår.

2. I händelse av ett sådant överskott skall stadgarna föreskriva att det upprättas en lagstadgad reserv som finansieras med överskottet innan någon annan fördelning görs.

Så länge reserven inte motsvarar det kapital som avses i artikel 3.2, skall det belopp som avsätts till reserven utgöra minst 15 % av överskottet för räkenskapsåret efter avdrag för överföring av eventuella förluster.

3. Medlemmar som lämnar en SCE-förening skall inte kunna göra anspråk på belopp som i enlighet med detta avsatts för reserven.

Artikel 66

Utdelning

Stadgarna får föreskriva utdelning till medlemmarna i proportion till deras transaktioner med SCE-föreningen eller deras insatser i SCE-föreningen.

Artikel 67

Fördelning av disponibelt överskott

1. Det överskott som återstår efter avsättningen av ett belopp till den lagstadgade reserven, eventuell utdelning samt överföring av förluster skall, ökade med eventuella överförda överskott från föregående räkenskapsår och belopp som tagits ur reserven, utgöra de vinstmedel som är disponibla för fördelning.

2. Den föreningsstämma som fattar beslut om redovisningen för räkenskapsåret får dela ut överskottet i den ordning och de proportioner som fastställs i stadgarna, och i synnerhet

— föra över dem till nästa räkenskapsår,

— avsätta dem till en lagstadgad eller stadgeenlig reservfond,

— ge avkastning på inbetalt kapital och kvasikapital, varvid utbetalningen kan göras i kontanter eller andelar.

3. Fördelning kan även förbjudas i stadgarna.

AVDELNING VI

ÅRSREDOVISNING OCH KONCERNREDOVISNING

Artikel 68

Upprättande av årsredovisning och koncernredovisning

1. När det gäller upprättandet av årsredovisning och eventuell sammanställd redovisning, inbegripet den årsrapport som skall åtfölja redovisningen samt revision och offentliggörande, skall en SCE-förening följa de rättsliga bestämmelserna i den medlemsstat där den har sitt säte i enlighet med direktiven 78/660/EEG and 83/349/EEG. Medlemsstaterna får dock fastställa ändringar av de nationella genomförandebestämmelserna för de direktiven för att ta hänsyn till kooperativens särdrag.

2. Om en SCE-förening enligt lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte inte är skyldig att offentliggöra sina räkenskaper enligt bestämmelserna i artikel 3 i direktiv 68/151/EEG, skall dock SCE-föreningen vid sitt säte ställa åtminstone sina handlingar när det gäller årsredovisningen till allmänhetens förfogande. En kopia av dessa handlingar skall tillhandahållas på begäran. Avgiften för denna kopia får inte överstiga de administrativa kostnaderna.

3. En SCE-förening skall upprätta sin årsredovisning och eventuell koncernredovisning i den nationella valutan. En SCE-förening vars säte är utanför euroområdet får även upprätta sin årsredovisning och, i förekommande fall, sin koncernredovisning, i euro. I så fall skall kursen för omräkning i euro av de poster som ursprungligen uttryckts i en annan valuta anges i noter till redovisningen.

Artikel 69

Redovisning i SCE-föreningar som bedriver kredit- eller finansverksamhet

1. En SCE-förening som är ett kredit- eller finansinstitut skall i fråga om upprättande av årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning, inbegripet den åtföljande årsberättelsen samt revision och offentliggörande av dessa redovisningar, vara underkastade de regler som föreskrivs i den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte i enlighet med direktiven om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut.

2. En SCE-förening som är ett försäkringsföretag skall i fråga om upprättande av årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning, inbegripet den åtföljande årsberättelsen, samt revision och offentliggörande av dessa redovisningar, vara underkastade de regler som föreskrivs i den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte i enlighet med direktiv.

Artikel 70

Revision

Den stadgeenliga revisionen av en SCE-förenings årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning skall utföras av en eller flera auktoriserade personer i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte i enlighet med de åtgärder som vidtagits i den staten enligt direktiven 84/253/EEG och 89/48/EEG.

Artikel 71

Revisionssystem

Om lagstiftningen i en medlemsstat föreskriver att alla, eller en viss typ av, kooperativ som omfattas av den statens lagstiftning skall anlita ett externt organ med laglig behörighet och underkastas ett särskilt revisionssystem som handhas av detta organ, skall bestämmelserna automatiskt gälla för en SCE-förening vars säte är beläget i den medlemsstaten, under förutsättning att organet uppfyller kraven i direktiv 84/253/EEG.

AVDELNING VII

AVVECKLING, LIKVIDATION, INSOLVENS OCH BETALNINGSINSTÄLLELSE

Artikel 72

Avveckling, insolvens och liknande förfaranden

Vad beträffar avveckling, likvidation, insolvens, betalningsinställelse och liknande förfaranden skall en SCE-förening omfattas av de rättsliga bestämmelser som skulle gälla för ett kooperativ bildat i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte, inbegripet bestämmelserna om föreningsstämmans beslutsfattande.

Artikel 73

Avveckling beslutad av domstol eller annan behörig myndighet i den medlemsstat där en SCE-förening har sitt säte

1. Efter ansökan av part med ett legitimt intresse eller av behörig myndighet skall domstolen eller annan behörig administrativ myndighet i den medlemsstat där en SCE-förening har sitt säte förklara att SCE-föreningen skall avvecklas, om den finner att bestämmelserna i artikel 2.1 och/eller artikel 3.2 och i de fall som omfattas av artikel 34 har överträtts.

Domstolen eller den behöriga administrativa myndigheten får dock bevilja SCE-föreningen en frist för att anpassa sig till gällande bestämmelser. Om den inte gör detta inom den fastställda tiden, skall domstolen eller den behöriga administrativa myndigheten förklara att SCE-föreningen skall avvecklas.

2. Om en SCE-förening inte längre uppfyller kravet i artikel 6, skall den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte vidta lämpliga åtgärder för att få SCE-föreningen att anpassa sig till gällande bestämmelser inom en bestämd tid

— antingen genom att flytta tillbaka sitt huvudkontor till den medlemsstat där den har sitt säte,

— eller genom att flytta sitt säte enligt det förfarande som anges i artikel 7.

3. Den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte skall vidta nödvändiga åtgärder för att se till att en SCE-förening som inte följer bestämmelserna i punkt 2 försätts i likvidation.

4. Den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte skall inleda ett rättsligt eller annat lämpligt förfarande vid varje konstaterad överträdelse av bestämmelserna i artikel 6. Detta förfarande skall ha suspensiv verkan på de förfaranden som avses i punkterna 2 och 3.

5. Om det på initiativ av myndigheterna eller på initiativ av en berörd part fastställs att en SCE-förening har sitt huvudkontor i en medlemsstat i strid med artikel 6, skall myndigheterna i denna medlemsstat omgående underrätta den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte.

Artikel 74

Offentliggörande av avveckling

Utan att det påverkar bestämmelser i nationell lagstiftning om ytterligare offentliggörande skall inledande och avslutande av avvecklingsförfaranden, inbegripet frivillig avveckling, likvidations-, insolvens- eller betalningsinställelseförfaranden samt beslut att verksamheten får fortsätta, offentliggöras i enlighet med artikel 12.

Artikel 75

Fördelning

Nettotillgångarna skall fördelas enligt principen om oegennyttig fördelning eller, om det är tillåtet enligt lagstiftningen i den medlemsstat där SCE-föreningen har sitt säte, i enlighet med alternativa bestämmelser i SCE-föreningens stadgar. Nettotillgångarna skall vid tillämpning av denna artikel anses omfatta de tillgångar som återstår efter betalning av alla belopp som tillkommer fordringsägare samt återbetalning av medlemmarnas kapitalinsatser.

Artikel 76

Ombildning till kooperativ

1. En SCE-förening får ombildas till ett kooperativ som omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där den har sitt säte. Beslut om ombildning får inte fattas förrän två år efter SCE-föreningens registrering eller innan de första två årsredovisningarna har godkänts.

2. Ombildning av en SCE-förening till kooperativ skall inte medföra avveckling eller att en ny juridisk person bildas.

3. SCE-föreningens lednings- eller förvaltningsorgan skall upprätta ett förslag till ombildning och en redogörelse, där ombildningens juridiska och ekonomiska aspekter samt dess konsekvenser för sysselsättningen förklaras och motiveras och där det anges vilka konsekvenser antagandet av den kooperativa formen får för de medlemmar och andelsägare som avses i artikel 14 och för arbetstagarna.

4. Förslaget till ombildning skall offentliggöras på det sätt som föreskrivs i varje medlemsstats lagstiftning, senast en månad före den föreningsstämma där beslut om ombildning skall fattas.

5. Före den i punkt 6 avsedda föreningsstämman skall en eller flera oberoende experter, utsedda eller godkända enligt de nationella bestämmelserna av en rättslig eller administrativ myndighet i den medlemsstat under vars lagstiftning den SCE-förening som skall ombildas till kooperativ lyder, intyga att föreningen förfogar över tillgångar som åtminstone motsvarar kapitalet.

6. SCE-föreningens föreningsstämma skall godkänna ombildningsförslaget samt kooperativets stadgar. Föreningsstämmans beslut skall fattas på det sätt som föreskrivs i de nationella bestämmelserna.

KAPITEL VIII

KOMPLETTERANDE BESTÄMMELSER OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 77

Ekonomisk och monetär union

1. Varje medlemsstat får, om och så länge som EMU:s tredje etapp inte är tillämplig på den staten, tillämpa samma bestämmelser på de SCE-föreningar som har sitt säte inom dess territorium som på de kooperativ eller publika aktiebolag som faller under dess lagstiftning, när det gäller den valuta som kapitalet skall vara uttryckt i. En SCE-förening får under alla omständigheter också uttrycka sitt kapital i euro. I detta fall skall omräkningskursen mellan den nationella valutan och euron vara den som gäller den sista dagen i månaden före bildandet av SCE-föreningen.

2. Om och så länge som EMU:s tredje etapp inte är tillämplig på den medlemsstat där en SCE-förening har sitt säte, får SCE-föreningen emellertid upprätta och offentliggöra sin årsredovisning och, om så är lämpligt, sin koncernredovisning i euro. Medlemsstaten får kräva att SCE-föreningens årsredovisning och, i förekommande fall, sammanställda redovisning upprättas och offentliggörs i den nationella valutan på samma villkor som gäller för kooperativ eller publika aktiebolag som omfattas av denna medlemsstats lagstiftning. Detta skall inte påverka den möjlighet som en SCE-förening har, i enlighet med rådets direktiv 90/604/EEG av den 8 november 1990 om ändring av direktiv 78/660/EEG om årsbokslut och direktiv 83/349/EEG om sammanställd redovisning i fråga om undantag för små och medelstora bolag samt i fråga om offentliggörande av bokslut i ecu [1], att dessutom offentliggöra sin årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i euro.

KAPITEL IX

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 78

Nationella genomföranderegler

1. Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa en effektiv tillämpning av denna förordning.

2. Varje medlemsstat skall utse de behöriga myndigheterna enligt artiklarna 7, 21, 29, 30, 54 och 73. Den skall underrätta kommissionen och de övriga medlemsstaterna om detta.

Artikel 79

Översyn av förordningen

Senast fem år efter det att denna förordning har trätt i kraft skall kommissionen till Europaparlamentet och rådet översända en rapport om förordningens tillämpning och förslag till eventuella ändringar. Rapporten skall framför allt analysera lämpligheten av att

a) tillåta att en SCE-förening har sitt huvudkontor och sitt säte i olika medlemsstater,

b) tillåta bestämmelser i de stadgar för en SCE-förening som en medlemsstat antar för att verkställa de befogenheter som medlemsstaterna har fått genom denna förordning, eller lagar som antas för att garantera en effektiv tillämpning av denna förordning på SCE-föreningar vilka avviker från eller kompletterar dessa lagar, även när sådana bestämmelser inte är tillåtna i stadgarna för kooperativ som har sitt säte i medlemsstaten,

[1] EGT L 317, 16.11.1990, s. 57.

c) tillåta bestämmelser som gör det möjligt för en SCE-förening att delas upp i två eller flera nationella kooperativ,

d) tillåta särskilda rättsmedel vid bedrägeri eller misstag vid registreringen av en SCE-förening som inrättats genom fusionering.

Artikel 80

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den skall tillämpas från och med den 18 augusti 2006.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 22 juli 2003.

På rådets vägnar

G. ALEMANNO

Ordförande